

Rob: Chamber
E Coll: Linc:
Oxon:
1756.

Jacobi Readi Liber. 1684.

CATVLLVS.

TIBVLLVS.

PROPERTIVS.

HIS ACCESSE-
RVNT
CORN. GALLI
FRAGMENTA.

VIRTVTE DVCE,

COMITE FORTVNA.

LVGDVNI,
APVD HAEREDES
SEB. GRYPHII,
M. D. LXI.

ANTONIVS GRYPHIVS Lectori S. D.

MIRIFICA semper fuit in parente meo Sebastiano Gryphio in emendandis libris vigilia & cupiditas studiosis hominibus omni cura, opera, labore, diligentia gratificandi: nec nos vnquã (σὺν θεῷ) aut eius industriam imitando, aut memoriam celebrando defatigati intermori sinemus. Id quotidie nos quidem omnibus classicis authoribus quàm accuratissimè edendis molimur, sed in Catullo & socijs diligẽtia impari: quos nos tãtis vigilijs castigauimus, sic omnia singulatim lustrauimus, vt si hanc nostram editionem cum superioribus cõpares, tanto nitore illustrata splẽdebit, vt cæteræ omnes magnis tenebris videri possint obscuratæ. Adhibuimus varietatem lectionum collatis inter se quàm optimis exẽplaribus, & manu scriptis, & vetustissimus. Sed hoc tibi faciliùs legẽdo patefiet, si de notulis, quibus illa varietas internoscatur, te admoneam. Hac nota ' 'significatur dictionem suppositam non reperiri in quibusdam codicibus: hac verò nota * ' indicatur in margine varietas lectionis. Quòd si plures asteriscos videas, sic * * *, tum intelligito aliquid desiderari, & in veteribus libris nihil, nisi lacunam, & vacuitatem loci reperiri. His autem notulis [ ] ea includuntur, quæ sunt vel adulterina, & ab alio quopiam assuta, vel huc ex alijs Poëtæ locis vtcunque tranlata. Tu igitur, candide Lector, nostro hoc studio & labore fruere, & vale. Ex nostra officina, Cal. Ianuarij 1561 à natiuitate.

CATVL

CATVLLI VITA EX PETRI CRINITI LIBRO SECVNDO DE POETIS LATINIS.

C. Valerius Catullus, Veronæ natus, quo tempore Ter. Varro in Vrbe claruit: quidam Crispum Sallustium Catullo supparem faciunt. A Catulli autem natalibus ad P. Vergilium paulò minùs, quàm duodeuiginti anni connumerantur, si quorundam annales sequimur, quando & illud constat, carmen de passere Lesbiæ ad Verg. missum:

Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Cæterùm non humili loco aut obscuro natus est: siquidem eius parens (authore Suetonio) Iulij Cæsaris hospitio vsus est. Val. autem Catullus primò traditur à *Mallio Romam deductus, cùm adhuc in tenera ætate ageret: paulò mox ingenij facilitate & doctrina adeò Romæ acceptus atq; ciuibus gratus, vt M. Tullij patrocinium meruerit: quod ipsum eleganti epigrammate ingenuè testatus est, quo gratias Ciceroni patrono egit:

Disertissime Romuli Nepotum,
Quot sunt, quotq; fuere, Marce Tulli,
Quotq; pòst alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, pessimus omnium Poëta,
Tantò pessimus omnium Poëta,

*Manlio sic & infra

Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo.
Ovid. Amor: 3.15:7.

Quantò tu optimus omnium patronus.

Mallium verò, & eius nuptias magno studio celebrauit, cum quo se excusat parum sibi licere veteres amores (vt antea) decantare, quoniam fratrem amiserit, ex quo studium, inquit, suum scribendi carminis se abiecisse. Sic enim ad Mallium:

Sed tibi ne mea sint ignota incommoda Malli,
Neu me odisse putes hospitis officium:
Accipe quàm merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne ampliùs à misero dona beata petas.
Tempore quò primùm vestris mihi tradita pura est,
Iucundum cùm ætas florida ver ageret,
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amaritiem.
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit: hei misero, frater adempte, mihi.
Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum vna tota est nostra sepulta domus.

Inter cæteros amicos Furium, & Aurelium dilexit, Cinnam quoq;, Cornificium, Fabulum, & Verannium, quem alicubi & Verranniolum blanditer appellat: puellam præterea Ipsithillam ciuem suam, & Clodiam amauit, quam ficto nomine Lesbiam dicit, sicuti Madaurensis Apuleius testatur in oratione ad Cl. Maximum. Eruditorum consensu Docti cognomen accepit: ita enim peculiari epitheto Catullus censetur: atq; hunc quidem Ouid. Vergilianæ maiestati opponit, tantùm nominis apud eruditos, ac laudis est consequutus. Sed & versus ipsius, quanquàm

vt

vt duriusculi notantur, quod vterq; Plinius asserit: sectatores tamen in his habuit complureis, sicuti Pompeium Saturinum, et Sentium Augurem, qui Catulli epigrammata, ac Licinij, mira diligentia, & studio sunt æmulati, vt aliâs diximus. Val. quoque Martialis Catullum sibi ipsi audâcter præponit. Sic enm ad Mactum:

Nec multos mihi præferas Poëtas,
Vno sed tibi sim minor Catullo.

Opus suum ad Nepotem Cor. misit, virum doctrina & rerum cognitione egregium. Diuiditur autem in libros III. vt primus lyricos, secundus elegidia, tertius autem epigrammata contineat: ad hunc enim modum ordinem ferè meliorem custodiemus. Elegiam de coma Berenices ex Poëta Callimacho in Latinos numeros conuertit: eamq; ad Ortalum amicum misit, quæ in elegiarum adhuc libro legitur. Idem Val. Catullus à Fabio Quintiliano, & Diomede inter iambicos reponitur, ab alijs inter lyricos. In Atticis verò noctibus vt elegantiss. & mundissimus à Gellio laudatur, qui eius quoq; carmen, vt venustissimum celebrat. Neque illud omittendum, fuisse ab ipso Catullo & alia composita: nam & à Latinis grãmaticis afferuntur versiculi aliquot, quos in hoc opere haud inuenies: ex quo deprauatum adhuc, inuersumq; alicubi Catulli carmen est. Tum illud in primis, quo Aegnatinis ineptijs illudi: quod ex ipsa lectione constare omnibus potest. C. autem Plinius libr. histo. naturalis XXIX, ad Cæs. Vespasianum, cùm de ma-

gia disserit, amatorium de incantamentis carmen à Catullo editum refert. Hinc Theocriti, inquit, apud Græcos, Catulli apud nos, proximeq; Vergilij incantamentorum amatoria imitatio. Sed carmen Ithyphalicum scripsit, vt est optimus testis Maurus Terentianus ad Nouatemum, qui hos Catulli versiculos citat:

Et fermè modus hic datur à plerisq; Priapo,
Inter quos cecinit carmen quoq; tale Catullus.
Hunc tibi lucum dedico, consecroq; Priape,
Quà domus tua Lampsaci est, quaq; Priape,
Nam te præcipuè in suis vrbibus colit ora
Hellespontiaca cæteris ostreosior oris.

Cæsarem maximè Iulium, Phormianum Mamurram, & Nonium Strumam, iambicis nominatim proscidit, ex veterum consuetudine, vt C. Lucullus iambicorum author, Luciliusq;, & Næuius. Dignumq; illud uideri potest, quòd ipse Cæsar, cùm perpetua sibi stigmata (vt ait Suetonius) imposita videret ex Catulliano carmine de Mamurra, eadem tamen die Poëtam ipsum cœnæ adhibuit, & ulq; hospitio suo non secus atq; antea vti eum permisit. Mortuus autem Romæ est iuuenili admodum ætate (& vt quidam putârunt) annum circiter XXX. agens, quo tempore P. Maro, velut ex annalibus Eusebij colligitur, in vrbe Cremona studijs operã daret, vulgatum quoq; de Val. Catullo illud:

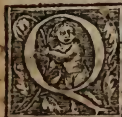
Tantùm parua suo debet Verona Catullo,
Quantùm magna suo Mantua Vergilio.

C. VALERII CATVLLI VERONENSIS AD CORN. NEPOTEM LIBELLVS.

LYRICI VERSVS.

Epigramma I.

Hendecasyllabon Phaleucium.

*VOI dono lepidum nouum libellū, *Cui
Arida modò pumice expolitum
Corneli? Tibi: nanq; tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Iam tum, cùm ausus es vnus Italorum
Omne æuum tribus explicare chartis,
Doctis, Iuppiter, & laboriosis.
Quare habe hoc tibi quicquid est libelli,
Qualecunq; quidem ora per virorum
Plus vno maneat perenne sæclo.

Ad passerem Lesbiæ. Epigr. 2.

Hendecasyllabon.

Passer deliciæ meæ puellæ,
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Cui primum digitum dare appetenti,
Et acreis solet incitare morsus,
Cùm desiderio meo nitenti
Charum nescio quid lubet iocari,

Vt solatiolum sui doloris:
Credo, vt tum grauis acquiescat ardor,
Técum ludere, sicut ipse, possem,
Et tristeis animi leuare curas.
Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod Zonam soluit diu ligatam.

De passere mortuo Lesbiæ. Epigr. 3.

Hendecasyllabon.

Lugete ô Veneres, Cupidinesq;
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ,
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat, suamq; nôrat
Ipsam tam bene, quàm puella matrem:
Nec sese à gremio illius mouebat.
Sed circunsiliens modò huc, modò illuc,
*Ad solam dominam vsq; *pipilabat.* * pippie
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, vnde negant redire quenquam.
At vobis male sit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
*O factum male, ô *miselle passer,* * malæ tenebræ
Vestra nunc operâ meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

De

De Phasello, quo in patriam reuectus est. Epigr. 4.

Iambicum trimetrum Archilochium.

Phasellus ille, quem videtis hospites,
Ait fuisse nauium *celerrimus:* *celerrimum.
Neq; vllius natantis impetum trabis
Nequisse praeterire, siue palmulis
Opus foret volare, siue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare littus, insulásue Cycladas,
Rhodúmue nobilem, horridámue Thraciam,
Propontida, trucémue Ponticum sinum:
Vbi iste post phasellus, antea fuit
Comata sylua. nam Cythorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica, & Cythore buxifer
Tibi haec fuisse, & esse cognitissima,
Ait phasellus: vltima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in aequore:
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse laeua, siue dextera
Vocaret aura, siue vtrunq; Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem:
Neq; vlla vota littoralibus dijs
Sibi esse facta, cùm veniret à mari
Nouissimo hunc ad vsq; limpidum lacum.
Sed haec priùs fuere: nunc recondita
Sed & quiete, seq; dedicat tibi,

Gemellę Castor, & gemellę Castoris.

Ad Lesbiam. Epigr. 5.

Hendecas.

Viuamus, mea Lesbia, atq; amemus:
Rumoresq; senum seueriorum
Omneis vnius æstimemus aßis.
SOLES occidere, & redire poßunt:
Nobis cùm semel óccidit breuis lux,
Nox est perpetua vna dormienda.
Da mî basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
Dein vsq; altera mille. déinde centum.
Dein cùm millia multa fecerîmus:
Conturbabimus illa, ne sciamus:
Aut nequis malus inuidere poßit,
Cùm tantum sciat esse basiorum.

Ad Flauium. Epigr. 6.

Hendecas.

Flaui delicias tuas tuas Catullo,
Ni sint illepidæ, atq; inelegantes,
Velles dicere, nec tacere posses.
Verùm nescio quid febriculosi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.
Nam te non viduas iacere noctes,
Nequicquam tacitum cubile clamat,
Sertis, & Syrio flagrans oliuo:
Puluinusq; peræquè & hîc, & illic
Attritus, tremuliq; quassa lecti
Argutatio, inambulatioq;.
Nam ni præualet ista, nil taceres.

*Cur non tam latera exfututa pandas,
Ni tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes boni, maliq́;
Dic nobis. Volo te, ac tuos amores
Ad cælum lepido vocare verſu.

Ad Lesbiam. Epigr. 7.

Hendecaſ.

Quæris, quot mihi baſiationes
Tuæ, Lesbia, ſint ſatis, ſuperq́;?
Quàm magnus numerus Libyſſe arenæ
Laſerpiti feris iacet Cyrenis
Oraclum Iouis inter æſtuoſi,
Et Batti veteris ſacrum ſepulchrum:
Aut quàm ſydera multa, cùm tacet nox,
Furtiuos hominum vident amores:
Tam te baſia multa baſiare
Veſano ſatis, & ſuper Catullo eſt:
Quæ nec pernumerare curioſi
Poſſint, nec mala faſcinare lingua.

Ad ſeipſum. Epigr. 8.

Iamb. Trimet.

Miſer Catulle, deſinas ineptire:
Et quod vides periſſe, perditum ducas.
Fulſere quondam candidi tibi ſoles,
Cùm ventitabas, quò puella ducebat
Amata nobis, quantùm amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocoſa fiebant,
Quæ tu volebas, nec puella nolebat.
Fulſere verè candidi tibi ſoles.

Nunc

Nunc iam illa non vult : tu quoq; haud potis quare.
Nec, quæ fugit, sectare, nec miser viue:
Sed obstinata mente perfer, obdura.
Vale puella; iam Catullus obdurat:
Nec te requiret, nec rogabit inuitam.
At tu dolebis, cùm rogaberis nulli.
Scelesta te'ne? quæ tibi manet vita?
Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse dicêris?
Quem basiabis? cui labella mordebis?
At tu Catulle destinatus obdura.

Ad Verannium. Epigr. 9.

Hendecas.

Veranni, omnibus è meis amicis
Antistes mihi millibus trecentis,
Venisti'ne domum ad tuos penates?
Fratresq; vnanimes, tuamq; matrem?
Venisti? ò mihi nuntij beati!
Visam te incolumem : audiamq; Iberûm
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos est tuus : applicansq; collum
Iucundum os, oculosq; suauiabor.
O' quantum est hominum beatiorum,
Quid me lætius est, beatius'ue?

De Vari scorto. Epigr. 10.

Hendecas.

Varus me meus ad suos amores
Visum duxerat è foro otiosum.
Scortillum, vt mihi tum repentè visum est,

Non

Non sanè illepidum, nec inuenustum,
Huc vt venimus, incidêre nobis
Sermones varij: in quibus, quid esset
Iam Bithynia, quomodo se haberet,
Et quanto mihi profuisset ære.
Respondi, id quod erat: nihil neq; ipsis
Nec prætoribus esse, nec cohorti,
Cur quisquam caput vnctius referret:
Præsertim quibus esset irrumator
Prætor, nec faceret pili cohortem.
At certè tamen, inquiunt, quod illic
Natum dicitur, ære comparâsti
Ad lecticam homines. ego, vt puellæ
Vnum me facerem beatiorum,
Non, inquam, mihi tam fuit malignè,
Vt prouincia quòd mala incidisset,
Non possem octo homines parare rectos.
At mi nullus erat neq; hic, neq; illic
Fractum qui veteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.
Hîc illa, vt decuit cinædiorem,
Quæso, inquit, mihi mi Catulle paulùm
Istos commodita. volo ad Serapin
Ferri manè. Mane, inquio puellæ:
Istud quod modò dixeram me habere,
Fugit me ratiô: meus sodalis
Cinna est Caïus: is sibi parauit.
Verùm vtrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene, quàm mihi parârim.

Sed tu insulsa, mala, & molesta viuis
Per quam non licet esse negligentem.

Ad Furium & Aurelium. Epigr. 11.

Saphicum.

Furi, & Aureli, comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Littus vt longè resonante Eoa
Tunditur vnda:
Siue in Hyrcanos, Arabasq; molleis,
Seu Sacas, sagittiferosq; Parthos,
Siue qua septemgeminus colorat
Aequora Nilus:
Siue trans altas gradietur Alpeis,
Cæsaris visens monimenta magni
Gallicum Rhenum, horribiles &, vlti-
mosq; Britannos.
Omnia hæc, quæcunq; feret voluntas
Cælitum, tentare simul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta.
Cum suis viuat, valeatq; mœchis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans verè, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, vt antè, amorem,
Qui illius culpa cecidit, velut prati
Vltimus flos, prætereunte postquam
Tactus aratro est.

In

In Asinium. Epigr. 12.

Hendecas.

*Inter cœnam Asini, manu sinistra Marrucine
Non belle vteris in ioco, atq; vino:
Tollis lintea neglgentiorum:
Hoc salsum esse putas? fugit te inepte,
Quamuis sordida res, & inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta vel talento
Mutari velit: est enim lepôrum
Disertus *puer, ac facetiarum. *pater
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non mouet æstimatione,
Verùm est μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria setaba ex Iberis
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Verannius: hoc amem necesse est,
Vt verainiolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum. Epigr. 13.

Hendecas.

Cœnabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi dij fauent, diebus:
Si tecum attuleris bonam, atq; magnam
Cœnam: non sine candida puella,
Et vino, & sale, & omnibus cachinnis.
Hæc si, inquam, attuleris Fabulle noster,
Cœnabis bene. nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.

Sed

Sed contrà accipies meros amores:
Seu quid suauius, elegantius'ue est.
Nam vnguentum dabo, quod meæ puellæ
Donârunt Veneres, Cupidinesq;:
Quod tu cùm olfacies, deos rogabis,
Totum vt te faciant, Fabulle, nasum.

Ad Caluum Licinium. Epigr. 14.

Hendecas.

Ni te plus oculis meis amarem,
Iucundißime Calue: munere isto
Odissem te odio Vatiniano.
Nam quid fe[illegible], quid'ue sum locutus,
Cur me tot malè perderes Poëtis?
Isti dij mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.
Quòd si (vt suspicor) hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi Sylla literator:
Non est mî malè, sed bene ac beatè,
Quòd non dispereunt tui labores.
Dij magni horribilem, & sacrum libellum,
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuò, vt die periret,
Saturnalibus, optimo dierum,
Non, non hoc tibi salse sic abibit,
Nam si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia: Cæsios, Aquinos.
Suffenum, omnia colligam venena,
Ac te his supplicijs remunerabor.
Vos hinc interea valete: abite

Illuc

Illuc, vnde malum pedem attulistis,
Secli incommoda, pessimi poëtæ.
[Legistis, male me marem putâstis:
Si quis fortè mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusq; vestras
Non horrebitis admouere nobis.]

Hi quatuor versus in veteribus exemplaribus legebantur; etsi in Aldinis non sint. Ii XVI epigrammati etiam reperiuntur.

Ad Aurelium. Epigr. 15.

Hendecas.

Commendo tibi me, ac meos amores
Aureli. Veniam peto pudentem:
Vt, si quicquam animo tuo cupîsti,
Quod castum expeteres, & integellum,
Conserues puerum mihi pudicè.
Non dico à populo (nihil veremur
Istos, qui in platea modò huc, modò illuc
In re prætereunt sua occupati)
Verum à te metuo, tuoq; pene
Infesto pueris bonis, malisq;:
Quem tu, quà lubet, vt lubet, moueto,
Quantumuis, vbi erit foris paratum.
Hunc vnum excipio, vt puto, pudenter.
Quòd si te mala mens, furorq; vecors
In tantam impulerit scelesta culpam,
Vt nostrum insidijs caput lacessas:
Ah tum te miserum, maliq; fati,
Quem attractis pedibus, patente porta
Percurrent raphaniq;, mugilesq;.

Ad Aurelium, & Furium. Epigr. 16.

Hendecas[yll.]

Pædicabo ego vos, & irrumabo,
Aureli pathice, & cinæde Furi:
Qui me ex versiculis meis putâstis,
Quòd sint molliculi, parum pudicum.
NAM *castum esse decet pium Poëtam*
Ipsum, versiculos nihil necesse est:
Qui tum deniq; habent salem, ac lepôrem,
Si sint molliculi, ac parum pudici:
Et quod pruriat incitare possint,
Non dico pueris, sed ijs pilosis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos,
Vos qui millia multa basiorum
Legistis, malè me marem putâstis.
*Si cui *Siqui fortè mearum ineptiarum*
Lectores eritis, manusq; vestras
Non horrebitis admouere nobis,
Pædicabo ego vos, & irrumabo.

Ad Coloniam. Epigr. 17.

Heptametrum Stesichorium siue Angelicum.

*ludere *O Colonia, quem cupis ponte *lædere longo,*
En salire paratum habes: sed vereris inepta
Crura ponticuli, sub his totus irrediuiuus in
Ne supinus eat, cauaq; in palude recumbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
*suspitiuntor. *In quo vel Salisubsuli sacra *suscipiantur.*
Munus hoc mihi maximi da Colonia risus.
Quendam municipem meum de tuo volo ponte

Ire præcipitem in lutum per caputq; pedesq;:
Verùm totius vt lacus, putidæq; paludis
Liuidiſſima, maximeq; eſt profunda vorago.
Inſulſiſſimus eſt homo, nec ſapit pueri inſtar
Bimuli tremula patris dormientis in vlna:
Cui cùm ſit viridiſſimo nupta flore puella,
Et puella, tenellulo delicatior hædo,
Aſſeruanda nigerrimis diligentiùs vui,
Ludere hanc ſinit, vt lubet, nec pili facit vnis,
Nec ſe ſubleuat ex ſua parte: ſed velut alnus
*In foſſa*Liguris iacet ſeparata ſecuri,* *Ligeris
*Tantundē omnia ſentiens, *quàm ſi nulla ſit vſquā:* *vlla ſit quaſi nuſquam:
Talis iſte meus ſtupor nil videt, nihil audit:
Ipſe quis ſit, vtrum ſit, an non ſit, id quoq; neſcit.
**Nunc ego volo de tuo ponte mittere pronum:* * Nûc eum
Si poteſt ſtolidum repentè excitare veternum,
Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno,
Ferream vt ſoleam tenaci in voragine mula.

Ad Aurelium. Epigr. 18.

Hendecaſ.

Aureli pater eſuritionum,
Non harum modò, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut alijs erunt in annis,
Pædicare cupis meos amores,
Nec clàm: nam ſimul es iocaris vnà,
Hærens ad latus omnia experiris
Fruſtrà. nam inſidias mihi inſtruentem
Tangam te priùs irrumatione.
Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem.

Nunc ipſum id doleo, quòd eſurire
Næ meus puer, & ſitire diſcet.
Quare deſine, dum licet pudico:
Nec finem facies, niſi' irrumatus. (*Ne finem facias, sed)

Ad Varum. Epig. 19.

Iambic. trimet.

Suffenus iſte Vare, quem probè noſti,
Homo eſt venuſtus, & dicax, & vrbanus,
Idemq; longè plurimos facit verſus.
Puto eſſe ego illi millia aut decem, aut plura
Perſcripta, nec ſic, vt fit in palimpſeſto
Relata: chartæ regiæ, noui libri,
Noui vmbilici, lora rubra, membrana
Diſecta' plumbo, & pumice omnia æquata. (*Directa)
Hæc cùm legas, tum bellus ille, & vrbanus
Suffenus, vnus caprimulgus, aut foſſor
Rurſus videtur: tantùm abhorret, ac nutat.
Hoc quid putemus eſſe? qui modò ſcurra,
Aut ſiquid hac re tritius videbatur,
Idem infaceto eſt infacetior rure.
Simul poëmata attigit, neq; idem vnquam
Aequè eſt beatus, ac poëma cùm ſcribit:
Tam gaudet in ſe, tamq; ſe ipſe miratur.
Nimirũ idem omnes fallimur: NEQVE *eſt quiſquam,*
Quem non in aliqua te videre Suffenum
Poſſis: SVVS *cuiq; atributus eſt error.*
SED *non videmus manticæ quid in tergo eſt.*

Ad Furium. Epigr. 20.
Hendecas.

Furi, cui neq; seruus est, neq; arca,
Nec cimex, neq; araneus, neq; ignis:
Verùm est & pater, & nouerca, quorum
Dentes vel silicem comesse possunt:
Est pulchrè tibi cum tuo parente,
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum: bene nam valetis omnes:
Pulchrè concoquitis: nihil timetis,
Non incendia, non graueis ruinas,
Non facta impia, non dolos veneni,
Non casus alios periculorum.
At qui corpora sicciora cornu,
Aut si quid magis aridum est, habetis,
Sole, & frigore, & esuritione:
Quare non tibi sit bene, ac beatè?
A te sudor abest, abest saliua,
Muccusq;, & mala pituita nasi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quòd culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno,
Atq; id durius est faba, & lapillis:
Quod tu si manibus teras, fricesq;,
Non vnquam digitum inquinare posses.
Hæc tu commoda tam beata Furi
Noli spernere, nec putare parui:
Et sestertia, quæ soles precari
Centum desine: nam sat es beatus.

Ad Iuuentium puerum. Epigr. 21.

Hendecas.

O qui flosculus es Iuuentiorum,
Non horum modò, sed quot aut fuerunt,
Aut posthac alijs erunt in annis,
Mallem delicias mihi dedisses,
Quàm isti, cui neq; seruus est, neq; arca:
Quàm sic te sineres ab isto amari,
Cui nil est: homo bellus, inquies, est:
Sed bello huic neq; seruus est, neq; arca.
Hæc tu quàm lubet obyce, eleuaq;:
Nec seruum tamen ille habet, neq; arcam.

Ad Thallum. Epigr. 22.

Iamb. septenar.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, vel hinnula tenella,
Vel pene languido senis, situq; araneoso:
Idemq; Thalle turbida rapacior procella,
**Cùm dira maris hyems aues ostendit oscitantes:*
Remitte pallium mihi meum, quod inuolâsti,
*Sudariumq; Setabum, *catagraphosq; Thynos,*
Inepte, quæ palàm soles habere tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab vnguibus reglutina, & remitte:
Ne laneum latusculum, manusq; mollicellas
*Inusta turpiter tibi flagella *conscribillent:*
Et insolenter æstues, velut minuta magno
Deprensa nauis in mari, vesaniente vento.

*Cùm diua mater alites ostêdit oscitãteis.

*catagraphonq; linum

*consigillent:

Ad

Ad Furium. Epigr. 23.

Hendecas.

Furi villula nostra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Fauoni,
Nec saeui Boreae, aut Apeliotae:
Verùm ad millia quindecim, & ducenta.
O' ventum horribilem, atq; pestilentem.

Ad puerum suum. Epigr. 24.

Hendecas.

Minister vetuli puer falerni
**Inger mi calices amariores,* *Ingere, alii, Infer
Vt lex Posthumiae iubet magistrae,
Ebriosa acino ebriosioris.
At vos, quò lubet, hinc abite lymphae,
Vini pernicies, & ad seueros
*Migrate: hic merus est *Thyonianus.* *Thyonicus.

Ad Verannium, & Fabullum. Epig. 25.

Hendecas.

Pisonis comites, cohors inanis,
Aptis sarcinulis, & expeditis
Veranni optime, tuq; mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satísne cum isto
Vappa, frigoraq;, & famem tulistis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum? vt mihi, qui meum secutus
Praetorem, refero datum lucello.

Ad Memmium. Epigr. 26.

Hendecas.

O' Memmi, bene me, ac diu supinum,

Tota iſta trabe lentus irrumâſti:
Sed (quantùm video) pari fuiſti
Caſu. nam nihilo minore verpa
Es fartus. Pete nobiles amicos:
At vobis mala multa Dij, Deæq;
Dent opprobria Romuli, Remiq;.

In C. Iuliũ Cæſarem.

*In Mamurram'. Epigr. 27.
Iambi. trimet.

Quis hoc poteſt videre, quis poteſt pati,
*helluo? *Niſi impudicus, & vorax, & *aleo'?*
Mamurram habere, quod comata Gallia
*Habebat omnis, vltima & *Habebat, & cuncta vltima' Britannia.*
Cinæde Romule hæc videbis, & feres?
*helluo. *Es impudicus, & vorax, & *aleo'.*
Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbulus Dionæus?
Cinæde Romule hæc, videbis, & feres?
*helluo. *Es impudicus, & vorax, & *aleo'.*
Eóne nomine, Imperator vnice,
Fuiſti in vltima Occidentis inſula,
Vt iſta veſtra diffututa mentula
Ducenties comeſſet, aut trecenties?
Quid eſt? an hæc ſiniſtra liberalitas
Parum expatrauit? an parum helluatus eſt?
Paterna primum lancinata ſunt bona,
Secunda præda Pontica, inde tertia
Ibera, quam ſcit amnis aurifer Tagus.
Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ?

Quid

Quid hunc (malum) fouetis? aut quid hic potest,
*Nisi *cuncta deuorare patrimonia?* [*vncta]
Eóne nomine Vrbis opulentissimæ
Socer, generq; perdidistis omnia?

Ad Alphenum. Epigr. 28.

Coriambicum.

Alphene immemor, atq; vnanimis false sodalibus,
Iam te nil miseret dure tui dulcis amiculi?
Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide?
Nec facta impia fallacũ hominum cælicolis placent.
Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis.
**Heu quid faciant dico homines? cuiue habeat fidem?* [*Eheu quid faciãt, dic homines]
Certè tute iubebas animam tradere iniquè, me
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mî forent:
Idem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factaq;
*Ventos irrita ferre *ad nebulas aërias sinis.* [*&]
*Si tu oblitus es, at Dij *meminerunt: meminit Fides,* [*meminere, at meminit]
Quæ, te vt pœniteat postmodo facti, faciet, tui.

Ad Sirmionem peninsulam. Epigr. 29.

Iambi. trimet.

Peninsularum Sirmio, insularumq;
Ocelle, quascunq; in liquentibus stagnis,
Mariq; vasto fert vterq; Neptunus,
Quàm te libenter, quamq; lætus inuiso:
Vix mî ipse credens Thyniam, atq; Bithynos
Liquisse campos, & videre te in tuto.
QVID *solutis est beatius curis?*
Cùm mens onus reponit, ac peregrino

Labore fessi venimus larem ad nostrum,
Desideratoq; acquiescimus lecto?
Hoc est, quod vnum est pro laboribus tantis.
Salue ô venusta Sirmio, atq; hero gaude:
*limpidi *Gaudete vosq; Lydiæ lacus vndæ:*
Ridete quicquid est domi cachinnorum.

Ad Ipsithillam. Epigr. 30.

Hendecas.

Amabò, mea dulcis Ipsithilla,
Meæ deliciæ, mei lepores,
Iube ad te veniam meridiatum.
Quod si iusseris, illud adiuuato,
Ne quis liminis obseret tabellam:
Neu tibi lubeat foras abire:
Sed domi maneas, paresq; nobis
Nouem continuas fututiones.
Verùm si quid ages, statim iubeto.
Nam pransus iaceo, & satur supinus
Pertundo tunicamq;, palliumq;.

In Vibennios. Epigr. 31.

Hendecas.

O furum optime balneariorum
Vibenni pater, & cinæde fili:
(Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius est voraciore)
Cur non exilium, malasq; in oras
Itis? quandoquidem patris rapinæ
Notæ sunt populo: & nates pilosas,
Fili, non potes asse venditare?

Seculare carmen ad Dianam. Epigr. 32.

Pharetratium.

Dianæ sumus in fide,
Puellæ, & pueri integri:
**Dianæ, pueri integri,* *Dianam
Puellæq; canamus.
O Latonia maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater propè Deliam
Deposiuit oliuam:
Montium domina vt fores,
Syluarumq; virentium,
Saltuumq; reconditorum,
Amniumq; sonantum.
Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis:
Tu potens Triuia, & notho es
Dicta lumine Luna.
Tu cursu Dea menstruo
Metiens iter annuum,
Rustica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples.
Sis quocunq; tibi placet
Sancta nomine: Romuliq;
Antiquam (vt solita es) bona
Sospites ope gentem.

Cæcilium accersit. Epigr. 33.

Hendecas.

Poëtæ tenero meo sodali

Velim

Velim Cæcilio papyre dicas,
Veronam veniat, Noui relinquens
Comi mœnia, Lariumq; littus.
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui, meiq;.
Quare (si sapiet) viam vorabit:
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet, manusq; collo
Ambas iniiciens roget morari,
Quæ nunc (si mihi vera nuntiantur)
Illum deperit impotente amore.
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi Sapphica puella
Musa doctior: est enim venuste
Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Volusij. Epigr. 34.

Hendecas.

Annales Volusi cacata charta,
Votum soluite pro mea puella.
Nam sanctæ Veneri, Cupidiniq;
Vouit, si sibi restitutus essem,
Desissemq; truces vibrare iambos,
Electissima pessimi poëtæ
Scripta tardipedi Deo daturam
Infœlicibus vstulanda lignis.
Et hoc pessima se puella vidit
Iocose, & lepide vouere Diuis.

Nunc

Nunc ô cæruleo creata ponto,
*Quæ ſanctum Idalium, *Vrioſq; apertos,* *erioſis
Quæq; Ancona, Cnidumq; arundinoſam
*Colis, quæq; Amathunta, quæq; *Colchos.* *Golgos
Quæq; Dyrrhachium Adriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq; votum:
Si non illepidum, neq; inuenuſtum eſt.
At vos interea venite in ignem
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Voluſi cacata charta.

Ad Contubernales. Epigr. 35.

Iambic. trimet.

Salax taberna, voſq; contubernales,
A pileatis nona fratribus pila,
Solis putatis eſſe mentulas vobis?
Solis licere, quicquid eſt puellarum
Confutuere, & putare cæteros hircos?
An, continenter quòd ſedetis inſulſi
Centum, aut ducenti: non putatis auſurum
Me vnà ducentos irrumare ſeſſores?
Atqui putate: nanq; totius vobis
Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribam.
Puella nanq;, quæ meo ſinu fugit,
Amata tantùm, quantùm amabitur nulla,
Pro qua mihi ſunt magna bella pugnata,
Conſedit iſtic: hanc boni, beatiq;
Omnes amatis: & quidem (quod indignum eſt)
Omnes puſilli, & ſemitarij mœchi.

Ad

Ad Cornificium. Epigr. 36.

Hendecas.

Male est Cornifici tuo Catullo,
Male est, hercule me, & laboriose,
Magisq; & magis in dies, & horas,
Quem tu (quod minimum, facillimumq; est)
Qua solatus es allocutione?
Irascor tibi, sic meos amores?
Paulum quidlibet allocutionis
Mæstius lachrymis Simonideis.

In Egnatium. Epigr. 37.

Iambic. trimetr.

Egnatius quòd candidos habet denteis,
Renidet vsquequaq; : seu ad rei ventum est
Subsellium, cùm orator excitat fletum,
Renidet ille : seu pij ad rogum filij
Lugetur, orba cùm flet vnicum mater,
Renidet ille : quicquid est, vbicunq; est,
Quodcunq; agit, renidet. Hunc habet morbum
Neq; elegantem (vt arbitror) neq; vrbanum.
Quare monendus es mihi, bone Egnati,
Tu præter omneis vne de capillatis
Cuniculosæ Celtiberiæ, fili
Egnati, opaca quem bonum faciat barba,
Et dens Hibera defricatus vrina.
Si Vrbanus esses, aut Sabinus, aut Tyburs,
Aut parcus Vmber, aut obesus Hetruscus,
acer, *Aut Lanuuinus *ater, atq; dentatus,*
Aut Transpadanus (vt meos quoq; attingam)

Aut

Aut quilibet, qui puriter lauit dentes:
Tamen renidere vsquequaq; te nollem,
NAM risu inepto res ineptior nulla est.
Nunc Celtiberus Celtiberia in terra
Quod quisq; minxit, hoc tibi solet manè
Dentem, atq; rufam defricare gingiuam:
Vt quo iste vester expolitior dens est,
Hoc te amplius bibisse prædicet loti.

Ad *Rauium'. Epigr. 38.

*Ranidum

Hendecas.

*Quænam te mala mens, miselle *Raui',* *Rauide.
Agit præcipitem in meos iambos?
Quis Deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ne ut peruenias in ora vulgi?
Quid uis? qualubet esse notus optas?
Eris: quandoquidem meos amores
Cum longa voluisti amare pœna.

In Acmen. Epigr. 39.

Hendecas.

*Acme *an', illa puella defututa,* illa s... interro... tione.
Tota millia me decem poposcit?
Ista turpiculo puella naso,
Decoctoris amica Formiani?
Propinqui, quibus est puella curæ,
Amicos, medicosq; conuocate.
*Non est sana puella. *Nec rogate,* *Nec r... re, Q... sit, ... hæc im... nosum
Qualis sit: solet hæc imaginosum'.
Adeste hendecasyllabi, quot estis Adeste

Omnes

qui separēt, & in quandam aliam, diuersam à superiore di[...] velint.

Omnes vndiq;, quotquot estis omnes:
Iocum me putat esse mœcha turpis,
Et negat mihi vestra reddituram
Pugillaria. Si pati potestis,
Persequamur eam, & reflagitemus.
Quæ sit quæritis? illa, quam videtis
Turpè incedere myrmicè, ac molestè,
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circunsistite eam, & reflagitate:
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Non assis facis oblitum lupanar,
Aut si perditius potest quid esse.
Sed non est tamen hoc satis putandum.
Quòd si non aliud potest, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore.
Conclamate iterum altiore voce:
Mœcha putida redde codicillos.
Redde putida mœcha codicillos.
Sed nil proficimus, nihil mouetur.
Mutanda est ratio, modusq; vobis,
Si quid proficere amplius potestis:
Pudica, & proba redde codicillos.

In Acmen iterum. Epigr. 40.

Hendecas.

Salue nec minimo puella naso,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore sicco,
Nec sanè nimis elegante lingua,

Decoctoris amica Formiani.
Ten' prouincia narrat esse bellam!
Tecum Lesbia nostra comparatur!
O' seculum insipiens, & infacetum.

Ad fundum. Epigr. 41.

Iambic. trimetr.

O funde noster, seu Sabine, seu Tyburs:
(Nam te esse Tyburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum lædere: at quibus cordi est,
Quouis Sabinum pignore esse contendunt)
Sed seu Sabine, siue verius Tyburs:
Fui libenter in tua suburbana
Villa, malamq; pectore expuli tussim.
*Non immerenti quàm mihi * veretur mens.* * vorac mens. Vertit mes. Vel meus venter.
Dum sumptuosas appeto, dedit cœnas.
Nam Sextianus, dum volo esse conuiua,
Orationem in Accium petitorem
Plenam veneni, & pestilentiæ legit.
Hîc me grauedo frigida, & frequens tussis
Quassauit, vsquedum in tuum sinum fugi,
Et me recuraui ocymoq;, & vrtica.
Quare refectus maximas tibi grates
*Ago, meum quòd non es * vlta peccatum.* * vltus
Nec deprecor iam, si nefaria scripta
** Sentire cesso, cùm grauedinem, & tussim* * Sextii recepso, quiu
Non mi, sed ipsi Sextio ferat frigus:
Qui tunc vocat me, cùm malum legit librum.

De

De Acme, & Septimio. Epig. 42.

Hendecaſ.

Acmen Septimius ſuos amores,
Tenens in gremio, Mea inquit Acme,
Ni te perditè amo, atq; amare porrò
Omneis ſum aßiduè paratus annos,
Quantùm qui pote plurimùm perire:
Solus in Libya, Indiaq; toſta,
Cæſio veniam obuius leoni.
Hoc vt dixit, Amor ſiniſtra, vt ante,
Dextra ſternuit approbatione.
At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos,
Illo purpureo ore ſuauiata:
Sic inquit, mea vita Septimille,
Huic vni domino vſq; ſeruiamus:
Vt multò mihi maior, acriorq;
Ignis mollibus ardet in medullis.
Hoc vt dixit, Amor ſiniſtra, vt antè,
Dextra ſternuit approbatione.
Nunc ab auſpicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur.
Vnam Septimius miſellus Acmen
Mauult, quàm Syrias, Britanniasq;
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias, libidinesq;.
Quis vllos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auſpicatiorem?

Ad

Ad ʃeipʃum de aduentu veris. Epi. 43.

Hendecaʃ.

Iam ver egelidos refert tepores:
Iam cœli furor æquinoctialis
Iucundis Zephyri ʃileʃcit auris.
Linquantur Phrygij Catulle campi,
Niceæq; ager vber æʃtuoʃæ:
Ad claras Aʃiæ volemus vrbes.
Iam mens prætrepidans auet vagari,
Iam læti ʃtudio pedes vigeʃcunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longè quos ʃimul à domo profectos,
Diuerʃos variè viæ reportant.

Ad Porcium, & Socrationē. Epi. 44.

Hendecaʃ.

Porci, & Socration, duæ ʃiniʃtræ
*Piʃonis ʃcabies, fameʃq; * Memmi:*
Vos Veranniolo meo, & Fabullo
Verpus præpoʃuit Priapus ille:
Vos conuiuia lauta ʃumptuoʃè
De die facitis: mei ʃodales
Quærunt in triuio vocationes.

* Memmiʃ. Vel mūdi.

Ad Iuuentium. Epig. 45.

Hendecaʃ.

Mellitos oculos tuos, Iuuenti,
Si quis me ʃinat vʃque baʃiare,
Vʃque ad millia baʃiem trecenta:
*Nec vnquam * videar ʃatur futurus,*
Non ʃi denʃior aridis ariʃtis

*ʃaturum inde cor futurum eʃt.

Sit nostræ seges osculationis.

Ad Marcum T.C. Epigr. 46.

Hendecas.

Disertissime Romuli nepotum,
Quod sunt, quotq; fuere, Marce Tulli,
Quotq; pòst alijs erunt in annis:
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, pessimus omnium poëta:
Tantò pessimus omnium poëta:
Quantò tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium. Epigr. 47.

Hendecas.

Hesterno, Licini, die otiosi
Multùm lusimus in meis tabellis:
Vt conuenerat esse delicatos.
Scribens versiculos vterq; nostrûm,
Ludebat numero modò hoc, modò illoc,
Reddens mutua per iocum, atq; vinum.
Atq; illinc abij tuo lepôre
Incensus, Licini, facetijsq;:
Vt nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos:
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens videre lucem,
Vt tecum loquerer, simulq; vt essem.
At defessa labore membra postquàm
Semimortua lectulo iacebant:
Hoc iucundè tibi poëma feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.

Nunc audax caue sis, precesq; nostras,
Oramus, caue despuas ocellæ
Ne pœnas Nemesis reposcat à te.
Est vehemens Dea: lædere hanc caueto.

Ad Lesbiam. Epigr. 48.

Saphicum.

Ille mî par esse Deo videtur,
Ille (si fas est) superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat, & audit
Dulcè ridentem: misero quod omneis
Eripit sensus mihi. nam simul te
Lesbia aspexi, nihil est super mî
[Quod loquar amens.]
Lingua sed torpet, tenueis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tinniunt aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Otium Catulle tibi molestum est:
Otio exultas, nimiumq; gestis:
Otium & reges prius, & beatas
Perdidit vrbes.

In Nonium, & Vatinium. Epigr. 49.

Iambic. trime.

Quid est Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius,
Quid est Catulle, quid moraris emori?

De quodam, & Caluo. Epigr. 50.

Hendecas.

Risi nescio quem modò in corona:
Cui cùm mirificè Vatiniana
Meus carmina Caluus explicâsset,
Admirans ait hæc, manusq; tollens,
Dÿ magni * *Salaputium disertum,*
**Othonis caput oppidò est pusillum.*
**Heri rustice semilauta crura,*
**Subtile et leue peditũ* * *Liboni est.*

* sophopipion, vel licippiũ
* Libonis

Ad Cæsarem. Epigr. 51.

Hendecas.

**Si non omnia displicere vellem*
**Tibi, & Suffecio seni recocto,*
Irascêre iterum meis iambis
Immerentibus vnice Imperator.

In Camerium. Epigr. 52.

Hendecas.

Oro, si tibi fortè non molestum est,
Demonstres vbi sint tua latebræ.
Te quæsiuimus in minore campo,
Te in circo, te et in omnibus tabernis,
Te in templo * *superi Iouis sacrato,*
In Magni simul ambulatione.
Fœmellas omneis amice prendi,
Quas vultu * *mage vidimus sereno,*
Has te sic * *tamen ipse flagitabam,*
Camerium mihi pessimæ puellæ.
Quædam, inquit, * *tibi nudulum reduce,*

* supero Ioui
vidi tamẽ serenas.
* tantùm
* nitidũ sinum reducens,

En

En hic in roseis latet papillis.
**Non' custos si ego fingar ille Cretum,* *Nε
Non si Ladas, pennipésue Perseus,
Non si Pegaseo ferar volatu.
*Non Rhæsi * niueæ, citæq; bigæ.* *niueis citiq; bigæ
Adde huc plumipedes, volatilesq;,
Ventorumq; simul require cursum;
Quos iunctos Cameri mihi dicaris:
Defessus tamen omnibus medullis,
Et multis languoribus peresus
Essem, te mihi amice quæritando.
Sed te quærere iam Herculis labos est,
Tanto te in fastu negas amice,
Dic nobis vbi sis futurus: ede
Audácter, comiti hoc lubenter ede.
Num te lacteolæ tenent puellæ?
Si linguam claüso tenes in ore,
Fructus proijcies amoris omneis.
VERBOSA gaudet Venus loquela.
Vel, si vis, licet obseres palatum,
Dum vestri sim ego particeps amoris.

Ad M. Catonem Porcium. Epi. 53.

Hendecas.

O rem ridiculam Cato, & iocosam:
Dignamq; auribus, & tuo cachinno.
*Ride * siquid' amas Cato Catullum:* * quidq
Res est ridicula, & nimis iocósa.
Deprendi modò pupulum puellæ
Trusantem: hunc ego si placet Dionæ,

Pro telo rigida mea cecidi.

In Mamurram, & Cæsarem. Epigr. 54.

Hendecas.

Pulchrè conuenit improbis cinædis
Mamurræ pathicoq;, Cæsariq;,
Nec mirum: maculæ pares vtrisq;,
Vrbana altera, & illa Formiana,
Impressæ resident, nec eluentur:
Morbosi pariter, gemelli vtriq;.
* ludulo *Vno in *lectulo' erudituli ambo.*
Non hic, quàm ille magis vorax adulter,
Riuales, socij & puellularum.
Pulchrè conuenit improbis cinædis.

Ad Cælium, de Lesbia. Epigr. 55.

Hendecas.

Cæli Lesbia nostra, Lesbia illa,
Illa Lesbia, quam Catullus vnam
Plus, qnàm se, atq; suos amauit omneis,
Nunc in quadriuijs, & angiportis,
Glubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa, & Rufulo. Epigr. 56.

Iambic. trimet.

me rursũ l is *Bononiensis Rufa * Rufulum fellat'*
Vxor Meneni, sæpe quam in sepulchretis
*carpere *Vidistis, ipso * rapere' è rogo cœnam:*
Cùm deuolutum ex igne prosequens panem,
tundere- r *A semiraso * tonderetur vstore.*
Nam te leæna montibus Libyßinis
Aut Scylla latrans infima inguinum parte,

Tam mente dura procreauit, ac terra,
Vt ſupplicis vocem in nouiſſimo caſu
Contemptam haberes? ah nimis fero corde.

Iuliæ, & * Mallij Epithalamium.

Pharecratium.

*Mālii Si & infrà.

Collis ô Heliconij
Cultor, Vraniæ genus,
Qui rapis teneram ad virum
Virginem, ô Hymenæe Hymen
Hymen ô Hymenæe,
Cinge tempora floribus
Suauè olentis amaraci:
Flammeum cape: lætus huc
Huc veni, niueo gerens
Luteum pede ſoccum.
Excitusq; hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
** Spineam quate tedam.* *Pineam
Nanque Iulia Mallio,
(Quales Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem) bona cum bona
Nubit alite virgo:
Floridis velut enitens
*Myrtus * hagia ramulis,* * aſia
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum ſibi roſcido

*In honore, vel, humore.

*Nutriunt * in odore'.*
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Thespiæ
Rupis Aonios specus,
Lympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe:
Ac domum dominam voca
Coniugis cupidam noui:
Mentem amore reuinciens:
Vt tenax hedera hac, & hac
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum
Dicite, ô Hymenææ Hymen,
Hymen ô Hymenææ:
Vt lubentiùs audiens,
Se citarier ad suum
Munus, huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis optimis
Expetendus amantibus:
Quem colant homines magis
Cælitum? ô Hymenææ Hymen,
Hymen ô Hymenææ.
Te suis tremulus parens
Inuocat: tibi virgines
Zonula soluunt sinus:

Te

Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris è gremio suæ
Dedis: ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere: at potest,
Te volente: quis huic Deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe dicier: at potest,
Te volente. quis huic Deo
Comperarier ausit?
Quæ tuis careat sacris,
Non queat dare præsides
Terra finibus: at queat,
Te volente. quis huic Deo
Compararier ausit?
Claustra pandite ianuæ:
Virgo adest. vidén' vt faces
Splendidas quatiunt comas?
Sed moraris, abit dies.
Prodeas noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
Quæ tamen magis audiens

Flet,

Flet, quòd ire necesse sit.
Sed moraris, abit dies.
Prodeas noua nupta.
Flere desine. non tibi
Herculeia periculum est,
Nequa fœmina pulchrior
Clarum ab Oceano diem
Viderit venientem.
Talis in vario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies.
Prodeas noua nupta.
Prodeas noua nupta, si
Iam videtur: & audias
Nostra verba. vidén'! faces
Aureas quatiunt comas.
Prodeas noua nupta.
Non tuus leuis in mala
Deditus vir adultera,
Probra turpia persequens,
A tuis teneris volet
Secubare papillis.
Lenta qui velut assitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies.
Prodeas noua nupta.
*Omina *O' cubile, quot *omnibus*

Candido

Candido pede lectulis,
[Quæ tibi veniunt, bona!]
Gaudeas, sed abit dies.
Prodeas noua nupta.
Quæ tuo veniunt hero,
Quanta gaudia, quæ vaga
Nocte, quæ medio die!
Gaudeas. sed abit dies.
Prodeas noua nupta.
Tollite ô pueri faces.
*Flammeum*videor videre,'* *video, venite.
Ite, concinite in modum
**Io Hymen Hymenæe io,* *O Hymen Hymenæe Hymen, Hymen ô Hymenæe.
Io Hymen Hymenæe.'
**Ne' diu taceat procax* * Nec, vel, Neu.
Fescennina locutio:
** Neu nuces pueris neget*
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus: lubet,
*Iam seruire*Thalasio,* *Thalassio,
Concubine nuces da.
Sordebam tibi villice
Concubine hodie, atq; heri:
Nunc tuum cinerarius
Tondet os: miser, ah miser
Concubine nuces da.

Diceris

Diceris malè te à tuis
Vnguentate glabris marite
Abſtinere: ſed abſtine.
**Io' Hymen Hymenææ io,* *o'
**Io' Hymen Hymenææ.* *o'
Scimus hæc tibi, quæ licent,
Sola cognita: ſed marito
Iſta non eadem licent.
**Io Hymen Hemenææ io,* *o'
**Io' Hymen Hymenææ.* *o' & ſic infrà vſq;
Nupta tu quoq;, quæ tuus
Vir petet, caue ne neges:
Ne petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenææ io,
Io Hymen Hymenææ.
En tibi domus & potens,
Et beata viri tui,
*Quæ tibi*ſine fine erit.* *ſine ſeruiat.
Io Hymen Hymenææ io,
Io Hymen Hymenææ.
Vſq; dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenææ io,
Io Hymen Hymenææ.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes:
Raſilemq; ſubi forem.
Io Hymen Hymenææ io,

Io

Io Hymen Hymenae.
Aspice vnus vt accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenae io,
Io Hymen Hymenae.
Ille non minus, atq; tu,
Pectore vritur intimo:
Flamma sed penitus magis,
Io Hymen Hymenea io,
Io Hymen Hymenae.
Mitte brachiolum teres
Pretextate puellulae,
Iam cubile adeat viri.
Io Hymen Hymenae io,
Io Hymen Hymenae.
**Binae in aedibus vnius*
Cognitae bene faeminae
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenea io,
Io Hymen Hymenae.
Iam licet venias, marite:
Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice velut,
Luteum'ue papauer.
Non diu remoratus es,
Iam venis: bona te Venus
Iuuerit, quoniam palàm

* Vos vni s[…] senibus bo[…] nae

Quod

Quod cupis, capis, & bonum
Non abſcondis amorem.
At marita tuum tamen
Celites, nihilo minus
(Pulchræ res) neq; te Venus
Negligit. ſed abit dies.
Perge, ne remorare.
Ille puluis Erithræi,
Syderumq; micantium
Subducat numerum priùs,
Qui veſtri numerare vult
*Multa millia*ludi.* | lusus, vel, suum
Ludite: vt lubet, & breui
Liberos date. non decet
Tam vetus ſine liberis
Nomen eſſe, ſed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus, volo, paruulus
Matris è gremio ſuæ
Porrigens teneras manus
Dulcè rideat ad patrem.
Sed micante labello.
Sit ſuo ſimilis patri
Mallio, & facilè inſciјs
Noſcitetur ab omnibus,
Et pudicitiam ſuæ
Matris indicet ore.
Talis illius à bona
Matre laus genus approbet,

Qualis

Qualis vnica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopæo.
Claudite oſtia virgines,
Luſimus ſatis: at boni
Coniuges bene viuite, &
Munere aßiduo valentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE.
Hexametrum car. Amœbeum.

VEſper adeſt, iuuenes: conſurgite, veſper Olympo
Expectata diu vix tandem lumina tollit.
Surgere iam tẽpus, iam pingueis linquere menſas.
Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenæus.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Cernitis innuptæ iuuenes? conſurgite contrà.
Nimirùm æthereos oſtendit noctifer ignes:
Sic certè, viden' vt perniciter exiluere?
Non temere exiluere: canent, quos vincere par eſt,
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Non facilis nobis, æquales, palma parata eſt.
Aſpicite, innuptæ ſecum vt menditata requirant.
Non fruſtrà meditãtur: habẽt memorabile quod ſit.
Nos aliò menteis, aliò diuiſimus aureis.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Himenæe.
Iurè igitur vincemur: amat victoria curam.
Quare nunc animos ſaltem committite veſtros:
Dicere iam incipient, iam reſpondere decebit.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.

*Luce' *Hespere, qui cælo*fertur' crudelior ignis,*
Qui natam possis complexu auellere matris,
Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti castam donare puellam!
Quid faciunt hostes capta crudelius vrbe!
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Hespere, qui cælo lucet iucundior ignis,
Qui desponsa tua firmas connubia flamma!
* *Quod pepigere viri, pepigerunt antè parentes:*
Nec iunxere priùs, quàm se tuus extulit ardor.
Quid datur à diuis fœlici optatius hora?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Hesperus à nobis, æquales, abstulit vnam.
* * *
Nanq; tuo aduentu vigilat custodia semper:
Nocte latent fures, quos idem sæpe reuertens
Vespere mutato comprendis nomine eosdem.
At lubet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum si carpunt, tacita quod mente requirunt!
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori nullo contusus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ:
Idem cùm tenui carptus defloruit vngui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ:
* suis:sed *Sic uirgo, dum intacta manet, dum chara*suis est',*
Cùm castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec chara puellis.

Hymen

Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Vt vidua nudo vitis quæ naſcitur aruo,
Nunquam ſe extollit, nunquam mitē educat vuam:
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit ſummum radice flagellum,
Hanc nulli agricolæ, nulli accoluere iuuenci:
At ſi fortè eadem eſt vlmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci.
Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta ſeneſcit,
Cùm par connubium maturo tempore adepta eſt,
Chara viro magis, & minùs eſt inuiſa parenti.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
At tu ne pugna cum tali coniuge virgo:
NON *æquum eſt pugnare, pater cui tradidit ipſe,*
Ipſe pater cum matre, quibus parere neceſſe eſt.
Virginitas non tota tua eſt, ex parte parentū eſt:
Tertia pars matri data, pars data tertia patri:
Tertia ſola tua eſt: noli pugnare duobus,
Qui genero ſua iura ſimul cum dote dederunt.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.

Iterum Lyrici verſ.

DE BERECYNTHIA, & *Aty.

*Atti.

Galliambus.

SVper alta vectus Atys celeri rate maria
Phrygium vt nemus citato cupidè pede tetigit,
Adijtq; opaca ſyluis redimita loca Deæ,
Stimulatus vt furenti rabie, vagus animi,
**Diuellit lactes acuto ſibi pondere ſilicis.*

*Deuolu ipſe acut ſibi pond ra ſilice.

Itaq; vt relicta sensit sibi membra sine viro,
recente *Etiam*recenti terræ sola sanguine maculans,*
Niueis citata cepit manibus leue tympanum,
Tympanum, tubam, Cybele tua mater initia:
Quatiensq; terga tauri teneris caua digitis,
fremebũ-a *Canere hæc suis adorta est*tremebunda comitibus:*
Agite, ite ad alta Gallæ Cybeles nemora simul,
Simul ite Dindyménæ dominæ vaga pecora,
Aliena quæ petentes, velut exules, loca,
Sectam meam executæ duce me, mihi comites
Rapidum salum tulistis, truculentaq; pelagi.
Et corpus euirâstis Veneris nimio odio.
heræ cita-s. *Hilarate * ære concitatis erroribus animum:*
Mora tarda mente cedat: simul ite: sequimini
Phrygiam ad domũ, Cybeles Phrygia ad nemora deæ,
Vbi cymbalûm sonat vox, vbi tympana reboant,
Tibicen vbi canit Phryx curuo graue calamo,
Vbi capita Mænades vi iaciunt hederigeræ,
Vbi sacra sancta acutis vlulatibus agitant,
Vbi sueuit illa diuæ volitare vaga cohors,
Quò nos decet citatis celerare tripudijs.
Simul hæc comitibus Atys cecinit noua mulier,
Thyasus repentè linguis trepidantibus vlulat,
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus
-lo gemẽs, *Furibunda simul, anhelans, vaga vadit, *animo egẽs,*
Comitata tympano Atys per opaca nemora dux:
Veluti iuuenca vitans onus indomita iugi.
Rapidæ ducem sequuntur Gallæ pede propero.

Itaq;,

Itaq;, vt domum Cybeles tetigere laſſulæ,
Nimio è labore ſomnum capiunt ſine Cerere:
*Piger*his labenteis languore' oculos ſopor operit,* * His labante languore,
Abit in quiete molli rabidi furor animi.
*Sed vbi*horis aureis' ſol radiantibus oculis* *Oris aurei
Luſtrauit æthera album, ſola dura, mare ferum,
Perpulitq; noctis vmbras vegetis ſonipedibus:
Ibi ſomnus excitum Atyn fugiens citus abijt:
**Trepidantem' eum recepit dea Paſithea ſinu.* *Fugientem
*Ita de quiete molli*rapida' ſine rabie,* * rabida
Simul ipſa pectore Atys ſua facta recoluit:
*Liquidaq; mente vidit ſine queis,*vbiq;' foret,* *& vbi
Animo æſtuante rurſus reditum ad vada tetulit.
Ibi maria vaſta viſens lacrymantibus oculis,
*Patriam allocuta*eſt voce mæſtula' miſeriter:* *Mœſta eita voce
Patria ô mea creatrix, patria ô mea genitrix,
Ego quàm miſer relinquens, dominos vt heriſugæ
Famuli ſolent, ad Idæ tetuli nemora pedem:
Vt apud niuem, & ferarum gelida ſtabula forem,
*Et earum*omnia' adirem furibunda latibula.* *amica
Vbi nam, aut quibus locis te poſitam patria rear?
Cupit ipſa pupula ad te ſibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus eſt.
Ego'ne à mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palæſtra, ſtadio, & gymnaſiis?
Miſer, ah miſer, querendũ eſt etiã, atq; etiam anime. *Hoc genus figura eſt? nil quò vig abiit?
*Quod enim*genus? figura eſt? ego nunquid abierim?*
Ego mulier, ego adoleſcens, ego ephebus, ego puer,

Ego gymnasij fui flos, ego eram decus olei.
Mihi ianuæ frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum vbi esset orto mihi sole cubiculum.
Egóne deûm ministra, & Cybeles famula ferar?
Ego Mænas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
Ego viridis algida Idæ niue amicta loca colam?
Ego vitam agam sub altis Phrygiæ columinibus,
Vbi cerua syluicultrix, vbi aper nemoriuagus?
*iamq; *Iam, iam dolet, quod egi: iam, *iam quoq;' pænitet.*
*abiit soni u' palàm *Roseis vt hic labellis *palàm sonitus abijt'*
**Geminas deorum ad aures noua nuntia referens,*
*Cybelea *Ibi iuncta iuga resoluens *Cybele leonibus,*
*Sæuumq; vel, Læuúq; **Sæuum pecoris hostem stimulans ita loquitur,*
Agedū, inquit, agè ferox, hūc agedū aggredere furor,
* Face **Face' vt hic furoris ictu reditum in nemora ferat,*
*nimiùm *Mea liberè *nimis' qui fugere imperia cupit.*
Age cæde terga cauda, tua verbera pateant.
*Face, **Fac vt' cuncta mugienti fremitu loca retonent.*
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam:
Ait hæc minax Cybele, religatq; iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animum.
* Salit, in- fremit, **Vadit, fremit', refringit virgulta pede vago.*
*vltima *At vbi *humida' albicantis loca littoris adijt,*
Tenerumq; vidit Atyn prope marmora pelagi,
Facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:
Ibi semper omne vitæ spatium famula fuit,
*domina Diadymi. *Dea magna, dea Cybele, dea *Dindymi domina'*
Procul à mea tuus sit furor omnis hera domo,

Alios

Alios age incitatos, alios age rabidos.

*ARGONAVTICA.

Hexamet.

*PEliaco quondam prognatæ vertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni naſſe per vndas
Phaſidos ad fluctus, & fineis Æetæos:
Cùm lecti iuuenes Argiuæ robora pubis,
Auratam optantes Colchis auertere pellem,
Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi,
Cærula verrentes abiegnis æquora palmis:
Diua quibus retinens in ſummis vrbibus arces,
Ipſa leui fecit volitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ.
Illa rudem curſu prima imbuit Amphitriten.
Quæ ſimul ac roſtro ventoſum proſcidit æquor,
Totaq; remigio ſpumis incanuit vnda:
Emerſere feri *candenti è gurgite vultus
Æquoreæ monſtrum Nereïdes admirantes:
Illaq;, atq; alia viderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas
Iam crurum tenus extantes è gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incenſus fertur amore:
Tum Thetis humanos non deſpexit Hymenæos:
Quin Thetidi pater ipſe iugandum Pelea ſenſit.
O' nimis optato ſæclorum tempore nati
Heroës ſaluete, deûm genus, ô bona mater.
Vos ego ſæpe meo, vos carmine compellabo:
Teq; adeò eximie, tedis fœlicibus aucte,
Theſſaliæ columen Peleu, cui Iuppiter ipſe,*

*Epithalamion, ſ[ive] Carmen, [in] nuptiis P[e]lei & Th[eti]dos.

*canenti

ipſe

Ipse suos diuûm genitor concessit amores.
Téne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Téne suam Thetis concessit ducere neptem?
Oceanusq; pater, totum qui amplectitur orbem?
Quæ simul optatæ finito tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur lætanti regia cœtu,
Dona ferunt præ se, declarant gaudia vultu.
Deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe,
Grauino- **Graiugenasq; domos, ac mœnia Larissæa,*
que do- *Pharsaliam coëunt, Pharsalia tecta frequentant:*
os, ac ni- *Rura colit nemo, mollescunt colla iuuencis,*
is ala- *Non humilis curuis purgatur vinea rastris,*
sea, *Non glebam prono conuellit vomere taurus,*
Non falx attenuat frondatorum arboris vmbram,
Squallida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes, quacunq; opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro, atq; argento:
mensis: *Candet ebur solijs, collucent pocula *mensæ:*
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Puluinar verò Diuæ geniale locatur
Sedibus **Aedibus in medijs, Indo quod dente politum*
Tincta tegit roseo conchilis purpura fuco.
Hæc vestis priscis hominum variata figuris,
Heroum mira virtutes indicat arte.
Nanq; fluentisono prospectans littore Diæ
Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores:
Nec dum etiam seseq; sui tum credidit esse:

Vt pote fallaci quæ tum primùm excita somno
Desertam in sola miseram se cernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit vada remis,
Irrita ventosæ linquens promissa procellæ:
Quem procul ex Alga mœstis Minois ocellis
Saxea vt effigies bacchantis prospicit Euœ,
Prospicit, & magnis curarum fluctuat vndis,
Non flauo retinens subtilem vertice mitram,
Non contecta leui velatum pectus amictu,
*Non tereti strophio *lactanteis vincta papillas:* * luctant
Omnia quæ toto delapsa è corpore passim
*Ipsius ante pedes fluctus salis *allidebant.* *alludebā
Sed neq; tum mitræ, neq; tum fluitantis amictus
Illa vicem curans, toto ex te pectore Thesen,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
Ah miseram assiduis quam luctibus externauit
Spinosas Erycina serens in pectore curas.
*Illa tempestate ferox, *quò tempore Theseus* * &
Egressus curuis è littoribus Pyræi
Attigit iniusti Regis Gortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis,
Electos iuuenes simul & decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
Queis angustâ malis cùm mœnia vexarentur,
Ipse suum Theseus pro charis corpus Athenis
Proijcere optauit potiùs, quàm talia Cretam
Funera Cecropiæ, nec funera portarentur.
Atq; ita naue leui nitens, ac lenibus auris,

[illegible] ad Minoa venit, sedesq; superbas.
[illegible]mulac cupido conspexit lumine virgo
Regia, quam suaueis expirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat:
Qualeis Eurotæ progignunt flumina myrtos,
Auráue distinctos educit verna colores:
Non priùs ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quàm toto concepit pectore flammam
Funditus, atq; imis exarsit tota medullis.
Heu miserè exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces:
Golgos, Quæq; regis* Colchos, quæq; Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactâstis mente puellam
Fluctibus in flauo sæpe hospite suspirantem!
Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quanto sæpe magis fulgore expalluit auri!
Cùm sæuum cupiens contra contendere monstrum,
Aut mortem appeteret Theseus, aut præmia laudis,
Non ingrata, tamen frustra, munuscula Diuis
Promittens, tacito suspendit vota labello.
Nam velut in summo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit: illa procul radicibus exturbata
Prona cadit, lateq;, & cominus omnia frangit:
Sic domito sæuum prostrauit corpore Theseus
Nequicquam vanis iactantem cornua ventis.
Inde pedem victor multa cum laude reflexit,
Errabunda regens tenui vestigia filo:

Ne Labyrintheis è flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.
Sed quid ego à primo digreſſus carmine, plura
Commemorem? vt linquens genitoris filia vultum,
Vt conſanguineæ complexum, vt deniq; matris,
*Quæ*miſeram gnatam' fleret deperdita*luctu,'* * miſera gnatæ * leto
Omnibus his Theſei dulcem præferret amorem:
Aut vt vecta ratis ſpumoſa ad littora Diæ:
Aut vt eam dulci deuictam lumina ſomno
Liquerit immemori diſcedens pectore coniunx.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clariſonas imo fudiſſe è pectore voces:
Ac tum præruptos triſtem conſcendere montes,
Vnde aciem in pelagi vaſtos protenderet æſtus:
Tum tremuli ſalis aduerſas procurrere in vndas
Mollia nudatæ tollentem tegmina ſuræ:
Atq; hæc extremis mæſtam dixiſſe querelis,
Frigidulos vdo ſingultus ore cientem:
Siccine me patrijs abductam perfide ab oris,
Perfide deſerto liquiſti in littore Theſeu?
Siccine diſcedens, neglecto numine Diuûm
Immemor, ah deuota domum periuria portas?
Nullâne res potuit crudelis flectere mentis
*Conſilium? tibi nulla fuit clementia*præſto,'* *præſto
Immite vt noſtri vellet miſereſcere pectus?
At non hæc quondam blanda promiſſa dediſti
Voce mihi: non hoc miſeram ſperare iubebas:
Sed connubia læta, ſed optatos Hymenæos,
Quæ cuncta aërij diſcerpunt irrita venti.

NVNC

NVNC iam nulla viro iuranti fœmina credat,
Nulla viri speret sermones esse fideles:
Qui dum aliquid cupiens animus prægestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed simulac cupidæ mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
Certè ego te in medio versantem turbine leti
Eripui, & potius germanum amittere creui,
Quàm tibi fallaci supremo in tempore deesse.
Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;
Præda, nec iniecta tumulabor mortua terra,
Quænam te genuit sola sub rupe leæna?
Quod mare conceptum spumantibus exspuit vndis?
Quæ Syrtis, quæ Scylla vorax, quæ vasta Charybdis.
Talia qui reddis pro dulci præmia vita?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Sæua quòd horrebas prisci præcepta parentis:
Attamen in vestras potuisti ducere sedes,
Quæ tibi iucundo famularer serua labore,
Candida permulcens liquidis vestigia lymphis,
Purpureáue tuum consternens veste cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo, quæ nullis sensibus aucta
Nec missas audire queunt, nec reddere voces?
Ille autem propè iam medijs versatur in vndis,
Nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.
Sic nimis insultans extremo tempore sæua
Fors etiam nostris inuidit questibus aures.
Iuppiter omnipotens vtinam nec tempore primo

Gnosi

Gnoßia Cecropiæ tetigiſſent littora puppes,
Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
Perfidus in Cretam religâſſet nauita funem,
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Conſilia in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes.
Nam quò me referam? quali ſpe perdita nitar?
**Idmoneósne petam montes, à gurgite lato*
**Diſcernẽs pontum truculentum vbi diuidit æquor?*
An patris auxilium ſperem, quémne ipſa reliqui.
Reſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta?
Coniugis an fido conſoler memet amore,
**Qui refugit lentos incuruans gurgite remos?*
**Præterea nullo littus, ſola inſula, tecto,*
Nec patet egreſſus pelagi cingentibus vndis:
*Nulla fugæ ratio, *nulla eſt ſpes: omnia muta,*
Omnia ſunt deſerta, oſtentant omnia letum.
Non tamen antè mihi langueſcent lumina morte,
Nec priùs à feſſo ſecedent corpore ſenſus:
Quàm iuſtam à Diuis expoſcam prodita multam,
Cæleſtumq; fidem poſtrema comprecer horâ.
Quare facta virûm multantes vindice pœna
Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
Frons expirantis præportat pectoris iras,
Huc, huc aduentate: meas audite querelas,
Quas ego nunc miſera extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
Quæ quoniam verè naſcuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati noſtrum vaneſcere luctum:
Sed quali ſolam Theſeus me mente reliquit,

* Idæósne petam mõtes? at gurgite lato
* Diſcernẽs patriã truculentũ diuiditque
*Quíne fugit
*Præterea litt', nullo
*nulla ſpe

Tali

Tali mente, Deæ, funestet séq;, suosq;.
Has postquam mæsto profudit pectore voces,
Supplicium sæuis exposcens anxia factis,
Annuit inuicto cœlestum numine rector:
Quo tunc & tellus, atq; horrida contremuerunt
Aequora, concußitq; micantia sidera mundus.
Ipse autem cæca mentis caligine Theseus
Consitus, oblito dimisit pectore cuncta,
Quæ mandata priùs constanti mente tenebat:
Dulcia nec mæsto sustollens signa parenti,
Sospitem, & ereptum se ostendit visere portum.
Nanq; ferunt, olim classis cùm mœnia Diuæ
Linqueret, & gnatum ventis concrederet Aegeus,
Talia *complexo' iuueni mandata dedisse:
Gnate mihi longa iucundior vnice vita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine senectæ:
Quandoquidem fortuna mea, ac tua feruida virtus
Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
Lumina sunt gnati chara saturata figura:
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ:
Sed primùm multas expromam mente querelas,
Canitiem terra, atq; infuso puluere fœdans:
Inde infecta vago suspendam lintea malo,
Nostros vt luctus, nostræq; incendia mentis
Carbasus obscura dicat ferrugine Ibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola *Ithyni,'
Quæ nostrum genus, ac sedes defendere sueta,

*complexus, vel, cōplexum

*Itonis,

Annuat,

Annuat, vt tauri reſpergas ſanguine dextram:
Tum verò facito, vt memori tibi condita corde
Hæc vigeant mandata, nec vlla obliteret ætas:
Vt ſimulac noſtros inuiſent lumina colleis,
Funeſtam antennæ deponant vndiq; veſtem,
Candidaq; intorti ſuſtollant vela rudentes:

* * *

Quamprimùm cernens, vt læta gaudia mente
Agnoſcam, cùm te reducem ſors proſpera ſiſtet.
Hæc mandata priùs conſtanti mente tenentem
Theſea, ceu pulſæ ventorum flamine nubes
Aërium niuei montis liquere cacumen.
At pater, vt ſumma proſpectum ex arce petebat,
Anxia in aſsiduos abſumens lumina fletus,
Cùm primùm infecti conſpexit lintea veli,
Præcipitem ſeſe ſcopulorum è vertice iecit,
Amiſſum credens immiti Theſea fato.
Sic funeſta domus ingreſſus tecta paterna,
Morte ferox Theſeus, qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipſe recepit.
Quæ tum proſpectans cedentem mœſta carinam
Multiplices animo voluebat ſaucia curas.
At parte ex alia florens volitabat Iacchus,
Cum thyaſo Satyrorum, & Nyſigenis Silenis,
Te quærens Ariadna, tuoq; incenſus amore:
Qui tum alacres paſsim lymphata mente furebant
Euoe bacchantes, euoe capita inflectentes.
Horum pars tecta quatiebant cuſpide thyrſos:
Pars è diuulſo iactabant membra iuuenco:

Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant:
Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis,
Orgia quæ fruſtrà cupiunt audire profani.
Plangebant alij proceris tympana palmis,
Aut tereti tenueis tinnitus ære ciebant.
Multaq; raucíſonos efflabant cornua bombos,
Barbaraq; horribili ſtridebat tibia cantu.
Talibus amplificè veſtis decorata figuris,
Puluinar complexa ſuo velabat amictu.
Quæ poſtquam cupidè ſpectando Theſſala pubes
Expleta eſt, ſanctis cœpit decedere Diuis.
Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat vndas,
Aurora exoriente, vagi ſub lumina ſolis:
Quæ tardè primùm clementi flamine pulſæ
Procedunt, leuiterq; ſonant plangore cachinni:
Pòſt vento creſcente, magis magis increbreſcunt,
Purpureaq; procul nantes à luce refulgent:
Sic tum veſtibuli linquentes regia tecta,
* Ad **A' ſe quiſq; vago paßim pede diſcedebant.*
Quorum poſt abitum, princeps è vertice Pelij
Aduenit Chiron portans ſylueſtria dona.
Nam quoſcunq; ferunt campi, quos Theſſala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis vndas
Aura parit flores tepidi fœcunda Fauoni,
Hos indiſtinctis plexos tulit ipſe corollis,
Queis permulſa domus iucundo riſit odore.
Confeſtim Peneos adeſt viridantia Tempe,
Tempe, quæ ſyluæ cingunt ſuperimpendentes.

**Neſſon*

*Neſſonidum liquens' claris celebranda choreis
*Non vacuus:inq;' ille tulit radicitus altas
Fagos,ac recto proceras ſtipite laurus,
Non ſine nutanti platano,lentaq; ſorore
Flammati Phaëthontis,& aëria*cypariſſo'.
Hæc circum ſedes latè contexta locauit,
Veſtibulum vt molli velatum fronde vireret.
Poſt hunc conſequitur ſolerti corde Prometheus
Extenuata gerens veteris veſtigia pœnæ,
Quam quondam ſilici reſtrictus membra catena
Perſoluit,pendens è verticibus præruptis.
Inde pater Diuûm ſancta cum coniuge,natiſq;,
Aduenit cælo,te ſolum Phœbe relinquens.
Vnigenamq; ſimul cultricem * montis ●thoni'.
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt,
Nec Thetidis tedas voluit celebrare iugaleis.
Qui poſtquam*niueis' flexerunt ſedibus artus,
Largè multiplici conſtructæ ſunt dape menſæ,
Cùm interea infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.
His corpus tremulum complectens vndiq; veſtis
Candida,purpurea talos incinxerat ora,
*Et' roſeo niueæ reſidebant vertice vittæ,
Aeternumq; manus carpebant ritè laborem.
Læua colum molli lana retinebat amictam.
Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis,tum prono in pollice torquens
Libratum tereti verſabat turbine fuſum:
Atq; ita decerpens æquabat ſemper opus dens,

*Nereidū aut , Naiadum liquens
* Nonacrias, namque
*cupreſſu
*in montibus Idæ:
*niueos
*At

Laneaq; aridulis hærebant morsa labellis,
*leui Quæ priùs in*leni fuerant extantia filo.
Ante pedes autem cadentis mollia lanæ
Vellera virgati custodibant calathisci.
Hæ tum clarisona pellentes vellera voce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiæ quod pòst nulla arguet ætas:
O decus eximium & magnis virtutibus augens,
Aemathiæ columen Peleu, clarissime nato,
Accipe quod læta tibi pandunt luce Sorores,
*quos Veridicum oraclum: sed vos, *quæ fata sequuntur,
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Adueniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus: adueniet fausto cum sydere coniunx,
*exanimo Quæ tibi*flexo animo mentis perfundat amorem
Languidulosq; paret tecum coniungere somnos,
Leuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nulla domus tales vnquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit fœdere amanteis:
*Peleo Qualis adest Thetidi, qualis concordia*Pelei.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nascetur vobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus:
Qui persæpe vago victor certamine cursus
Flammea præuertet celeris vestigia ceruæ.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cùm Phrygij Teucro manabunt sanguine riui:

Troicaq; obſidens longinquo mœnia bello,
Periuri Pelopis vaſtabit tertius hæres.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Illius egregias virtutes, claraq; facta
Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres:
Cùm tremulo incanos ſoluent à vertice crines,
Putridaq; infirmis variabunt pectora palmis.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nanq; velut denſas proſternens meſſor ariſtas,
Sole ſub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infeſto proſternet corpora ferro.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Teſtis erit magnis virtutibus vnda Scamandri,
Quæ paſſim rapido diffunditur Helleſponto:
Cuius iter cæſis anguſtans corporum aceruis,
Alta tepefaciet permiſta flumina cæde.
Currite ducentes ſubtegmina. currite fuſi.
*Deniq; teſtis erit morti quoq;*reddita' præda,* *dedita
*Cùm*terræ' excelſo coaceruatum aggere buſtum* *teres
Excipiet niueos perculſæ virginis artus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nam ſimulac feſſis dederit fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniæ Neptunia ſoluere vincla:
Alta Polyxenia madefient cæde ſepulchra,
Quæ velut ancipiti ſuccumbens victima ferro,
Proijciet truncum ſubmiſſo poplite corpus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Quare agite optatos animi coniungite amores:
Accipiat coniux fœlici fœdere diuam:

Dedatur cupido iandudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illam nutrix orienti luce reuisens,
Hesterno collum poterit circundare filo.
Currrite ducentes subtegmina, currite fusi.
Anxia nec mater discordis mœsta puellæ
Secubitu, charos mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Talia præfantes quondam fœlicia Pelei
Carmina, diuino cecinerunt pectore Parcæ.
Præsentes nanq; ante domos inuisere castas
Sæpius, & sese mortali ostendere cœtu,
Cœlicolæ nondum spreta pietate solebant.
*fulgentia templa *Sæpe pater diuûm* templo in fulgente' reuisens,*
Annua dum festis venissent sacra diebus,
*Cretum *Conspexit terra* centum procurrere currus.*
Sæpe vagus Liber Parnaßi è vertice summo
Thyadas effusis euanteis crinibus egit,
Cùm Delphi tota certatim ex vrbe ruentes
Acciperent læti diuum, fumantibus aris.
Sæpe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis hera, aut Rhammusia virgo,
Armatas hominum est præsens hortata cateruas.
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamq; omnes cupida de mente fugârunt
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parenteis,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber vt innuptæ potiretur flore nouercæ:

Ignaro

Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato,
Impia non verita eſt diuos ſcelerare penates,
Omnia fanda, nefanda malo permiſta furore
Iuſtificam nobis mentem auertêre deorum,
Quare non tales dignantur viſere cœtus,
Nec ſe contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM. Elegia prima.

Ezametr. ac Pentamet.

ET ſi me aſsiduo confectum cura dolore
Seuocat à doctis Ortale virginibus:
Nec potis eſt dulceis Muſarum expromere fœtus
Mens animi: tantis fluctuat ipſa malis:
Nanq; mei nuper Letheo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit vnda pedem,
Troïa Rhœteo quem ſubter littore tellus,
*Ereptum noſtris*obterit' ex oculis.* *obtegit
Alloquar? audiero'ne vnquã tua verba loquentem,
Nunquam ego te vita frater amabilior
Aſpiciam poſthac? at certè ſemper amabo,
Semper mœſta tua carmina morte canam:
Qualia ſub denſis ramorum concinit vmbris
Daulias. abſumpti fata gemens Ityli.
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expreſſa tibi carmina Batttiadæ:
Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
Effluxiſſe meo fortè putes animo:
Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum
Procurrit caſto virginis è gremio,
Quod miſeræ oblitæ molli ſub veſte locatum

Dum aduentu matris prosilit, excutitur:
*Atque *Vtq;' illud prono præceps agitur decursu,
*Hinc *Huic' manat tristi conscius ore rubor.*

De Coma Berenicis. Eleg. 2.

Omnia qui magni despexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit atq; obitus:
Flammeus vt Rapidi Solis nitor obscuretur,
Vt cedant certis sydera temporibus,
Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans:
Dulcis amor gyro deuocet aërio:
Idem me ille Conon cælesti lumine vidit
E Beroniceo vertice cæsariem,
Fulgentem clarè, quàm multis illa dearum
Leuia protendens brachia, pollicita est,
Qua rex tempestate nouis auctus hymenæis,
Vastatum fineis iuerat Assyrios,
Dulcia nocturnæ portans vestigia rixæ,
Quam de virgineis gesserat exuuijs.
Est'ne nouis nuptis odio Venus? an'ne parentum
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis,
Vbertim thalami quæ intra limina fundunt?
*iuërint *Non, ita me diui, vera gemunt, * iuuerint'.*
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo prælia torua viro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris chari flebile disidium:
Cùm penitus mæstas exedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore sollicitæ
*atqui *Sensibus ereptis mens excidit. * ast' ego certè*

Cogn

Cognôram à parua virgine magnanimam.
*An ne bonũ oblita es facinus,*quòd' regiũ adepta es* *quo
*Coniugium,*quod non fortior auxit auis'?* *quo non fortius auxit alis?
Sed tum mæſta virum mittens, quæ verba locuta es?
(Iuppiter!) vt terſti lumina ſæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quòd amanteis
Non longè à charo corpore abeſſe volunt?
**At quæ' ibi præ cũnctis, pro dulci coniuge, diuis* *Atq;
Non ſine taurino ſanguine pollicita es,

* * *

*Si reditum tetuliſſet is, haud in tempore*longo'* *longo,
Captam Aſiam Aegypti finibus adijceret.
Queis ego pro factis cæleſti reddita cœtu,
Priſtina vota nouo munere diſſoluo.
Inuita ô regina tuo de vertice ceſſi,
Inuita: adiuro teq;, tuumq;, caput,
Digna ferat, quod ſi quis inaniter adiurârit.
Sed qui ſe ferro poſtulet eſſe parem?
Ille quoq; euerſus mons eſt, quem maxima in oris
Progenies Phthiæ clara ſuperuehitur,
Cùm Medi irrupere nouum mare, cumq; iuuentus
*Per medium claſſi barbara nauit*Athon'.* *Atho.
Quid facient crines, cùm ferro talia cedant?
Iuppiter, vt χαλύβων omne genus pereat:
Et qui principio ſub terra quærere venas
Inſtitit, ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ paulò antè comæ, mea fata ſorores
**Lugebant, cùm ſe Memnonis Aethiopis* *nutantibus, vel, [illegible]tantibus
**Vnigena impellens*nutantibus' aëra pennis*

*equus: *Obtulit Arsinoës Chloridos ales*equis':
æthereas Huq; per*ætherias' me tollens aduolat auras,
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eò famulumq; legârat,
Canobitis *Grata*Canopeis' incola littoribus:
amine Scilicet in vario ne solum*limite' cæli
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret: sed nos quoq; fulgeremus
Deuotæ flaui verticis exuuiæ.
Vuidulum à fletu cedentem ad templa Deûm, me
Sidus in antiquis diua nouum posuit.
Virginis, & sæui contingens nanq; leonis
Lumina, Calisto iuncta Lycaoniæ
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
Qui vix sero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt vestigia diuûm,
*Tethyi Luce autem canæ*Tethydi' restituor,
(Pace tua fari hæc liceat Rhamnusia virgo,
Nanq; ego non vllo vera timore tegam:)
Non, si me infestis discerpant sydera dictis,
*verè Condita quin*veri' pectoris euoluam.
Non his tam lætor rebus, quàm me abfore semper,
Abfore me à dominæ vertice discrucior.
Quicum ego, dum virgo quondã fuit omnibus expers
Vnguentis vna *Vnguentis, vnà' millia multa bibi.
Nunc vos, optato quas iunxit lumine tæda,
Non priùs vnanimis corpora coniugibus
Tradite, nudantes reiecta veste papillas,
Quàm iucunda mihi munera libet onyx,

Vester onyx, casto colitis quæ iura cubili:
Sed quæ se impuro dedit adulterio,
*Illius*aura leuis bibat, & donã irrita puluis:* * mala dona leuis bibat
Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis, ô nuptæ, semper Concordia vestras
Semper Amor sedes incolat aßiduus.
Tu verò regina tuens cùm sydera diuam
Placabis festis luminibus Venerem,
Sanguinis expertem: non votis esse tuam me,
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur retinent? vtinam coma regia fiam,
*Proximus*Hydrochoi' fulgeat*Oarion'.* *Arcturos. *Erigones

Ad ianuam impudicæ cuiusdam mulieris. Elegia 3.

O dulci iucunda viro, iucunda parenti,
Salue: teq; bona Iuppiter auctet ope
Ianua, quam Balbo dicunt seruisse bebignè
Olim, cùm sedes ipse senex tenuit:
Quamq; ferunt rursus voto seruisse maligno,
*Postquam*es' proiecto facta marita sene.* *est
Dic agè. dic' nobis, quare mutata feraris* *agedum
In dominum veterem deseruisse fidem.
Non (ita Cæcilio placeam, cui credita nunc sum)
Culpa mea est, quanquàm dicitur esse mea.
Nec peccatum à me quisquam pote dicere quicquam
[Verùm istæc potiùs ianitor ipse facit.] * * *
Quin quacunq; aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, Ianua culpa tua est.
Non istuc satis est vno te dicere verbo,

Sed facere, vt quiuis sentiat, & videat.

*Qui possum. ** Quod possum', nemo quærit, nec scire laborat:*

*Nos volumus: nobis dicere ne **Nos volumus vobis dicere, ne' dubita.*

Primùm igitur, virgo quòd fertur tradita nobis,

Falsum est: non illam vir prior attigerat,

Languidior tenerâ cui pendens sicula betâ

Nunquam se mediam sustulit ad tunicam:

* ipsius *Sed pater* illius' nati violâsse cubile*

Dicitur, & miseram conscelerâsse domum,

Siue quòd impia mens cæco flagrabat amore,

Seu quòd iners sterili semine natus erat:

Ne quærendum aliunde foret neruosius illud,

Quod posset Zonam soluere virgineam.

Egregium narras mira pietate parentem,

Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.

Atqui non solùm hunc se dicit cognitum habere

*Chinææ suppositæ speculæ, *Brixia* Chinæa suppositæ in specula',*

Flauus quam molli percurrit flumine Mela,

Brixia Veronæ mater amata meæ.

Sed de posthumij & Cornelij narrat amore,

Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Dixerit hic aliquis: quî tu istæc ianua nôsti,

Cui nunquam domini limine abesse licet,

Nec populum auscultare: sed huic suffixa tigillo

Tantùm operire soles, aut aperire domum?

Sæpe illam audiui furtiua voce loquentem

Solam consilijs hæc sua flagitia,

Nomine dicentem, quos diximus: vtpote quæ mî

Speraret nec linguam esse, nec auriculam,

Præter

Preterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra ſupercilia.
Longus homo eſt, magnas cui lites intulit olim
Falſum mendaci ventre puerperium.

Ad* Mallium. Elegia 4.

*Manlium. Sic & infrà.

Quòd mihi fortuna, caſuq; oppreſſus acerbo,
Conſcriptum hoc lachrymis mittis epiſtolium:
Naufragum vt eiectum ſpumantibus æquoris vndis
Subleuem, & à mortis limine reſtituam:
Quem neq; ſancta Venus molli requieſcere ſomno
Deſertum in lecto cælibe perpetitur:
Nec veterum dulci ſcriptorum carmine Muſæ
Oblectant, cùm mens anxia peruigilat:
Id gratum eſt mihi, me quoniam tibi ducis amicum,
Muneraq; & Muſarum hinc petis, & Veneris.
Sed tibi ne mea ſint ignota incommoda Malli,
Neu me odiſſe putes hoſpitis officium:
Accipe queis merſer fortunæ fluctibus ipſe,
Ne ampliùs à miſero dona beata petas.
Tempore quo primùm veſtis mihi tradita pura eſt,
Iucundum cùm ætas florida ver ageret,
Multa ſatis luſi: non eſt dea neſcia noſtri,
Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.
Sed totum hoc ſtudium luctu fraterna mihi mors
Abſtulit, ô miſero frater adempte mihi.
Tu mea, tu moriens fregiſti commoda frater:
Tecum vna tota eſt noſtra ſepulta domus.
Omnia tecum vnà perierunt gaudia noſtra,

Quæ tuus in vita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia, atq; omnes delicias animi.
Quare, quod scribis, Veronæ turpe Catullo
*quisquam *Esse, quod hîc*quisquis, de meliore nota*
Frigida deserto tepefecit membra cubili:
Id Malli non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera, cùm nequeo.
Nam quòd scriptorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quòd Romæ viuimus. Illa domus,
Illa mihi sedes, illic mihi carpitur ætas:
Huc vna è multis capsula me sequitur.
Quod cùm ita sit, nolim statuas me mente maligna
Id facere, aut animo non satis ingenuo,
Quòd tibi non vtriusq; petiti copia facta est.
Vltro ego deferrem, copia si qua foret.
Non possum reticere, deæ, qua Mallius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officijs:
Ne fugiens seclis obliuiscentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat studium.
Sed dicam vobis: vos porrò dicite multis
Millibus, & facite hæc charta loquatur anus:
Omnibus inq; locis celebretur fama sepulti,
Notescatq; magis mortuus, atq; magis:
Nec tenuem texens sublimis aranea telam,
Deserto in Malli nomine opus faciat.
Nam mihi quã dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis, & in quo me corruerit genere,

Cùm

Cùm tantùm arderem, quantùm Trinacria rupes,
*Lymphaq; in Oethæis *Mallia Thermopylis,* •Malia
Mæſta nec aſsiduo tabeſcere lumina fletu
*Ceſſarent, *triſtiq; imbre madere genæ,* •neq; triſti
Qualis in aërij pellucens vertice montis
Riuus muſcoſo proſilit è lapide,
Qui cùm de prona præceps eſt valle volutus,
Per medium denſi tranſit iter populi,
Dulce viatori laſſo in ſudore leuamen,
Cùm grauis exuſtos æſtus hiulcat agros.
Ac velut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aſpirans aura ſecunda venit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata:
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clauſum lato patefecit limite campum,
Isq; domum nobis, isq; dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,
Quò mea ſe molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta conſtitit in ſolea:
Coniugis vt quondam flagrans aduenit amore
Proteſilaëam Laodamia domum,
**Incœpta fruſtrà nondum cum ſanguine ſacro* •Accepta
Hoſtia, cœleſteis contiliâſſet heros.
Nil mihi tam valde placeat Rhamnuſia virgo,
Quod temere inuitis ſuſcipiatur horis,
Quàm ieiuna pium deſideret ara cruorem,
Docta eſt amiſſo Laodamia viro,
Coniugis antè coacta nouum dimittere collum,

Quàm

Quàm veniens vna, atq; altera rursus hyems,
Noctibus in longis auidum saturâsset amorem,
Posset vt abrupto viuere coniugio:
Quod scibant Parcæ non longo tempore abesse,
Si miles muros isset ad Iliacos
Nam tum Helenæ raptu primores Argiuorum
Cœperat ad sese Troia ciere viros.
Troia nefas, commune sepulchrum Europæ, Asiaéq;:
Troia virûm, & virtutum omnium acerba cinis:
Quæ nempe, & nostro letum miserabile fratri
Attulit, heu misero frater edempte mihi:
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum vnà tota est nostra sepulta domus:
Omnia tecum vnà perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longè non inter nota sepulchra,
Nec prope cognatos compositum cineres:
Sed Troia obscœna, Troia infœlice sepulchrum
Detinet, à nostro terra aliena solo:
Ad quam tum properans fertur simul vndiq; pubes
Græca penetreleis deseruisse focos:
Ne Paris abducta gauisus libera mœcha
Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu pulcherrima Laodamia
Ereptum est vita dulcius atq; anima
Coniugium, tanto te absorbens vortice, amoris
Aestus in abruptum detulerat barathrum.
*Quale ferunt Graij *Peneum propter amœnum*
Siccari emulsa pingue palude solum:

* Pheneum prope Cyllenam.

Quod

Quod quondam cæſis montis fodiſſe medullis
Auſus falſiparens Amphitryoniades.
Tempore quo certa Stymphalia monſtra ſagitta
Perculit, imperio deterioris heri,
Pluribus vt cæli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa virginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
**Quod diuûm dominum' ferre iugum docuit.* *Qui te nõ domitum
Nam neq; tam charum confecto ætate parenti
Vna caput ſeri nata nepotis alit:
Qui tum diuitijs vix tandem inuentus auitis
Nomen teſtatas intulit in tabulas,
Impia deriſi gentilis gaudia tollens,
Suſcitat à cano vulturium capite.
Nec tantùm niueo gauiſa eſt vlla columbo
Compar, ſeu quicquid dicitur improbius
Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro,
Quantum præcipuè multiuola eſt mulier.
*Sed tu *horum' magnos viciſti ſola furores,* *harum
Vt ſemel es flauo conciliata viro.
Aut nihil, aut paulùm cui tu concedere digna,
Lux mea ſe noſtrum contulit in gremium:
Quam circumcurſans huc illuc ſæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quæ tamen & ſi vno non eſt contenta Catullo,
Rara verecundæ furta feremus heræ:
Ne nimiùm ſimus ſtultorum more moleſti.
Sæpe etiam Iuno maxima cælicolûm
Coniugis in culpa flagrauit quotidiana,

Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
ATQVI *nec diuis homines componier æquum est,*
Ingratum tremuli tolle parentis onus. * * *
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem Assyrio venit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta viri gremio.
Quare illud satis est, si nobis id datur vnis,
Quô lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis alijs redditur officijs:
Ne nostrum scabra tangat rubigine nomen,
Hæc atq; illa dies, atq; alia, atq; alia.
Huc addant diui quàm plurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre pijs.
Sitis fœlices & tu simul, & tua vita,
Et domus ipsa, in qua lusimus, & domina,
*Et qui principio nobis*dominam dedit, à quo'* (*terram dedit, atque * A quo sunt)
**Sunt primo' nobis omnia nata bona:*
Et longè ante omneis mihi, quæ me charior ipso est,
Lux mea, qua viua viuere dulce mihi est.

In Rufum. Epig. eleg. I,

Noli admirari, quare tibi fœmina nulla
Rufe velit tenerum supposuisse femur:
*Non*vllam' raræ labefactes munere vestis,* (* si illam)
Aut pellucidulì delicijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes, neq; mirũ: nam mala valde est

Bestia,

Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem:
Aut admirari desine cur fugiunt.

De inconstantia fœminei amoris.
Epigr. eleg. 2.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
Quàm mihi : non, si se Iuppiter ipse petat.
Dicit, SED *mulier cupido quod dicit amanti,*
In vento, & rapida scridere oportet aqua.

Ad *Virronem.' Epigr. eleg. 3.

*Si cui, *Virro, homini' sacer alarum obstitit hircus,*
Aut si quem meritò tarda podagra secat:
Aemulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
*Mirificè est *actu' nactus vtrunq; malum.*
Nam quoties futuit, toties vlciscitur ambos:
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

* amicum
*iure bon
*à te.

Ad Lesbiam. Epigr. eleg. 4.

Dicebas quondam solum te nôsse Catullum
Lesbia, nec præ me velle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantùm vt vulgus amicam,
Sed pater vt gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui, Quare & si impensiùs vror:
Multò mî tamen es vilior, & leuior.
Qui potis est (inquis) quòd amantem iniuria talis
Cogat amare magis, sed bene velle minùs?
[Odi, & amo : quare id faciam, fortasse requiris:
Nescio : sed fieri sentio, & excrutior.]

In ingratum. Epigr. eleg. 5.

Desine de quoquam quicquam bene velle mereri,

Aut aliquem fieri posse putare tuum.
Omnia sunt ingrata: nihil fecisse benignè est?
Imò etiam tædet: tædet, obestq; magis.
*Vt, *Væ mihi, quem nemo grauius, nec acerbius vrget:*
Quàm modò, qui me vnũ, atq; vnicũ amicũ habuit.

In Gellium. Epigr. eleg. 6.

Gellius audierat, patruum obiurgare solere,
Siquis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
Vxorem, & patruum reddidit Herpocratem.
Quod voluit, fecit: nam quanuis irrumet ipsum
Nunc patruam, verbum non faciet patruus.

In Lesbiam. Epigr. eleg. 7.

Huc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpâ,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo:
Vt iam nec bene velle queam tibi, si optima fias:
Nec desistere amare, omnia si facias.

*De Lesbia. *Ad seipsum. Epigr. eleg. 8.

Siqua recordanti benefacta priora voluptas
Est homini, cùm se cogitat esse pium,
Nec sanctam violâsse fidem, nec fœdere in vllo
Diuûm ad fallendos numine abusum homines:
Multa parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nã quæcunq; homines bene cuiquã aut dicere possũt,
Aut facere, hæc à te dictáq;, factáq; sunt:
Omnia quæ ingratæ perierunt credita menti.
Quare te iam cur ampliùs excrucies?
*Quin te animo *obfirmas? teq; instinctuq; reducis?*

* affirmas, teq; aitriq; [illegible] edu[illegible] [illegible]

Et

Et dijs inuitis desinis esse miser?

DIFFICILE *est longũ subitò deponere amorẽ.*

Difficile est: verùm hoc, quà lubet, efficias.

Vna salus hæc est, hoc est tibi peruincendum:

Hoc facies, siue id non pote, siue pote.

O dij, si vestrûm est misereri, aut si quibus vnquam

Extremam iam ipsa in morte tulistis opem,

Me miserum aspicite: & si vitam puriter egi,

Eripite hanc pestem, perniciemq; mihi:

Quæ mihi subrepens imos, vt torpor, in artus,

Expulit ex omni pectore lætitias.

Non iam illud quæro, contrà vt me diligat illa:

Aut, quod non potis est, esse pudica velit:

Ipse valere opto, & tetrum hunc deponere morbum.

O dij reddite mî hoc pro pietate mea.

Ad Rufum. Epigr. eleg. 9.

*Rufe mihi frustrà, ac nequicquam*cognite amice:* * credite

Frustrà? imò magno cum pretio, atq; malo:

*Siccine subrepisti*mî? atq; intestina perurens,* *meaq;

Sic misero eripuisti omnia nostra bona?

Eripuisti: heu heu nostræ crudele venenum

Vitæ, heu heu nostræ pestis amicitiæ.

De Gallo. Epigr. eleg. 10.

Gallus habet fratres, quorum est lepidissima coniunx

Alterius, lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus, nam dulceis iungit amores:

Cum puero vt bello bella puella cubet,

Gallus homo est stultus: nec se videt esse maritum.

Qui patruus patrui monstret adulterium.

Sed nunc id doleo, quòd puræ impura puellæ
Suauia coniunxit spurca saliua tua.
Verùm id non impunè feres: nam te omnia sæcla
Noscent: & qui sis, fama loquetur anus.

De Lesbio. Epigr.eleg.11.

Lesbius est pulcher. quid ni? quem Lesbia malit,
Quàm te cum tota gente Catulle tua.
Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
Si tria amatorum suauia reppererit.

Ad Gellium. Epigr.eleg.12.

* Quid *Vis' dicam, Gelli, quare rosea ista labella*
Hyberna fiant candidiora niue?
Manè domo cùm exis, & cùm te octaua quiete
E' molli longo suscitat hora die:
Nescio quid certè est (an verè fama susurrat?)
Grandia te medij tenta vorare viri.
Victoris vncto- *Sic certè est, clamant * Virronis rupta miselli*
Ilia, & emulso labra notata sero.

Ad Iuuentium. Epigr.eleg.13.

Nemo'ne in tanto potuit populo esse, Iuuenti,
Bellus homo, quem tu diligere inciperes:
Præterquam iste tuus moribunda à sede Pisauri
Hospes, inaurata pallidior statua?
*Qui **Quid' tibi nunc cordi est, quem tu præponere nobis*
Audes: **Audes?' at nescis, quod facinus facias.*

Ad Quintium. Epigr.eleg.14.

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum,
Aut aliud si quid charius est oculis:
Eripere ei noli, multò quod charius illi

De

Est oculis, seu quid charius est oculis.

De Lesbiæ marito. In Mulum de Lesbia. Epigr.eleg. 15.

Lesbia mî, præsente viro, mala plurima dicit:
Hoc illi fatuo maxima lætitia est.
Mule, nihil sentis: si nostri oblita taceret,
Sana esset. Quod nunc garrit, & obloquitur:
Non solùm meminit: sed, quæ multò acrior est res,
Irata est: hoc est, vritur, & loquitur.

De Arrio. Epigr.eleg.16.

Chommoda dicebat, siquando Commoda vellet.
Dicere, & Hinsidias Arrius Insidias.
Et tum mirificè sperabat se esse locutum:
Cùm quantùm poterat, dixerat Hinsidias
Credo sic mater, sic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atq; auia.
Hoc misso in Syriam, requierant omnibus aures
Audibant eadem hæc leniter, & leuiter.
Nec sibi post illà metuebant talia verba,
Cùm subitò affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus postquam illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

De amore suo. Epigr.eleg.17.

Odi, & amo. quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia. Epigr.eleg.18.

Quintia formosa est multis: mihi candida, longa,
Recta est: hæc ego sic singula confiteor,

Totum illud, formosa, nego: nam nulla venustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est: quæ cùm pulcherrima tota est,
Tum omnibus vna omneis surripuit Veneres.

De suo in Lesbiam amore.
Epigr.eleg.19.

Nulla potest mulier tantùm se dicere amatam:
Verè, quantùm à me Lesbia amata mea est.
Nulla fides vllo fuit vnquam fœdere tanta,
Quanta in amore suo ex parte reperta mea est.

In Gellium. Epigr.eleg.20.

Quid facit is, Gelli, qui cum matre, atq; sorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
Suscipit ô Gelli, quantum non vltima Tethys,
Non genitor Nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil est quicquam sceleris, quò prodeat vltra:
Non, si demisso se ipse voret capite.

In eundem. Epigr.eleg.21.

Gellius est tenuis. quid ni? cui tam bona mater,
Tamq; valens viuat, tamq; venusta soror,
Tamq; bonus patruus, tamq; omnia plena puellis
Cognatis: quare is desinat esse macer?
Qui vt nihil attingat, nisi quod fas tangere non est:
Quantumuis quare sit macer inuenies.

In eundem. Epigr.eleg.22.

Nascatur magus ex Gelli, matrisq; nefando
Concubi- *Coniugio, & discat Persicum haruspicium.

Nam

Nam magus ex matre, & gnato gignatur oportet,
Si vera est Persarum impia relligio.
Natus vt accepto veneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In eundem. Epigr.eleg. 23.

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro ac perditio amore fore:
*Quòd te cognôssem bene, *constantemq; putarem,* * constanterq;
**Aut posse à turpi mentem inhibere probro:* *Haud
Sed quòd nec matrem, nec germanam esse videbam
Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quanuis tecum multo coniungerer vsu,
Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis id dûxti, tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunq; est aliquid sceleris.

De Lesbia. Epigr.eleg. 24.

Lesbia mî dicit semper malè, nec tacet vnquam
De me: dispeream, me nisi Lesbia amat.
Quo signo? quasi eadem totidem mox deprecor illi
Assiduè, verùm dispeream nisi amo.

In Cæsarem. Epigr.eleg. 25.

Nil nimimm studeo, Cæsar, tibi velle placere,
Nec scire vtrum sis albus, an ater homo.

De mentula. Epigr.eleg. 26.

Mentula mœchatur, mœchatur mentula. certè
Hoc est, quod dicunt, Ipsa olera olla legit.

De Smyrna Cinnæ poëtæ.
Epigr.eleg. 27.

Smyrna mei Cinnæ nonam post deniq; messem

Quàm cœpta est, nonamq; edita post hyemem,
Millia cùm interea quingenta Hortensius vno
[In pede stans fixo carmina ructat hians.] ***
Smyrna cauas Atracis penitus mittetur ad vndas,
Smyrnam incana diu sæcula peruoluent.
*At Volusi annales [*Paduam morientur ad ipsam,]* [*Pataui orientur vrbem,]
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sunt cordi monimenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum de Quintilia.
Epigr. eleg. 28.

Si quicquam mutis gratum, acceptúmue sepulchris
Accidere à nostro Calue dolore potest,
Cùm desiderio veteres renouamus amores
Atq; olim missas flemus amicitias:
Certè non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ, quantùm gaudet amore tuo.

In Aemylium. Epigr. eleg. 29.

Non, ita me dij ament, quicquam referre putaui,
Vtrum os, an culum olfacerem Aemylio.
Nil immundius hoc, nihil est immundius illo:
Verùm etiam culus mundior, & melior:
Nam sine dentibus æst, hoc denteis sesquipedaleis,
Gingiuas verò ploxemi habet veteris.
Præterea rictum, qualem defessus in æstu
Meientis mulæ cunnus habere solet.
Hic futuit multas, & se facit esse venustum:
Et non pistrino traditur, atq; asino?
Quem si qua attingit, non illam posse putemus

Aegro

Aegroti culum lingere carnificis?

Ad* Vectium. Epigr. eleg. 30.

In te, si in quenquam dici pote, putide Vecti,
Id quod verbosis dicitur, & fatuis:
Ista cum lingua (si vsus veniat tibi) possis
*Culos, &*crepidas lingere carbatinas.*
Si nos omnino vis omneis perdere Vecti,
Dicas: omnino quod cupis, efficies.

*Victium & infrà

*crepidas lingere ex colipas.

Ad Iuuentium. Epigr. eleg. 31.

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
Suauiolum dulci dulcius ambrosia.
Verùm id non impunè tuli: nanq; ampliùs horam
Suffixum in summa me memini esse cruce,
Dum tibi me purgo: nec possum fletibus vllis
Tantillùm vestræ demere sæuitiæ,
Nam simul id factum est, multis diluta labella
**Abstersti guttis omnibus articulis:*
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam commistæ spurca saliua lupæ.
Præterea infesto miserum me tradere amori
Non cessâsti, omniq; excruciare modo:
Vt mî ex ambrosia mutatum iam foret illud
Suauiolum, tristi tristius helleboro.
Quam quoniam pœnam misero proponis amori,
Nunquam iam posthac basia surripiam.

* Guttis, abstersisti

De Cælio, & Quinto. Epigr. eleg. 32.

Celius Auphilenum, & Quintius Auphilenam

Flor

Flos Veronensum depereunt iuuenum.
Hic fratrem, ille sororem, hoc est, quod dicitur, illud
Fraternum verè dulce sodalitium.
Cui faueam potiùs? Cæli, tibi: nam tua nobis
*exigit hoc *Perspecta *exigitur vnica amicitia:*
Cùm vesana meas torreret flamma medullas.
Sis fœlix Cæli, sis in amore potens.

Inferiæ ad fratris tumulum.
Epigr. eleg. 33.

Multas per gentes, & multa per æquora vectus
Aduenio has miseras frater ad inferias:
*amoris, *Vt te postremo donarem munere *mortis,*
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
Heu miser indignè frater adempte mihi.
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristes munera ad inferias,
Accipe fraterno multùm manantia fletu:
Atq; in perpetuum frater aue, atq; vale.

Ad Cornelium. Epigr. eleg. 34.

Si quicquam tacitè commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi:
Me vnum esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli, & factum me esse puta Harpocratem.

Ad Sylonem. Epigr. eleg. 35.

Aut sodes mihi redde decem sestertia, Sylo,
Deinde esto quamuis sæuus, & indomitus.
Aut si te nummi delectant, desine, quæso,
Leno esse, atq; idem sæuus, & indomitus.

Ad quendam, de Lesbia. Epigr. eleg. 36.

Credis me, potuisse meæ maledicere vitæ,
Ambobus mihi quæ charior est oculis?
Non potui: nec, si possem, tam perditè amarem.
Sed tu cum caupone omnia monstra facis.

In mentulam. Epigr. eleg. 37.

Mentula conatur Pimplæum scandere montem,
Musæ furcillis præcipitem eijciunt.

De puero, & præcone. Epigr. eleg. 38.

Cùm puero bello præconem qui videt esse,
Qui credat? nisi se vendere discupere.

Ad Lesbiam. Epigr. eleg. 39.

Si quicquam cupidoq;, optantiq; obtigit vnquam &
Insperanti, hoc est gratum animo propriè.
Quare hoc est gratum, nobis quoq; charius auro,
Quòd te restituis Lesbia mi cupido.
Restituis cupido, atq; insperanti, ipsa refers te
'Nobis': ô lucem candidiore nota,
Quis me vno viuit fœlicior? aut magis hac quid
Optandum vita, dicere quis poterit?

In *Cominium. Epigr. eleg. 40. *Sicomin

Si, Comini, arbitrio populi tua cana senectus *Siconi,
Spurcata impuris moribus intereat:
Non equidem dubito, quin primùm inimica bonorum
Lingua execta auido sit data vulturio:
Effossos oculos voret atro gutture coruus,
Intestina canes, cætera membra lupi.

Ad Lesbiam. Epigr. eleg. 41.

Iucundum, mea vita, mihi proponis amorem

Hunc

Hunc nostrum inter nos, perpetuumq; fore.
Dij magni facite, vt verè promittere possit:
Atq; id syncerè dicat, & ex animo:
Vt liceat nobis tota perducere vita
Alternum hoc sanctæ fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam. Epigr. eleg. 42.

Aufilena, bonæ semper laudantur: amicæ
Accipiunt pretium, quæ facere instituunt.
Tu quod promisti mihi quòd mentita, inimica es:
Quòd nec das, & fers sæpe, facis facinus.
Aut facere ingenuæ est, aut non promisse pudicæ
Aufilena fuit. Sed data corripere
Fraudando, efficitur plusquam meretricis auara,
Quæ sese toto corpore prostituit.

Ad eandem. Epigr. eleg. 43.

*solo *Aufilena, viro contentam viuere *solo est'*
*vna est è *Nuptarum *laus ex' laudibus eximijs.*
Sed cuiuis quamuis potiùs succumbere fas est,
Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

In Nasonem. Epigr. eleg. 44.

Multus homo es Naso: neq; tecum multus homo, sed
Descendis Naso: multus es, & pathicus.

In Cinnam. Epigr. eleg. 45.

Consule Pompeio, primùm duo, Cinna, sedebant
Mœchilia: facto consule nunc iterum
Manserunt duo, sed creuerunt millia in vnum
Singula: fœcundum semen adulterio.

*Firmano In *Firmanum. Mentulam. Epig. eleg. 46.
saltu **Firmani saltus' non falsò Mentula diues*

Fertur,

Fertur, qui tot res in se habet egregias:
Aucupium omne genus, pisces, prata, arua, ferasq;
Nec quicquam fructus sumptibus exuperat.
Quare concedo sit diues, dum omnia desint:
Saltum laudemus, dum tamen ipse egeat.

In eundem. Epigr. eleg. 47.

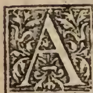
Mentula habet instar triginta iugera prati,
Quadraginta arui, cætera sunt maria.
Cur non diuitijs Crœsum superare potis sit,
Vno qui in saltu tot bona possideat?
Prata, arua, ingentes syluas, saltusq;, paludesq;,
Vsq; ad Hyperboreos, & mare ad Oceanum.
Omnia magna hæc sũt: tamẽ vt sint maxima, et vltra,
Non homo, sed verè mentula magna nimis.

Ad Gellium. Epigr. eleg. 48.

Sæpe tibi studioso animo venante [requirens]
Carmina vti possem mittere Battiadæ,
Queis te lenirem, nobis neu conarere
**[Infestum telis icere musca caput'.]* *Tela infesta meum mittere in vsq; caput.
Hunc video mihi nunc frustrà sumptum esse laborem,
*Gelli, nec nostras*hinc' valuisse preces.* *huc
Contra nos tela ista tua euitamus amictu,
**At fixus' nostris tu *dabis' supplicium.* *Affixus. *dabi.

FINIS.

EX LIBRO III. DE POETIS LATINIS PETRI CRINITI.

LBIVS *Tibullus Romæ (vt creditur) natus, Hircio & Pansa Coss. qui annus etiam Nasonis poëtæ natalibus insignis fuit: nam vterq; Consul cùm ad liberandum Brutum apud Mutinam mitteretur, fugato Antonio occisus est. Parentes habuit ex equestri ordine, bello & pace satis illustreis: is autem Tibullus, quòd ingenio facili, & egregia formâ foret, nobiliores etiam ciuitatis sibi conciliauit: in quorum numero fuit Messala Coruinus, qui mira diligentia, & assiduis officijs poëtam Tibullum fouit. Itaque sui studiosum vocat eum Tibullus, & insigni carmine laudes eiusdem ac virtutem celebrauit. Neque illud ignoratur, cùm in eiusdem Messalæ comitatu in prouinciam Phæacum pergeret, in aduersam eum valetudinem incidisse, ex quo tali carmine fidem suam atque fortunam voluit posteris commendari:*

Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terrâ dum sequiturq; mari.

Horatium quoque Flaccum & Macrum poëtam, qui de herbis libros conscripsit, familiariter dilexit. Eumq; hortatur, ne relictis castris & militia, ad amores & Veneres redeat. Albius enim Tibullus in amoribus & delicijs (vt apparet) paulò procli-

uior fuit, vt qui Marathum, & Cherinthum pueros maximo affectu dilexerit, ſicuti Deliam, Sulpitiam, Neeram, & Nemeſin, de cuius forma & moribus frequens in veterum libris mentio eſt, vnde illud notum:

Vßit amatorem Nemeſis laſciua Tibullum,
In tota iuuit quem nihil eſſe domo.

Sed & L. Apuleius quo loco de àmoribus diſſerit apud Claudium Maximum proconſulem, fictum Deliæ nomen à poëta Tibullo refert, cùm Plaucia vocaretur. Quinetiam Flaccus liberè illum hortatur amicitiæ nomine, vt forti animo & conſtanti immitis Glyceræ faſtum & inſolentiam perferat: tum aliorum exemplo diſcat, quanta ſit in amore varietas. In ſcribendo autem carmine, Caßio Parmenſi eundem præponit, quo loco ſuorum ſermonum iudicem facit, bonaq; animi & corporis illi aſcribit.

Albi noſtrorum ſermonum candide iudex,
Non tu corpus eras ſine pectore: Di tibi formam,
Dij tibi diuitias dederant, artemq; fruendi.
Quid voueat dulci nutricula maius alumno,
Quàm ſapere, & fari poßit quæ ſentiat, & cui
Gratia, fama, valetudo, contingat abunde,
Et mundus victus non deficiente crumena?

Is verò Tibullus in carmine ad Meſſalam copiosè oſtendit, parum ſibi licere in otio verſari, quòd ipſa fortunæ iniquitas nimiùm illi obfuiſſet, & cùm ſatis illi opes florerent, conditione temporum factum vt ad paupertatem redigeretur.

Cui

Cui fuerant flaui ditántes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis:
Cuiq; pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimiùm furiq;, lupoq;,
Nunc desiderium superest.

Libros quatuor Elegiarum, siue amorum composuit: in quibus facilè probatur quàm elegans, & candidum sit eius carmen: vt in eiusmodi caloribus describendis Latinos omnes videatur superâsse tum affectibus exprimendis, tum suauitate ingenij: quod ipsum & Fab. Quintilianus ad Marcellum Victorium refert, cùm poëtam Tibullum & elegantem in primis, ac tersum existimârit. Obijt autem cùm adhuc iunior esset, neq; sine maximo mœrore Ouidij poëtæ, quod ille testatus est longo carmine: in quo probatur quanta literarum iacturâ Tibullus occiderit: eoq; molestior fuit eius interitus, quò immaturior visus est. In eius verò funere & parens, & soror pietatis officium præstiterunt: quod & Nemesis & Delia pari animo fecerunt, sicuti ab Ouidio refertur: vulgatumq; illud est de elegantia, & carmine Tibulli:

Donec erunt ignes, arcusq; Cupidinis arma,
Discentur numeri culte Tibulle tui.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER PRIMVS.

*

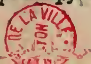
IVITIAS *alius fuluo sibi congerat auro,*
Et teneat culti iugera magna soli:
Quem labor assiduus vicino terreat hoste,
Martia cui somnos classica pulsa fugent.
Me mea paupertas vitæ traducat inerti,
Dum meus assiduo luceat igne focus.
Ipse seram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu,
Nec spes destituat, sed frugum semper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia musta lacu.
Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris,
Seu vetus in triuio florida serta lapis:
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus
*Libatum, agricolæ ponitur ante *Deos.*
Flaua Ceres, tibi sit nostro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomosisq; ruber custos ponatur in hortis,
Terreat vt sæua falce Priapus aues.
Vos quoq; fœlicis quondam, nunc pauperis agri
Custodes fertis munera vestra Lares.

*ante Deū Vel antè Deo.

Tunc vitula innumeros lustrabat cæsa iuuencos,
Nunc agna exigui est hostia parua soli.
Agna cadet vobis, quam circum rustica pubes
Clamet, Iò messes, & bona vina date.
Iam modò non possum contentus viuere paruo,
Nec semper longæ deditus esse viæ:
Sed canis æstiuos ortus vitare sub vmbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
Aut stimulo tardos increpuisse boues:
Non agnámue sinu pigeat, fœtúmue capellæ
Desertum oblita matre referre domum.
At vos exiguo pecori furesq; lupiq;
Parcite: DE magno est præda petenda grege.
Hic ego pastoremq; meum lustrare quotannis,
Et placidam soleo spargere lacte Palem.
Adsitis diui: nec vos è paupere mensa
Dona, nec è puris spernite fictilibus.
Fictilia antiquus primùm sibi fecit agrestis
Pocula, de facili composuitq; luto.
Non ego diuitias patrum, fructusq; requiro,
Quos tulit antiquo condita messis auo.
Parua seges satis est: satis est requiescere lecto
Scilicet, & solito membra leuare toro.
Quàm iuuat immites ventos audire cubantem,
Et dominam tenero continuisse sinu:
Aut gelidas hybernus aquas cùm fuderit Auster,
*imbre *Securum somnos *igne iuuante sequi!*
Hoc mihi contingat: sit diues iure, furorem

Qui

Qui maris, & tristes ferre potest pluuias.
O quantum est auri pereat, potiusq; smaragdi,
Quàm fleat ob nostras vlla puella vias.
Te bellare decet terrâ Messala, mariq;,
Vt domus hostiles præferat exuuias.
Me retinent vinctum formosæ vincla puellæ:
Et sedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio, mea Delia: tecum
Dummodo sim, quæso, segnis, inersq; vocer.
Te spectem, suprema mihi cùm venerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis & arsuro positum me, Delia, lecto:
Tristibus & lachrymis oscula mista dabis.
Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro
Vincta, nec in tenero stat tibi corde silex.
Illo non iuuenis poterit de funere quisquam
Lumina, non virgo sicca referre domum.
Tu Manes ne læde meos: sed parce solutis
Crinibus: & teneris, Delia, parce genis.
Interea, dum fata sinunt, iungamus amores:
Iam veniet tenebris mors adoperta caput.
Iam subrepet iners ætas, nec amare decebit,
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis est tractanda Venus, dum frangere postes
Non pudet, & rixas inseruisse iuuat.
Hîc ego dux, milesq; bonus: vos signa, tubæq;
Ite procul: cupidis vulnera ferte viris.
Ferte & opes: ego composito securus aceruo
Dites despiciam, despiciamq; famem.

ELEGIA II.

ADde merum, vinoq; graues compesce dolores:
Occupet vt fessi lumina victa sopor:
Neu quisquam multo perfusum tempora Baccho
*amor. Excitet, infelix dum requiescit *amans.
Nam posita est nostræ custodia sæua puellæ,
*fulta Clauditur & dura ianua *firma sera.
Ianua difficilis dominæ, te verberet imber,
Te Iouis imperio fulmina missa petant.
Ianua iam pateas vni mihi victa querelis:
Nec furtim, verso cardine, aperta sones.
Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,
Ignoscas: capiti sint precor illa meo.
Te meminisse decet, quæ plurima voce peregi
Supplice, cùm posti florida serta darem.
Tu quoq; ne timidè custodes, Delia, falle:
Audendum est: fortes adiuuat ipsa Venus.
Illa fauet: seu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reserat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere posse sono:
Illa viro coram nutus conferre loquaces,
*abdere Blandaq; compositis *addere verba notis.
*docet Nec *decet hoc omnes: sed quos nec inertia tardat,
Nec vetat obscura surgere nocte timor.
En ego cùm tenebris tota vagor anxius Vrbe,
Securum in tenebris me facit esse Venus:
Nec sinit occurrat quisquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia veste petat.

Quisquis amore tenetur: eat tutusq; sacerq;
Qualibèt: insidias non timuisse decet.
Non mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis:
Non mihi cùm multa decidit imber aquâ.
Non labor hic lædit, reseret modò Delia postes,
Et vocet ad digiti me taciturna sonum.
Parcite luminibus, seu vir, seu fœmina fias
Obuia: celari vult sua furta Venus.
Neu strepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
Neu propè fulgenti lumina ferte face.
Si quis & imprudens aspexerit: occulat ille
Perq; deos omneis se meminisse neget.
Nam fuerit quicunq; loquax, is sanguine natam,
Is Venerem è rapido sentiet esse mari.
Nec tamen huic credet coniunx tuus, vt mihi verax
Pollicita est magico saga ministerio.
Hanc ego de cælo ducentem sydera vidi,
Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.
Hæc cantu finditq; solum, manesq; sepulchris
Elicit, & tepido deuocat ossa rogo.
Iam ciet infernas magico stridore cateruas,
Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
Cùm libet, hæc tristi depellit nubila cælo:
Cùm libet, æstiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuisse canes.
Hæc mihi composuit cantus, queis fallere posses:
Ter cane, ter dictis despue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam:

Non sibi, si in molli viderit* esse sinu. — Ipse toro, vel, ipse sinu.
Tu tamen abstineas alijs: nam cætera cernet
Omnia: de me vno sentiet* esse nihil. — *ipse
Quid credam? nempe hæc eadem se dicit amores
Cantibus, aut herbis soluere posse meos.
Et me lustrauit tedis: & nocte serena
Concidit ad magicos hostia pulla deos.
Non vt totus abesset amor, sed mutuus esset,
Orabam: nec te posse carere velim.
Ferreus ille fuit, qui te cùm posset habere,
Maluerit prædas stultus, & arma sequi.
Ille licet Cilicum victas agat antè cateruas,
Ponat & in capto Martia castra solo,
Totus & argento contextus, totus & auro,
Insideat celeri conspiciendus equo,
Ipse boues, mea si tecum modò Delia possim
Iungere, &* insolito pascere monte pecus: — *in solito
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis & inculta sit mihi somnus humo.
Quid Tyrio recubare toro, sine amore secundo,
Prodest, cùm fletu nox vigilanda venit?
Nam neq; tum plumæ, nec stragula picta soporem,
Nec sonitus placidæ ducere posset aquæ.
Num Veneris magnæ violaui numina verbo:
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror incestus sedes adijsse deorum,
Sertaq; de sanctis diripuisse focis?
Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
Et miserum sancto tundere poste caput:

Non ego, si merui, dubitem procumbere templis,
Et dare sacratis oscula liminibus.
At tu, qui lætus rides mala nostra, caueto:
Mox tibi non vanus sæuiet ipse Deus.
Vidi ego qui iuuenum miseros lusisset amores,
Pòst Veneris vinclis subdere colla senem:
Et sibi blanditias tremula componere voce,
Et manibus canas fingere velle comas:
Stare nec ante fores puduit, charæ'ue puellæ
Ancillam medio detinuisse foro.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circumstetit arctat:
Despuit in molles & sibi quisq; sinus.
At mihi parce Venus: semper tibi dedita seruit
Mens mea: quid messes vris acerba tuas?

ELEGIA III.

Ad Messalam.

IBitis Aegeas sine me Messala per vndas:
O vtinam memores ipse, cohorsq; mei.
Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris:
Abstineas auidas mors precor atra manus.
Abstineas mors atra precor: non hîc mihi mater,
Quæ legat in mæstos ossa perusta sinus:
Non soror, Assyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effusis ante sepulchra comis.
Delia non vsquam: quæ me cùm mitteret vrbe,
Dicitur ante omnes consuluisse deos:
Illa sacras pueri sortes ter sustulit: illi
Retulit è triuijs omnia certa puer.
Cuncta dabant reditū: tamen est deterrita nunquam,

Quin fleret nostras, respiceretq; vias.
Ipse ego solator, cùm iam mandata dedissem,
Quærebam tardas anxius vsq; moras.
Aut ego sum causatus, Aues dant omina diras,
Saturni aut sacram me tenuisse diem.
O quoties ingressus iter, mihi tristia dixi
Offensum in porta signa dedisse pedem.
Audeat inuito ne quis discedere amore:
Aut sciat egressum se, prohibente Deo.
Quid tua nunc Isis tibi Delia? quid mihi prosunt
*Æra Illa tua toties *æra repulsa manu?
Quidue piè, dum sacra colis, pureq; lauari
Te memini, & puro secubuisse toro?
Nunc dea, nunc succurre mihi: nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis,
Vt mea votiuas persoluens Delia voces
Ante sacras lino tecta fores, sedeat:
Bisq; die resoluta comas tibi dicere laudes
Insignis turba debeat in Pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereq; antiquo menstrua tura lari.
QVAM bene Saturno viuebant rege priùs, quàm
Tellus in longas est patefacta vias.
Nondum cæruleas pinus contempserat vndas,
Effusum ventis præbueratq; sinum:
Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Presserat externa nauita merce ratem:
Illo non validus subijt iuga tempore taurus,
Non domito frenos ore momordit equus:

Non domus vlla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipsæ mella dabant quercus, vltroq; ferebant
Obuia securis vbera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
Immiti sæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue sub domino cædes, & vulnera semper:
Nunc mare, nunc leti mille repentè viæ.
Parce pater, timidum non me periuria terrent,
Non dicta in sanctos impia verba deos.
Quòd si fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inscriptis stet super ossa notis:
Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messallam terrâ dum sequiturq; mari.
Sed me, quòd facilis tenero sum semper Amori,
Ipsa Venus campos ducet in Elysios.
Hic choreæ, cantusq; vigent: passimq; vagantes
Dulcè sonant tenui gutture carmen aues.
Fert casiam non culta seges, totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna rosis:
Ac iuuenum series teneris immista puellis
Ludit, & assiduè prælia miscet Amor.
Illic est cuicunq; rapax mors venit amanti,
Et gerit insigni myrtea serta coma.
At scelerata iacet sedes, in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra sonant.
Tisiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in turba serpentum Cerberus ore

Stridet, & aratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota:
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Assiduas atro viscere pascit aues.
Tantalus est illic, & circum stagna: sed acrem
Iam iam poturi deserit vnda sitim:
Et Danai proles, Veneris quòd numina læsit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.
Illic sit quicunq; meos violauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu casta precor maneas, sanctiq; pudoris
Assideat custos sedula semper anus.
Hæc tibi fabellas referat: positaq; lucerna,
Deducat plena stamina longa colo.
Ac circa grauibus pensis affixa puella
Paulatim somno fessa remittat opus.
Tunc veniam subitò, nec quisquam nuntiet antè,
Sed videar cælo missus adesse tibi.
Tunc mihi qualis eris, longos turbata capillos,
Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor: hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roseis candida portet equis.

ELOGIA IIII.

Ad Priapum.

SIc vmbrosa tibi contingant tecta Priape,
Ne capiti soles, ne noceantq; niues:
Quæ tua formosos cœpit solertia? certè
Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.

Nudus, & hybernæ producis frigora brumæ,
Nudus & æstiui tempora sicca canis.
Sic ego. *tum Bacchi respondit rustica proles, *sic
Armatus curua sic mihi falce Deus:
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ:
Nam causam iusti semper amoris habent.
Hic placet, angustis quòd equũ compescit habenis:
Hic placidam niueo pectore pellit aquam:
Hic, quia fortis adest audacia, cepit: at illi
Virgineus teneras stat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primò si fortè negabit,
Tædia: paulatim sub iuga colla dabit.
L O N G A *dies homini docuit parere leones,*
Longa dies molli saxa peredit aqua.
A N N V S *in apricis maturat collibus vuas:*
Annus agit certa lucida signa vice.
Nec iurare time: Veneris periuria venti
Irrita per terras, & freta summa ferunt.
Gratia magna Ioui: vetuit pater ipse valere,
Iurâsset cupidè quicquid ineptus amor:
Perq; suas impunè sinit Dictynna sagittas
Affirmes, crines perq; Minerua suos.
At si tardus eris, errabis: transiet ætas
Quàm citò: N O N *segnis stat, remeatq; dies.*
Quàm citò purpureos deperdit terra colores,
Quàm citò formosas populus alta comas:
Quàm iacet, infirmæ venêre vbi fata senectæ,
Qui prior Eleo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem, premeret cùm serior ætas

Mæren

Mærentem, stultos præteriisse dies.
Crudeles diui: serpens nouus exuit annos:
Formæ non vllam fata dedere moram.
Solis æterna est Phœbo, Bacchoq; iuuenta:
Nam decet intonsus crinis vtrunq; Deum.
Tu, puero quodcunq; tuo tentare libebit,
Cedas: obsequio plurima vincit Amor.
Neu comes ire neges, quamuis via longa paretur:
Et canis arenti torreat arua siti.
Quamuis prætexens picta ferrugine cœlum
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
Vel si cæruleas puppi volet ire per vndas,
Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros subiisse labores,
Aut operi insuetas *attenuâsse manus.
Nec, velit insidiis altas si claudere valles,
Dum placeas, *humeri retia ferre negent.
Si volet arma, leui tentabis ludere dextrâ:
Sæpe dabis nudum vincat vt ille latus.
Tunc tibi mitis erit: rapias tum chara licebit
Oscula: pugnabit, sed tamen apta dabit.
Rapta dabit primò, pòst offeret ipse volenti,
Pòst etiam collo se implicuisse volet.
Heu, malè nunc artes miseras hæc secula tractant:
Iam tener assueuit munera velle puer.
Iam tua, qui Venerem docuisti vendere primus,
Quisquis es, infœlix vrgeat ossa lapis.
Pieridas pueri, doctos & amate poëtas:
Aurea nec superent munera Pieridas.

* atteruisse

* humeris
s.f. neget.

Carm

Carmine purpurea est Nisi coma: carmina ni sint,
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Quem referent Musæ, viuet, dum robora tellus,
Dum cælum stellas, dum vehet amnis aquas.
At qui non audit Musas, qui vendit amorem,
Idææ currus ille sequatur Opis:
Et tercentenas erroribus expleat vrbes:
Et secet ad Phrygios vilia membra modos.
Blanditijs vult esse locum Venus ipsa, querelis
Supplicibus: miseris flentibus illa fauet.
Hæc mihi, quæ canerem Tityo, Deus edidit ore,
Sed Tityum coniunx hæc meminisse vetat.
Pareat ille suæ: vos me celebrate magistrum,
Quos malè habet multa callidus arte puer.
Gloria cuiq; sua est: me, qui spernentur amantes,
Consultent: cunctis ianua nostra patet.
Tempus erit, cùm me Veneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum sedula turba senem.
Eheu quàm Marathus lento me torquet amore:
Deficiunt artes, deficiuntq; doli.
Parce puer quæso, ne turpis fabula fiam,
Cùm mea ridebunt vana magisteria.

ELEGIA V.

Asper eram, & bene discidiũ me ferre loquebar:
At mihi nunc longè gloria fortis abest.
Namq; agor: vt per plana citus sola verbere turbo,
Quem celer assueta versat ab arte puer.
Vre ferum, & torque: libeat ne dicere quicquam
Magnificum, post hac horrida verba doma.

Parce tamen: per te furtiui fœdera lecti,
Per Venerem quæso, compositumq́; caput.
Ille ego, cùm tristi morbo defessa iaceres,
Te dicor votis eripuisse meis.
Ipseq́; ter circùm lustraui sulfure puro,
Carmine cùm magico præcinuisset anus.
Ipse procuraui, ne possent sæua nocere
Somnia, ter salsa deueneranda mola.
Ipse ego velatus filo, tunicisq́; solutis,
Vota nouem Veneri nocte silente dedi.
Omnia persolui: fruitur nunc alter amore,
Et precibus fœlix vtitur ille meis.
At mihi fœlicem vitam, si salua fuisses,
Fingebam demens, sed renuente Deo.
Rura colam, frugumq́; aderit mea Delia custos,
Area dum messes sole cadente teret.
*Hæc **Aut mihi seruabit plenis in lyntribus vuas,*
Pressaq́; veloci candida musta pede.
Consuescet numerare pecus, consuescet amantis
Garrulus in dominæ ludere verna sinu.
Illa deo sciet agricolæ pro vitibus vuam,
Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos: illi sint omnia curæ:
Et iuuet in tota me nihil esse domo.
Huc veniet Messala meus, cui dulcia poma
Delia selectis detrahat arboribus.
Et tantum venerata virum, hunc sedula curet,
Huic paret, atq; epulas ipsa ministra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc Caurusq́; Notusq́;

Iactat odoratos vota per Armenios.
Sæpe ego tentaui curas depellere vino,
At dolor in lachrymas verterat omne merum.
Sæpe aliam tenui: sed iam cùm gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deseruitq; Venus.
Tunc me discedens deuotum fœmina dixit:
Et *pudet, & narrat scire nefanda *mea. *dominæ *meæ.
Non facit hoc verbis: facie, tenerisq; lacertis
Deuouet, & flauis nostra puella comis.
Talis ad Aemonium Nereïs Pelea quondam
Vecta est frænato cærula pisce Thetis.
Hæc nocuere mihi, quòd adest huic diues amator:
Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
Tristia cum multo pocula felle bibat.
Hanc volitent animæ circum, sua fata querentes
Semper, & è tectis strix violenta canat:
Ipsa fame stimulante furens, *herbasq; sepulchris *escas
Quærat, & à sæuis ossa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, vluletq; per vrbes,
Pòst agat hanc triuijs aspera turba canum.
Eueniet: dat signa Deus: sunt numina amanti:
Sæuit & iniusta lege relicta Venus.
At tu quamprimùm sagæ præcepta rapacis
Desere: NAM donis vincitur omnis amor.
Pauper erit prestò *tibi, prestò pauper adibit *semper tibi,
Primus, & in tenero fixus erit latere:
Pauper in angusto fidus comes agmine turbæ,
Subijcietq; manus, efficietq; viam:

Paup.

Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
Vinclaq; de niueo detrahet ipse pede.
Heu canimus frustrà: nec verbis victa patescit
Ianua, sed plena est percutienda manu.
• fata *At tu, qui potior nunc es, mea* furta caueto:*
VERSATVR celeri fors leuis orbe rotæ.
Non frustrà quidam iam nunc in limine perstat
Sedulus, ac crebrò prospicit, ac refugit:
Et simulat transire domum, mox deinde recurrit
Solus, & ante ipsas excreat vsq; fores.
Nescio quid furtiuus amor parat: vtere quæso
Dum licet: in liquida nat tibi lynter aqua.

ELEGIA VI.

SEmper vt inducar, blandos offers mihi vultus,
Post tamen es misero tristis & asper, Amor,
*Atque puer, *Quid tibi* sæuitiæ mecum est? an gloria magna,*
Insidias homini composuisse Deum?
Iam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
Nescio quem tacita callida nocte fouet.
Illa quidem tam multa negat: sed credere durum est,
Sic etiam de me pernegat vsq; viro.
Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
Custodes: eheu nunc premor arte mea.
Fingere tunc didicit causas, cur sola cubaret:
Cardine tunc tacito vertere posse fores.
Tunc succos, herbasq; dedi, queis liuor abiret,
Quem facit impresso mutua dente Venus.
At tu fallacis coniunx incaute puellæ,
Me quoq; seruato, peccet vt illa nihil.

Neu

Neu iuuenes celebret multo sermone caueto,
Néue cubet laxo pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu, digitoq́; liquorem
Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
Exibit quàm sæpe, time: seu visere dicet
Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
At mihi si credas, illam sequar vnus ad aras:
Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe velut gemmas eius, signumq́; probarem,
Per causam memini me tetigisse manum.
Sæpe mero somnum peperi tibi: at ipse bibebam
Sobria supposita pocula victor aqua.
Non ego te læsi prudens: ignosce fatenti:
Iussit Amor: CONTRA *quis ferat arma deos?*
Ille ego sum, nec me iam dicere vera pudebit,
Instabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
Seruare? ah frustrà clauis inest foribus.
Te tenet: absentes alios suspirat amores:
Et simulat, subitò condoluisse caput.
At mihi seruandam credas, non sæua recuso
Verbera, detrecto non ego vincla pedum.
Tunc procul absitis, quisquis colit arte capillos,
Effluit effuso cui toga lapsa sinu.
Quisquis & occurret, ne possit crimen habere,
Stet procul, aut alia stet procul antè via.
Sic fieri iubet ipse Deus, sic magna sacerdos
Est mihi diuino vaticinata sono.
Hæc vbi Bellonæ motu est agitata, nec acrem

Flammam, non amens verbera torta timet.
Ipsa bipenne suos cædit violenta lacertos,
Sanguineq; effuso spargit inulta deam:
Statq; latus præfixa veru, stat saucia pectus:
Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam custodit amor, violare puellam:
Ne pigeat magno pòst didicisse malo.
Attigerit, labentur opes, vt vulnere nostro
Sanguis, vt hic ventis diripiturq; cinis.
Et tibi nescio quas dixit mea Delia pœnas:
Si tamen admittas, sit precor illa leuis.
Non ego te propter parco tibi: sed tua mater
Me monet, atq; iras aurea vincit anus.* *mouet,
Hæc mihi te adducit tenebris, multoq; timore
Coniungit nostras clàm taciturna manus.
Hæc foribusq; manet noctu me affixa: proculq;
Cognoscit strepitus, me veniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus: proprios ego tecum,
Sit modò fas, annos contribuisse velim.
Te semper, natamq; tuam te propter amabo:
Quicquid agit, sanguis est tamen illa tuus.
Sit modò casta, doce: quanuis non vitta ligatos
Impediat crines, nec stola longa pedes.
Et mihi sint duræ leges: laudare nec vllam
Possim, quin oculos appetat illa meos.
Et siquid peccâsse putat, ducorq; capillis
Immeritò, proprias proripiorq; vias. *In proprias merito, vel, Immerito pronas
Non ego te pulsare velim: sed venerit iste
Si furor, optârim non habuisse manus.

Nec

Nec sæuo sis casta metu, sed mente fideli
Mutuus absenti te mihi seruet amor.

* * *

**Nam quæ fida fuit nulli, pòst victa senecta*
Ducit inops tremula stamina torta manu: *At
Firmaq; conductis adnectit licia telis,
*Tractaq; de niueo vellere*dente putat.* *fila parat.
Hanc animo gaudente vident, iuuenumq; cateruæ
Commemorant meritò tot mala ferre senem.
Hanc Venus ex alto flentem sublimis Olympo
*Spectat: & infidis*quòd sit acerba, monet.* *quàm
Hæc alijs maledicta cadant: nos, Delia, amoris
Exemplum cana simus vterq; coma.

ELEGIA VII.

HVnc cecinere diem Parcæ, fatalia nentes
Stamina, non vlli dissoluenda Deo:
Hunc fore Aquitanas posset qui fundere gentes,
Quem tremeret forti milite victus Atax:
Euenere: nouos pubes Romana triumphos
Vidit, & euinctos brachia capta duces.
At te victrices lauros Messala gerentem
Portabat niueis currus eburnus equis.
*Non sine me est tibi partus*honos, tua bella: Pyrene* *honos pa bella.
*Testis, & Oceani littora*Sanctonici.* *Santonici
Testis Arar, Rhodanusq; celer, magnusq; Garumna
**Carnoti & flaui cærula lympha Liger.* * Carmoti, Vel, Carnuti.
At te Cydne canam, tacitis qui leniter vndis
Cæruleus placidis per vada serpis aquis:
Quantus & æthereo contingens vertice nubes

Frigidus intonsos Taurus arat Cilicas.
Quid referam, vt volitet crebras intacta per vrbes
Alba Palæstino, sancta columba Syro?
Vtq; maris vastum prospectet turribus æquor
Prima ratem ventis credere docta Tyros?
Qualis & arentes cùm findit Sirius agros
Fertilis æstiua Nilus abundet aqua?
Nile pater, quánam possum te dicere causa,
Aut quibus in terris occuluisse caput?
Te propter, nullos tellus tua postulat imbres,
Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.
*pubes Te canit, atq; suum *proles miratur Osirin,
Barbara Memphiten plangere docta bouem.
Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum:
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaq; non notis legit ab arboribus:
Hic docuit teneram palis adiungere vitem,
Hic viridem dura cædere falce comam:
Illi iucundos primùm matura sapores
Expressa incultis vna dedit pedibus.
Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit,
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulsa sonent.
Non tibi sunt Tristes curæ, non luctus Osiri:
Sed chorus, & cantus leuis, & aptus amor:

Sed varij flores, & frons redimita corymbis,
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes
Et Tyriæ vestes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conscia cista sacris.
Huc ades, & centum ludos, geniumq; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius è nitido stillent vnguenta capillo:
Et capite, & collo mollia serta gerat.
Sic venias hodierne: tibi dum turis honores,* *hodierna
Liba & Mopsopio dulcia melle feram.
At tibi subcrescat proles, quæ facta parentis
Augeat, & circa stet veneranda senem.
Non taceam monimenta viæ, quæ Tuscula tellus,
Candidaq; antiquo detinet Alba lare.
Nanq; opibus congesta tuis hîc glarea dura
Sternitur, hîc apta iungitur arte silex.
Te canit agricola è magna cùm venerit vrbe
Serus, inoffensum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos,
Candidior semper, candidiorq; veni.

ELEGIA VIII.

Non ego celârim, possit quid nutus amantis,* *celari possum,
Quidue ferant miti lenia verba sono.
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.
Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit, multis non sine verberibus.
Desine dissimulare, DEVS crudelius vrit,
Quos videt inuitos succubuisse sibi.

Quid tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capillos,
Sæpeq; mutatas diſpoſuiſſe comas?
*genas ornaſſe Quid fuco ſplendente *comas ornare? quid vngues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?
Fruſtrà iam veſtes, fruſtrà mutantur amictus,
Anſáq; compreſſos colligat arcta pedes.
Illa placet, quamuis inculto venerit ore,
Nec nitidum tarda compſerit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus vicinis fruges traducit ab agris,
Cantus & iratæ detinet anguis iter:
Cantus & è curru lunam deducere tentat,
Et faceret, ſi non æra repulſa ſonent.
Quid queror heu miſero carmē nocuiſſe? quid herbas?
F O R M A nihil magicis vtitur auxilijs.
Sed corpus tetigiſſe nocet, ſed longa dediſſe
Oſcula, ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamen eſſe memento:
*pennis Perſequitur *pœnis triſtia facta Venus.
*nec Munera *ne poſcas: det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Charior eſt auro iuuenis, cui leuia fulgent
*hiſpida Ora, nec amplexus *aſpera barba terit.
Huic tu candentes humero ſuppone lacertos,
Et regum magna deſpiciantur opes.
At Venus inueniet puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conſerit vſq; ſinus:
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis

Oſcula,

Oscula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq; iuuant, quæ frigore sola
Dormiat, & nulli sit cupienda viro.
Heu serò reuocatur amor, seroq; iuuenta,
Cùm vetus inficit cana senecta caput.
Tum studium formæ est, coma cùm mutatur, vt annos
Dissimulet viridi cortice tincta nucis:
Tollere tunc cura est albos à stirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere: non tardo labitur illa pede.
Heu Marathum torques: puero quæ gloria victo est?
In veteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero: non illi sontica caussa est,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.* *luto
Ver miser absenti mœstas quàm sæpe querelas
Conijcit, & lachrymis omnia plena madent!
Quid me spernis? ait: poterat custodia falli:
Ipse dedit cupidis fallere posse Deus.
Nota Venus furtiua mihi est, vt lenis agatur
Spiritus, vt nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media quamuis obrepere nocte:
Et strepitu nullo clàm reserare fores.
Quid prosunt artes, miserum si spernit amantem,
Et fugit ex ipso sæua puella toro?
Vel cùm promittit subitò, sed perfida fallit,
Est mihi nox multis euigilanda modis.* *malis.
Dum mihi venturam fingo, quodcunq; mouetur,
Illius credo tunc sonuisse pedes.

Desistas lachrymare, puer: non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoë (moneo) fastidia diui,
Nec prodest, sanctis thura dedisse focis.
Hic Marathus quondam miseros ludebat amantes,
Nescius vltorem post caput esse deum.
Sæpe etiam lachrymis fertur risisse dolentis,
Et cupidum ficta detinuisse mora.
Nunc omneis odit fastus, nunc displicet illi
*dura Quæcunq; opposita est ianua *firma sera.
At te pœna manet, nisi desinis esse superba.
Quàm cupies votis hunc reuocare diem!

ELEGIA IX.

Qvid mihi, si fueras miseros læsurus amores,
Fœdera per diuos clàm violanda dabas?
Ah miser: ETSI QVIS primò periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.
Parcite cælestes: æquum est, impunè licere
Numina formosis lædere vestra semel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ rusticus vrget opus.
Lucra petituros per freta patentia ventis
Ducunt instabiles sydera certa rates.
Muneribus meus est captus puer: at Deus illa
In cinerem, & liquidas munera vertat aquas.
Iam mihi persoluet pœnas: puluisq; decorem
Detrahet, & ventis horrida facta coma.
Vretur facies: vrentur sole capilli:
Deteret inualidos & via longa pedes.

Admo

Admonui quoties, Auro ne pollue formam,
SAEPE solent auro multa subesse mala.
Diuitijs captus siquis violauit amorem,
Asperaq; est illi, difficilisq; Venus.
Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga seca.
Nec tibi celanti fas sit peccare: paranti
Sit Deus, occultos qui vetet esse dolos.
Ipse Deus tacito permisit lenè ministro,
Ederet vt multo libera verba mero.
Ipse Deus somno domitos emittere vocem
Iussit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam: nunc me fleuisse loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
Tum mihi iurabas, nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis vendere velle fidem:
Non tibi si pretium Campania terra daretur,
Non tibi si Bacchi cura Falernus ager.
Illis eriperes verbis, mihi sydera cœli
Lucere, & puras fluminis esse vias.
Quin etiam flebas: at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus vsq; genas.
*Quid *facerem, nisi & ipse fores in amore puellæ?* *faceres,
Sit precor exemplo sed leuis illa tuo.
O quoties verbis ne quisquam conscius esset,
Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe insperanti venit tibi munere nostro,
Sed latuit clausas post adoperta fores.
Tum miser interij stultè confisus amari:

Nam poteram ad laqueos cautior esse tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam:
Et me nunc nostri, Pieridumq; pudet.
Illa velim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
*cura *Tu procul hinc absis, cui formam vendere *curæ est,*
Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,
Rideat assiduis vxor inulta dolis:
Et cùm furtiuo iuuenem lassauerit vsu,
Tecum interposita languida veste cubet.
*semper nt externa tuo *Sint externa tuo semper vestigia lecto,*
Et pateat cupidis, semper aperta domus.
Nec lasciua soror dicatur plura bibisse
*quàm *Pocula, *vel plures emeruisse viros.*
Illam sæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa queat nullam meliùs consumere noctem,
*Aut *Atq; operum varias disposuisse vices.*
Aut tua perdidicit: nec tu stultissimè sentis,
Cùm tibi non solita corpus ab arte mouet.
Túne putas illam pro te disponere crines?
Aut tenuos denso pectere dente comas?
Ista hæc persuadet facies, auroq; lacertos
Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu:
Non tibi, sed iuueni cuidam vult bella videri:
Deuoueat pro quo remq;, domumq; tuam.
Nec facit hoc vitio: sed corpora fæda podagrâ,
Et senis amplexus culta puella fugit.

Huic

Huic tamen accubuit noster puer: hunc ego credam
Cùm trucibus Venerem iungere posse feris.
Blanditiásne meas alijs tu vendere es ausus?
Túne alijs demens oscula ferre mea?
Tunc flebis, cùm me vinctum puer alter habebit,
*Et geret in*gremio regna superba tuo.* *regna
At tua tum me pœna iuuet: Veneriq; merenti
Fixa notet casus aurea palma meos.
Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata sis, Dea, mente rogat.

ELEGIA X.

QVis fuit, horrendos primus qui protulit enses?
Quàm ferus, & verè ferreus ille fuit!
Tunc cædes hominum, generi tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta via est.
At nihil ille miser meruit: nos ad mala nostra
Vertimus, in sæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc vitium est auri: nec bella fuerunt,
*Faginus astabat*cùm scyphus ante dapes:* *dum
Non arces, non vallus erat, somnumq; petebat
Securus varias dux gregis inter oues.
Tunc mihi vita foret, vulgi nec tristia nôssem
Arma, nec audissem corde tremente tubam.
Nunc ad bella trahor: & iam quis forsitan hostis
Hæsura in nostro tela gerit latere.
Sed patrij seruate Lares: aluistis & ijdem,
Cursarem vestros cùm tener ante pedes.
Neu pudeat, prisco vos esse è stipite factos:
*Sic*veteris sedes incoluistis aui.* *veteris sedes

Tunc

Tunc meliùs tenuere fidem, cùm paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.
Hic placatus erat, seu quis libauerat vuam,
Seu dederat sanctæ spicea serta comæ.
Atq; aliquis voti compos liba ipsa ferebat,
Postq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata Lares depellite tela,

* * *

*mystica *Hostiaq; è plena *rustica porcus hara:*
Hanc pura cum veste sequar: myrtoq; canistra
Vincta geram, myrto vinctus & ipse caput.
Sic placeam vobis, alius sit fortis in armis:
Sternat & aduersos, Marte fauente, duces.
Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles, & in mensa pingere castra mero.
QVIS furor est atram bellis accersere mortem?
Imminet, & tacito clàm venit illa pede.
Non seges est infrà, non niuea culta: sed audax
*turpis Cerberus, & Stygiæ nauita *puppis aquæ.*
Illic percussisq; genis, vstoq; capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quàm potius laudandus hic est, quem prole parata
Occupat in parua pigra senecta casa?
Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat vxor aquam.
Sic ego sim, liceatq; caput candescere canis,
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea Pax arua colat: Pax candida primùm
Duxit araturos sub iuga curua boues:

Pax

Pax aluit vites, & succos condidit vuæ,
Funderet vt nato testa paterna merum.
Pace bidens, vomerq; vigent: at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.
Rusticus è lucoq; vehit malè sobrius ipso
Vxorem plaustro, progeniemq; domum.
Sed Veneris tunc bella calent: scissosq; capillos
Fœmina, perfractas conqueriturq; fores.
Flet teneras subtusa genas, sed victor & ipse
Flet sibi dementes tam valuisse manus.
At lasciuus Amor rixæ mala verba ministrat,
Inter & iratum lentus vtrunq; sedet.
Ah lapis est, ferrumq;, suam quicunq; puellam
Verberat, è cœlo diripit ille Deos.
Sit satis è membris tenuem perscindere vestem,
Sit satis ornatas dissoluisse comas:
Sit lachrymas mouisse satis: quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui sæuus erit, scutumq;, sudemq;
Is gerat: & miti sit procul à Venere.
At nobis Pax alma veni, spicamq; teneto,
Perfluat & pomis candidus antè sinus.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER II.

*

VISQVIS adest, valeat: fruges lustramus, & agros,
Ritus vt à prisco traditus extat auo.
Bacche veni, dulcisq; tuis è cornibus vua
Pendeat: & spicis tempora cinge Ceres.
Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,
Et graue suspenso vomere cesset opus.
Soluite vincla iugis: nunc ad præsepia debent
Plena coronato stare boues capite.
Omnia sint operata Deo: non audeat vlla
Lanificam pensis imposuisse manum.
*discedite Vos quoq; abesse procul iubeo, *discedat ab aris
*Queis *Cui tulit hesterna gaudia nocte Venus.
CASTA placent superis: pura cum veste venite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.
Cernite fulgentes vt eat sacer agnus ad aras,
Vinctaq; post olea candida turba comas.
Dij patrij purgamus agros, purgamus agrestes:
Vos mala de nostris pellite limitibus,
Neu seges eludat messem fallacibus herbis,
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confisus rusticus agris
Ingerat ardenti grandia ligna foco.
Turbaq; vernarum saturi bona signa coloni

 Ludet

Ludet, & ex virgis extruet arte casas.
Euentura precor: vidén' vt fœlicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
Nunc mihi fumosos veteris proferte falernos
Consulis, & Chio soluite vincla cado.
Vina diem celebrent: non festa luce madere
Est rubor, errantes & malè ferre pedes:
Sed bene Messalam sua quisque ad pocula dicat:
Nomen & absentis singula verba sonent.
Gentis Aquitanæ celeber Messala triumphis,
Et magna intonsis gloria victor ades.
Huc ades: aspiraq; mihi, dum carmine nostro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
Rura cano, rurisq; Deos: his vita magistris
Desueuit querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam viridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuisse feruntur
Seruitium, & plaustro supposuisse rotam.
Tunc victus abiere feri, tunc consita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tunc pressos pedibus dedit vua liquores,
Mistaq; securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes, calidi cùm syderis æstu
Deponit flauas annua terra comas.
Rure leuis verno flores apis ingerit alueo,
Compleat vt dulci sedula melle fauos.
Agricola assiduo primùm satiatus aratro
Cantauit certo rustica verba pedo:

Et satur arenti primùm est modulatus auena
*Carmen, vt ornatos*duceret' ante Deos.* * diceret
Agricola & minio suffusus Bacche rubenti.
* arte *Primus inexperta duxit ab*Vrbe' choros.*
Huic datus à pleno memorabile munus ouili
* duxerat, *Dux pecoris hircus*auxerat', hircus oues.*
Rure puer verno primùm de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida vellus ouis.
Hinc & fœmineus labor est: hinc pensa, colusq́;:
Fusus & apposito pollice versat opus.
Atq; aliqua assiduè textrix operata Mineruam
Cantat, & appulso tela sonat latere.
Ipse quoq; inter agros, interq́; armenta Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primùm se exercuit arcu:
Hei mihi, quàm doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes velut antè petit: fixisse puellas
Gestit, & audaces perdomuisse viros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iussit
Limen ad iratæ verba pudenda senem.
Hoc duce custodes furtim transgressa iacentes
Ad iuuenem tenebris sola puella venit:
Et pedibus prætentat iter suspensa timore,
Explorat cæcas cui manus antè vias.
Ah miseri, quos hic grauiter Deus vrget: at ille
Fœlix, cui placidus leniter afflat amor.
Sancte veni dapibus festis: sed pone sagittas,

Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum: pecoriq; vocate
**Voce Palem, pecori clàm' sibi quisq; vocet.* *Voce, palàm peco-ri, c.
Aut etiam sibi quisq; palàm: nam turba iocosa
Ostrepit, & Phrygio tibia curua sono.
Ludite: iam nox iungit equos, currumq; sequuntur
Matris lasciuo sydera fulua choro.
Postq; venit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, & incerto somnia nigra pede.

ELEGIA II.

DIcamus bona verba: venit natalis ad aras,
Quisquis ades, lingua vir, mulierq; faue.
Vrantur pia thura focis, vrantur odores,
Quos tener è terra diuite mittit Arabs.
Ipse suos Genius adsit visurus honores,
Cui decorent sanctas florea serta comas.
Illius' è' puro distillent tempora nardo:
Atq; satur libo sit, madeatq; mero:
Annuat & Cherinte tibi quodcunq; rogabis.
En age quid cessas? annuit ille, roga.
Auguror, vxoris fidos optabis amores:
Iam reor hoc ipsos edidicisse Deos.
Nec tibi malueris totum quæcunq; per orbem
Fortis arat valido rusticus arua boue.
Nec tibi gemmarum quidquid fœlicibus vndis
Nascitur, Eoi quà maris vnda rubet.
Vota cadunt: vtinam strepitantibus aduolet alis,
Flauaq; coniugio vincula portet Amor.
Vincula quæ maneant semper, dum tarda senectus

Inducat rugas, inficiatq; comas.
Huc veniat natalis auis, prolemq; ministret.
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA III.

Rura tenent, Cornute, meam, villaq; puellam:
Ferreus est eheu quisquis in vrbe manet.
*lætos *Ipsa Venus *lætos iam nunc migrauit in agros,*
Verbaq; aratoris rustica discit Amor.
O ego cùm dominam aspicerem, quàm fortiter illic
Versarem valido pingue bidente solum:
Agricolaq; modò curuum sectarer aratrum,
Dum subigunt steriles arua serenda boues:
Nec quererer quòd sol graciles exureret artus,
Læderet aut teneras pustula rupta manus.
Pauit & Admeti tauros formosus Apollo:
Nec cithara, intonsæ profueruntue comæ:
Nec potuit curas sanare salubribus herbis:
Quicquid erat medicæ vicerat artis Amor.
Ipse Deus solitus stabulis expellere vaccas,
[Et potum pastas ducere fluminibus:]
Et miscere nouo docuisse coagula lacte,
Lacteus & mistus obriguisse liquor.
Tunc fiscella leui detexta est vimine iunci,
Raraq; per nexus est via facta sero.
Ah quoties illo vitulum gestante per agros
Dicitur occurrens erubuisse soror.
Ah quoties ausæ, caneret dum valle sub alta,
Rumpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,

Venit

Venit & à templis irrita turba domum.
Sæpe horrere sacros doluit Latona capillos,
Quos admirata est ipsa nouerca prius.
Quisquis inornatumq; caput, crinesq; solutos
Aspiceret, Phœbi quæreret ille comam.
Delos vbi nunc Phœbe tua est, vbi Delphica Pytho?
Nempe Amor in parua te iubet esse casa.
Fœlices olim, Veneri cùm fertur apertè
Seruire æternos non puduisse Deos.
*Fabula nunc ille est: sed cui*sua cura puellæ,* *nunc cura puellæ,
Fabula sit, mauult, quàm sine amore, Deus.
At tu quisquis is es, cui tristi fronte Cupido
Imperitat, nostra sint tua castra domo.
Ferrea non Venerem, sed prædam sæcula laudant:
*Præda tamen multis est*operata malis.* *adoperta
*Præda feras acies*cinxit discordibus armis:* *cingit
Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorq; venit
Præda vago iussit geminare pericula Ponto,
Bellica cum dubijs rostra dedit ratibus.
Prædator cupit immensos obsidere campos,
Vt multo innumeram iugere pascat ouem.
*Cui lapis externus curæ est, vrbisq;*tumultus,* *tumultu
Portatur validis multa columna iugis.
Claudit & indomitum moles mare, lentus vt intra
Negligat hybernas piscis adesse minas.
At tibi læta trahant Samiæ conuiuia testæ,
Fictaq; Cumana lubrica terra rotâ.
Eheu diuitibus video gaudere puellas:
Iam veniant prædæ, si Venus optat opes.

Vt mea luxuria Nemesis fluat, vtq; per vrbem
Incedat donis conspicienda meis.
*Cea *Illa gerat vestes tenues, quas fœmina* Coa*
Texuit, auratas disposuitq; vias.
Illi sint comites fusci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi selectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureumq; Tyros.
Nota loquor: regnum ipse tenet, quò sæpe coëgit*
*quem *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.*
At tibi dura seges, Nemesim quæ ducis ab vrbe,*
*qui abducis *Persoluat nulla semina terra fide.*
Et tu Bacche tener iucundæ consitor vuæ,
Tu quoq; deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impunè licet formosas tristibus agris
Abdere, non tanti sunt tua musta pater.
O valeant fruges, ne sint modò rure puellæ:
Glans alat, & prisco more bibantur aquæ.
Glans aluit veteres, & passim semper amârunt,
Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
Tum quibus aspirabat Amor, præbebat apertè
Mitis in vmbrosa gaudia valle Venus.
Nullus erat custos, nulla exclusura dolentes
Ianua: si fas est, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,

Desideratur nonnihil.

[O vtinam veteri peragrantes more puellæ]
Horrida villosa corpora veste tegant.
Nunc si clausa mea est, si copia rara videndi,

Heu

Heu miserum, laxam quid iuuat esse togam?
Ducite ad imperium dominæ, sulcabimus agros.
Non ego me vinclis, verberibusq; nego.

ELEGIA IIII.

SIc mihi seruitium video, dominamq; paratam, + 1.
Iam mihi libertas illa paterna vale.
Seruitium sed triste datur, teneorq; catenis,
Et nunquàm misero vincla remittit Amor,
Et seu quid merui, seu quid peccauimus, vror:
Vror, iò remoue sæua puella faces.
O ego non poßim tales sentire dolores,
Quàm mallem in gelidis montibus esse lapis:
Stare vel insanis cautes obnoxia ventis,
Naufraga quam vasti tunderet vnda maris.
Nunc & amara dies, & noctis amarior vmbra est:
Omnia nam tristi tempora felle madent.
Nec prosunt elegi, nec carminis author Apollo:
Illa caua pretium flagitat vsq; manu.
Ite procul Musæ, si non prodestis amanti:
Non ego vos, vt sint bella canenda, colo.
Nec refero solisq; vias: & qualis, vt orbem
Compleuit, versis luna recurrat equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro:
Ite procul Musæ, si nihil ista valent.
At mihi per cædem, & facinus sunt dona paranda:
Ne iaceam clausam flebilis ante domum.
Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis,
Sed Venus ante *alias est violanda mihi. *alios
Illa malum facinus suadet, dominamq; rapacem

+ Imitated by Mr. Hammond An. 1732

Dat mihi: ſacrilegas ſentiat illa manus.
O pereat quicunq; legit viridesq; ſmaragdos,
Et niueam Tyrio murice tingit ouem.
*Cea *Hic dat auaritiæ cauſas, & * Coa puellis*
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas: hinc clauem ianua ſenſit,
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.
Sed pretium ſi grande ſatis, cuſtodia victa eſt:
Nec prohibent claues, & canis ipſe tacet.
Heu quicunq; dedit formam cæleſtis auaræ,
Quale bonum multis attulit ipſe malis?
Hinc fletus, rixæq; ſonant: hæc deniq; cauſa
Fecit, vt infamis hic Deus eſſet Amor.
+ 3. *At tibi, quæ pretio victos excludis amantes,*
Eripiant partas ventus, & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes ſpectent incendia læti,
Nec quiſquam flammæ ſedulus addat aquam.
Seu veniet tibi mors, neq; erit, qui lugeat vllus,
Nec qui det mæſtas munus in exequias.
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogum:
Atq; aliquis ſenior veteres veneratus amores
Annua conſtructo ſerta dabit tumulo,
Et bene, diſcedens dicet, placideq; quieſcas,
Terraq; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera quidem moneo: ſed proſunt quid mihi vera?
Illius eſt nobis lege colendus amor.
Quin etiam ſedes iubeat ſi vendere auitas,
Ite ſub imperium: ſub titulumq; lares.

Quicq

Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni,
Quicquid & herbarum Thessala terra gerit,
Et quod, vbi indomitis gregibus Venus afflat amores,
Hippomanes cupidæ stillat ab inguine equæ.
Si modò me placido videat Nemesis mea vultu:
Mille alias herbas misceat illa, bibam.

ELEGIA V.

PHœbe faue, nouus ingreditur tua templa sacerdos,
Huc agè cum cithara, carminibusq; veni.
Nunc te vocales impellere pollice chordas.
Nunc precor ad laudes flectere verba meas.
Ipse triumphali deuinctus tempora lauro,
Dum cumulant aras, ad tua sacra veni:
Sed nitidus, pulcherq; veni: nunc indue vestem
Sepositam, longas nunc bene pecte comas.
Qualem te memorant Saturno rege fugato
Victori laudes concinuisse Ioui.
Tu procul euentura vides, tibi deditus augur
Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tuq; regis sortes, per te præsentit aruspex,
Lubrica signauit cùm Deus exta notis.
Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est,
Abdita quæ senis fata canit pedibus.
Phœbe sacras Messalinum sine tangere chartas
Vatis: & ipse precor, quod canat illa, doce.
Hæc dedit Aeneæ sortes, postquam ille parentem
Dicitur, & captos sustinuisse lares.
Hæc fore credebat Romam, cùm mæstus ab alto
Ilion, ardentes respiceretq; Deos,

*firmauerat, vel fundauerat

Romulus æternæ nondum formauerat Vrbis*
Mœnia, conſorti non habitanda Remo.
Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ,
Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ.
Lacte madens illic ſuberat Pan illicis vmbra,
Et facta agreſti lignea falce Pales:
Pendebatq; vagi paſtoris in arbore votum
Garrula ſylueſtri fiſtula ſacra Deo.
Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo:
Nam calamus cera iungitur vſq; minor.
At quà Velabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pulla per vada lynter aqua.

*diti paritura

Illa ſæpe gregis diuis placitura magiſtro*
Ad iuuenem feſta eſt vecta pulla die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
Caſeus, & niueæ candidus agnus ouis.

Deſideratur nonnihil.

Impiger Aenea volitantis frater Amoris,
Troica qui profugis ſacra vehis ratibus,
Iam tibi Laurentes aſsignat Iuppiter agros,
Iam vocat errantes hoſpita terra Lares.
Illic ſanctus eris, cùm te veneranda Numici
Vnda Deum cælo miſerit indigetem.
Ecce ſuper feſſas volitat Victoria puppes,
Tandem ad Troianos diua ſuperba venit.
Ecce mihi lucent Rutulis incendia caſtris.
Iam tibi prædico barbare Turne necem.
Ante oculos Laurens caſtrum, muruſq; Lauini eſt,
Albaq; ab Aſcanio condita longa duce.

Te quoq; iam video Marti placitura sacerdos
Ilia Vestales deseruisse focos:
Concubitusq; tuos furtim, vittasq; iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de septem montibus herbas
*Dum licet, hîc magnæ*iam' locus Vrbis erit.* *nam
Roma tuum nomen terris fatale regendis,
Quà sua de cælo prospicit arua Ceres:
Quaq; patent ortus, & quà fluitantibus vndis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem tunc se mirabitur & sibi dicet
Vos bene tam longam consuluisse viam.
Vera cano: sic vsq; sacras innoxia lauros
Vescar, & æternùm sit mihi virginitas.
Hæc cecinit vates: & te sibi Phœbe vocauit,
Iactauit fusas & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpesia dixit,
*Heryphile Phœbo*grataq; quod monuit,'* *grata quod admonuit,
Quasq; Albana sacras Tyberis per flumina sortes
Portârit, sicco perlueritq; sinu,
**Hæc' fore dixerunt, belli mala signa cometen,* *Hæ
Multus&' in terras deplueritq; lapis.* *vt
Atq; tubas, atq; arma ferunt strepitantia cælo
Audita, & lucos præcinuisse fugam.
Ipsum etiam solem defectum lumine vidit
Iungere pallentes nubilus annus equos:
Et simulachra Deûm lachrymas fudisse tepentes,
Fataq; vocales præmonuisse boues.
Hæc fuerant olim, sed tu iam mitis Apollo

Prodigia indomitis merge sub æquoribus:
Et,vel,At *Vt' succensa sacris crepitet bene laurea flammis,*
Omine quo fœlix, & sacer annus eat.
Laurus vbi bona signa dedit, gaudete coloni:
Distendet spicis horrea plena Ceres.
Oblitus & musto feriet pede rusticus vuas,
Dolia dum, magni deficiuntq; lacus.
†Palilia *At madidus Baccho sua festa *parilia' pastor*
Concinet, à stabulis nunc procul este lupi.
Ille leuis stipulæ solennes potus aceruos
Accendet, flammas transilietq; sacras.
Et fœtus matrona dabit, natusq; parenti
Oscula compressis auribus eripiet.
Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
Balbaq; cum puero dicere verba senem.
Tunc operata Deo pubes discumbet in herba,
Arboris antiquæ quà leuis vmbra cadet.
Aut è veste sacris tendent vmbracula sertis
Vincta, coronatus stabit & ipse calix.
At sibi quisq; dapes, & festas extruet altè
Cespitibus mensas, cespitibusq; torum.
Ingeret hîc potus iuuenis maledicta puellæ,
Postmodò quæ votis irrita facta velit.
Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem:
Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereant arcus, pereantq; sagittæ
Phœbe: modò in terris erret inermis Amor.
Ars bona: sed postquàm sumpsit sibi tela Cupido,
Hei mihi, quàm multis ars dedit illa malum,

Et

Et mihi precipuè: taceo cùm saucius annum,
Et faueo morbo, cùm iuuat ipse dolor.
Vixq; cano Nemesim, sine qua versus mihi nullus
Verba potest, iustos aut reperire pedes.
At tu (nam Diuûm seruat tutela poëtas)
Præmoneo, vati parce puella sacro:
Vt Messalinum celebrem, cùm præmia belli
Ante suos currus oppida victa feret.
Ipse gerens laurus, lauro deuinctus agresti
Miles iò magna voce triumphe canet.
Tunc Messala meus pia det spectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue, sic tibi sint intosi Phœpe capilli,
Sic tua perpetuò sit tibi casta soror.

ELEGIA VI.

Castra Macer sequitur, tenero qd fiet Amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et seu longus virum terræ via, seu vaga ducent
*Aequora, cum telis ad latus*ille volet.* *ire
Vre puer, quæso, tua qui ferus otia liquit,
Atq; iterum erronem sub tua signa voca.
Quòd si militibus parces, erit hic quoq; miles
Ipse, leuem galea qui sibi potet aquam.
Castra peto: valeatq; Venus, valeantq; puellæ. + 2.
*Et mihi sunt vires, & mihi*facta tuba est.* *grata
Magna loquor, sed magnificè mihi magna locuto
Excutiunt clausæ fortia verba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunquàm!
Cùm bene iuraui, pes tamen ipse redit.

Acer Amor fractas vtinam tua tela sagittas
Scilicet extinctas, aspiciamq; faces.
Tu miserum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & insana mente nefanda loqui.
Iam mala finissem leto, sed credula vitam
Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
SPES *alit agricolas: spes sulcis credit aratis*
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces,
Cùm tenues hamos abdidit antè cibus.
Spes etiam valida solatur compede vinctum:
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
Spes facilem Nemesim spondet mihi, sed negat illa,
Hei mihi ne vincas dura puella Deam.
Parce per immaturá tuæ precor ossa sororis,
Sic bene sub tenera parua quiescat humo.
Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro
Et madefacta meis serta feram lachrymis.
Illius ad tumulum fugiam, supplexq; sedebo,
Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret vsq; suum te propter flere clientem:
Illius vt verbis sis mihi dura, veto.
Ne tibi neglecti mittant mala somnia manes,
Mœstaq; sopitæ stet soror ante torum.
Qualis ab excelsa præceps delapsa fenestra
Venit ad infernos sanguinolenta lacus.
Desino, ne dominæ luctus renouentur acerbi:
Non ego sum tanti, ploret vt illa semel.
Nec lachrymis oculos digna est fœdare loquaces:

Lena

Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
*Lena vetat miserum*Phyrne, furtimq; tabellas* *Phryne,
Occulta portans itq;, reditq; sinu.
Sæpe ego cùm dominæ dulces à limite diro
Agnosco voces, hæc negat esse domi.
Sæpe vbi nox promissa mihi est, languere puellam
Nuntiat, aut aliquas extimuisse minas:
Tunc morior curis: tunc mens mea perdita fingit
Quis'ue meam tentat, quot teneat'ue modis.
Tunc tibi lena precor diras, satis anxia viuas:
Mouerit è votis pars quotacunq; deos.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER III.

Artis Romani festæ venere calendæ.
Exoriens nostris hic fuit annus auis:
Et vaga nunc certa discurrunt vndique pompa,
Perq; vias Vrbis munera, perq; domos.
Dicite Pierides, quo'nam donetur honore
Seu mea, seu fallor, chara Neæra tamen.
Carmine formosæ, pretio capiuntur auaræ:
*Gaudeat, vt digna est, versibus illa*meis.* *tuis.
Lutea, sed niueum inuoluat membrana libellum,
**Pumicet, & canas tondeat arte comas:* *Pumex &
Summaq; prætexat tenuis fastigia chartæ,

Indicet vt nomen littera facta tuum.
Atq; inter geminas pingantur cornua frontes.
Sic etenim comptum mittere oportet opus.
Per vos authores huius mihi carminis oro,
Castaliamq; vmbram, Pieriosq; lacus.
Ite domum, cultumq; illi donate libellum,
Sicut erit: nullus defluat inde color.
Illa mihi referat, si nostri mutua cura est,
An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primùm nympham larga donate salute,
Atq; hæc submisso dicite verba sono:
Hæc tibi vir quondam, nunc frater, casta Neæra
Mittit, & accipias munera parua, rogat.
Teq; suis iurat charam magis esse medullis:
Siue sibi coniux, siue futura soror:
Sed potius coniux. Huius spem nominis illi
Auferet extincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

QVi primùm charã iuueni, charumq; puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere &, erepta coniuge, qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
Ingenio: FRANGIT fortia corda dolor.
Nec mihi vera loqui pudor est, vitaq; fateri
Tot mala perpessæ, tot superesse meæ.
Ergo ego cùm tenuem fuero mutatus in vmbram,
Candidaq; ossa super nigra fauilla teget:
Ante meum veniat longos imcompta capillos,

Et fleat ante meum mæsta Neæra rogum.
Sed veniat charæ matris comitata dolore:
Mæreat hæc genero, mæreat illa viro.
Præfatæ ante meos manes, animamq; precatæ,
Perfusæq; pias antè liquore manus.
Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa
*Incinctæ nigra candida veste*legant.* *legent
Et primùm annoso spargant collecta Lyæo,
Mox etiam niueo fundere lacte parent:
Post hæc carbaseis humorem tollere ventis,
Atq; in marmorea ponere sicca domo.
Illic quas mittit diues Panchaïa merces,
Eoiq; Arabes, diues & Assyria,
Et nostri memores lachrymæ fundantur eodem,
Sic ego componi, versus in ossa velim.
Sic tristem mortis demonstret littera causam,
Atq; hæc in celebri, carmina fronte notet,
*Lygdamus hîc situs est: dolor huic, &*causa Neæra:* *cura Neæræ Coniu.
Coniugis ereptæ causa perire fuit.

ELEGIA III.

QVid prodest cælum votis implêsse, Neæra,
Blandaq; cum multa thura dedisse prece?
Non vt marmorei prodirem è limine tecti
Insignis clara, conspicuusq; domo:
Aut vt multa mei renouarent iugera tauri,
Et magnas messes terra benigna daret.
Sed tecum vt longæ sociarem gaudia vitæ,
Inq; tuo caderet nostra senecta sinu,
*Tunc cùm*permensæ defunctus tempore lucis* *permesso, vel, præmensæ
Nudus

Nudus Lethæa cogerer ire rate.
Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri?
Aruaq́; ſi findant pinguia mille boues?
Quid'ue domus prodeſt Phrygijs innixa columnis,
Tænare ſiue tuis, ſiue Chariſte tuis?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos?
Aurateq́; trabes, marmoreumq́; ſolum?
Quid'ue in Erythræo legitur quæ littore concha,
Tinctaq́; Sydonio murice lana iuuat?
Et quæ præterea populus miratur in illis
Inuida, quæ falſo plurima vulgus amat?
NON opibus mentes homini, curæq́; leuantur,
*regit. *Nam Fortuna ſua tempora lege*gerit.*
Sit mihi paupertas tecum iucunda, Neæra:
Et ſine te regum munera nulla volo.
O' niueam, quæ te poterit mihi reddere lucem:
O' mihi fœlicem terq́;, quaterq́; diem.
At ſi pro dulci reditu quæcunq; vouentur
Audiat auerſa non meus aure Deus:
Nec me regna iuuent, nec Lydius aurifer amnis
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alij cupiant, liceat mihi paupere cultu
Securo chara coniuge poſſe frui.
Adſis, & timidis faueas Saturnia votis,
Et faueas concha Cypria vecta tua.
Aut ſi fata negant reditum, triſteſq́; Sorores
Stamina quæ ducunt, quæq́; futura neunt:
Me vocet in vaſtos amnes, nigramq́; paludem
Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

ELEGIA IIII.

DI meliora ferant: nec sint insomnia vera,
Quæ tulit hesterna pessima nocte quies.
Ite procul vani, falsumq; auertite visum:
Desinite in votis quærere velle fidem.
Diui vera monent, venturæ nuntia sortis:
Vera monent Tuscis exta probata viris.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.
*Et vanum metuens hominum genus, omnia noctis *At natum in curas ominæ
Farre pio placant, & saliente sale.
Et tamen, vtcunq; est, siue illi vera moneri,
Mendaci somno credere siue volent:
Efficiat vanos noctis Lucina timores,
Et frustrà immeritum pertimuisse velit.
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto,
Nec læsit magnos impia lingua Deos.
Iam nox ætherum nigris*emersa quadrigis *emensa ætherium
Mundum, cæruleo lauerat amne rotas.
Nec me sopierat menti Deus vtilis ægræ
Somnus, sollicitas deficit ante domos.
Tandem cùm summo Phœbus prospexit ab ortu,
Pressit languentis lumina sera quies.
Hic iuuenis casta redimitus tempora lauro
Est visus nostra ponere sede pedem.
Non illo quicquam formosius vlla priorum
Aetas, humanum nec videt illud opus.
Intonsi crines longa ceruice fluebant,
Stillabat Tyrio*myrtea rore coma. * myrrhea

Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niueo corpore purpureus:
Vt iuueni primùm virgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cùm contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima videbatur talis illudere palla,
Nanq; hæc in nitido corpore vestis erat.
Artis opus raræ fulgens testudine, & auro
Pendebat læua garrula parte lyra.
Hanc primùm veniens plectro modulatus eburno
Fœlices cantus ore sonante dedit.
Sed postquam fuerant digiti cum voce locuti,
Edidit hæc tristi dulcia verba modo:
Salue cura Deûm, casto nam ritè poëtæ
Phœbusq́; & Bacchus, Pieridesq́; fauent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæq́; Sorores
Dicere non nôrunt, quid ferat hora sequens.
At mihi fatorum leges, æuiq́; futuri
Euentura pater posse videre dedit:
Quare ego quæ dico non fallax accipe vates,
Quodq́; Deus vero Cynthius ore ferat,
Tantùm chara tibi, quantùm nec filia matri,
Quantùm nec cupido bella puella viro:
Pro qua sollicitas cælestia numina votis,
Quæ tibi securos non sinit ire dies.
Et cùm te fusco somnus velauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus,
Carminibus celebrata tuis, formosa Neæra

Alterius

Alterius mauult esse puella viri:
*Diuersasq́;*suas agitat mens anxia' curas,* *suis a. n impia c.
Nec gaudet casta nupta Neæra domo.
AH crudele genus, nec fidum fœmina nomen:
Ah pereat, didicit fallere siqua virum.
Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi.
Tu modò cum multa brachia tende fide.
*Sæuus Amor docuit domi… *fera' verba minantis,* *fere
Sæuus Amor docuit verbera… posse pati.
Me quondam Admeti niueas p…isse iuuencas
Non est in vanum fabula ficta i…cum.
Tunc ego nec cithara poteram ga…dere sonora,
Nec similes chordis reddere voce… sonos:
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atq; Iouis.
Nescis quid sit amor iuuenis, si ferre recusas
Immitem dominam, coniugiumq́; ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
VINCVNTVR molli pectora dura prece.
Quòd si vera canunt sacris oracula templis:
*Hæc illi nostro*nomina' dicta refer.* *nomine
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse
*Fœlix: *ac' alium desine velle virum.* *Hoc
Dixit, & ignauus defluxit corpore somnus
Ah ego ne possim tanta videre mala.
Nec tibi crediderim votis contraria vota,
Nec tantum crimen pectore inesse tuo.
Nam te nec vasti genuerunt æquora ponti,
Nec flammam voluens ore Chimæra fero,

Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres sunt linguæ, tergeminumq́; caput:
Scyllaq́; virgineam canibus submissa figuram:
Nec te conceptam sæua leæna tulit:
Barbara nec Scythiæ tellus, horrendáue Syrtis,
Sed culta, & diris non habitanda domus:
Et longè ante alias omnes mitissima mater:
Isq́; pater, quo non alter amabilior.
Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

NOs tenet Hetruscis manat quæ fontibus vnda,
Vnda sub æstiuum non adeunda canem.
Nunc autem sacris Baiarum maxima lymphis,
Cùm se purpureo vere remittit humus.
At mihi Persephone nigram denuntiat horam.
Immeritò iuueni parce nocere, dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum
Audax laudandæ sacra docere deæ.
Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera, nec cuiquam certa venena dedit:
Nec nos sacrilegos templis admouimus ignes:
Nec cor sollicitant facta nefanda meum:
Nec nos insanæ meditantes iurgia linguæ
Impia in aduersos soluimus ora Deos.
Et nondum cani nigros læsere capillos,
Nec venit tardo curua senecta pede.
Natalem primò nostrum videre parentes:
Cùm cecidit fato Consul vterq; pari.

QVID fraudare iuuat vitem, crescentibus vuis?
 Et modò nata mala vellere poma manu?
Parcite pallentes vmbras quicunq; tenetis,
 Duraq; sortiti tertia regna Dei.
Elysios olim liceat cognoscere campos,
 Lethæamq; ratem, Cimmeriosq; lacus.
Cùm mea rugosa pallebunt oro senecta,
 Et referam pueris tempora prisca senex.
Atq; vtinam vano nequicquam terrear æstu,
 Languent ter quinos sed mea membra dies:
*Atq; mihi Tuscæ celebrantur numina lymphæ,
 Et facilis lenta pellitur vnda manu.
Viuite fœlices, memores & viuite nostri:
 Siue erimus, seu nos fata fuisse velint.
Interea nigras pecudes promittite Diti,
 Et niuei lactis pocula mista mero.

* At vobis

ELEGIA VI.

CAndide Liber ades: sic sit tibi mystica vitis,
 Sic hedera semper tempora vincta feras.
Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem:
 Sæpe tuo cecidit munere victus Amor.
Chare puer, madeant generoso pocula Baccho,
 Et nobis prona funde Falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores:
 Fulserit hîc niueis Delius alitibus.
Vos modò proposito dulces faueatis amici.
 Ne'ue neget quisquam me duce se comitem.
At siquis vini certamen mite recusat,
 Fallat eum tecto chara puella dolo.

Ille facit dites animos Deus : ille ferocem
Contudit, & dominæ misit in arbitrium.
Armenias tigres, & fuluas ille leænas
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc Amor, & maiora volet : sed poscite Bacchi
Munera, quem vestrûm pocula sicca iuuant.
Conuenit ex æquo, nec toruus Liber in illos,
Qui se, quiq; vnà vina iocosa colunt.
Iam venit iratus nimiùm, nimiumq; seuerus,
Qui timet irati numina magna, bibat.
Quales his pœnas Deus hic, quantumq; minetur
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul à nobis hic sit timor : illaq; , si qua est,
Quid valeat læsi sentiat ira Dei.
Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
Aëriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei superest tibi cura Neæra:
Sis fœlix, & sint candida fata tua.
At nos securæ reddamus tempora mensæ:
VENIT post multos vna serena dies.

Sunt qui hanc attexant superiori.

ELEGIA VII.

HEI mihi difficile est imitari gaudia falsa:
Difficile est, tristi fingere mente iocum.
NEC bene mendaci risus componitur ore,
Nec bene sollicitis ebria verba sonant.
Quid queror infœlix? turpes discedite curæ,
Odit Lenæus tristia verba pater.
Gnosia Theseæ quondam periuria linguæ
Fleuisti ignoto sola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus

Ingrati referens impia facta viri.
Vos ego nunc moneo: FOELIX, *quicunq; dolore*
Alterius disces posse carere tuo.
Nec vos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda sordida lingua fide.
Etsi perq; suos fallax iurauit ocellos,
Iunonemq; suam, perq; suam Venerem:
Nulla fides inerit: periuria ridet amantum
Iuppiter, & ventos irrita ferre iubet.
Ergo quid toties fallacis verba puellæ
Conqueror? ite à me seria verba, precor:
Quàm vellem longas tecum requiescere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies.
Perfida, nec meritò nobis inimica, merenti
Perfida, sed quamuis perfida, chara tamen.
Naiada Bacchus amat: cessas ô lente minister.
Temperet annosum Martia lympha merum.
Non ego, si fugiat nostræ conuiuia mensæ
Ignotum cupiens vana puella torum,
Sollicitus repetam tota suspiria noctè:
Tu puer & liquidum fortius adde merum.* *huc
Iandudum Tyrio madefactus tempora nardo
Debueram sertis implicuisse comas.
Ne tibi sit, mea lux, æquè tam feruida cura,
Vt video paucos antè fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuentâ,
Cuius me fatear pœnituisse magis:
Hesterna quàm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER IIII.

E MESSALA *canam : quanquàm mea cognita virtus*
Terret , vt infirmæ valeant subsistere vires.
*Incipiam***tamen à meritis, si carmina laudes*
**Deficiant humiles, tantis' sim conditor actis,*
Nec tua, te præter, chartis intexere quisquam
Facta queat, dictis vt non maiora supersint.
Est nobis voluisse satis, nec munera parua
Respueris. Etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hospes
Icarus: vt puro testantur sydera cœlo,
Erigoneq́;, Canisq́;: neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus ascensurus Olympum
Læta Molorcheïs posuit vestigia terris:
Paruaq; cœlestes pacauit mica, nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoq; sit gratus paruus labor: vt tibi possim
Inde alios, aliosq́; memor componere versus.
Alter dicat opus magni mirabile mundi,
Qualis in immenso descenderit aëre tellus:
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem:
Et vagus è terris quà surgere nititur aër,
Huic & contextus passim fluat igneus æther,
Pendentiq; super claudantur vt omnia cælo.

*tamen: ac meritas si
*Deficiant, humilis tãtis

At quodcunq; meæ poterunt audere Camœnæ,
Seu tibi par poterunt: seu, quod spes abnuit, vltrà:
Siue minùs, certeq; canent minùs: omne mouemus
Hoc tibi: ne tanto careat mihi nomine charta.
Nam quanquàm antiquæ gentis superent tibi laudes:
Non tua maiorum contenta est gloria fama:
Nec quæris quid qua iudex sub imagine dicat,
Sed generis priscos contendis vincere honores,
Quàm tibi maiores, maius decus ipse futurus.
At tua non titulus capiet sub nomine facta:
Aeterno sed erunt tibi magna volumina versu:
Conuenientq; tuas cupidi componere laudes
Vndiq;, quiq; canent vincto pede, quiq; soluto.
Queis potius certamen erit: sim victor in illis,
Vt nostrum tantis inscribam nomen in actis.
Quisq; tibi maiora gerit castrisue, foróue:
Nec tamen hinc, aut hinc tibi laus maiórue, minórue:
Iusta pari premitur veluti cum pondere libra
Prona, nec hac plus parte sedet, nec surgit ab illa.
Qualis, inæquatum siquando onus vrget vtrinq;,
Instabilis natat alterno depreßior orbe.
Nam seu diuersi fremat inconstantia vulgi,
Non alius sedare queat: seu iudicis ira
Sit placanda, tuis poterit mitescere verbis.
Non Pylos, aut Itace tantos genuisse feruntur
Nestora, vel paruæ magnum decus vrbis Vlyssem:
Vixerit ille senex quanuis, dum terna per orbem
*Secula fertilibus Titan*decurrerit horis,* *decurreret
Ille per ignotas audax errauerit vrbes,

Quà maris extremis tellus includitur vndis.
Nam Cyconumq; manus aduersis reppulit armis,
Non valuit Cyclops cœptos auertere cursus:
Cessit & Aetnææ Neptunius incola rupis
Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho.
Vexit & Aeolios placidum per Nerea ventos:
Incultos adijt Lestrygonas, Antiphatenq;,
gelidæ Nobilis Artaciæ gelidos' quos irrigat vnda.*
Solum nec doctæ verterunt pocula Circes,
Quanuis illa foret Solis genus, apta vel herbis,
Aptaq; vel cantu veteres mutare figuras.
Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras,
Queis nunquam candente dies apparuit ortu,
Siue super terras Phœbus, seu curreret infrà.
Vidit vt inferno Plutonis subdita regno
Magna Deûm proles leuibus discurreret vmbris.
Præterijtq; cita Syrenum littora puppi.
tergeminæ n.c.mortis, Illum ad tergemini nantem confinia montis',*
Nec Scyllæ sæuo conterruit impetus orbe,
Cùm canibus rapidas inter freta serperet vndas:
Nec violenta suo consumpsit more Charybdis,
Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
Vel si interrupto nudaret gurgite pontum.
Non violata vagi sileantur pascua Solis,
Non Amor, & fœcunda Atlantidos arua Calypsus.
Finis & errorum misero Phæacia tellus.
Atq; hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
Fabula siue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius, tua dum facundia maior.

Nam

Nam te non alius belli tenet aptiùs artes:
*Quà deceat tutam castris***deducere' fossam:* *preducere
Qualiter aduersus hosti desigere neruos:
Quémue locum ducto melius sit claudere vallo,
Fontibus vt dulces erumpat terra liquores,
Vt facilisq; tuis aditus sit, & arduus hosti,
Laudis & assiduo vigeat certamine miles.
Quis tardámue sudem meliùs, celerémue sagittam
Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo?
Aut quis equum celerémue arcto compescere fræno
Possit, & effusas tardo permittere habenas,
Inq; vicem modò directo contendere cursu?
*Seu libeat curuo***melius' contendere gyro:* *breuius
Parma seu quos dextrâ velit, seu læuâ tueri:
Siue hac, siue illac grandis venit impetus hastæ,
Ampliùs aut signata cita loca tangere fundâ?
Iam simul audacis veniunt certamina Martis,
Aduersisq; parant acies concurrere signis:
Tunc tibi non desit, faciem componere pugnæ:
Seu sit opus, quadratum acies consistat in agmen,
Rectus an æquatis decurrat frontibus ordo:
Seu libeat duplicem, seu iunctum cernere Martem:
Dextraq; vt læuum teneat, dextrumq; sinistra
Miles, sitq; duplex gemini victoria casus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano: testis mihi victæ
Fortis Iapygiæ miles: testis quoq; fallax
Pannonius, gelidas passim disiectus in Alpes:
Testis Arupinus, & pauper natus in armis.

Quem

Quem si quis videat vetus vt non fregerit ætas,
Terna minus Pyliæ miretur sæcula famæ:
Nanq; senex longæ peragit dum sæcula vitæ
Centum fæcundos Titan renouauerit annos.
Ipse tamen velox celerem super edere corpus
Audet equum, validisq; sedet moderator habenis.
Te duce non aliàs conuersus terga domator
Libera Romanæ subiecit colla catenæ.
Nec tamen his contentus eris, maiora peractis
Instant: compertum est veracibus vt mihi signis,
Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modò fulgentem Tyrio subtegmine vestem
Indueras, oriente die duce fertilis anni:
Splendidior liquidis cùm Sol caput extulit vndis.
Et fera discordes tenuerunt flamina venti,
Curua nec assuetos egerunt flumina cursus.
Quin rapidum placidis etiam mare constitit vndis.
Vlla nec aërias volucris perlabitur auras,
Nec quadrupes densas depascitur aspera syluas:
Quin largita tuis sunt multa silentia votis.
Iuppiter ipse leui vectus per inania curru
Affuit, & cælo vicinum liquit Olympum:
Intentaq; tuis precibus se præbuit aure,
Cunctaq; veraci capite annuit additus aris.
Lætior eluxit structos super ignis aceruos.
Quin hortante Deo magnis insistere rebus
Incipe: non ijdem tibi sunt, alijsq; triumphi:
Non te vicino remorabitur obuia Marte
Gallia, nec latis audax Hispania terris,

Nec

Nec fera Rethæo tellus obsessa colono.
Nec quà vel Nilus, vel regia lympha Choaspes* *Diaspes
Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
Cretæis ardens aut vnda Carystia campis:
Nec quà regna vago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec sæuis celebrans conuiuia mensis.
Vltima vicinus Phœbo tenet arua Padæus,
Quáq; Hebrus, Tanaisq; Getas rigat, atq; Mosinos,
Quid moror? Océanus Ponto quà continet orbem,
Nulla tibi aduersis regio sese offeret armis.
Te manet inuictus Romano Marte Britannus,
Teq; interiecto mundi pars altera Sole.
Nam circunfuso consistit in aëre tellus,
Et quinque in partes totus disponitur orbis,
Atq; duæ gelido vastantur frigore semper,
Illic & densa tellus absconditur vmbra:
Et nulla incœpto perlabitur vnda liquore:
Sed durata riget densam in glaciemq;, niuemq;:
Quippe ibi non vnquam Titan super ingerit ortus.
At media est Phœbi semper subiecta calori:
Seu propior terris æstiuum fertur in orbem,
Seu celer hybernas properat decurrere luces.
Non ergo presso tellus consurgit aratro:
Nec frugem segetes præbent, nec pabula terræ:
Non illic colit arua Deus, Bacchúsue, Cerésue:
Nulla nec exustas habitant animalia partes.
Fertilis hanc inter posita est, interq; rigentes:
Nostráq;, & huic aduersa solo pars altera nostro:
Quas simileis vtrinq; tenens vicinia cœli

Temp

*necat *Temperat, alter & alterius vires*negat' aër.*
*vertitur *Hinc placidus nobis per tempora*labitur' annus:*
Hic & colla iugo didicit summittere taurus,
Et lenta excelsos vitis conscendere ramos:
Tondeturq; seges maturos annua partus:
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
Quin etiam structis exurgunt oppida muris.
Ergo vbi præclaros poscent tua facta triumphos,
Solus vtroq; idem dicêris magnus in orbe.
Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis,
Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
Est tibi qui possit magnis se accingere rebus
Valgius, æterno propior non alter Homero,
Languida non noster peragit labor otia: quanuis
Fortuna (vt mos est illi) me aduersa fatiget:
Nam mihi cùm magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis:
Cuiq; pecus denso pascebant agmine colles.
Et domino satis, & nimiùm furiq;, lupoq;.
Nunc desiderium superest: nam cura nouatur,
Cùm memor accitos semper dolor admonet annos.
Sed licet asperiora cadant, spolierq; relictis:
Non te deficient nostræ memorare Camœnæ.
Nec solùm tibi Pierij tribuentur honores,
Pro te vel rapidas ausim maris ire per vndas,
Aduersis hyberna licet tumeant freta ventis:
Pro te vel solus densis obsistere turmis,
Vel paruum Aetneæ corpus committere flammæ.

Sum

Sum quodcunq; tuum est: nostri si paruula cura,
Sit tibi, quanta libet, si sit modò, non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi,
Posse Meleteas nec mallem mittere chartas.
Quòd tibi si versus noster notúsue, minúsue,
*Vel bene si notus, summo vel*mœret in ore:* *inerret
Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea tunc tumulus cùm texerit ossa,
Seu matura dies fato properat mihi mortem:
Longa manet seu vita, tamen mutata figuram:
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus:
Siue ego per liquidum volucris vehar aëra pennis:
In quemcunq; hominem me longa receperit ætas,
Incœptis de te subtexam carmina chartis.

Laus Sulpitiæ ad Martem.

Sulpitia est tibi culta tuis, Mars magne, calendis:
Spectatum è cælo (si sapis) ipse veni.
Hoc Venus ignoscet: at tu violente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis cùm vult exurere Diuos,
Accendit geminas lampadas acer Amor:
Illam quicquid agit, quoquò vestigia mouit,
Componit furtim, subsequiturq; decor.
Seu soluit crines, fusis decet esse capillis:
Seu compsit, comptis est veneranda comis.
Vrit, seu Tyria voluit procedere palla:
Vrit, seu niuea candida veste venit.
Talis in æterno fœlix Vertumnus Olympo,

Mille

Mille habet ornatus, mille decenter habet
Sola puellarum digna est, cui mollia charis
Vellera det succis bis madefacta Tyros:
Possideatq; metit quicquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues Arabs segetis:
Et quascunq; niger rubro de littore conchas
Proximus Eois colligit Indus aquis.
Hanc vos Pierides festis cantate calendis:
Et testudinea, Phœbe superbe, lyra.
Hoc solenne sacrum multos celebretur in annos:
Dignior est vestro nulla puella choro.

Sulpitia ad Cherinthum.

Parce meo iuueni: seu quis bona pascua campi,
Seu colis vmbrosi deuia montis aper.
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes:
Incolumem custos hunc mihi seruet Amor.
Sed procul abducit venandi Delia cura:
O pereant syluæ, deficiantq; canes.
Quis furor est? quæ mens, densos indagine colles
Claudentem, teneras lædere velle manus?
Quidue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaq; hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, vt tecum liceat Cherinthe, vagari,
Ipsa ego per montes retia torta feram.
Ipsa ego velocis quæram vestigia cerui,
Et demam celeri ferrea vincla cani.
Tunc mihi, tunc placeant syluæ: si (lux mea) tecum
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tunc veniat licet ad casses, illæsus abibit,

Ne

Ne Veneris cupida gaudia turbet aper.
Tunc sine me sit nulla Venus : sed lege Dianæ
Caste puer casta retia tende manu.
Et quæcunq; meo furtim subrepit amori,
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu venandi studium concede parenti,
Et celer in nostros ipse recurre sinus.

Ad Phœbum.

Huc ades, & teneræ morbos expelle puellæ:
Huc ades intonsa, Phœbe superbe, comâ.
Crede mihi, propera : nec te iam, Phœbe, pigebit
Formosæ medicas applicuisse manus.
Effice, ne macies pallentes occuppet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quodcunq; mali est, & quicquid triste timemus
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte veni, tecumq; feras quicunq; sapores,
Quicunq; & cantus corpora fessa leuant.
Neu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,
Votaq; pro domina vix numeranda facit.
Interdum vouet, interdum quòd langueat illa,
Dicit in æternos aspera verba Deos.
Pone metum Cherinthe : Deus non lædit amantes.
Tu modò semper ama : salua puella tibi est.
Nil opus est fletu : lachrymis erit aptius vti,
Siquando fuerit tristior illa tibi.
At nunc tota tua est, te solum candida secum
Cogitat, & frustrà credula turba sedet.
Phœbe, faue : laus magna tibi tribuetur, in vno

Corpore seruato, restituisse duos.
Iam celeber, iam lætus eris: cùm debita reddet
Certatim sanctis lætus vterq; focis.
Tunc te fœlicem dicet pia turba Deorum,
Optabunt artes & sibi quisq; tuas.

Ad Cherinthum.

Est qui te, Cherinthe, dies dedit, hic mihi sanctus,
Atq; inter festos semper habendus erit,
Te nascente nouum Parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna superba tibi.
Vror ego ante alias, iuuat hoc Cherinthe, quòd vror,
Si tibi de nobis mutuus ignis adest.
Mutuus adsit amor: tua per dulcissima furta,
Perq; tuos oculos, per Geniumq; rogo.
Mane se-i, c. vel, Mane veni, vel, Mane *Magne Geni cape thura libens, votisq; faueto,
Si modò cùm de me cogitat, ille valet.
Quòd si fortè alios iam nunc suspirat amores:
Tunc precor infidos sancte relinque focos.
Nec sis nunc iniusta Venus: vel seruiat æquè
Vinctus vterq; tibi, vel mea vincla leua.
Sed potiùs valida teneamur vterq; catena,
Nulla queat posthac quàm soluisse dies.
*tectiùs *Optat idem iuuenis, quod nos, sed*tutiùs optat:*
Nam pudet hæc illum dicere verba palàm.
At tu natalis quoniam Deus omnia sentis,
*clámne, palámne *Annue: quid refert*clámue, palámue roget?*

Ad Iunonem.

Natalis Iuno, sanctos cape thuris aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi est hodie, tibi se lætissima compsit,

Staret vt ante tuos conspicienda focos.
Illa quidem ornandi causas tibi Diua relegat:
Est tamen occultè cui placuisse velit.
*At tu sanctà faue, ne*nos diuellat amantes,* *nox
Sed iuueni quæso mutua vincla para.
Sic bene compones: vlli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa viro.
*Nec posit cupidos vigilans*deprendere custos,* *deprehẽdere
Fallendiq; vias mille ministret Amor.
Annue, purpureaq; veni perlucida palla:
Ter tibi sit libo, ter Dea casta mero.
*Præcipit & natæ mater studiosa quod*optat:* *optet
*Illa aliud tacita iam*sua mente rogat.* *sibi
Vritur, vt celeres vrunt altaria flammæ,
Nec liceat quanuis, sana fuisse velit.
Sit iuueni grata, adueniet cùm proximus annus
Hic idem votis iam vetus adsit Amor.

Sulpitia loquitur.

Tandem venit Amor: qualem texisse pudori,
Quàm nudâsse alicui, sit mihi fama magis,
Exorata meis illum Cytherea Camœnis
Attulit in nostrum, deposuitq; sinum.
Exoluit promissa Venus: mea gaudia narret,
Dicetur si quis non habuisse suam:
Non ego signatis quicquam mandare tabellis,
Ne legat id nemo, quàm meus antè, velim.
Sed peccasse iuuat: vultus componere famæ
Tædet: cùm digno digna fuisse ferar.

Ad Messalam.

Inuisus natalis adest, qui rure molesto, l 2 Et

Et sine Cherintho tristis agendus erit.
Dulcius vrbe quid est? an villa sit apta puellis,
Atq; Eretino frigidus amnis agro?
Iam nimiùm Messalla mei studiose quiescas:
Non tempestiuæ sæpe propinque viæ.
Hic animum, sensusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

'De Natale die'.

Scis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte venit.

'Ad Sulpitiam'.

Gratum est securus multùm, quòd iam mihi de me
Permittis subitò ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressumq; quasillo
Scortum, quàm Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

'Ad Cherinthum'.

Est ne tibi, Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc vexat corpora fessa calor?
Ah ego nôn aliter tristes euincere morbos
Optârim, quàm te sic quoq; velle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere? quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
* sim *Ne tibi*sit' mea lux æquè tam feruida cura,*
Vt video paucos antè fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,

uius

Cuius me fateor pœnituisse magis,
Hesterna quàm te solum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens dissimulare meum.

Ad Amicam.

*Nulla tuum*titulis subducet fœmina lectum,* *nobis
Hoc primùm iuncta est fœdere nostra Venus.
Tu mihi sola places: nec iam, te præter, in Vrbe
Formosa est oculis vlla puella meis.
Atq; vtinam posses vni mihi bella videri,
Displiceas alijs: sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est: procul absit gloria vulgi.
QVI sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene viuere syluis,
Quà nulla humano sit via trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atra
Lumen, & in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet è cœlo mittatur amica Tibullo:
Mittetur frustrà, deficietq; Venus.
Hæc per sancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ sola ante alios est tibi magna Deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo?
Iuraui stultè: prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius vres:
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; voles, tuus vsq; manebo,
Nec fugiam notæ seruitium dominæ.
Sed Veneris sanctæ considam vinctus ad aras:
Hæc notat iniustos, supplicibusq; fauet.

De infamia ſuæ puellæ.

Rumor ait, crebrò noſtram peccare puellam.
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe velim.
Crimina non hæc ſunt noſtro ſine facta dolore.
Quid miſerum torques rumor acerbe? tace.

EPITAPHION TIBVLLI.

*æquè, *TE quoq; Virgilio comitem non *æqua, Tibulle,*
Mors iuuenem campos miſit ad Elyſios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

ELEGIA OVIDII NASONIS,

Deflens Tibulli immaturam mortem.

MEmnona ſi mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata deas,
Flebilis indignos elegeïa ſolue capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.
Ille tui vates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert euerſamq; pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
Aſpice, demiſſis vt eat miſerabilis alis,
Pectoraq; infeſta tundat aperta manu.
Excipiunt lachrymas ſparſi per colla capilli,
Oraq; ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Aeneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum caſtris pulcher Iüle tuis.

Nec minùs est confusa Venus moriente Tibullo,
Quàm iuueni rupit cùm ferus inguen aper.
At sacri vates, & diuûm cura vocamur,
Sunt etiam qui nos numen habere putent,
Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
Omnibus obscuras inijcit illa manus.
Quid pater Ismario, quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid victas obstupuisse feras?
Et Linum in syluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuictà concinuisse lyra.
Aspice Mæonidem, à quo ceu fonte perenni
Vatum pierijs ora rigantur aquis.
Hunc quoq; summa dies nigro summersit Auerno,
Effugiunt auidos carmina sola rogos.
Durat opus vatum Troiani fama laboris,
Tardaq; nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemesis longum, sic Delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos sacra iuuant? quid nos Aegyptia prosunt
Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?
Cùm rapiant malefacta bonos, ignoscite fasso,
Sollicitor nullos esse putare deos.
*Viue*tamen moriture pius. cole sacra: colentem* * pius: moriere
*Mors grauis à*templis in caua busta trahet.* * sacris
Carminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus,
Vix manet è toto parua quod vrna capit.
Téne sacer vates flammæ rapuere rogales!
Pectoribus pasci nec timuere tuis!
*Aurea sanctorum*potuissem templa deorum:* * potuissent

Vrere, quæ tantum sustinuere nefas.
Auertit vultus, Erycis quæ possidet arces.
Sunt quoq; qui lachrymas continuisse negant.
Sed tamen hoc melius, quàm si Phæacia tellus
Ignotum vili supposuisset humo.
Hîc certè manibus fugientes pressit ocellos
Mater, & in cineres vltima dona tulit.
Hîc soror in partem misera cum matre doloris
Venit inornatas dilaniata comas,
Cumq; tuis sua iunxerunt Nemesisq; priorq;
Oscula, nec solos destituere rogos.
Delia discedens, fœliciùs, inquit, amata
Sum tibi: vixisti dum tuus ignis eram.
Cui Nemesis, quid ais? tibi sunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen è nobis aliquid nisi nomen, & vmbra
Restat, in Elysia valle Tibullus erit.
Obuius huic venies edera iuuenilia cinctus
Tempora cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quoq;, si falsum est temerati crimen amici,
Sanguinis, atq; animæ prodige Galle tuæ,
His comes vmbra tua est, siqua est modò corporis vmbra,
Hausisti numeros culte Tibulle pios.
requiesci- *Ossa quieta precor tuta *requiescere in vrna,*
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

F I N I S.

VITA PROPERTII EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS.

SEX. Aurelius Propertius ex Meuania oppido oriundus, quod in Vmbria est: hoc enim et ipse author alicubi testatur, sicuti cùm ipsam Vmbriam Romani Callimachi patriam vocat,

Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.

Sunt qui scribant eius patrem equestris dignitate ornatum, ac Triumuirali potestate fuisse, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium secuti (Perusia capta) ex Octauij Cæsaris authoritate ad aram diui Iulij perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, Aurelium hunc Propertium, magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, cùm patrem suum in tenera ætate amisisset, quod illis versibus apparet,

Aspice me: cui parua domus, fortuna relicta est,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui.
Et alibi clariùs,
Ossaq; legisti, non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
Nam tua cùm multi versarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox vbi bulla rudi demissa est aurea collo
Matris, & ante deos libera sumpta toga,

Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et vetat insano verba tonare foro.

In Vrbe autem, breui nominis celebritatem adeptus est cùm ingenij comitate, tum elegantia carminum. Mecœnati, & Corne. Gallo maximè acceptus fuit, quòd vterq; Poëtæ studijs, & doctrinæ pro similitudine professionis fauerent; Ouidium quoque, Tibullum, et Bassum inter principes amicos coluit: ad quos de suis caloribus, & puellæ ingenio sæpius scripsit. C. verò Plinius in epistola ad Romanum Paulum refert Paßienum in scribendis elegis eruditum habuisse inter suos maiores Propertium. Itaque id, inquit, Paßieno gentile est: nam & ex eodem municipio est, quo Propertius: vnde maximum studium Paßieno fuit, calores Propertij, atque ingenium suo carmine exprimere, cùm in elegijs (vt inquit Plinius) foret egregius, atque præcipuus Propertius. Libros quatuor elegiarum composuit. In quibus ferè suos calores, & Hostiæ laudem, ac formam celebrat. Nam puellam Hostiam miro quidem affectu exarsit, quam mutato nomine (vt est author L. Apuleius) Cynthiam appellare maluit: ex quo Sidonius Apollinaris sic ad Hesperium scribit, Memineris, inquit, quod sæpe versum Corinna cum suo Nasone compleuit, Lesbia cum Catullo, Cesennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo. Callimachum præcipuè, Cyreneum Minermum, & Philetam Græcos poëtas in carmine sequutus est, quorum mani-

bus

bus comitem se profitetur: nam vt illi apud Græcos in elegia consensu omnium præstiterunt, ita Propertius quidem apud Latinos eorum imitatione primas videtur quorundam iudicio consecutus. Fab. autem Quintilianus censor in literis acerrimus, cùm Tibullum maximè commendauerit, Non deesse tamẽ, inquit, qui Propertium malint, cùm sit Ouidius lasciuior, Gallus in elegia durior. Ouidius certè tùm sæpe de ipso Propertio agat, blandum, tenerum, ac dulcem appellat, multumq; illius carmini semper concessit, cùm eundem Poëtam suos ignes recensentem audiret:

Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes,
Iure sodalitij qui mihi iunctus erat.

Sed & Val. Martial. Propertij ingenio, & amoribus plurimùm tribuit, tum eo maximè loco quo Galli Lycoridem, Tibulli Nemesim, & Lesbiam Catulli celebrat, nam & in apophoretis sic de eodem,

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti
Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

De obitu eius parum compertum: Quidam scripserunt illum annos alterum & XL. natum perijsse. Alium verò Propertium fuisse Fulgentius ostendit, qui in libro ad Calcidium de prisco sermone verba hæc ex Propertio refert, Catillata geris vadimonia publicum prostibulum.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER PRIMVS.

AD TVLLVM. Elegia I.

Ynthia prima suis miserum me cepit ocellis
Contactum nullis antè cupidinibus.
Tum mihi constantis deiecit lumina fastus,
Et caput impositis pressit Amor pedibus:
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbus, & nullo viuere consilio.
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cùm tamen aduersos cogor habere Deos.
Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
Sæuitiam duræ contudit Iasidos.
Nam modò Parthenijs amens errabat in antris,
Ibat & hirsutas ille videre feras.
Ille etiam Hylæi percussus vulnere rami,
Saucius Arcadijs rupibus ingemuit.
Ergo velocem potuit domuisse puellam:
Tantùm in amore preces, & benefacta valent.
In me tardus Amor non vllas cogitat artes:
Nec meminit notas, vt priùs, ire vias.
At vos, deductæ quibus est fallacia Lunæ,
Et labor in magicis sacra piare focis,

En

En agedum dominæ mentem conuertite nostræ,
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim vobis, & sydera, & amnes
Posse Cytæinis ducere carminibus.
Et vos, qui serò lapsum reuocatis, amici,
Quærite non sani pectoris auxilia.
Fortiter & ferrum, sæuos patiemur & ignes:
Sit modò libertas, quæ velit ira loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per vndas,
Quà non vlla meum fœmina nôrit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuet aure:
Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo vacuus tempore desit Amor.
Hoc moneo vitare malum: sua quenq; moretur* *vitate
Cura: neq; assueto mutet amore locum.
Quòd si quis monitis tardas aduerterit aures,
Heu referet quanto verba dolore mea!

AD CYNTHIAM. Eleg. 2.

QVid iuuat ornato procedere, vita, capillo,
Et tenues Coa veste mouere sinus? *Coa
Aut quid Oronthea crines perfundere myrrha,
Teq; peregrinis vendere muneribus?
Naturæq; decus mercato perdere cultu,
Nec sinere in proprijs membra nitere bonis?
Crede mihi non vlla tuæ medicina figuræ est.
Nudus Amor formæ non amat artificem.
Aspice quos summittat humus formosa colores,* *summittit
** Et veniant hederæ sponte sua meliùs:* *vt

Surg.

*vt Surgat * & in solis formosius arbutus antris,
*Vt * Et sciat indociles currere lympha vias.
Littora natiuis perlucent picta lapillis,
Et volucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe,
*Elaira Pollucem cultu non * Thelayra soror.
Non Idæ, & cupido quondam discordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus.
Nec Phrygium falso traxit candore maritum
Auecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Appelleis est color in tabulis.
Non illis studium vulgò conquirere amantes:
Illis ampla satis forma, pudicitia.
Non ego nunc vereor, ne sim tibi vilior istis:
Vni si qua placet, culta puella, sat est:
Cùm tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram:
Vnica nec desit iucundis gratia verbis,
Omnia quæq; Venus, quæq; Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima vitæ,
Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM. Eleg. 3.

QValis Thæsea iacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia littoribus:
Qualis & accubuit primo Cepheïa somno
Libera iam duris cotibus Andromede:
*Edonis Nec minùs assiduis * Aedonis fessa choreis,
Qualis in herboso concidit Appidano:
Talis visa mihi mollem spirare quietem

Cynthia, non certis nixa caput manibus.
Ebria cùm multo traherem vestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri.
Hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omneis
Molliter impresso conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hàc Amor, hàc Liber, durus vterq; deus,
Subiecto leuiter positam tentare lacerto,
Osculaq; admota sumere, & arma manu:
Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens iurgia sæuitiæ,
Sed sic intentis herebam fixus ocellis,
Argus vt ignotis cornibus Inachidos.
Et modò soluebam nostra de fronte corollas,
Ponebamq; tuis, Cynthia, temporibus:
Et modò gaudebam lapsos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus,
Omniaq; ingrato largibar munera somno,
Munera de prono sæpe voluta sinu.
Et, quoties raro duxti suspiria motu,
Obstupui vano credulus auspicio:
Ne qua tibi insolitos portarent visa timores,
Ne'ue quis inuitam cogeret esse suam:
Donec diuersas percurrens luna fenestras,
Luna moraturis sedula luminibus.
Compositos leuibus radijs patefecit ocellos,
*Sic ait in molli fixa toro cubitum: *Hæ
Tandem te nostro referens iniuria lecto,
Alterius clausis expulit è foribus:
Nanq; vbi longa meæ consumpsti tempora noctis,

Languidus exactis hei mihi syderibus?

*perducas O' vtinam tales*producas improbe noctes,

Me miseram quales semper habere iubes.

Nam modò purpureo fallebam stamine somnum,

Rursus & Orpheæ carmine fessa lyræ:

*leuiter Interdum*grauiter mecum deserta querebar

Externo longas sæpe in amore moras:

Dum me iucundis lapsam sopor impulit alis.

Illa fuit lachrymis vltima cura meis.

AD BASSVM. Eleg. 4.

QVid mihi tam multas laudando, Basse, puellas,

Mutatum domina cogis abire mea?

Quid me non pateris vitæ, quodcunq; sequetur,

Hoc magis assueto viuere seruitio?

Tu licet Antiopæ formam Nycteidos, & tu

* Spartanã v.l. Hermionem, *Spartanæ referas laudibus Hermionæ,

Et quascunq; tulit formosi temporis ætas:

Cynthia non illas nomen habere sinat:

Nedum, si leuibus fuerit collata figuris,

Inferior duro iudice turpis eat.

Hæc sed forma mei pars est extrema furoris:

Sunt maiora, quibus Basse perire iuuat:

Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ

Gaudia sub tacita dicere veste libet.

Quò magis, & nostros contendis soluere amores,

Hoc magis accepta fallit vterq; fide.

* hæc insana puella. Non impunè feres: sciet*hæc, insane, puella,

Et tibi non tacitis vocibus hostis erit:

Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te

Quæret: erit tanti criminis illa memor.

Et te circum omneis alias irata puellas,
Deferet: heu nullo limine charus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
Et quicunq; sacer, qualis vbiq; lapis.
Non vllo grauiùs tentatur Cynthia damno,
Quàm sibi cùm rapto cessat amore Deus,
Præcipuè nostri. Maneat sic semper, adoro:
Nec quicquam ex illa, quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM
suum Gallum. Eleg. 5.

INuide, tu tandem voces compesce molestas:
Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
Quid tibi vis, insane, meos sentire furores?
Infœlix properas vltima nosse mala:
Et miser ignotos vestigia ferre per ignes,
Et bibere è tota toxica Thessalia.
Non est illa vagis similis collata puellis:
Molliter irasci non solet illa tibi.
Quòd si fortè tuis non est contraria votis,
At tibi curarum millia quanta dabit?
Non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos:
Illa feros animis alligat vna viros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Cùm tibi singultu fortia verba cadent:
Et tremulis mœstus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam:
Et quæcunq; voles fugient tibi verba querenti:
Nec poteris qui sis, aut vbi, nosse miser.
Tum graue seruitium nostræ cogêre puellæ

Discere, & exclusum quid sit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere nostrum,
Aut cur sim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti:
NESCIT *Amor priscis cedere imaginibus.*
Quòd si parua tuæ dederis vestigia culpæ,
Quàm citò de tanto nomine rumor eris?
Noc ego tum potero solatia ferre roganti,
Cùm mihi nulla mei sit medicina mali:
Sed pariter miseri socio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere sinu.
Quare quid possit mea Cynthia, desine Galle
Quærere. Non impunè illa rogata venit.

AD TVLLVM. Eleg. 6.

NOn ego nunc Adriæ vereor mare noscere tecũ,
Tulle, neq; Aegæo ducere vela salo:
Cum quo Riphæos possim conscendere montes,
Vlteriusq; domos vadere Memnonias.
Sed me complexæ remorantur verba puellæ,
Mutatoq; graues sæpe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos esse relicta deos.
Illa meam mihi iam se denegat, illa minatur
Quæ solet irato tristis amica viro.
*possim *His ego horam*possum durare querelis.*
Ah pereat, si quis lentus amare potest.
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
Atq; Asiæ veteres cernere diuitias:
Vt mihi deducta faciat conuitia puppi
Cynthia, & insanis ora notet manibus?

Osculaq; opposito dicat sibi debita vento,
Et nihil infido durius esse viro?
Tu patrui meritas conare anteire secures,
Et vetera oblitis iura refer socijs.
Nam tua non ætas vnquam seruiuit Amori,
Semper at armatæ cura fuit patriæ.
Et tibi non vnquam nostros puer iste labores
Afferat, & lachrymis omnia nota meis.
Me sine, quem semper voluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter:
In quorum numero me quoq; terra tegat.
Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:
Hanc me militiam fata subire volunt.
At tu seu mollis quà tendit Ionia, seu quà
Lydia Pactoli tingit aratra liquor,
Seu pedibus terras, seu Pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperij:
Tum tibi si qua mei veniet non immemor hora,
Viuere me duro sydere certus eris.

AD PONTICVM POETAM. Eleg. 7.

C*Vm tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ,*
Armaq; fraternæ tristia militiæ:
Atq; (ita sim fœlix) primo contendis Homero,
Sint modò fata tuis mollia carminibus:
Nos, vt consuemus, nostros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam:
Nec tantùm ingenio, quantùm seruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.

Hic mihi conteritur vitæ modus: hæc mea fama est:
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent, doctæ solùm placuisse puellæ
Pontice, & iniustas sæpe tulisse minas:
Me legat aßiduè post hæc neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala.
Te quoq;, si certo puer hic concusserit arcu,
*Quod nolim nostros *euiolasse Deos:*
Longè castra tibi, longè miser agmina septem
Flebis, in æterno surda iacere situ:
Et frustrà cupies mollem componere versum,
Nec tibi subijciet carmina sæuus Amor.
Tunc me non humilem mirabere sæpe poëtam,
Tunc ego Romanis præferar ingenijs:
Nec poterunt iuuenes nostro reticere sepulchro:
Ardoris nostri magne poëta iaces.
Tu caue nostra tuo contemnas carmina fastu.
Sæpe venit magno fœnore tardus Amor.

*euoluisse, vel, te violasse

AD CYNTHIAM. Eleg. 8.

TV'ne igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelida vilior Illyria?
Et tibi iam tanti, quicunq; est iste, videtur:
Vt, sine me, vento quolibet ire velis?
Tu'ne audire potes vesani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris positas fulcare pruinas?
Tu potes insolitas, Cynthia ferre niues?
O' vtinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
Et sit iners tardis nauita Vergilijs:

Nec

*Nec' tibi Tyrrhena soluatur funis arena, *Ne
Ne'ue inimica meas eleuet aura preces:
Atq; ego non videam tales subsidere ventos,
Cum tibi prouectas auferet vnda rates:
Et me defixum vacua *patiaris arena' *patieris in ora
Crudelem infesta sæpe vocare manu.
Sed, quocunq; modo de me periura mereris,
Sit Galatea tuæ non aliena viæ:
Vt te fælici vectam per cærula remo,
Accipiat placidis Oriquos æquoribus.
Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ,
Quin ego *victa' tuo limine verba querar, *vita
Nec me deficiet, nautas rogitare citatos:
Dicite quo portu clausa puella mea est.
Et dicam, *Atratijs' licet hæc consedat in oris, *Autarici
Et licet *Eleis' : illa futura mea est. *Hyleis
Hic erit, hic iurata manet : rumpantur iniqui,
Vicimus : assiduas non tulit illa preces.
Falsa licet cupidus deponat gaudia liuor,
Destitit ire nouas Cynthia nostra vias.
Illi charus ego : & per me charissima *Roma' *Romæ
Dicitur, &, sine me, dulcia regna negat.
Illa vel angusto mecum requiescere lecto,
Et quocunq; modo maluit esse mea,
Quàm sibi dotatæ regnum vetus Hippodamiæ,
Et quas Elis opes antè parârat equis.
Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara sinus.
Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,

Sed potui blandi carminis obsequio.
Sunt igitur Musæ neq; amanti tardus Apollo:
Queis ego fretus amo: Cynthia rara mea est.
Nunc mihi summa licet contingere sydera plantis:
Siue dies, seu nox venerit, illa mea est.
Nec mihi riualis certos subducet amores
Ista meam nôrit gloria canitiem.

AD PONTICVM SVVM. Eleg. 9.

Dicebam tibi venturos irrisor, amores,
Nec tibi perpetuò libera verba fore,
Ecce iaces, supplexq; venis ad iura puellæ,
Et tibi non quæuis imperat empta modò.
Non me Chaoniæ vincant in amore columbæ
Dicere quos iuuenes, quæq; puella domet.
Me dolor, & lachrymæ meritò fecere peritum:
Atq; vtinam posito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmen?
Aut Amphioniæ mœnia flere lyræ?
Plus in amore valet Mimnermi versus Homero:
Carmina mansuetus lenia quærit Amor.
I quæso, & tristeis istos depone libellos,
Et cane quod quæuis nosse puella velit.
Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quæris aquam,
Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni:
Hæc est venturi prima fauilla mali.
Tum magis Armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernæ vincula nosse rotæ:
Quàm pueri, toties arcum sentire medullis,

Et nihil iratæ posse negare tuæ.
Nullus Amor cuiquam facileis ita præbuit alas,
Vt non alterna presserit ille manu.
Nec te decipiat, quòd sit satis illa parata:
Acrius illa subit Pontice, siqua tua est.
Quippè vbi non liceat vacuos seducere ocellos,
Nec vigilare, alio nomine cedat Amor:
Qui non antè patet, donec manus attigit ossa,
Quisquis es assiduas aufuge blanditias.
Illis & silices, & possunt cedere quercus,
Nedum tu possis, spiritus iste leuis.
Quare si pudor est, quamprimùm errata fatere:
Dicere quo pereas, sæpe in amore iuuat.

AD GALLVM. Eleg. 10.

O' Iucunda quies, primo cùm testis amori
*Affueram vestris conscius *in lachrymis'!* * inlecebris.
O' noctem meminisse mihi iucunda voluptas!
O' quoties votis illa vocanda meis!
Cùm te complexa morientem, Galle, puella
**Vidimus, & longa ducere verba mora'.* *Vidimus in longam d.v.morá.
Quanuis labenteis premeret mihi somnus ocellos,
Et medijs cælo Lunaruberet equis:
Non tamen à vestro potui secedere lusu,
Tantus in alternis vocibus ardor erat.
Sed quoniam non es veritas concredere nobis,
Accipe commissæ munera lætitiæ.
Non solùm vestros didici reticere dolores:
Est quiddam in nobis maius amice fide.
Possum ego diuisos iterum coniungere amantes,

Et dominæ tardas possum aperire fores:
Et possum alterius curas sanare recenteis.
Nec leuis in verbis est medicina meis.
Cynthia me docuit semper quæcunq; petenda,
Quæq; cauenda forent: non nihil egit amor.
Tu caue, ne tristi cupias pugnare puellæ,
Néue superba loqui, néue tacere diu:
Neu siquid petijt, ingrata fronte negaris:
Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
Irritata venit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iustas ponere læsa minas.
At quò sis humilis magis, & subiectus amori,
Hòc magis effecto sæpe fruare bono.
Is poterit fœlix vna remanere puella,
Qui nunquam vacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM. Eleg. II.

E*Cquid te medijs cessantem Cynthia Baijs,*
Quà iacet Herculeis semita littoribus,
Et modò Thesproti mirantem subdita regno
Proxima Misenis æquora nobilibus,
*abducere *Nostri cura subit memores *adducere noctes?*
Ecquis in extremo restat amore locus?
An te nescio quis simulatis ignibus hostis
Sustulit è nostris Cynthia carminibus?
Atq; vtinam magè te remis confisa minutis
Paruula Lucrina cymba moretur aqua:
*natitan-is, Teutа-is, natantis *Aut teneat clausam tenui *tentantis in vnda*
Alternè facilis cedere lympha manu,
Quàm vacet alterius blandos audire susurros

Mollit

Molliter in tacito littore compositam.
Vt solet amato labi custode puella
Perfida, communes nec meminisse Deos.
Non quia perspecta non *est mihi cognita fama,
Sed quòd in hac omnis parte timetur amor.
Ignosces igitur, siquid tibi triste libelli
*Attulerint, nostri culpa timoris erit.
An mihi *non maior charæ custodia matris?
Aut sine te vitæ cura sit vlla meæ?
Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,
Omnia tu nostræ tempora lætitiæ.
Seu tristis veniam, seu contrà lætus amicis:
Quicquid ero (dicam) Cynthia causa fuit.
Tu modò quamprimùm corruptas desere Baias.
Multis ista dabunt littora dissidium:
Littora, quæ fuerant castis inimica puellis.
Ah pereant Baiæ, crimen amoris aquæ.

*es

*Attulerint nostri: e.t. erit.

*Et

AD CYNTHIAM. Eleg. 11.

QVid mihi desidiæ non cessas fingere crimen
Quòd faciat nobis *conscia Roma moram?
Tam multa illa meo diuisa est millia lecto,
Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat,
Olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
Contigit, vt simili posset amare fide.
Inuidiæ fuimus. num me Deus obruit? an quæ
Lecta Prometheis diuidit herba iugis?
Non sum ego, qui fueram: mutat via longa puellas.

* Cynthi[a] R. vel, Cyn[thia] amo[r]

M 5 Quant

Quantus in exiguo tempore fugit amor!
Nunc primùm longas solus cognoscere noctes
Cogor, & ipse meis auribus esse grauis.
Fœlix qui potuit præsenti flere puella:
Nonnihil aspersis gaudet amor lachrymis.
Aut si despectus potuit mutare calores,
Sunt quoq; translato gaudia seruitio.
Mî neq; amare aliam, neq; ab hac discedere fas est:
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

AD GALLVM. Eleg. 13.

TV *(quod sæpe soles) nostro lætabere casu*
Galle, quòd abrepto solus amore vacem.
At non ipse tuas imitabor, perfide, voces:
Fallere te nunquam, Galle, puella velit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus & in nullo quæris amore moram:
Perditus in quadam tardis pallescere curis
*amore, vel, amare *Incipis, & primo lapsus *adire gradu.*
Hæc erit illarum contempti pœna doloris,
Multarum miseras exigit vna vices.
Hæc tibi vulgares istos compescet amores,
Nec noua quærendo semper amicus eris.
Hæc ego non rumore malo, non augure doctus:
Vidi ego: me, quæso, teste, negare potes?
Vidi ego te toto vinctum languescere collo:
Et flere iniectis, Galle, diu manibus:
Et cupere optatis animam deponere verbis,
Et quæ deinde meus celat amice pudor.
Non ego complexus potui diducere vestros,
Tantus erat demens inter vtrosq; furor.

Non sic Aemonio Salmonida mistus Enipeo
Tænarius facili pressit amore Deus:
Nec sic cælestem flagrans amor Herculis Heben
Sensit in Oetæis gaudia prima iugis.
Vna dies omneis potuit præcurrere amantes
Nam tibi non tepidas subdidit illa faces:
Nec tibi præteritos passa est succedere fastus,
Nec sinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum, cùm sit Ioue digna, & proxima Ledæ,
Et Ledæ partu, gratior vna tribus,
Illa sit Inachijs & blandior Heroinis,
Illa suis verbis cogat amare Iouem.
Tu verò, quoniam semel es periturus amore,
**Vtere, non alio limine dignus eras.* *Vrere.
Quæ tibi sit fœlix, quoniam nouus incidit error:
Et quodcunq; voles vna sit ista tibi.

AD TVLLVM. Eleg. 14.

TV licet abiectus Tyberina molliter vnda,
Lesbia Mentoreo vina bibas opere:
Et modò tam celeres mireris currere lyntres,
Et modò tam tardas funibus ire rates:
Et nemus omne satas intendat vertice syluas,
Vrgetur quantis Caucasus arboribus:
Non tamen ista meo valeant contendere amori.
Nescit Amor magnis cedere diuitijs.
Nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem:
Tunc mihi Pactoli veniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub æquoribus:
Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges,

Quæ maneant, dum me fata perire volent.
Nam quis diuitijs aduerso gaudet amore?
Nulla mihi tristi præmia sunt Venere.
Illa potest magnas heroum infringere vires,
Illa etiam duris mentibus esse dolor.
Illa neq; Arabium metuit transcendere limen:
Nec timet ostrino, Tulle, subire toro:
Et miserum toto iuuenem versare cubili.
Quid releuant varijs serica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non vlla verebor
Regna nec Alcinoi munera despicere.

AD CYNTHIAM. Eleg. 15.

S*Aepe ego multa tuæ leuitatis damna timebam,*
Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia.
Aspice me quanto rapiat Fortuna periclo:
Tu tamen in nostro lenta timore venis:
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere desidia:
Nec minus Eois pectus variare lapillis,
Vt formosa nouo quæ parat ire viro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleuerat æquoribus.
Multos illa dies incomptis mœsta capillis
Sederat, iniusto multa locuta salo.
Et quanuis nunquam posthac visura: dolebat
Illa tamen, longæ conscia lætitiæ.
Alphesibœa suos vltra est pro coniuge fratres,
Sanguinis & chari vincula rupit amor.
Nec sic Aesoniden rapientibus anxia ventis
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo.

Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
Vt semel Aemonio tabuit hospitio.
Coniugis Euadne miseros elata per ignes,
Occidit, Argiuae fama pudicitiae.
Quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
Tu quoq; vti fieres nobilis historiâ.
Desine iam reuocare tuis periuria verbis
Cynthia, & oblitos parce mouere Deos:
Audax ah nimiùm, nostro dolitura periclo,
Siquid fortè tibi durius inciderit.
*Multa priùs vasto *labentur flumina Ponto,* *labantur
Annus & inuersas duxerit antè vices:
Quàm tua sub nostro mutetur pectore cura,
Sis quodcunq; voles, non aliena tamen:
Quámue mihi viles isti videantur ocelli,
Per quos saepe mihi credita perfidia est.
Hos tu iurabas, siquid mentita fuisses,
Vt tibi suppositis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos attollere solem,
Nec tremis, admissae conscia nequitiae?
Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum inuitis ducere luminibus?
Queis ego nunc pereò similes moniturus amantes,
O` nullis tutum credere blanditijs!

VERBA IANVAE CON-
querentis. Eleg. 16.

QVae fueram magnis olim patefacta triumphis
Ianua Tarpeiae nota pudicitiae,
Cuius inaurati celebrârunt limina currus,
Captorum lachrymis humida supplicibus:

Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis sæpe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corollæ
Semper, & exclusis signa iacere faces:
Nec possum infamis dominæ defendere noctes,
Nobilis obscœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ
*Turpior è secli *Turpior, & secli' viuere luxuria.*
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis tristior excubijs.
Ille meos nunquam patitur requiescere postes
Arguta referens carmina blanditia.
Ianua vel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
Cur nunquam reserata meos admittis amores,
Nescia furtiuas reddere mota preces?
Nulláne finis erit nostro concessa dolori?
Turpis & in tepido limine somnus erit?
Me mediæ noctes, me sydera plena iacentem,
Frigidaq; Eoo me dolet aura gelu:
Tu sola humanos nunquam miserata dolores,
*Responde *Respondes' tacitis mutua cardinibus.*
O' vtinam traiecta caua mea vocula rima,
*vertat Percussas dominæ *vergat' in auriculas.*
Sit licet & saxo patientior illa Sicano,
Sit licet & ferro durior, & chalybe:
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
Surget & inuitis spiritus in lachrymis,
Nunc iacet alterius fœlici nixa lacerto,
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.

Sed tu sola mei tu maxima causa doloris,
Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non vlla meæ læsit petulantia linguæ,
*Quæ solet irato dicere *verba' loco:* *tuta
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina versu,
Osculaq; impreßis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties verti me perfida postes,
*Debitaq; occultis vota tuli *manibus'?* *manibus'.
Hæc ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
Et matutinis obstrepit alitibus:
Sic ego nunc dominæ vitijs, & semper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS tempestate. Eleg. 17.

*AT' meritò, quoniam potui fugisse puellam, *Et
Nunc ego desertas alloquor Alcyonas:
Nec mihi Caßiope solito visura carinam,
Omniaq; ingrato littore vota cadunt.
Quinetiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti:
Aspice quàm sæuas increpat aura minas.
Nullàne placatæ veniet fortuna procellæ?
Haccine parua meum funus arena teget?
Tu tamen in melius sæuas conuerte querelas.
Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua vada.
An poteris siccis mea fata reponere ocellis?
Ossaq; nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat quicunq; rateis, & vela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.

Illic formosæ veniant chorus heroinæ,
Quas dedit Argiuis Dardana præda viris:
Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior, & tellus hoc ita iusta sinat.
Quamuis te longæ remorentur fata senectæ,
Chara tamen lachrymis ossa futura meis:
Quæ tu viua mea poßis sentire fauilla,
Tum mihi non vllo mors sit amara loco.
Quàm vereor ne te contempto, Cynthia, busto,
Abstrahat è nostro puluere iniquus Amor:
Cogat & inuitam lachrymas siccare cadentes.
Flectitur aßiduis certa puella minis.
Quare (dum licet) inter nos lætemur amantes.
Non satis est vllo tempore longus amor.

AD GALLVM. Eleg. 20.

HOc pro continuo te, Galle, monemus amore:
Id tibi ne vacuo defluat ex animo.
Sæpe imprudenti Fortuna occurrit amanti,
*dixerat, vel, duxerit *Crudelis Minyis*dux erat' Ascanius.*
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
Thiodamantheo proximus ardor Hylæ.
*legis *Nunc tu siue*leges' vmbrosæ flumina syluæ,*
Siue Aniena tuos tinxerit vnda pedes,
Siue Gigantea spatiabere littoris ora,
*vagi *Siue vbicunq; *vago' fluminis hospitio,*
Nympharum cupidas semper defende rapinas,
Non minor Ausonijs est amor in Dryadis.
Nec tibi sit durum montes, & frigida saxa
Galle, neq; expertos semper adire lacus:
Quæ miser ignotis error perpessus in oris

Herculis indomito fleuerat Ascanio.
Nanq; ferunt olim Pagasæ naualibus Argon*
Egressam longè Phasidos isse viam:
Et iam præteritis labentem Athamantidos vndis
Mysorum scopulis applicuisse ratem.
Hic manus heroum placidis vt constitit oris
Mollia composita littora fronde tegit:
At comes inuicti iuuenis processerat vltrà
Raram sepositi quærere fontis aquam.
Hunc duo sectati fratres Aquilonia proles,
Hunc super & Zethes, hunc super & Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,
Oscula & alterna ferre supina fuga.
Ille sub extrema pendens secluditur ala,
Et volucres ramo submouet insidias.
Iam Pandioniæ cessèt genus Orithyiæ:
[Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas Hinc.]
Hic erat Arganti Phlegrè sub vertice montis*
Grata domus Nymphis humida Thyniacis:
Quam supra nulli pendebant debita curæ
Roscida desertis poma sub arboribus:
Et circùm irriguo surgebant lilia prato
Candida, purpureis mista papaueribus.
Quæ modò decerpens tenero pueriliter vngui,
Proposito florem prætulit officio.
Et modò formosis incumbens nescius vndis,
Errorem blandis tardat imaginibus:
Tandem haurire parat demissis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius vt accensæ Dryades candore puellæ,

*Argo

à quibusdā exemplaribus abest.

*Argāthonei

Miratæ ſolitos deſtituêre choros:
Prolapſum leuiter facili texêre liquore:
Tum ſonitum, rapto corpore, fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat reſponſa, ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His, ô Galle, tuos monitis ſeruabis amores,
Formoſum nymphis credere viſus Hylam.

GALLVS LOQVITVR. Eleg. 21.

TV, qui conſortem properas euadere caſum,
Miles ab Hetruſcis ſaucius aggeribus,
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego ſum veſtræ proxima militiæ.
Sic te ſeruato, vt poßint gaudere parentes.
Hæc ſoror acta tuis ſentiat è lachrymis,
Gallum per medios ereptum Cæſaris enſes,
Effugere ignotas non potuiſſe manus:
Et quicunq; ſuper diſperſa inuenerit oſſa
Montibus Hetruſcis, hæc ſciat eſſe mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA. Eleg. 22.

QValis, & vnde genus, qui ſint mihi, Tulle, penates,
Quæris pro noſtra ſemper amicitia.
Si Peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulchra,
Italiæ duris funera temporibus,
Cùm Romana ſuos egit diſcordia ciues:
(Sit mihi præcipuè puluis Hetruſca dolor,
Tu proiecta mei perpeſſa es membra propinqui,
Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo)
Proxima ſuppoſito contingens Vmbria campo
Me genuit terris fertilis vberibus.

FINIS.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIB. II.

AD MECOENATEM.

Elegia. 1.

VAERITIS *vnde mihi toties scribantur amores?*
Vnde meus veniat mollis in ora liber?
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipsa puella facit.
*Siue togis illam fulgentem incedere*Cois,* *Ceis,
Hoc totum è Coa veste volumen erit:* *Cea
Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis:
Siue lyræ carmen digitis percußit eburnis,
Miramur faciles vt premat arte manus:
Seu cùm poscentes somnus declinat ocellos,
Inuenio causas mille Poëta nouas:
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc verò longas condimus Iliadas,
Seu quicquid fecit, siue est quodcunq; locuta,
Maxima de nihilo nascitur historia.
**Quid mihi si tantùm Mecœnas fata dedissent,* *Quòd
Vt possem heroas ducere in arma manus?* *manus,
Non ego Titanas canerem non Ossan Olympo
Impositum, vt cæli Pelion esset iter:
Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,

Xerxis & imperio bina coiſſe vada:
Regnáue prima Remi, aut animos Carthaginis altæ,
Cymbrorumq́; minas, & benefacta Mari.
Bellaq́;, resq́; tui memorarem Cæſaris: & tu
Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia buſta Philippos,
Aut canerem Siculæ claßica bella fugæ:
Euerſosq́; focos antiquæ gentis Hetruſcæ,
Et Ptolemææ littora capta Phari:
Aut canerẽ Aegyptũ, & Nilũ, cùm tractus in Vrbẽ
Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regum auratis circundata colla catenis,
Actiaq́; in Sacra currere roſtra via:
Te mea Muſa illis ſemper contexeret armis,
Et ſumpta, & poſita pace fidele caput.
Theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neq; Phlegræos Iouis, Enceladiq́; tumultus
Intonet anguſto pectore Callimachus:
Nec mea conueniunt duro præcordia verſu,
Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.
Nauita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera: paſtor, oues.
Nos contrà anguſto verſamus prælia lecto,
Qua pote quiſq; in ea conterat arte diem.
*Laus, in amore mori: *laus, ſi datur altera in vno*
Poſſe frui: fruar ô ſolus amore meo.
Si memini ſolet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.

*laus altera ſi datur vno P. vel, laus, ſi d. alt. vino P.

Seu

Seu mihi sint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo:
Seu mihi Circæo pereundum est gramine, siue
Colchis Colchiacis vrat ahena focis:
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores,
SOLVS amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon:
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides:
Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patrijs Androgeona focis:
Mysus & Aemonia iuuenis qua cuspide vulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
Hoc siquis vitium poterit mihi demere: solus
**Tantalea' poterit tradere poma manu:*
Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Ne tenera assidua colla grauentur aqua:
Idem Caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.
Quandocunq; igitur vitam mea fata reposcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero:
Mecœnas nostræ spes inuidiosa iuuentæ,
Et vitæ, & morti gloria iusta meæ:
Si te fortè meo ducet via proxima busto,
Esseda cælatis siste Britanna iugis:
Taliaq; illachrymans mutæ iace verba fauillæ,
Huic misero fatum dura puella fuit.

*Tantaleæ Manu pro manui, datiuus antiquus.

Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis sæpe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corollæ
Semper, & exclusis signa iacere faces:
Nec possum infamis dominæ defendere noctes,
Nobilis obscœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ
Turpior è secli **Turpior, & secli' viuere luxuria.*
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis tristior excubijs.
Ille meos nunquam patitur requiescere postes
Arguta referens carmina blanditia.
Ianua vel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
Cur nunquam reserata meos admittis amores,
Nescia furtiuas reddere mota preces?
Nullàne finis erit nostro concessa dolori?
Turpis & in tepido limine somnus erit?
Me mediæ noctes, me sydera plena iacentem,
Frigidaq; Eoo me dolet aura gelu:
Tu sola humanos nunquam miserata dolores,
*Responde **Respondes' tacitis mutua cardinibus.*
O' vtinam traiecta caua mea vocula rima,
*vertat *Percussas dominæ *vergat' in auriculas.*
Sit licet & saxo patientior illa Sicano,
Sit licet & ferro durior, & chalybe:
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
Surget & inuitis spiritus in lachrymis,
Nunc iacet alterius fœlici nixa lacerto,
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.

Sed tu sola mei tu maxima causa doloris,
Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non vlla meæ læsit petulantia linguæ,
*Quæ solet irato dicere *verba loco:* *tuta
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina versu,
Osculaq; impreßis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties verti me perfida postes,
*Debitaq; occultis vota tuli *manibus?* *manibus.
Hæc ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
Et matutinis obstrepit alitibus:
Sic ego nunc dominæ vitijs, & semper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS tempestate. Eleg. 17.

*AT merito, quoniam potui fugisse puellam, *Et
Nunc ego desertas alloquor Alcyonas:
Nec mihi Caßiope solito visura carinam,
Omniaq; ingrato littore vota cadunt.
Quinetiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti:
Aspice quàm sæuas increpat aura minas.
Nullàne placatæ veniet fortuna procellæ?
Haccine parua meum funus arena teget?
Tu tamen in melius sæuas conuerte querelas.
Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua vada.
An poteris siccis mea fata reponere ocellis?
Ossaq; nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat quicunq; rateis, & vela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.

Nónne fuit melius dominæ peruincere mores
(Quanuis dura, tamen rara puella fuit)
Quàm sic ignotis circundata littora syluis
Cernere & optatos quærere Tyndaridas?
Illic siqua meum sepelissent fata dolorem,
Vltimus & posito staret amore lapis:
Illa meo charos donasset funere crines:
Molliter & tenera poneret ossa rosa.
Illa meum extremo clamasset puluere nomen,
Vt mihi non vllo pondere terra foret.
At vos æquoreæ formosa Doride natæ
Candida fælici soluite vela Noto:
Siquando vestras labens Amor attigit vndas,
Mansuetis socio parcite littoribus.

AD CYNTHIAM. Eleg. 18.

HAec certè deserta loca, & taciturna querenti,
Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre impunè dolores:
Si modò sola queant saxa tenere fidem.
Vnde tuos primùm repetam, mea Cynthia, fastus?
Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
Qui modò fælices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantùm merui? quæ te mihi crimina mutant?
An noua tristitiæ causa puella tuæ?
Sic mihi te referas leuis, vt non altera nostro
Limine formosos intulit vlla pedes,
Quanuis multa tibi dolor hic meus aspera debet:
Non ita sæua tamen venerit ira mea,
Vt tibi sim meritò semper furor, & tua flendo

Lumina deiectis turpia sint lachrymis.
An quia parua damus mutato signa calore:
Et non vlla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, siquos habet arbor amores
Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.
Ah quoties teneras resonant mea verba sub vmbras,
Scribitur & vestris Cynthia corticibus.
An tua quòd peperit nobis iniuria curas,
Quæ solùm tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consueui timidus perferre superbæ
Iussa, neq; arguto facta dolore queri.
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,
Et datur inculto tramite dura quies:
Et quodcunq; meæ possunt narrare querelæ,
Cogor ad argutas dicere solus aues.
Sed qualiscunq; es, resonent tibi Cynthia syluæ,
Nec deserta tuo nomine saxa vacent.

AD CYNTHIAM. Eleg. 19.

Non ego nũc tristes vereor, mea Cynthia, manes:
Nec moror extremo debita fata rogo,
Sed ne fortè tuo careat mihi funus amore,
Hîc timor est, ipsis durior exequijs.
*Non adeò leuiter *nostris puer hæsit ocellis,* *nostær
Vt meus oblito puluis amore vacet.
Illic Phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor esse locis:
Sed, cupidus falsis attingere gaudia palmis,
Thessalis antiquam venerat vmbra domum.
Illic quicquid ero, semper tua dicar imago,
TRAIICIT *& fati littora magnus amor.*

Illic formosæ veniant chorus heroinæ,
Quas dedit Argiuis Dardana præda viris:
Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior, & tellus hoc ita iusta sinat.
Quamuis te longæ remorentur fata senectæ,
Chara tamen lachrymis ossa futura meis:
Quæ tu viua mea poßis sentire fauilla,
Tum mihi non vllo mors sit amara loco.
Quàm vereor ne te contempto, Cynthia, busto,
Abstrahat è nostro puluere iniquus Amor:
Cogat & inuitam lachrymas siccare cadentes.
Flectitur aßiduis certa puella minis.
Quare (dum licet) inter nos lætemur amantes.
Non satis est vllo tempore longus amor.

AD GALLVM. Eleg. 20.

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore:
Id tibi ne vacuo defluat ex animo.
Sæpe imprudenti Fortuna occurrit amanti,
*Crudelis Minyis*dux erat Ascanius.* *dixerat, vel, duxerit
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
Thiodamantheo proximus ardor Hylæ.
*Nunc tu siue*leges umbrosæ flumina syluæ,* *legis
Siue Aniena tuos tinxerit vnda pedes,
Siue Gigantea spatiabere littoris ora,
*Siue vbicunq; *vago fluminis hospitio,* *vagi
Nympharum cupidas semper defende rapinas,
Non minor Ausonijs est amor in Dryadis.
Nec tibi sit durum montes, & frigida saxa
Galle, neq; expertos semper adire lacus:
Quæ miser ignotis error perpessus in oris

Herculis indomito fleuerat Ascanio.
*Namq; ferunt olim Pagasæ naualibus*Argon* *Argo
Egressam longè Phasidos isse viam:
Et iam præteritis labentem Athamantidos vndis
Mysorum scopulis applicuisse ratem.
Hic manus heroum placidis vt constitit oris
Mollia composita littora fronde tegit:
At comes inuicti iuuenis processerat vltrà
Raram sepositi quærere fontis aquam.
Hunc duo sectati fratres Aquilonia proles,
Hunc super & Zethes, hunc super & Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,
Oscula & alterna ferre supina fuga.
Ille sub extrema pendens secluditur ala,
Et volucres ramo submouet insidias.
Iam Pandioniæ cesset genus Orithyiæ:
[Ah doloribat Hylas, ibat Hamadryas Hinc.] à quibusdã exemplaribus abest.
*Hic erat*Arganti Phlegre' sub vertice montis* *Argãthonei
Grata domus Nymphis humida Thyniacis:
Quam supra nulli pendebant debita curæ
Roscida desertis poma sub arboribus:
Et circùm irriguo surgebant lilia prato
Candida, purpureis mista papaueribus.
Quæ modò decerpens tenero pueriliter vngui,
Proposito florem prætulit officio.
Et modò formosis incumbens nescius vndis,
Errorem blandis tardat imaginibus:
Tandem haurire parat demissis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius vt accensæ Dryades candore puellæ,

Miratæ solitos destituêre choros:
Prolapsum leuiter facili texêre liquore:
Tum sonitum, rapto corpore, fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His, ô Galle, tuos monitis seruabis amores,
Formosum nymphis credere visus Hylam.

GALLVS LOQVITVR. Eleg. 21.

TV, qui consortem properas euadere casum,
Miles ab Hetruscis saucius aggeribus,
Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego sum vestræ proxima militiæ.
Sic te seruato, vt possint gaudere parentes.
Hæc soror acta tuis sentiat è lachrymis,
Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
Effugere ignotas non potuisse manus:
Et quicunq; super dispersa inuenerit ossa
Montibus Hetruscis, hæc sciat esse mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA. Eleg. 22.

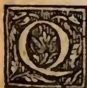
QValis, & vnde genus, qui sint mihi, Tulle, penates,
Quæris pro nostra semper amicitia.
Si Perusina tibi patriæ sunt nota sepulchra,
Italiæ duris funera temporibus,
Cùm Romana suos egit discordia ciues:
(Sit mihi præcipuè puluis Hetrusca dolor,
Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui,
Tu nullo miseri contegis ossa solo)
Proxima supposito contingens Vmbria campo
Me genuit terris fertilis vberibus.

FINIS.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIB. II.

AD MECOENATEM.

Elegia. I.

VAERITIS vnde mihi toties scribantur amores?
Vnde meus veniat mollis in ora liber?
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipsa puella facit.
Siue togis illam fulgentem incedere Cois*,* *Ceis,
Hoc totum è Coa *veste volumen erit:* *Cea
Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis:
Siue lyræ carmen digitis percussit eburnis,
Miramur faciles vt premat arte manus:
Seu cùm poscentes somnus declinat ocellos,
Inuenio causas mille Poëta nouas:
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc verò longas condimus Iliadas,
Seu quicquid fecit, siue est quodcunq; locuta,
Maxima de nihilo nascitur historia.
**Quid* mihi si tantùm Mecœnas fata dedissent,* *Quòd
Vt possem heroas ducere in arma manus?* *manus,
Non ego Titanas canerem non Ossan Olympo
Impositum, vt cæli Pelion esset iter:
Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,

Xerxis & imperio bina coïsse vada:
Regnáue prima Remi, aut animos Carthaginis altæ,
Cymbrorumq́; minas, & benefacta Mari.
Bellaq́;, resq́; tui memorarem Cæsaris: & tu
Cæsare sub magno cura secunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia busta Philippos,
Aut canerem Siculæ classica bella fugæ:
Euersosq́; focos antiquæ gentis Hetruscæ,
Et Ptolemææ littora capta Phari:
Aut canerẽ Aegyptũ, & Nilũ, cùm tractus in Vrbẽ
Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regum auratis circundata colla catenis,
Actiaq́; in Sacra currere rostra via:
Te mea Musa illis semper contexeret armis,
Et sumpta, & posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neq; Phlegræos Iouis, Enceladiq́; tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus:
Nec mea conueniunt duro præcordia versu,
Cæsaris in Phrygios condere nomen auos.
Nauita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera: pastor, oues.
Nos contrà angusto versamus prælia lecto,
Qua pote quisq; in ea conterat arte diem.
*Laus, in amore mori: *laus, si datur altera in vno*
Posse frui: fruar ô solus amore meo.
Si memini solet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.

*laus altera si datur vno P. vel, laus, si d. alt. vi-^o P.

Seu

Seu mihi sint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo:
Seu mihi Circæo pereundum est gramine, siue
Colchis Colchiacis vrat ahena focis:
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores,
SOLVS amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon:
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides:
Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patrijs Androgeona focis:
Mysus & Aemonia iuuenis qua cuspide vulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
Hoc siquis vitium poterit mihi demere: solus
**Tantalea' poterit tradere poma manu:*
Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Ne tenera assidua colla grauentur aqua:
Idem Caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.
Quandocunq; igitur vitam mea fata reposcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero:
Mecœnas nostræ spes inuidiosa iuuentæ,
Et vitæ, & morti gloria iusta meæ:
Si te fortè meo ducet via proxima busto,
Esseda cælatis siste Britanna iugis:
Taliaq; illachrymans mutæ iace verba fauillæ,
Huic misero fatum dura puella fuit.

*Tantalea Manu pro manui, datiuus antiquus.

CYNTHIAE PVELLAE LAVDES. Eleg. 2.

Liber eram, & vacuo meditabar viuere lecto:
At me composita pace fefellit Amor.
Cur hæc in terris facies humana moratur?
*ignoro *Iuppiter *ignosco' pristina furta tua.*
Fulua coma est, longæq; manus: est maxima toto
*vel *Corpore, & incendit *vt' Ioue digna soror:*
Aut cùm Dulichias Pallas spatiatur ad aras
Gorgonis anguiferæ pectus operta comis:
Qualis & Ischomache Lapithæ genus Heroinæ
Centauris medio grata rapina mero:
*sanctis *Mercurioq; *Sais' fertur Bœbeïdos vndis*
Virgineum primò composuisse latus.
*etiam *Cedite *iam' diuæ, quas pastor viderat olim*
Ideis tunicam ponere verticibus.
Hanc vtinam faciem nolit mutare senectus,
Et si Cumææ sæcula vatis aget.

ADVERSVM SE. Eleg. 3.

Qvi nullum tibi dicebas iam posse nocere,
Hæsisti: cecidit spiritus ille tuus.
Vix vnum potes infœlix requiescere mensem,
Et turpis de te iam liber alter erit.
Quærebam sicca si posßit piscis arena,
Nec solitus ponto viuere toruus aper:
Aut ego si possem studijs vigilare seueris.
DIFFERTVR, *nunquàm tollitur vllus amor.*
Nec me tam facies, quanuis sit candida, cepit,
Lilia non domina sint magis alba mea.
*vt *Et' Mæotica nix minio si certet Hibero,* Vtq;

Vtq; rosæ puro lacte natant folia,
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
Non oculi gemina, sydera nostra, faces,
Nec siqua Arabio lucet bombyce puella.
Non sum de nihilo blandus amator ego.
Quantùm quod posito formosæ saltat Iaccho
Egit vt Euantes dux Ariadna choros:
Et quantùm Aeolio cùm tentat carmina plectro
Par Aganipææ ludere docta lyræ:
Et sua cùm antiquæ committit scripta Corinnæ,
Carminaq; Erinnes non putat æqua suis.
Num tibi nascenti primis mea vita diebus
Aridus argutum sternuit omen Amor?
Hæc tibi contulêrunt cælestia munera diui,
Hæc tibi ne matrem fortè dedisse putes.
Non non humani sunt partus talia dona,
Ista nouem' menses non peperere bona.* *decem
Gloria Romanis vna es tu nata puellis,
Romana accumbens prima puella Ioui.
Nec semper nobiscum humana cubilia vises:
Post Helenam hæc terris forma secunda redit.
Hac ego non mirer, si flagret nostra iuuentus,
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar, quòd tanti in Pergama belli
Europe, atq; Asiæ causa puella fuit.
Nunc pari tu sapiens, & tu Menelaë fuisti:
Tu quia poscebas, tu quia lentus eras:
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
Vel Priamus: belli causa probanda fuit.

Siquis vult fama tabulas anteire vetustas,
Hic dominam exemplo ponat in antè meam:
Siue illam Hesperijs, siue illam ostendet Eois:
Vret, & Eoos, vret & Hesperios.
His saltem vt tenear iam finibus, aut mihi siquis
Acriùs vt moriar, venerit alter amor?
Ac veluti primò taurus detrectat aratra,
Pòst venit assueto mollis ad arua iugo:
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post hæc æqua, & iniqua ferunt.
Turpia perpessus vates est vincla Melampus
Cognitus Iphicli subripuisse boues:
Quem non lucra, magis Pero formosa coëgit,
Mox Amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM. Eleg. 4.

MVlta prius dominæ delicta queraris oportet:
Sæpe roges aliquid, sæpe repulsus eas:
Et sæpe immeritos corrumpas dentibus vngues,
Et crepitum dubio suscitet ira pede.
Nequicquam perfusa meis vnguenta capillis,
Ibat & expensò planta morata gradu:
Non hîc herba valet, non hîc nocturna Citeis,
*Non *per Medeæ gramina cocta manus:* *Perimedea
Quippe vbi nec causas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen veniant tot mala, cæca via est.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger:
Huic nullum cæli tempus, & aura nocet.
Ambulat, & subitò mirantur funus amici,
Sic est incautum quicquid habetur amor.

Nam

Nam cui non ego sum fallaci præmia vati?
Quæ mea non decies somnia versat anus?
Hostis siquis erit nobis, amet ipse puellas:
Gaudeat in puero, siquis amicus erit.
Tranquillo tuta descendit flumine cymba.
Quid tibi tam parui littoris vnda nocet?
Alter sæpe vno mutat præcordia verbo,
Altera vix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM. Eleg. 5.

HOc verum est, tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota viuere nequitia.
Hoc merui sperare? dabis mihi perfida pœnas,
Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.
Inueniam tamen è multis fallacibus vnam,
Quæ fieri nostro carmine nota velit:
Nec mihi tam duris insultet moribus, & te
Vellicet. Heu serò flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus:
Si dolor abfuerit, crede redibit amor.
Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus vndæ,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto,
Quàm facilè irati verbo mutantur amantes:
Dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.
OMNE in amore malum, si patiare, leue est.
At tu per dominæ Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Non solùm taurus ferit vncis cornibus hostem,
Verùm etiam instanti læsa repugnat ouis.

Nec tibi periuro scindam de corpore vestes,
Nec mea preclusas fregerit ira fores;
Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris ausim ledere pollicibus.
Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non hederæ circumiere caput.
Scribam igitur quod non vnquam tua deleat ætas,
Cynthia forma potens, Cynthia verba leuis.
Crede mihi, quamuis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori Cynthia versus erit.

AD EANDEM. Eleg. 6.

NOn ita complebant Ephyrææ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit Græcia tota fores:
Turba Menandreæ fuerat, nec Thaïdos olim
Tanta, in qua populus lusit Erichthonius:
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phryne, tam multis facta beata viris.
Quin etiam falsos fingis tibi sæpe propinquos,
Oscula nec desunt, qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt:
Me tener in cunis, & sine voce puer:
Me lædet, si multa tibi dabis oscula mater:
* dormis *Me soror, & cum qua* dormit amica simul.*
Omnia me lædent, timidus sum, ignosce timori:
Et miser in tunica suspicor esse virum.
His olim (vt fama est) vitijs ad prælia ventum est,
His Troiana vides funera principijs.
Aspera Centauros eadem dementia iussit
Frangere in aduersum pocula Pirithoum.

Cur exempla petam Graiûm? tu criminis author
Nutritus duro Romule lacte lupæ:
Tu rapere intactas docuisti impunè Sabinas,
Per te nunc Romæ quidlibet audet Amor.
Fœlix Admeti coniux, & lectus Vlysis,
Et quæcunq; viri fœmina limen amat.
Templa Pudicitiæ quid opus statuisse puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet esse licet?
Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas,
Et posuit casta turpia visa domo:
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiæq; suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Non istis olim variabant tecta figuris,
Cùm paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immeritò velauit arenea fanum,
Et mala desertos occupat herba Deos.
Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
Quæ nunquàm supra pes inimicus eat?
NAM *nihil inuitæ tristis custodia prodest:*
QVAM *peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.*
Vxor me nunquàm, nunquàm me ducet amica:
Semper amica mihi, semper & vxor eris.

AD CYNTHIAM. Eleg. 7.

G*Auisa est certè sublatam Cynthia legem,*
*Qua quondam edicta, *flemus' vterq; diu,* *flemus
**Ni' nos diuideret:* QVANVIS *diducere amanteis* *Ne
Non queat inuitos Iuppiter ipse duos.

At

At magnus Cæsar, sed magnus Cæsar in armis:
  Deuictæ gentes nil in amore valent.
Nam citiùs paterer caput hoc discedere collo,
*amore, l,more Quàm possem nuptæ perdere *in ore faces.
An ego transirem tua limina clausa maritus
  Respiciens vdis perdida luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi, Cynthia, cantus
  Tibia, funesta tristior illa tuba!
Vnde] ant qui se aren. Vnde mihi patrijs natos præbere triumphis?
  Nullus de nostro sanguine miles erit.
Comitarẽ atiquèpro omitarer. Quòd si vera meæ cõmitarem castra puellæ,
  Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
  Gloria ad hybernos lata Boristhenidas.
Tu mihi sola places, placeam tibi Cynthia solus:
  Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

AD AMICVM. Eleg. 8.

ERipitur nobis iampridem chara puella:
  Et tu me lachrymas fundere, amice, vetas?
Nullæ sunt inimicitiæ, nisi amoris, acerbæ:
  Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
Possum ego in alterius positam spectare lacerto,
  Nec mea dicetur, quæ modò dicta mea est?
OMNIA vertuntur, certè vertuntur amores:
  Vinceris, aut vincis, hæc in amore rota est.
ic lacuna st. * * *
Magni sæpe duces, magni cecidere Tyranni:
  Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci?

Illa

Illa tamen nunquàm ferrea dixit, Amo.
Ergo iam multos nimiùm temerarius annos,
Improba qui tulerim teq́; tuamq́; domum.
Et quando ire tibi liber sum visus? an vsq;
In nostrum iacies verba superba caput?
Sic igitur prima moriere ætate, Properti.
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet nostros manes, sectetur & vmbras,
Insultetq́; rogis, calcet & ossa mea.
Quid? non Antigones tumulo Bœotius Aemon
Corruit ipse suo saucius ense latus?
Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
Qua sine Thebanam noluit ire domum?
**Sed non efficies, mecum moriaris oportet,* *effugies, m. morieris oportet, H.
Hoc eodem ferro stillet vterq; cruor.
Quamuis ista mihi mors est inhonesta futura:
Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua.
Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica castra face:
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & sparsas cæde iacere comas:
Omnia formosam propter Briseïda passus,
Tantus in erepto sæuit amore dolor.
At postquàm sera captiua est reddita pœna,
Fortem illum Aemonijs Hectora traxit equis,
Inferior multò cùm sim vel Marte, vel armis:
Mirum si de me iurè triumphat Amor?

AD AMICAM. Eleg. 9.

ISte quod est, ego, sæpe fui: sed fors & in hora,
Hoc ipso eiecto, charior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
Viuere, tam multis fœmina digna procis,
Coniugium falsa poterat differre Minerua:
Nocturno soluens texta diurna dolo:
Visura & quanuis nunquam speraret Vlyssem,
Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem,
Candida vesana verberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
Appositum fluuijs in Simoënta vadis:
Fœdauitq; comas, & tanti corpus Achillis,
Maximaq; in parua sustulit ossa manu:
*Quando tibi *Cùm tibi' nec Peleus aderat, nec cærula mater,
Scyria nec viduo Deidamia viro.
Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis.
Tunc etiam fœlix inter & arma pudor.
At tu non vna potuisti nocte vacare
Impia, non vnum sola manere diem.
*sin Quin etiam multò duxisti pocula*luxu,'
Forsitan & de me verba fuere mala.
Hic etiam petitur, qui te priùs ipsa reliquit.
Dij faciant isto capta fruare viro.
Hæc mihi vota tuam propter subscepta salutem,
Cùm capite hoc Stygiæ iam peterentur aquæ.
Et lectum flentes circunstaremus amici,
Hic vbi tum, prò dij, perfida, quis'ue fuit?

Quid si longinquos retinerer miles ad Indos?
Aut mea si staret nauis in Oceano?
SED *vobis facilè est verba, & componere fraudes:*
Hoc vnum didicit fœmina semper opus.
NON *sic incerto mutantur flamine Syrtes,*
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto:
Quàm citò fœminea non constat fœdus in ira:
Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam:
Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi soluite vitam:
Sanguis erit vobis maxima palma meus.
Sydera sunt testes, & matutina pruina,
Et furtim misero ianua aperta mihi:
Te nihil in vita nobis acceptius vnquam.
Nunc quoq; eris, quamuis sis inimica mihi.
Nec domina vlla meo ponet vestigia lecto:
Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
Atq; vtinam, si fortè pios eduximus annos,
Ille vir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces:
Quàm mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam morte subire tua.

AD MVSAM. Eleg. 10.

IAm tempus lustrare alijs Helicona choreis,
Et campum Aemonio iam dare tempus equo,
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.

Quòd si deficiant vires, audacia certè
Laus erit: IN magnis & voluisse sat est.
Aetas prima canat veneres, extrema tumultus:
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc volo subducto grauior procedere vultu:
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine: sumite vires
Pierides: magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et siqua extremis tellus se subtrahit oris,
*capta *Sentiet illa tuas postmodò*victa manus.*
*vates t.c. cauēdo M. ero: *Hæc ego castra sequar*vates, tua castra canendo:*
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, vbi non est tangere, signis,
Ponitur hîc imos ante corona pedes:
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen
Pauperibus sacris vilia thura damus.
Nondū etiam Ascræos nôrunt mea carmina fontes,
Sed modò Permeßi flumine lauit Amor.

AD CYNTHIAM. Eleg. II.

SCribant de te alij, vel sis ignota, licebit:
* Ludes, vel, Laudet, **Ludet, qui sterili semina ponit humo.*
Omnia (crede mihi) tecum vno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua transibit contemnens ossa viator:
Nec dicet, Cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE. Eleg. 12.

QVicunq; ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
Non'ne putas miras hunc habuisse manus?
Is primùm vidit sine sensu viuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non frustrà ventosas addidit alas,
Fecit & humano corde volare Deum:
Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda,
Nostraq; non vllis permanet aura locis.
Et meritò hamatis manus est armata sagittis,
Et pharetra ex humero Gnosia, vtrcq; sonat:
Antè ferit quoniam, tuti, quàm cernimus hostem,
Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
In me tela manent, manet, & puerilis imago:
Sed certè pennas perdidit ille suas,
**Euolat è nostro quoniam de pectore nusquam,* *Euolat, heu, nostro
Assiduusq; meo sanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum, siccis habitare medullis?
Si puer es, aliò traijce tela tua.
Intactos isto satius tentare veneno,
Non ego, sed tenuis napulat vmbra mea;
Quam si perdideris, quis erit, qui talia cantet?
Hæc mea Musa leuis, gloria magna tua est:
Quæ caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
Et canit, vt soleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM. Eleg. 13.

NOn tot Achæmenijs armantur Susa sagittis,
Spicula quot nostro pectore fixit Amor.
Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas,

Iussit & Ascræum sic habitare nemus.
Non vt Pieriæ quercus mea verba sequantur,
Aut possim Ismaria ducere valle feras:
Sed magis vt nostro stupefiat Cynthia versu:
Tunc ego sim Inachio notior arte Lino.
Non ego sum formæ tantùm mirator honestæ,
Nec siqua illustres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctæ legisse puellæ,
Auribus & puris scripta probasse mea.
Hæc vbi contigerint, populi confusa valeto
Fabula: nam domina iudice, tutus ero.
Quòd si fortè bonas ad pacem verterit aures,
Possum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunq; igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quæ serues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
Nec tuba sit fati vana querela mei:
Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.
Desit odoriferis ordo mihi lancibus: adsint
Plebeij paruæ funeris exequiæ.
Sat sit magna mei, si tres sint pompa libelli,
Quos ego Persephonæ maxima dona feram.
Tu verò nudum pectus lacerata sequêris,
Nec fueris nomen lassa vocare meum.
Osculaq; in gelidis pones suprema labellis,
Cùm dabitur Syrio munere plenus onyx.
Deinde vbi suppositus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula testa meos:

Et sit in exiguo laurus super addita busto,
Quæ tegat extincti funeris vmbra locum.
Et duo sint versus, Qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam seruus Amoris erat.
Nec minùs hæc nostri notescet fama sepulchri,
Quàm fuerant Phthij busta cruenta viri.
Tu quoq; siquando venies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana veni memores.
Interea caue, sis nos aspernata sepultos,
Nonnihil ad verum conscia terra sapit.
Atq; vtinam primis animam me ponere cunis
Iussisset quauis de tribus vna soror.
Nam quò tam dubiæ seruetur spiritus horæ?
Nestoris est visus post tria sæcla cinis.
Si tam longæuæ minuisset fata senectæ
Gallicus Iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi vidisset corpus humati,
Diceret aut, O mors, cur mihi sera venis?
Tu tamen amisso nonnunquam flebis amico,
Fas est præteritos semper amare viros.
Testis qui niueum quondam percussit Adonin
Venantem Idalio vertice durus aper.
Illis formosum fleuisse paludibus, illuc
Diceris effusa tu Venus isse coma.
Sed frustrà mutos reuocabis Cynthia manes,
Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

LAETATVR POTITVS AMICA. Eleg. 14.

NOn ita Dardanio gauisus Atrida triumpho est,
Cùm caderent magnæ Laomedontis opes:

Nec sic errore exacto lætatus Vlysses,
Cùm tetigit charæ littora Dulichiæ:
Nec sic Electra saluum cùm aspexit Orestem,
Cuius falsa tenens fleuerat ossa soror:
Nec sic incolumem Minois Thesea vidit
Dædaleum lino cùm duce rexit iter,
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte:
Immortalis ero, si altera talis erit.
At dum demissis supplex ceruicibus ibam
Dicebar sicco vilior esse lacu.
Nec mihi iam fastus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
Atq; vtinam non tam serò mihi nota fuisset
Conditio, cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat semita nobis,
Scilicet insano nemo in amore videt.
Hoc sensi prodesse magis, contemnite amantes:
Sic hodie veniet, siqua negauit heri.
Pulsabant alij frustrà, dominamq; vocabant:
Mecum habuit positum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior victoria Parthis:
Hæc spolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
tuæ f. C. columnæ. *Magna ego dona *tua figam Cytherea columna*.
Taleq; sub nostro nomine carmen erit:
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias, tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux veniet mea littora nauis
Seruata, an medijs sidat onusta vadis?
Et si fortè aliqua nobis mutabere culpa,

Vestib

Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTATES SVAS. Eleg. 15.

O Me fœlicem, nox ô mihi candida, & ô tu
Lectule delicijs facte beate meis:
Quàm multa apposita narramus verba lucerna?
Quantaq; sublato lumine rixa fuit?
Nam modò nudatis mecum est luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos somno lassos patefecit ocellos,
Ore suo: & dixit, siccine lente iaces?
Quàm vario amplexu mutamus brachia? quantùm
Oscula sunt labris nostra morata tuis?
Non iuuat in cæco Venerem corrumpere motu:
SI nescis, oculi sunt in amore duces.
Ipse Paris nuda fertur perijsse Lacæna,
Cùm Menalaëo surgeret è thalamo.
Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem
Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.
Quòd si pertendens animo vestita cubâris,
Scissa veste meas experiere manus.
Quin etiam si me vlteriùs prouexerit ira,
Ostendes matri brachia læsa tuæ.
Necdum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
Viderit hæc, si quam iam peperisse pudet.
Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore:
Nox tibi longa venit, nec reditura dies.
Atq; vtinam hærentes sic nos vincire catena
Velles, vt nunquam solueret vlla dies.

Exemplo iunctæ tibi sint in amore columbæ,
*tutum *Masculus, & *totum' fœmina coniugium.*
Errat qui finem vesani quærit amoris,
VERVS amor nullum nouit habere modum.
Terra priùs falso partu deludet arantes,
Et citiùs nigros sol agitabit equos:
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & sicco gurgire piscis erit:
Quàm possim nostros aliò transferre calores.
Huius ero viuus, mortuus huius ero.
Quòd mihi si tecum tales concedere noctes
Illa velit, vitæ longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis,
Nocte vna quiuis vel Deus esse potest.
Qualem si cuncti vellent decurrere vitam,
Et pressi multo membra iacere mero:
Non ferrum crudele esset, neq; bellica nauis:
Nec nostra Actiacum verteret ossa mare:
Nec toties proprijs circùm oppugnata triumphis
Lassa foret crines soluere Roma suos.
Hæc certè meritò poterunt laudare minores,
Læserunt nullos pocula nostra deos.
Tu modò, dum licet, hunc fructum ne desere vitæ
Omnia si dederis, oscula pauca dabis.
At veluti folia arentes liquêre corollas,
Quæ passim calathis strata natare vides:
Sic nobis, qui nunc magnum speramus amantes,
Forsitan includet crastina fata dies.

AD

AD CYNTHIAM. Eleg. 16.

PRætor ab Illyricis venit modò Cynthia, terris:
Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit saxo vitam posuiße Ceranno:
Ah, Neptune, tibi qualia dona darem.
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa:
Nunc sine me tota ianua nocte patet.
Quare, si sapis, oblatas ne desere messes:
Et stolidum pleno vellere carpe pecus.
Deinde vbi consumpto restabit munere pauper:
Dic, alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non sequitur fasces, nec curat honores:
Semper amatorum ponderat illa sinus.
At tu nunc nostro Venus ô succurre dolori,
Rumpat vt aßiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam:
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atq; vtinam Romæ nemo esset diues, & ipse
Straminea posset dux habitare casa.
Nunquam venales essent ad munus amicæ,
Atq; vna fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes seiuncta cubaris,
Candida tam fœdo brachia fusa viro.
Non quia peccâris, testor te: sed quia VVLGO
Formosis leuitas semper amica fuit.
Barbarus excußis agitat vestigia lumbis,
Et subitò fœlix nunc mea regna tenet.

Aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nullâne sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic vitijs nescit abesse suis?
Tot iam abiere dies, cùm me nec cura theatri,
Nec tetigit campi: nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certè, pudeat, nisi fortè quod aiunt,
TVRPIS Amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modò qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus:
Hunc infamis Amor versis dare terga carinis
Iussit, & externo quærere in orbe fugam.
Cæsaris hæc virtus, & gloria Cæsaris hæc est:
Illa (qua vicit) condidit arma manu.
Sed quascunq; tibi vestes, quoscunq; smaragdos,
Quósue dedit flauo lumine chrysolithos,
Hæc videam rapidas in vanum ferre procellas:
Quæ tibi terrâ velim, quæ tibi fiet aquâ.
NON semper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter, & surda negligit aure preces.
Vidistin' toto sonitus percurrere cælo?
Fulminaq; ætherea desiluisse domo?
Non hæc Pleïades faciunt, neq; aquosus Orion:
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille solet punire puellas:
Deceptus quoniam fleuit & ipse Deus.
Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis,
Vt timeas, quoties nubilus Auster erit.

DE EXCLVSIONE. Eleg. 17.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
Hoc erit infectas sanguine habere manus.
*Horum ego sum *vates: quoties desertus amaras*
*Expleui noctes, fractus vtroq; *toro?*
Vel tu Tantalea moueare ad flumina sorte,
Vt liquor arenti fallat ab ore sitim:
Vel tu Sisyphios licet admirere labores,
Difficile vt toto monte volutet onus:
DVRIVS *in terris nihil est, quod viuat, amante:*
Nec (modò si sapias) quod minùs esse velis.
Quem modò fœlicem, inuidia admirante, ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoq; die.
Nunc iacere è duro corpus iuuat impia saxo,
Sumere & in nostras trita venena manus.
Nunc licet in triuijs sicca requiescere luna,
Aut per rimosas mittere verba fores.
Quod quanuis ita sit, dominam mutare cauebo:
Tum flebit, cùm mî senserit esse fidem.

*vates, quies
*toro.

AD CYNTHIAM. Eleg. 18.

ASSIDVAE *multis odium peperêre querelæ:*
Frangitur in tacito fœmina sæpe viro.
Siquid vidisti, semper vidisse negato:
Aut siquid doluit fortè, dolere nega.
Quid si iam canis ætas mea candeat annis,
Et faceret scissas languida ruga genas?
At non Tithoni spernens Aurora senectam
Desertum Eoa passa iacere domo est:
Illum sæpe suis decedens fouit in vlnis,

Quàm priùs adiunctos sedula lauit equos:
Illum ad vicinos cùm amplexa quiesceret Indos,
Maturos iterum est questa redire dies:
Illa Deos currum conscendens dixit iniquos,
Inuitum & terris præstitit officium:
Cùm maiora senis Tithoni gaudia viui,
Quàm grauis amisso Memnone, luctus erat.
Cum sene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oscula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odisti me perfida: cùm sis
Ipsa anus, haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam: quòd sæpe Cupido
Huic malus esse solet, cui bonus antè fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare Britannos:
Ludis & externo tincta nitore caput.
VT natura dedit, sic omnis recta figura:
Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi sub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita suas vertit inepta comas.
De me, mî certè poteris formosa videri:
Mî formosa satis, si modò sæpe venis.
An si cæruleo quædam sua tempora fuco
Tinxerit, idcirco cærula forma bona est?
Cùm tibi nec frater, nec sit tibi filius vllus:
Frater ego, & tibi sim filius vnus ego.
Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
Nec nimis ornata fronte sedere velis.
Credam ego: narranti noli committere famæ,
ET terram rumor transilit, & maria.

AD CYNTHIAM. Eleg. 19.

ETsi me inuito discedis, Cynthia, Româ:
Laetor quòd sine me deuia rura colis.
Nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditijs non sinat esse probam.
Nulla neq; ante tuas orietur rixa fenestras,
Nec tibi clamatae somnus amarus erit.
Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolae.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima causa tuis.
Illic assiduè tauros spectabis arantes,
Et vitem docta ponere falce comas.
Atq; ibi rara feres inculto thura sacello,
Haedus vbi agrestes corruet ante focos.
Protinus & nuda chorëas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modò tuta viro.
Ipse ego venabor: iam nunc me sacra Dianae
Suscipere, & Veneri ponere vota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere pinu
Cornua, & audaces ipse monere canes:
Non tamen vt vastos ausim tentare leones,
Aut celer agrestes comminus ire sues.
Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & stricto figere auem calamo:
Quà formosa sua Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit vnda boues.
Tu quoties aliquid conabere, vita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.

Sic

Sic me nec solæ poterunt auertere syluæ,
Nec vaga muscosis flumina fusa iugis:
Quin ego in aßidua mutem tua nomina lingua:
Absenti nemo non nocuisse velit.

AD CYNTHIAM. Eleg. 20.

QVid fles abducta grauiùs Briseïde? quid fles?
Anxia captiua tristiùs Andromacha?
Quidue mea de fraude Deos insana fatigas?
Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
Non tam nocturna volucris funesta querela
Attica Cecropijs obstrepit in folijs,
Nec tantùm Niobe bis sex ad busta superba
Sollicito lachrymans defluit à Sipylo.
Me licet æratis astringant brachia nodis,
*modo: *Sint mea vel Danaës condita membra *domo:**
In te ego & æratas rumpam, mea vita catenas:
Ferratam Danaës transiliamq; domum.
De te quodcunq; ad surdas mihi dicitur aures:
Tu modò ne dubita de grauitate mea,
Ossa tibi iuro per matris, & ossa parentis:
(Si fallo, cinis heu sit mihi vterq; grauis)
Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras:
Ambos vna fides, auferet vna dies.
Quòd si nec nomen, nec me tua forma teneret:
Posset seruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita Lunæ:
Cùm de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis nonnunquam ianua mollis,
Nonnunquam lecti copia facta tui:

Nec mihi muneribus nox vlla est empta beatis:
Quicquid eram, hoc animi gratiâ magna tui.
Cùm te tam multi peterent, tu me vna petisti.
Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
Tunc me vel tragicæ vexetis Erinnyes, & me
Inferno damnes Aeace iudicio:
Atq; inter Tityi volucres mea pœna vagetur:
Tumq; ego Sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis:
Vltima talis erit, quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuò ius est, quòd solus amator
Nec citò desisto, nec temere incipio.

AD CYNTHIAM DE PANTHO. Eleg. 21.

AH quantùm de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantùm illi Pantho non sit amica Venus.
Sed tibi iam videor Dodona verior augur:
Vxorem ille tuus pulcher amator habet,
Tot noctes periere, nihil pudet: aspice, cantat
Liber, tu nimiùm credula sola iaces.
Et nunc inter eos tu sermo es, te ille superbus
Dicit se inuito sæpe fuisse domi.
Dispeream, si quicquam aliud, quàm gloria de te
Quæritur: has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Iason:
Eiecta est: tenuit nanq; Creusa domum.
Sic à Dulichio iuuene est elusa Calypso:
Vidit amatorem pandere vela suum.
Ah nimiùm faciles aurem præbere puellæ,

Discite

Discite desertæ non temere esse bonæ.
Huic quoq;, qui restat, iam pridem quæritur alter:
EXPERTA *in primo stulta cauere potest.*
Nos quocunq; loco, nos omni tempore tecum,
Siue ægra pariter, siue valente sumus.

AD DEMOPHOONTEM. Eleg. 21.

S*cis here mî multas pariter placuisse puellas:*
Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.
Nulla meis frustrà lustrantur compita plantis.
O' nimis exitio nata theatra meo:
Siue aliquis molli deducit candida gestu
Brachia, seu varios incinit ore modos.
Interea nostri quærunt sibi vulnus ocelli,
Candida non tecto pectore siqua sedet:
Siue vagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio vertice gemma tenet.
Quæ si fortè aliquid vultu mihi dura negârat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon, cur sim tam mollis in omnes?
Quòd quæris quare non habet vllus amor?
Cui aliquis sacris laniat sua brachia cultris?
Et Phrygis insanos cæditur ad numeros?
VNICVIQVE *dedit vitium Natura creato:*
Mî Fortuna aliquid semper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata sequantur:
Nunquam ad formosas, inuide, cæcus ero.
Sed tibi si èxiles videor tenuatus in artus,
Falleris. HAVD *vnquam est culta labore Venus.*
Percontere licet, sæpe est experta puella.
Officium tota nocte valere meum.

Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cælum noctu bis sine Rege fuit:
Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit:
NVLLVS amor vires eripit ipse suas.
Quid cùm è complexu Briseïdos iret Achilles,
Num fugêre minùs Thessala tela Phryges?
Quid ferus Andromache lecto cùm surgeret Hector,
Bella Mycenææ non timuere rates?
Ille, vel hic classes poterat, vel perdere muros,
Hîc ego Pelides, hîc ferus Hector ego.
Aspice vti cælo modò sol, modò luna ministret:
Sic etiam nobis vna puella parum est.
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
Altera (siquando est) non sinat esse locum.
Aut si fortè irata meo sit facta ministro:
Vt sciat esse aliam, quæ velit esse mea.
NAM meliùs duo defendunt retinacula nauem.
Tutiùs & geminos anxia mater alit.
*Aut si es dura, nega: *sin' es non dura, venito.* *si
Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?
Hic vnus dolor est ex omnibus acer amanti,
Speranti subitò siqua venire negat.
*Quanta illum toto versant suspiria*lecto?'* *lecto,
**Cur recipi, quam non nouerit, illa vetat?'* *Cùm reci pi quē non nouerit, ille putat?
Et rursum puerum quærendo audita fatigat.
*Quem quæ scire timet, * quærere' plura iubet.* *dicere

DE AMORIS SERVITVTE. Eleg. 23.

CVi fuit indocti fugienda hæc semita vulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.

Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
Vt commissa suæ verba ferat dominæ!
Et quærit toties, quænam nunc porticus illam
Integit, & campo quo mouet illa pedes.
Deinde vbi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, vt scribat muneris & quid habes?
Cernere vti possis vultum custodis auari,
Captus & immunda sæpe latere casa.
Quam carè semel in toto nox vertitur anno,
Ah pereant, si quos ianua clausa iuuat.
Contrà reiecto quæ libera vadit amictu,
Custodum & nullo septa tumore, placet.
Cui sæpe immundo Sacra conteritur via socco,
Nec sinit esse moram, siquis adire velit:
Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
Astrictus ploret sæpe dedisse pater.
Nec dicet timeo, propera iam surgere quæso:
Infœlix hodie vir mihi rure venit.
Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes,
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam restat amanti,
Nullus liber erit, siquis amare volet.

DE CYNTHIA IN AEMVLVM. Eleg. 24.

TV loqueris, cùm sit iam toto fabula libro,
Et tua sit toto Cynthia lecta foro?
Cui non his verbis aspergat tempora sudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
*iam *Quòd si *tam facilis spiraret Cynthia nobis:*

Non

Non ego nequitiæ dicerer esse caput:
Nec sic per totam infamis traducerer vrbem:
Vrerer & quamuis, nomine verba darem.
Quare ne tibi sit mirum, me quærere viles.
Parciùs infamant: num tibi causa leuis?
Et modò pauonis caudæ flabella superbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poscere eburnos,
Quæq; nitent sacra vilia dona via.
Ah peream, si me ista mouent dispendia: sed me
Fallaci dominæ iam pudet esse iocum.
Hoc erat in primis, quod me gaudere iubebas?
Tam te formosam non pudet esse leuem?
Vna, aut altera nox nondum est in amore peracta,
Et dicor lecto iam grauis esse tuo.
Me modò laudabas, & carmina nostra legebas.
Ille tuus pennas tam citò vertit Amor?
Contendat mecum ingenio, contendat & arte:
In primis vna discat amare domo.
Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat:
Tetra venena libens, & naufragus ebibat vndas,
Et nunquam pro te deneget esse miser.
Quos vtinam in nobis, vita, experiare labores,
Iam tibi de timidis iste proteruus erit.
Qui nunc se in tumidum iactando venit honorem,
Dissidium vobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.

Tu mea compones: & dices, Ossa, Properti,
Hæc tua sunt: eheu tu mihi certus eras:
Certus eras eheu, quamuis nec sanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat.
FERRE *ego formosam, nullum onus esse puto.*
Credo ego non paucos ista periisse figura:
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Paruo dilexit spatio Minoïda Theseus,
Phyllida Demophoon: hospes vterq; malus.
Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
Et modò seruato sola relicta viro.
DVRA *est, quæ multis simulatum fingit amorem:*
Et se plus vni siqua parare potest.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.
*legat *Vix venit extremo qui*legit' ossa die.*
Ii tibi nos erimus: sed tu potius, precor, vt me
Demißis plangas pectora nuda comis.

AD CYNTHIAM. Elegia 25.

V*Nica nata meo pulcherrima cura dolori,*
Excludit quoniam sors mea sæpe, veni.
Ista meis fiet notißima forma libellis:
Calue tua venia, pace Catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandæuiq; negant ducere aratra boues:
Putris & in vacua requiescit nauis arena,
Et vetus in templo bellica parma vacat:
At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
Siue ego Tithonus, siue ego Nestor ero.

Nonne fuit satius duro seruire Tyranno,
Et gemere in tauro saeue Perille tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu,
Caucasias etiam si pateremur aues?
Sed tamen obscura teritur rubigine mucro* *obsistam:
Ferreus, & paruo saepe liquore silex:
*At nullo*dominae teritur sub limine amor, qui* *de me t. sublimine
Restat, & immerita sustinet aure minas.
Vltro contemptus rogat, & peccasse fatetur
Laesus, & inuitis ipse redit pedibus.
Tu quoq;, qui pleno fastus assumis amore,
Credule, nulla diu faemina pondus habet.
An quisquam in medijs persoluit vota procellis,
Cùm saepe in portu fracta carina natet?
Aut priùs infecto deposcit praemia cursu,
Septima quàm metam triuerit arte rota?
MENDACES *ludunt flatus in amore secundi:*
Siqua venit serò, magna ruina venit.
Tu tamen intereà, quamuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Nanq; in amore suo semper sua maxima cuiq;,
Nescio quo pacto, verba nocere solent.
Quamuis te persaepe vocet, semel ire memento:
INVIDIAM *quod habet, non solet ire diu.*
Et, si saecla forent antiquis grata puellis,
Essem ego quod nunc tu: tempore vincor ego.
Non tamen ista meos mutabant saecula mores:
VNVSQVISQVE *sua nouerit ire via.*
At vos, qui officia in multos reuocatis amores,

Quantùm sic cruciat lumina vestra dolor?
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco: dulcis vterq; color.
Vidistis quandam Argiua prodire figura,
Vidistis nostras: vtraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, vel sit sandycis amictu:
Hæc, atq; illa mali vulneris vna via est.
Cùm satis vna tuis insomnia portet ocellis,
Vna sit & cuiuis fœmina multa mala.

AD CYNTHIAM DE SOmnio naufragij. Eleg. 26.

*Vidi ego te

V*idi te' in somnis fracta, mea vita, carina*
Ionio lassas ducere rore manus:
Et quæcunq; in me fueras mentita, fateri,
Nec iam humore graues tollere posse comas:
Qualem purpureis agitauit fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore vexit ouis.
Quam timui ne fortè tuum mare nomen haberet,
Atq; tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cùm Castore fratri,
Quæq; tibi excepi tum Dea Leucothoë.
At tu vix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura vocas.
Quòd si fortè tuos vidisset Glaucus ocellos,
Esses Ionij facta puella maris.
Et tibi præ inuidia Nereïdes increpitarent,
Candida Nisee, cærula Cymothoë.
Sed tibi subsidio Delphinum currere vidi,

Quâ puto Arioniam vexerat antè lyram.
Iamq; ego conabar summo me mittere saxo,
Cùm mihi discussit talia visa metus.
Nunc admirentur, quòd tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in Vrbe potens.
Non, si Cambysæ redeant, & flumina Crœsi:
Dicat de nostro surge Poëta toro.
Nam mea cùm recitat, dicit se odisse beatos,
Carmina tam sanctè nulla puella colit.
MVLTVM *in amore fides, multùm cõstantia prodest.*
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc sequar, & fidos vna aget aura duos.
Vnum littus erit sopitis, vnaq; tecto
Arbor, & ex vna sæpe bibemus aqua.
Et tabula vna duos poterit componere amantes:
Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, sæuus licet vrgeat Eurus,
Velaq; in incertum frigidus Auster agat:
Quicunq; & venti miserum vexâstis Vlyssem,
Et Danaûm Euboico littore mille rates:
Et qui mouistis duo littora, cùm rudis Argûs
Dux erat ignoto missa columba mari.
Illa meis tantùm non vnquam desit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipse licet.
Certè ijsdem nudi pariter iactabimur oris:
Me licet vnda ferat, te modò terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui:

Testis Amymone latices cùm ferret in aruis
Compressa, & Lernæ pulsa tridente palus.
Iam Deus amplexu votum persoluit: at illi
Aurea diuinas vrna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
Hîc Deus & terras, & maria alta domat.
Crede mihi nobis mitescet Sylla, nec vnquam
Alternante vorans vasta Charybdis aqua:
Ipsaq; sydera erunt nullis obscura tenebris:
Purus & Oryon, purus & Hœdus erit.
Quòd mihi si ponenda tuo sit corpore vita:
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

SOLOS amantes nosse & tempus, & genus mortis suæ. Eleg. 27.

AT vos incertam mortales funeris horam
Quæritis, & qua sit mors aditura via:
Quæritis & cælo Phœnicum inuenta sereno,
Quæ sit stella homini commoda, quæq; mala:
Seu pedibus Parthos sequimur, seu classe Britannos,
Et maris, & terræ cæca pericla viæ:
Rursus & obiectum fletis capiti esse tumultum,
Cùm Mauors dubias miscet vtrinq; manus:
Præterea domibus flammam, domibusq; ruinam:
Neu subeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus, & à qua
Morte: neq; hic Boreæ flabra, neq; arma timet.
Iam licet & Stygia sedeat sub arundine remex,
Cernat & infernæ tristia vela ratis:
Si modò clamantis reuocauerit aura puellæ,

Concessum nulla lege redibit iter.

AD IOVEM PRO AMICA
ægrorante. Eleg. 28.

IVppiter affectæ tandem miserere puellæ:
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æstuat aër,
Incipit & sicco feruere terra cane:
Sed non tam ardoris culpa est, neq; crimina cæli,
Quàm toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit antè puellas:
QVICQVID iurârunt, ventus & vnda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus? illa peræquè
Præ se formosis inuidiosa Dea est.
An contempta tibi Iunonis templa Pelasgæ?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
SEMPER formosæ non nostis parcere verbis:
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi vexatæ per multa pericula vitæ,
*Extremo*venit mollior hora die.* *ven
Io versa caput primos mugiuerat annos,
Nunc Dea, quæ Nili flumina vacca bibit.
Ino etiam prima terras ætate vagata est,
Hanc miser implorat nauita Leucothoën.
Andromede monstris fuerat deuota marinis,
Hæc eadem Persei nobilis vxor erat.
Calisto Arcadios errauerat vrsa per agros,
Hæc nocturna suo sydere vela regit.
Quòd si fortè tibi properârint fata quietem,
Illa sepulturæ fata beata tuæ.

Narrabis Semele quo sit formosa periclo,
Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas, interq; Heroidas omneis
Primus erit, nulla non tribuente, locus.
Nunc vtcunq; potes fato gere saucia morem,
ET Deus, & durus vertitur ipse dies.
Hoc tibi vel poterit coniux ignoscere Iuno.
Frangitur & Iuno, si qua puella perit.
Deficiunt magico torti sub carmine rhombi,
Et iacet extincto laurus adusta foco:
Et iam Luna negat toties descendere cælo,
*avis. Nigraq; funestum condidit omen*anus.*
Vna ratis fati nostros portabit amores
Cærula ad infernos velificata lacus.
Si non vnius, quæso miserere duorum.
Viuam, si viuet: si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno,
Scribam ego, Per magnum est salua puella Iouem.
Ante tuosq; pedes illa ipsa adoperta sedebit,
Narrabitq; sedens longa pericla sua.
Hæc tua Persephone maneat clementia, nec tu
Persephones coniux sæuior esse velis.
Sunt apud infernos tot millia formosarum,
*superis Pulchra sit in*superis, si licet, vna locis.*
si licet vna Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro,
Vobiscum Europe, nec proba Pasiphaë:
Et quot Troia tulit, vetus & quod Achaïa formas,
Et Phœbi, & Priami diruta regna senis:
Et quæcunq; erat in numero Romana puella,

Occid

Occidit: has omnes ignis auarus habet.
NEC forma æternum, aut cuiq; est fortuna perennis:
LONGIVS, aut propriùs mors sua quenq; manet.
Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo:
Munera Dianæ debita redde choro.
Redde etiam excubias diuæ nunc, antè iuuencæ,
Votiuas noctes & mihi solue decem.

AD CYNTHIAM. Eleg. 29.

HEsterna mea lux cùm potus nocte vagarer,
Nec me seruorum duceret vlla manus,
Obuia nescio quod pueri mihi turba minuta
Venerat, hos vetuit me numerare timor:
Quorum alij faculas, alij retinere sagittas,
Pars etiam visa est vincla parare mihi.
Sed nudi fuerant. Quorum lasciuior vnus,
Arripite hunc, inquit: nam bene nôstis eum.
Hic erat, hunc mulier nobis irata reliquit,
Dixit: & in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere: & alter,
Intereat, qui nos non putat esse Deos.
Hæc te non meritum totas expectat in horas:
At tu nescio quas quæris inepte fores.
Quæ cùm Sidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit, atq; oculos mouerit illa graues:
Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.
Parcite iam fratres: iam certos spondet amores,
Et iam ad mandatam venimus ecce domum.
Atq; ita me iniecto duxerunt rursus amictu:

I nunc,

I nunc, & noctes disce manere domi.
Mane erat: & volui, si sola quiesceret illa,
Visere: at in lecto Cynthia sola fuit.
Obstupui: non illa mihi formosior vnquam
Visa, neq; ostrina cùm fuit in tunica.
*hinc castæ n. f. velatæ,
*Ibat &*in casta narratum somnia veste,*
Neu sibi, ne'ue mihi quæ nocitura forent.
Talis visa mihi somno demissa recenti:
HEV quantùm per se candida forma valet!
Quid tu matutinus ait speculator amicæ?
Me similem vestris moribus esse putas?
Non ego tam facilis: sat erit mihi cognitus vnus,
Vel tu, vel siquis verior esse potest.
Apparent non vlla toro vestigia presso,
Signa voluptatis non iacuisse duos.
Aspice vt in toto nullus mihi corpore surgat
Spiritus, admisso notus adulterio.
Dixit, & opposita propellens suauia dextra,
Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custode recludor Amoris,
Ex illo fœlix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM. Eleg. 30.

QVò fugis ah demens? nulla est fuga: tu licet vsque
Ad Tanaim fugias, vsquè sequetur Amor.
Non si Pegaseo vecteris in aëre dorso,
Nec tibi si Persei mouerit ala pedes,
Vel si te sectæ rapiant talaribus auræ:
Nil tibi Mercurij proderet alta via.

Instat

Instat semper Amor supra caput: instat amanti:
Et grauis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, & tollere nunquàm
Te patietur humo lumina capta semel.
Et iam si pecces, Deus exorabilis ille est:
Si modò præsenteis viderit esse preces.
Ista senes licet accusent conuiuia duri:
Nos modò propositum, vita, teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus est, in quo tibia docta sonet:* *sonet:
Quæ non iure vado Mæandri iacta natasti,
Turpia cùm faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam dura paras, Phrygias nunc ire per vndas,
Et petere Hyrcani littora nota maris.
Spargereq; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia dira lares.
Vna contentum pudeat me viuere amica:
Hoc si crimen erit, crimen Amoris erit.
Mi nemo obijciat, libeat tibi Cynthia mecum
Roscida muscosis antra tenere iugis.
Illic aspicies scopulis hærere Sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele est combustus, vt est deperditus Iò,
Deniq; vt ad Troiæ tecta volarit auis.
Quòd si nemo extat, qui vicerit alitis arma:
Communis culpæ cur reus vnus agor?
Nec tu virginibus reuerentia moueris ora:
*Hic quoq; *num nescit quid sit amare chorus?* *non u.q. s.2.chorus.
Si tamen Oeagri quædam compressa figura

Bistonijs

Bistonijs olim rupibus accubuit.
Hic vbi me prima statuent in parte chorea,
Et medius docta cuspide Bacchus erit:
Tum capiti sacros patiar pendere corymbos:
Nam sine te nostrum non valet ingenium.

AD CYNTHIAM. Eleg. 31.

QVaris cur veniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus à magno Cæsare aperta fuit.
Tantam erat in speciem Pœnis digesta columnis,
Inter quas Danaï fœmina turba senis.
Hic equidem Phœbo visus mihi pulchrior ipso
Marmoreus tacita carmen hiare lyra:
Atq; aram circum steterant armenta Myronis
Quatuor artificis viuida signa boues.
Tum medium claro surgebat marmore templum,
Et patria Phœbo charius Ortygia.
Auro Solis erat supra fastigia currus,
Et valuæ Libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnassi vertice Gallos,
Altera mœrebat funera Tantalidos.
Deinde inter matrem Deus ipse, interq; sororem
Pythius in longa carmina veste sonat.

Mutila est, & finis desideratur.

AD EANDEM. Eleg. 32.

QVi videt, is peccat: qui non te viderit, ergo
Non cupiet: FACTI *crimina lumen habet:*
Nam quid Prænestis dubias ô Cynthia sortes,
Quid petis Aeæi mœnia Thelegoni?
Cur'ue te in Herculeum deportant essedа Tybur?
Appia cur toties te via ducit anum?

Hoc

Hoc vtinam spatiere loco, quôcunq; vagaris
Cynthia, sed tibi me credere turba vetat:
Cùm videt accensis deuotam currere tedis
In nemus, & triuiæ lumina ferre Deæ.
Scilicet vmbrosis sordet Pompeia columnis
Porticus, aulæis nobilis Attaliicis:
Et creber pariter platanis surgentibus ordo.
Flumina sopito quæq; Marone cadunt.
Et leuiter Nymphis tota crepitantibus Vrbe,
Cùm subito Triton ore recondit aquam.
Falleris: ista tui furtum via monstrat amoris:
Non Vrbem demens, lumina nostra fugis.
Nil agis, insidias in me componis inanes.
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minùs est: famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miseræ, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te nostras me lædit ad aures
Rumor, & in tota non bonus Vrbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ,
Semper formosis fabula pœna fuit.
Non tua deprenso damnata est fama veneno:
Testis eris puras Phœbe videre manus.
Sin autem longo nox vna, aut altera lusu
Comsumpta est, non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
Et sine decreto est viua reducta domum.
Ipsa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minùs in cælo semper honesta fuit.
Quamuis Ida Parin pastorem dicat amasse,

Atq; inter pecudes accubuisse Deam:
Hoc & Hamadryadum spectauit turba sororum,
Sileniq; senes, & pater ipse chori:
Cum quibus Idæo legisti poma sub antro,
Supposita excipiens Naica dona manu.
An quisquam in tanto stuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues? quis dedit? vnde dedit?
O' nimiùm nostro fælicem tempore Romam,
Si contra mores vna puella facit.
Hæc eadem ante illam impunè, & Lesbia fecit,
Quæ sequitur, certè est inuidiosa minùs.
Qui quærit Tacios veteres, durosq; Sabinos,
Hic posuit nostra nuper in Vrbe pedem.
Tu priùs & fluctus poteris siccare marinos,
Altaq; mortali deligere astra manu,
Quàm facere, vt nostræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cùm Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et post antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi quis potuit lectum seruare pudicum?
Quæ Dea cum solo viuere sola Deo?
Vxorem quondam magni Minois (vt aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minùm ærato Danaë circundata muro
Non potuit magno casta negare Ioui:
Quòd si tu Graias, seu sis imitata Latinas,
Semper viue meo libera indicio.

AD CYNTHIAM. Eleg. 33.

TRistia iam redeunt iterum solemnia nobis,

Cynthia

Cynthia iam noctes est operata decem.
Atq; vtinam Nilo pereat, quæ sacra repente
Misit matronis Inachis Ausonijs.
Quæ Dea tam cupidos toties diuisit amantes:
Quæcunq; illa fuit, semper amara fuit.
Tu certè Iouis occultis in amoribus Io
Sensisti, multas quid sit inire vias,
Cùm te iussit habere puellam cornua Iuno,
Et peccoris duro perdere verba sono.
Ah quoties quernis læsisti frontibus ora,
Mansisti stabulis abdita pasta tuis.
An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, iccirco facta superba Dea es?
An tibi non satis est fuscis Aegyptus alumnis?
Cur tibi tam longa Roma petita via est?
Quid'ue tibi prodest, viduas dormire puellas?
Sed tibi (crede mihi) cornua rursus erunt.
Aut nos è nostra te sæua fugabimus Vrbe:
Cum Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quæ nostro nimiùm placata dolore es,
Noctibus his vacui ter faciamus iter.
Non audis? & verba sinis mea ludere, cùm iam
Flectant Icarij sydera tarda boues.
Lenta bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes.
An nondum est talos mittere lassa manus?
Ah pereat quicunq; meracas repperit vuas,
Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare Cecropijs meritò iugulate colonis,
Pampineus nosti quàm sit amarus odor.

 Tu quoq;

Tu quoq; ô Eurition vino Centaure perisli,
Nec non Ismario tu Polypheme mero.
VINO forma perit, vino corrumpitur ætas,
Vino sæpe suum nescit amica virum.
Me miserum, vt multo nihil es mutata Lyæo:
Iam bibe, formosa es, nil tibi vina nocent.
Cùm tua præpendent demissa in pocula serta,
Et mea deducta carmina voce legis,
Largiùs effuso madeat tibi mensa Falerno,
Spumet & aurato molliùs in calice.
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter:
Est quiddam, quod vos quærere cogat Amor,
Semper in absenteis fœlicior æstus amantes,
Eleuat asiduos copia longa viros.

AD LYNCEVM POETAM. Eleg. 14.

CVr quisquã faciem dominæ iam credat amico?
Sic erepta mihi penè puella mea est.
Expertus Dico, NEMO est in amore fidelis.
Formosam raro non sibi quisq; petit.
Polluit ille Deus cognatos, soluit amicos,
Et bene concordes tristia ad arma vocat.
Hospes in hospitium Menelao venit adulter,
Colchis & ignotum non'ne secuta virum est?
Lynceu tu'ne meam potuisti tangere curam?
Perfide non'ne tuæ tunc cecidere manus?
Quid si non constans illa, & tam certa fuisset?
Posset & in tanto viuere flagitio?
Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno:
A domina tantùm te modò tolle mea.

Te socium

Te socium vitæ, te corporis esse licebit,
Te dominum admitto rebus amice meis.
Lecto te solùm, lecto te deprecor vno:
Riualem possum non ego ferre Iouem.
Ipse meas solus (quod nil est) æmulor vmbras
Stultus, quòd stulto sæpe timore tremo.
Vna tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quòd tua verba mero.
Sed nunquam vitæ me fallet ruga seueræ,
OMNES iam nôrunt, quàm sit amare bonum.
Lynceus ipse meus seros insanit amores,
Solùm te nostros lætor adire Deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
Proderit? aut rerum dicere posse vias?
*Aut quid *Tyrtæi' tibi prosunt carmina lecta?* *Cretæi
Nil iuuat in magno vester amore senex.
Tu satius memorem Musis imitere Philetam,
Et non inflati somnia Callimachi.
Nam rursus licet Aetoli referas Achiloi
Fluxerit vt magno factus amore liquor:
*Atq; etiam vt Phrygio fallax *Mæandria' campo* *Menandria
Errat, & ipsa suas decipit vnda vias:
Qualis & Adrasti fuerit vocalis Arion
Tristis ad Archemori funera victor equus:
Non Amphiareæ prosunt tibi fata quadrigæ,
Aut Capanei magno grata ruina Ioui.
Desine & Aeschyleo componere verba cothurno:
Desine, & ad molles membra resolue toros.
Incipe iam angusto versus includere torno,

Inq; tuos ignes dure poëta veni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero:
DESPICIT *& magnos recta puella Deos.*
aui *Sed non antè*grauis taurus succumbit aratro,*
Cornua quàm validis hæserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores,
Trux tamen à nobis antè domandus eris.
Harum nulla solet rationem quærere mundi:
Nec cur fraternis luna laboret equis.
Nec si post Stygias aliquid restauerit vndas:
Nec si consultò fulmina missa tonent.
Aspice me cui parua domi fortuna relicta est,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui,
Vt regnem mistus inter conuiua puellas:
Hoc ego quo tibi nunc, eleuor ingenio.
Me iuuet æternis positum languere corollis,
Quem tetigit iactu certus ad ossa Deus.
Actia Virgilium custodis littora Phœbi,
Cæsaris & fortes dicere posse rates,
Qui nunc Aeneæ Troiani suscitat arma,
Iactaq; Lauinis mœnia littoribus.
Cedite Romani scriptores, cedite Graij:
Nescio quid maius nascitur Iliade.
Tu canis vmbrosi subter pineta Galesi
Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus:
Vtq; decem poßint corrumpere mala puellam,
Missus & impreßis hœdus ab vberibus.
Fœlix, qui viles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipse canat.

Fœdè intactum Corydon qui tentat Alexin
Agricolæ domini carpere delicias.
Quamuis ille sua lassus requiescat auena,
Laudatur facileis inter Hamadryadas.
Tu canis Ascræi veteris præcepta poëtæ
Quo seges in campo, quo viret vua iugo.
Tale facis carmen docta testudine, quale
Cynthius impositis temperat articulis.
Non tamen hæc vlli venient ingrata legenti:
Siue in amore rudis, siue peritus erit.
**Nec minor his animis, aut si minor ore canorus*
Anseris indocto carmine cessit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iasone Varro:
Varro Leucadiæ maxima flamma suæ.
Hæc quoq; lasciui cantârunt scripta Catulli.
Lesbia queis ipsa notior est Helena:
Hæc etiam docti confessa est pagina Calui,
Cùm caneret miseræ funera Quintiliæ:
Et modò formosa quàm multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lauit aqua:
Cynthia quin etiam versu laudata Properti,
Hos inter si me ponere fama volet.

*Sunt qui in his versibus aliqd mendi latêre suspicentur.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIB. III.

Eleg. I.

ALLIMACHI *manes, & Coi sacra Philetæ,*
In vestrum quæso me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuistis in antro,
Quóue pede ingressi, quámue bibistis aquam.
Ah valeat Phœbum quicunq; moratur in armis:
Exactus tenui pumice versus eat.
Quo me Fama leuat terra sublimis, & à me
Nata coronatis Musa triumphat equis:
Et mecum in curru parui vectantur Amores,
Scriptorumq; meas turba secuta rotas.
Quid frustrà missis in me certatis habenis?
NON *datur ad Musas currere lata via.*
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperij Bactra futura canent:
Sed quod pace legas, opus hoc de monte Sororum
Detulit intacta pagina nostra via.
Mollia Pegasides vestro date serta poëtæ
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi quòd viuo detraxerit inuida turba,
Post obitum duplici fœnore reddet honos.
OMNIA *post obitum fingit maiora vetustas,*

MAIVS ab exequijs nomen in ora venit.
Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
Fluminaq; Aemonio comminus isse viro?
Idæum Simoënta Iouis cunabula parui
*Hectora per campos ter maculasse *rotas:* *rotas?
*Deiphobumq;, Helenumq;, & Polydamãtas in *armis,* *armis?
Qualemcunq; Parin vix sua nôsset humus.
Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu
Troia bis Oetæi numine capta Dei.
Nec non ille tui casus memorator Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.
Meq; inter seros laudabit Roma nepotes:
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulchro,
Prouisum est Lycio vota probante Deo.
Carminis interea nostri redeamus in orbem,
Gaudeat vt solito tacta puella sono.
Orpheu te tenuisse feras, & concita dicunt
Flumina Threicia detinuisse lyra:
Saxa Citheronis Thebas agitata per artem
Sponte sua in muri membra coïsse ferunt:
Quin etiam Polypheme fera Galathea sub Aetnæ
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur, nobis & Baccho, & Apolline dextro,
Turba puellarum si mea verba colit.
Quòd non Tænarijs domus est mihi fulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes:
Nec mea Phæacias æquant pomaria syluas,
Non operosa rigat Martius antra liquor:

Carminis] Sūt qui separent, & hinc initiū alĩus elegiæ faciant.

At musæ comites, & carmina chara legenti,
Et defessa choris Calliopea meis.
Fortunata meo siqua es celebrata libello,
Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
NAM neq; pyramidum sumptus ad sydera ducti,
Nec Iouis Elei cælum imitata domus,
Nec Mausolei diues fortuna sepulchri
Mortis ab extrema conditione vacat:
Aut illis flamma, aut imber subducet honores
Annorum aut ictu pondera victa ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
Excidet. INGENIO stat sine morte decus.

PROPERTII SOMNIVM. Eleg. 2.

VIsus eram molli recubans Heliconis in vmbra
Bellerophontei quà fluit humor equi,
Reges Alba tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis neruis hiscere posse meis:
Paruaq; tam magnis admôram fontibus ora,
Vnde pater sitiens Ennius antè bibit,
Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
Regiaq; Aemilia vecta trophæa rate,
Victricesq; moras Fabij, pugnamq; sinistram
Cannensem, & versos ad pia vota Deos,
Annibalemq; Lares Romana sede fugantes,
Anseris & tutum voce fuisse Iouem:
Cùm me Castalia speculans ex arbore Phœbus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra,
Quid tibi cum tali demens est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?

Non

Non hîc vlla tibi ſperanda eſt fama, Properti:
MOLLIA ſunt paruis prata terenda rotis:
Vt tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus,
Quem legat expectans ſola puella virum:
Cur tua præſcripto ſenecta eſt pagina gyro?
Non eſt ingenij cymba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,
Tutus eris, MEDIO maxima turba mari eſt.
Dixerat, & plectro ſedem mihi monſtrat eburno,
Quà noua muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.
Hîc erat affixis viridis ſpelunca lapillis,
Pendebantq; cauis tympana pumicibus.
Ergo muſarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami Pan Tegeæ tui.
Et Veneris dominæ volucres mea turba columbæ
Tingunt Gorgoneo Punica roſtra lacu.
Diuerſæq; nouem ſortitæ rura puellæ
Exercent teneras in ſua dona manus.
Hæc hederas legit in thyrſos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit vtraq; roſam:
E quarum numero me contigit vna dearum:
Vt reor à facie, Calliopea fuit:
Contentus niueis ſemper vectabere cygnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma ſonus.
Nil tibi ſit rauco prætoria claſsica cornu
Flere, nec Aonium cingere Marte nemus:
Aut quibus in campis Mariano prælia ſigno
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes:
Barbarus aut ſæuo perfuſus ſanguine Rhenus

Saucia mœrenti corpora vectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnæq; canes ebria signa fugæ:
Vt per te clausas sciat excantare puellas,
Qui volet austeros arte ferire viros.
Talia Calliope, lymphisq; à fronte petitis
Ora Philetea nostra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVMPHI. Eleg. 3.

Arma Deus Cæsar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna viri merces, parat vltima terra triumphos:
Tigris, & Euphrates sub tua iura fluent.
Sera sed Ausonijs veniet prouincia virgis:
*Assuescent Latio *parta trophæa Ioui.* *Parthæ
Ite, agite, experta bello date lintea proræ,
Et solitum armigeri ducite munus equi.
Omnia fausta cano: Crassos, cladesq; piate:
Ite, & Romanæ consulite historiæ.
*Mars pater, & sacræ fatalia *lumina Vestæ* *limina
Ante meos obitus sit precor illa dies,
*Qua videam spolijs *oneratos Cæsaris axes* *onerato axe
Ad vulgi plausus sæpe resistere equos.
Inq; sinu charæ nixus spectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam:
Tela fugacis equi, & brachati militis arcus,
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam prolem serua Venus: hoc sit in æuum,
Cernis ab Aenea quod superesse caput.

Præda

Præda sit hæc illis, quorum meruere labores:
Mî sat erit, media plaudere posse via.

AD AMICAM IRATAM.

Eleg. 4.

PAcis amor Deus est, pacem veneramur amantes: Pacis] Su qui ha cum sup riore p vna legan
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit è gemma diuite nostra sitis:
Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur:
Nec miser æra peto classe Corinthe tua.
O' prima infœlix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora disponens, mentem non vidit in arte,
Recta animi primùm debuit esse via.
Nunc maris in tantum ventis iactamur, & hostem
Quærimus, atq; armis nectimus arma noua.
HAVD vllas portabis opes Acherontis ad vndas:
*NVDVS *ad infernas stulte vehêre rates.* *ab infer R.v.rate.
Victor cum victis pariter miscebitur vmbris,
Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.
Lydus Dulichio non distat Crœsus ab Iro:
OPTIMA mors parca quæ venit apta die.
Me iuuat in prima coluisse Helicona iuuenta,
Musarumq; choris implicuisse manus:
Me iuuat & multo mentem vincire Lyæo,
Et caput in verna semper habere rosa.
Atq; vbi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparserit integras alba senecta comas:
Tum mihi naturæ libeat perdiscere mores,

Quis

Quis Deus hanc mundi temperet arte domum:
Quà venit exoriens, quà deficit: vnde coactis
Cornibus in plenum menstrua Luna redit:
Vnde salo superant venti, quid flamine captet
Eurus, & in nubes vnde perennis aqua:
Sit ventura dies, mundi quæ subruat arces:
*bibat *Purpureus pluuias cur *bibit arcus aquas:*
Aut cur Perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis:
Cur seruus versare boues, & plaustra Bootes:
Pleïadum spisso cur coit igne chorus:
Curue suos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quatuor annus eat:
Sub terris sint iura Deûm, & tormenta gigantum:
Thisiphones atro si furit angue caput:
Aut Alcmeoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei:
Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas:
Num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem:
An ficta in miseras descendit fabula gentes,
Et timor: aut vltrà quàm rogus esse potest.
Exitus hic vitæ superest mihi. Vos, quibus arma
Grata magis, Crassi signa referte domum.

AD LYGDAMVM. Eleg. 5.

DIc mihi de nostra, quæ sentis, vera puella:
Sic tibi sint dominæ, Lygdame, dempta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere velle putas.
OMNIS enim debet sine vano nuntius esse:

Maior

Maioremq; *timens seruus habere fidem. *metu.
Nunc mihi, si qua tenes, ab origine dicere prima
  Incipe: suspensis auribus ista bibam.
Siccine eam incomptis vidisti flere capillis?
  Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto?
  Ornabat niueas nulláue gemma manus?
Ac mæstam teneris vestem pendere lacertis?
  Scriniaq; ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus, & tristes sua pensa ministra
  Carpebant: medio nebat & ipsa loco,
Humidaq; impressa siccabat lumina lana,
  Rettulit & querulo iurgia nostra sono.
Hæc te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
  Est pœnæ seruo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto?
  Aequalem nulla dicere habere domo?
Gaudet me vacuo solam tabescere lecto:
  Si placet, insultet Lygdame morte mea.
Improba non vicit me moribus illa: sed herbis,
  Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,
  Et lecta ex sectis anguibus ossa trahunt:
Et strigis inuentæ per busta iacentia plumæ,
  Cinctaq; funesto lanea vitta viro.
Si non vana canunt mea somnia, Lygdame: testor,
  Pœna erit ante meos sera, sed ampla pedes:
Putris & in vacuo texetur aranea lecto,
  Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.

Quæ

Quæ tibi si veris animis est questa puella,
Hac eadem rursus Lygdame curre via:
Et mea cum multis lachrymis mandata reporta,
Iram, non fraudes, esse in amore meo,
Me quoq; consimili impositum torquerier igni,
Iurabo, & bis sex integer esse dies.
Quod mihi si tanto fœlix concordia bello
Extiterit: per me, Lygdame, liber eris.

DE MORTE PAETI OB AVARITIAM. Eleg. 6.

ERgo sollicitæ tu causa pecunia vitæ es?
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu vitijs hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu Pætum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis insano terq;, quaterq; mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit æuo,
Et noua longinquis piscibus esca natat:
Et mater non iusta piæ dare debita terræ,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc volucres adstant super ossa marinæ,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
Infœlix Aquilo raptæ timor Orithyiæ
Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
Portabat sanctos alueus ille viros.
Pæte, quid ætatem numeras? quid chara natanti
Mater in ore tibi est? non habet vnda Deos.

Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
Omnia detrito vincula fune cadunt.
Sunt Agamemnonias testantia littora curas:
*Quà notat *Argiui' pœna minantis aquæ.*
Hoc iuuene amisso, classem non soluit Atrides:
Pro qua mactata est Iphigenia mora.
Reddite corpus humo: positaq; in gurgite vita
Pætum sponte tua vilis arena tegas.
Et quoties Pæti transibit nauta sepulchrum,
Dicat, & audaci tu timor esse potes.
*Ite rates curuæ, & leti *quoq; texite' causas:*
Ista per humanas mors venit acta manus.
Terra parum fuerat, terris adiecimus vndas,
Fortunæ miseras auximus arte vias,
Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
QVID meritum dicas, cui sua terra parum est?
Ventorum est quodcunq; paras, haud vlla carina
Consenuit: fallit portus & ipse fidem.
Natura insidians Pontum substrauit auaris:
Vt tibi succedat, vix semel esse potest.
Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga cùm vasto Græcia tracta salo est.
Paulatim sociûm iacturam fleuit Vlysses,
*In mare cui *soli' non valuere doli.*
Quòd si contentus patrio boue verteret agros,
Verbaq; duxisset pondus habere mea:
Viueret ante suos dulcis conuiua penates,
Pauper & in terra nil vbi flere potest.
Non tulit hic Pætus stridorem audire procellæ,

Sūt Agam. me.] Vide infrà duodeuigesimo hine versu.
*Argenni, vel Argynni vel, Argini.

*contexite

Vttibi] po hunc pēt metrū su qui velint gi quasu superiore Sūt agām nonias &
*solùm

Et duro teneras lædere fune manus:

Hic quidam versus desiderantur.

* * *

*Sed *Thiæ thalamo, aut Oricia terebintho,*

**Et fultum pluma versicolore caput.*

*Thyæ

*Effultum

Huic fluctus viuo radicitus abstulit vngues,
Et miser inuisam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri vidit nox improba ligno,
Pætus vt occideret, tot coïere mala.
Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cùm moribunda niger clauderet ora liquor:
Dij maris Aegæi, quos sunt penes æquora, venti,
Et quæcunq; meum degrauat vnda caput:
Quò rapitis miseros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta vasta manus.
Ah miser halcyonum scopulis affigar acutis?
In me cæruleo fuscina sumpta Deo est?
At saltem Italiæ regionibus euehat æstus:
Hoc de me sat erit, si modò matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus,
Vltima quæ Pæto noxq́;, diesq́; fuit.
O' centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolere Thetis:
Vos decuit lasso supponere brachia mento:
Non poterat vestras ille grauare manus.
At tu sæue Aquilo nunquam mea vela videbis.
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM. Eleg. 7.

DVlcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis & insanæ tot maledicta tuæ:

Cùm

Cùm furibunda mero mensam propellis, & in me
Proijcis insana Cymbia plena manu.
Tu verò nostros audax inuade capillos,
Et mea formosis vnguibus ora nota:
Tu minitare oculos subiectà exurere flamma,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
Nimirum veri dantur mihi signa caloris.
NAM sine amore graui fæmina nulla dolet,
Quæ mulier grauida iactat conuitia lingua,
*Et Veneris magnæ voluitur ante*pedes'?* *pedes.
Custodum gregibus circum se stipat euntem'?* *euntem,
*Seu sequitur medias, Mænas vt*acta', vias:* *icta,
Seu timidam crebrò dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella mouet.
His ego tormentis animi sum verus aruspex,
Nam didici certo sæpe in amore notas.
Non est certa fides, quam non iniuria versat.
Hostibus eueniat lenta puella meis.
In morso æquales videant mea vulnera collo:
Me doceat liuor mecum habuisse meam.
Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem:
Siue meas lachrymas, siue videre tuas:
Tecta superciliis siquando verba remittis,
Aut tua cùm digitis scripta silenda notas.
Odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos.
Semper in iratam pallidus esse velim.
Dulcior ignis erat Paridi, cùm grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre, suæ.
Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector,

Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma,
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
Gaude quòd nulla, est æquè formosa: doleres,
Siqua foret: nunc sis iurè superba licet.
At tibi, qui nostro tendisti retia lecto,
Sit socer, æternùm nec sine matre domus:
Cui nunc siqua data est furandæ copia noctis,
Offensa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MAECENATEM. Eleg. 8.

MÆcenas eques Hetrusco de sanguine Regum
Intra fortunam qui cupis esse tuam,
Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor?
Non sunt apta meæ grandia vela rati.
TVRPE est, quod nequeas capiti cõmittere põdus:
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
OMNIA non pariter rerum sunt omnibus apta:
Fama nec ex æquo ducitur vlla iugo.
Gloria Lysippo est, animosa effingere signa:
Exactis Calamis se mihi iactat equis:
In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles:
*Parrhasius parua vindicat arte locum: — *Pyreicus
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ:
At Myos exiguum flectit acanthus iter:
Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno
*Praxitelem *Parius vindicat arte lapis:* — *propria
Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ:
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus vtilis armis:

NATVR

NATVRAE *sequitur semina quisq; suæ.*
At tua, Mæcenas, vitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis.
Cùm tibi Romano dominas in honore secures
Et liceat medio ponere iura foro:
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum:
Et tibi ad effectum vires det Cæsar, & omni
Tempore tam faciles insinuentur opes:
Parcis, & in tenues humilem te colligis vmbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi magnos æquabunt ista Camillos
Iudicia, & venies tu quoq; in ora virûm:
Cæsaris & famæ vestigia iuncta tenebis,
Mæcenatis erunt vera trophæa, fides.
Non ego velifera tumidum mare findo carina,
Tota sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi, nec semper prælia clade pari:
Nec referam Scæas, & Pergama Apollinis arces,
Et Danaûm decimo vere redisse rates,
Mœnia cùm Graio Neptunia pressit aratro
Victor Palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis Coë poëta tuis.
*Hæc curant*pueros, hæc curant scripta puellas,* *pueri, h. c. s. puellæ,
Meq; Deum clament, & mihi sacra ferant.
Te duce vel Iouis arma canam, cæloq; minantem
Cæum, & Phlegræis Oromedonta iugis:

Celsaq; Romanis decerpta palatia tauris
Ordiar, & caeso moenia firma Remo:
Eductosq; pares sylvestri ex vbere reges,
Crescet & ingenium sub tua iussa meum.
Prosequar & currus vtroq; ab littore ouantes
Parthorum, astutae tela remissa fugae:
Castraq; Pelusij Romano subruta ferro,
Antoniq; graues in sua fata manus.
Mollis tu coeptae fautor cape lora iuuentae,
Dextraq; immißis da mihi signa rotis,
Hoc mihi Mecaenas laudis concedis, & à te est,
Quòd ferar in partes ipse fuisse tuas.

DE NATALI AMICAE SVAE. Eleg. 9.

Mirabar quidnam misissent manè Camoenae
Ante meum stantes sole rubente torum:
Natalis nostrae signum misere puellae,
Et manibus faustos ter crepuere sonos,
Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti,
Ponat & in sicco molliter vnda minas:
Aspiciam nullos hodierna luce dolentes:
Et Niobe lachrymas supprimat ipse lapis:
Halcyonum positis requiescant ora querelis,
Increpet absumptum nec sua mater Ityn.
Tuq; ô chara mihi foelicibus edita pennis,
Surge: & poscentes iusta precare Deos:
Ac primùm pura somnnm tibi discute lympha,
Et nitidas presso pollice finge comas:
Dein qua primùm oculos coepisti veste Properti
Indue,

Indue, nec vacuum flore relinque caput:
Et pete, qua polles, vt sit tibi forma perennis,
Inq; meum semper stent tua regna caput:
Inde coronatas vbi thure piaueris aras,
Luxerit & tota flamma secunda domo:
Sit mensæ ratio, noxq; inter pocula currat:
Et crocino nares murrheus vngat Onyx:
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis:
Et sint nequitiæ libera verba tuæ:
Dulciaq; ingratos adimant conuiuia somnos,
Publica vicinæ perstrepat ara viæ:
Sit sors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis verberet ille puer:
Cùm fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & instituet sacra ministra Venus,
Annua soluamus thalamo & solennia nostro,
Natalisq; tui sic peragamus iter.

FOEMINAS IMPERARE
amantibus. Eleg. 10.

QVid mirare, meam si versat fœmina vitam,
Et trahit addictum sub sua iura virum?
Criminaq; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quòd nequeam fracto rumpore vincla iugo?
Venturam meliùs præsagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego præterita iactaui verba iuuenta:
Tu nunc exemple disce timere meo.
Colchis flagranteis adamantina sub iuga tauros
Egit, & armigera prælia sæuit humo:

Custodisq; feros clausit serpentis hiatus,
Iret vt Aesonias aurea lana domos.
Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
Maeotis Danaûm Penthesilea rates:
Aurea cui postquàm nudauit cassida frontem,
Vicit victorem candida forma virum.
Omphale in tantum formae processit honorem
Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
Vt qui pacato statuisset in orbe columnas
Tam dura traheret mollia pensa manu.
Persarum statuit Babylona Semiramis vrbem,
Vt solidum cocto tolleret aggere opus:
Et duo in aduersum misit per moenia currus,
Ne possent tacto stringere ab axe latus,
Duxit & Euphratem medium quà condidit arces,
Iussit & imperio surgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine diuos?
Iuppiter infamat seq; suamq; domum.
Quid modò quae nostris opprobria vexerit armis,
Et famulos inter foemina trita suos?
Coniugis obscoeni pretium Romana poposcit
Moenia, & addictos in sua regna patres,
Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus,
Et toties nostro Memphi cruenta malo,
Tres vbi Pompeio detraxit arena triumphos.
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Issent Phlegraeo meliùs tibi funera campo,
Vel tua si socero colla daturus eras:
Scilicet incesti meretrix regina Canopi
Vna Philippeo sanguine adusta nota. Ausa

Ausa Ioui nostro latrantem opponere Anubim,
Et Tyberim Nili cogere ferre minas:
Romanamq; tubam crepitanti pellere sistro,
Baridos & contis rostra Liburna sequi:
Fœdaq; Tarpeio conopea tendere saxo
Iura dare statuas inter, & arma mari.
Quid nunc Tarquini fractas iuuat esse secures,
Nomine quem simili vita superba notat?
Si mulier patienda fuit, cape Roma triumphum:
Et longam Augusto salua precare diem.
Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili,
Accepere tuæ Romula vincla manus.
Brachia spectaui sacris admorsa colubris,
Et trahere occultum membra soporis iter.
Non hæc Roma fuit tanto tibi ciue verenda
Dixit, & assiduo lingua sepulta mero.
Septem Vrbs alta iugis, toto quæ præsidet orbi,
Fœmineas timuit territa Marte minas.
Annibalis spolia, & victi monimenta Siphacis,
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes.
Curius expletis statuit monimenta lacunis,
At Decius misso prælia rupit equo.
Coclitis abscissos testatur semita pontes,
Et cui cognomen Coruus habere dedit.
Hæc Dij condiderant, hæc Dij quoq; mœnia seruant:
Vix timeat saluo Cæsare Roma Iouem.
Nunc vbi Scipiadæ classes? vbi signa Camilli?
Aut vbi Pompeia Bosphora capta manu?
Leucadius versas acies memorabit Apollo,

Tantum operis belli sustulit vna dies.
At tu siue petes portus, seu nauita linques,
Cæsaris in toto sis memor Ionio.

AD POSTHVMVM DE GALLA. Eleg. II.

POsthume plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tantíne vlla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas est, omnes pariter pereatis auari,
Et quisquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus vesane lacerna
Potabis galea fessus Araxis aquam:
Illa quidem intereà fama tabescet inani:
Hæc tua ne virtus fiat amara tibi:
Néue tua Medæ lætentur cæde sagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo:
Néue aliquid de te flendum referatur in vrna,
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter, quater in casta fælix ô Posthume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cùm sit luxuriæ Roma magistra tuæ?
Sed securus eas: Gallam non munera vincent,
Duritiæq; tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq; die sanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo:
Posthumus alter erit miranda coniuge Vlysses
Non illi longæ tot nocuere moræ,

Castra

Castra decem annorũ & ciconũ mons, Ismara, Calpe,
Exustaq; tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes, lotosq;, herbæq; tenaces,
Scyllaq; & alternas scissa Charybdis aquas:
Lampeties Ithacis verubus mugisse iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie:
Et thalamum Aeææ flentis fugisse puellæ,
Totq; hyemis noctes, totq; natasse dies:
Migrantesq; domos animarum intrasse silentum,
Syrenum surdo remige adisse lacus:
Et veteres arcus leto renouasse procorum,
Erroriùq; sui sic statuisse modum:
Nec frustrà, quia casta domi persederat vxor.
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM. Eleg. 12.

Quæritis vnde auidis nox sit pretiosa puellis,
Et Venerem exhaustæ dãna querãtur opes?
Certè equidem tantis causa est manifesta ruinis,
Luxuriæ nimiùm libera facta via est.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et venit è rubro concha Erycina salo:
Et Tyros ostrinos præbet Cadmea colores,
Cinnamon & multi pastor odoris Arabs.
Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas,
Quæq; terunt fastus Icarioti tuos.
Matrona incedit census induta nepotum,
Et spolia opprobrij nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reuerentia dandi:

Aut, siqua est, pretio tollitur ipsa mora.
Fœlix Eois lex funeris vna maritis,
Quos aurora suis rubra colorat equis.
Nanq; vbi mortifero iacta est fax vltima lecto,
Vxorum fusis stat pia turba comis:
Et certamen habent leti, quæ viua sequatur
Coniugium: pudor est, non licuisse mori:
Ardent victrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq́; suis ora perusta viris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella
Nec fida Euadne, nec pia Penolope.
Fœlix agrestum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quorum meßis, & arbor erant.
Illis pompa fuit, decussa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis:
Nunc violas tondêre manu, nunc mista referre
Lilia virgineos lucida per calathos:
Et portare suis vestitas frondibus vuas,
Aut variam plumæ versicoloris auem.
His tum blanditijs furtiua per antra puellæ
Oscula syluicolis empta dedere viris:
Atq; hinnuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro:
*laetas Pinus & incumbens *latas circundabat vmbras,*
Nec fuerat nudas pœna videre deas.
Corniger Idæi vacuam pastoris in aulam
Dux aries saturas ipse reduxit oues.
Dijq́;, Deæq́; omnes, quibus est tutela per agros,
Præbebant vestris verba benigna focis.

Et

Et leporem quicunq; venis venaberis hospes,
Et si fortè meo tramite quæris auem:
Et me Pana tibi comitem de rupe vocato,
Siue petas calamo præmia, siue cane.
At nunc desertis cessant sacraria lucis,
AVRVM omnes victa iam pietate colunt.
'AVREA nunc verè sunt sæcula: plurimus auro'
'Venit honos: Auro conciliatur amor':
AVRO pulsa fides: Auro venalia iura:
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
Torrida sacrilegum testantur lumina Brennum,
Dum petit intonsi Pythia regna Dei:
At mons laurigero concussus vertice duras
Gallica Parnassi sparsit in arma niues:
Et scelus accepto Thracis Polymnestoris auro
Nutrit in hospitio non Polydore pio.
Tu quoq; vt auratos gereres, Eryphila, lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiarâus equis.
*Proloquar, atq; vtinam patriæ sim*verus' haruspex,*
Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
Certa loquor, sed nulla fides: neq; enim Ilia quondã
Verax Pergameis Mænas habenda malis.
Sola Parin Phrygiæ fatum componere, sola
Fallacem patriæ serpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit vtilis, ille parenti.
Experta est veros irrita lingua Deos.

Ista duo disticha in quibusdam exemplaribus non leguntur.

*vanus

AD SPARTEN DE LVDIS
Laconicis. Elegia 13.

M*Vlta tuæ, Sparte, miramur iura palæstræ,*

Sed

Sed mage virginei tot bona gymnasij:
Quòd non infames exercet corpore laudes
Inter luctantes nuda puella viros:
Cùm pila veloceis fallit per brachia iactus,
Increpat & versi clauis adunca trochi:
Puluerulentaq; ad extremas stat fœmina metas,
Et patitur duro vulnera pancratio:
Nunc ligat ad cæstum gaudentia brachia loris,
Missile nunc disci pondus in orbe rotat:
Gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput:
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodoonteïs turba lauatur aquis.
Et modò Taygeti crines aspersa pruina
Sectatur patrios per iuga longa canes.
Qualis & Eurotæ Pollux, & castor arenis,
Hic victor pugnis, ille futurus equis:
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuisse Deos.
Lex igitur Spartana vetat secedere amantes,
Et licet in triuijs ad latus esse suæ:
Nec timor, aut vlla est clausæ tutela puellæ,
Nec grauis austeri pœna cauenda viri.
Nullo præmisso, de rebus tute loquaris
Ipse tuis, longæ nulla repulsa moræ.
Non Tyriæ vestes errantia lumina fallunt,
Est neq; odoratæ cura molesta domi.
At nostra ingenti vadit circundata turba,
Nec digitum angusta est inseruisse via:

Nec quæ ſint facies, nec quæ ſint verba rogandi
Inuenias : cæcum verſat amator iter.
Quòd ſi iura fores, pugnasq; imitata Laconum,
Charior hoc eſſes tu mihi, Roma, bono.

AD CYNTHIAM. DE LYCINNA. Eleg. 14.

SIc ego non vllos iam nôrim in amore tumultus,
Nec veniat ſine te nox vigilanda mihi:
Vt mihi prætextæ pudor eſt velatus amictu,
Et data libertas noſcere amoris iter:
Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius haud multò minùs eſt cùm ducitur annus:
Vix memini, nobis verba coîſſe decem.
Cuncta tuus ſepeliuit amor, nec fœmina poſt te
Vlla dedit collo dulcia vincla meo.
Teſtis erit Dirce tam vero crimine ſæua
*Nycteos Antiopen accubuiſſe *Lyco.* *Ioui.
*Ah quoties pulchros *traxit regina capillos,* *vſſit
Molliaq; immites fixit in ora manus!
Ah quoties famulam penſis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iuſſit humo!
Sæpe illam immundis paſſa eſt habitare tenebris,
Vilem ieiunæ, ſæpe negauit aquam.
Iuppiter Antiopæ nuſquam ſuccurris habenti
Tot mala : corrumpit dura catena manus.
Si Deus es : tibi turpe, tuam ſeruire puellam:
Inuocet Antiope quem niſi vincta Iouem?
Sola tamen, quæcunq; aderant in corpore vires,

Regales manicas rupit vtraq; manu:
Inde Cythæronis timido pede currit in arces:
Nox erat, & sparso triste cubile gelu,
Sæpe vago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominæ ponè venire pedes,
Et durũ Zethum, & lachrymis Amphiona mollem
Experta est stabulis mater abacta suis.
Ac veluti magnos cùm ponunt æquora motus,
Eurus in aduersos desinit ire Notos:
Littore sic tacito sonitus rarescit arenæ,
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
Sera tamen pietas, natis est cognitus error,
Digne Iouis natos qui tueare senex:
Tu reddis pueris matrem, puerìq; trahendam
Vinxerunt Dircen sub trucis ora bouis,
Antiope cognosce Iouem: tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem habitura locis.
Prata cruentantur Zeti, victorq; canebat
Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.
At tu non meritam parcas vexare Licynnam.
Nescit vestra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures,
Te solam & lignis funeris vstus amem.

DE IMPERIO AMICAE. Eleg. 15.

NOx media: & dominæ mihi venit epistola nostra,
Tybure me missa iussit adesse mora,
Candida quà geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me'ne tenebris,

Vt tim

Vt timeam audaces in mea membra manus?
At si hæc distulero nostro mandata timore,
Nocturno fletus sæuior hoste mihi.
Peccâram semel, & totum sum pulsus in annum:
In me mansuetas non habet illa manus.
Nec tamen est quisquam, sacros qui lædat amantes,
Scyronis media si licet ire via.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris:
Nemo adeò, vt noceat, barbarus esse volet.
Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras:
Ipse Amor accensas percutit antè faces.
Sæua canum rabies morsus auertit hianteis,
Huic generi quouis tempore tuta via est.
Sanguine tam paruo, quis enim spargatur amantis
Improbus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quòd si certa meos sequerentur funera casus,
Talis mors pretio vel sit emenda mihi,
Afferet huc vnguenta mihi, sertisq; sepulchrum
Ornabit custos ad mea busta sedens.
Dij faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
Quà facit aßiduo tramite vulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
Me tegat arborea deuia terra coma,
Aut humet ignotæ cumulus vallatus arenæ.
Non iuuat in media nomen habere via.

AD BACCHVM. Eleg. 16.

NVnc ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris:
Da mihi pacato vela secunda, pater.
Tu potes insanæ Veneris compescere fastus,

Curarumq;

Curarumq; tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te soluuntur amantes:
Tu vitium ex animo dilue Bacche meo.
Te quoq; enim non esse rudem, testatur in astris
Lyncibus in cælum vecta Ariadna tuis.
Hoc mihi, quòd veteres custodit in ossibus ignes,
Funera sanabunt, vel tua vina, malum.
Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes:
Spesq; timorq; animo versat vtroq; modo.
Quòd si Bacche, tuis per feruida tempora donis
Accersitus erit somnus in ossa mea:
Ipse seram vites, pangamq; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ me vigilante feræ:
Dum modò purpureo spument mihi dolia musto,
Et noua pressanteis inquinet vua pedes.
Quod superest vitæ, per te, & tua cornua, viuam:
Virtutisq; tuæ, Bacche, poëta ferar.
Dicam ego maternos Aetnæo fulmine partus,
Indica Nysæis arma fugata choris.
Vesanumq; noua nequicquam in vite Lycurgum:
Pentheos in triplices funera grata greges:
Curuaq; Tyrrhenos delphinum corpora nautas
desiluisse *In vada pampinea*dissiluisse rate,*
Et tibi per medium beneolentia flumina Naxon,
Vnde tuum potant Naxia turba merum,
Candida laxatis onerato colla corymbis,
Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
Et feries nudos veste fluente pedes.

Mollia

Mollia Dircaæ pulsabunt tympana Thebæ,
Capripedes calamo Panes hiante canent.
Vertice turrigero iuxtà Dea magna Cybelle
Fundet ad Idæos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antistitis auro
Libatum fundens in tua sacra merum.
Hæc ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis Pindarico spiritus ore tonat.
Tu modò seruitio vacuum me siste superbo,
Atq; hoc sollicitum vince sopore caput.

*MORTEM ESSE ineuitabilem. Eleg. 17.

*Deflet Marcelli mortem.

CLausus ab vmbroso quà ludit pontus Auerno
Humida Baiarum stagna tepentis aquæ:
Quà iacet & Troiæ tubicen Misenus arena,
Et sonat Herculeo structa labore via:
Hìc vbi mortaleis dextra cùm quæreret vrbes,
Cymbala Thebano concrepuere Deo:
At nunc inuisæ magno cum crimine Baiæ,
Quis deus in vestra constitit hostis aqua?
His pressus Stygias vultum demisit in vndas,
Errat & in vestro spiritus ille lacu.
Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæsaris esse focos?
Aut modò tam pleno fluitantia vela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?
Occidit, & misero steterat vigesimus annus.
Tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos:

Stantiaq; in plausum tota theatra iuuent.
Attalicas supera vestes, atq; omnia magnis
Gemmea sint ludis: ignibus ista dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus, & vltimus ordo:
Est mala, sed cunctis ista terenda via est.
Exoranda canis tria sunt latrantia colla.
Scandenda est torui publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat. & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non vis exemit Achillem,
Crœsum aut Pactoli quas parit humor opes,
Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridæ magno cùm stetit alter amor.
At tibi nauta, pias hominum qui traijcis vmbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ:
Quà Siculæ victor telluris Claudius, & quà
Cæsar ab humana cessit in astra via.

DE MVLIERVM INCONtinentia. Eleg. 18.

OBijcitur toties à te mihi nostra libido:
Crede mihi, vobis imperat illa magis.
Vos vbi contempti rupistis fræna pudoris,
Nescitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incensas citiùs sedetur aristas,
Fluminaq; ad fontis sint reditura caput,
Et placidum Syrtes portum, & bona littora nautis
Prebeat hospitio sæua Malea suo,
Quàm possit vestros quisquam reprehendere cursus,
Et rapidæ stimulos frangere nequitiæ.

Testis, Cretæi fastus quæ passa iuuenci
*Induit abiegnæ cornua falsa *boui.* *bouis.
Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ voluit liquido tota subire Deo.
Crimen & illa fuit patria succensa senecta
Arboris in frondes condita Myrrha noua.
Nam quid Medeæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piauit amor?
Quid'ue Clytemnestræ, propter quam tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tuq; ô Minoa venundata Scylla figura
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti:
Nise, tuas portas fraude reclusit Amor.
At vos innuptæ fœliciùs vrite tedas,
Pendet Cretæa tracta puella rate.
Non tamen immeritò Minos sedet arbiter Orci,
Victor erat, quamuis æquus in hoste fuit.

DE CONTEMPTORE
amicæ. Eleg. 19.

CRedis eum iam posse tuæ meminisse figuræ,
Vidisti à lecto quem dare vela tuo?
Durus, qui lucro potuit mutare puellam:
Tantis'ne in lachrymis Africa tota fuit?
At tu stulta Deos, tu fingis inania verba.
Forsitan ille alio pectus amore terit.
Est tibi forma potens, sunt castæ Palladis artes,
Splendidaq; à docto fama refulget auo,
Fortunata domus: modò sit tibi fidus amicus,

Fidus ero, in nostros curre puella toros.
Tu quoq;, qui æstiuos spatiosiùs exigis ignes,
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Nox mihi prima venit, primæ data tempora noctis:
Longiùs in primo Luna morare toro.
Fœdera sunt ponenda priùs, signandaq; iura,
Et scribenda mihi lex in amore nouo.
Hæc Amor ipse suo constringit pignora signo,
Testis sydereæ torta corona Deæ,
Quàm multæ ante meis cedant sermonibus horæ,
Dulcia quàm nobis concitet arma Venus!
Nanq; vbi non certo vincitur fœdere lectus,
Non habet vltores nox vigilanda Deos:
Et quibus imposuit, soluit nox vincla, libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritq; nouo sacra marita toro,
Illi sint, quicunq; solent, in amore dolores:
Et caput argutæ præbeat historiæ:
Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ:
Semper amet, fructu semper amoris egens.

AD CYNTHIAM. Eleg. 20.

M*Agnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,*
Vt me longa graui soluat amore via.
Crescit enim assiduè spectando cura puellæ,
Ipse alimenta sibi maxima præbet Amor.
Omnia sunt tentata mihi, quocunq; fugari
Possit: at ex omni me premit ipse Deus.

Vix tamen, aut ſemel admittit: cùm ſæpe negauit,
Seu venit, extremo dormit amica toro.
Vnum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris:
Quantùm oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite, ô ſocij, propellite in æquora nauem:
Remorumq; pares ducite ſorte vices,
Iungiteq; extremo fœlicia lintea malo,
Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.
Romanæ turres, & vos valeatis amici,
Qualiſcunq; mihi tuq; puella vale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes
Cogar & vndiſonos nunc prece adire Deos.
Deinde per Ionium vectus cùm feſſa Lechæo
Sedarit placida vela phaſelus aqua:
Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem,
*Iſthmos quà terris arcet*vtrinq;' mare.* vtrunque
Inde vbi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theſeæ brachia longa viæ.
Illic vel ſtudijs animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis:
Perſequar aut ſtudium linguæ, Demoſthenis arma,
Librorumq; tuos docte Menandre ſales:
Aut certè tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, ſeu magis ære manus.
Aut ſpatia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu:
Seu moriar fato, non turpi fractus amore:
Atq; erit illa mihi mortis honeſta dies.

AD TVLLVM. Eleg. 21.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
  Tulle, Propontiaca quà fluit Isthmos aqua:
Dindymus, & sacræ fabricata inuenta Cybellæ,
  Raptorisq; tulit quæ via Ditis equos.
Si te fortè iuuant Helles Athamantidos vrbes:
  Et desiderio, Tulle, mouere meo:
Tu licet aspicias cælum omne Atlanta gerentem,
  Sectaq; Persea Phorcydos ora manu:
Geryonæ stabula, & luctantum in puluere signa
  Herculis Antæiq;, Hesperidumq; choros:
Tuq; tuo Colchon propellas remige Phasin,
  Peliacæq; trabis totum iter ipse legas:
Quà rudis Argoa natat inter saxa columba
  In faciem proræ pinus adacta nouæ:
Et quà Gygei visenda est ora Caistri,
  Et quà septenas temperat vnda vias,
Omnia Romanæ cedent miracula terræ,
  Natura hîc posuit quicquid vbiq; fuit.
Armis apta magis tellus, quàm commoda noxæ,
  Famam Roma tuæ non pudet historiæ.
Nam quantùm ferro, tantùm pietate potentes
  Stamus, victrices temperat ira manus.
Hîc Anio Tyburte fluis, Clitumnus ab Vmbro
  Tramite, & æternum Martius humor opus:
Albanus lacus, & socij Nemorensis ab vnda,
  Potaq; Pollucis lympha salubris equo.
At non squamoso labuntur ventre cerastæ,
  Itala portentis nec fuit vna nouis.

Non hîc Andromedæ resonant pro matre catenæ,
Nec tremis Ausonias Phœbe fugate dapes:
Nec cuiquam absentis arserunt in caput ignes,
Exitium nato matre parante suo.
Penthea non sæuæ venantur in arbore Bacchæ,
Nec soluit Danaas subdita cerua rates.
Cornua nec valuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue.
Arboreasq; cruces Scinis, & non hospita Graijs
Saxa, & curuatas in sua fata trabes.
Hæc tibi Tulle parens, hæc est pulcherrima sedes:
Hic tibi pro digna gente petendus honos:
Hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
Spes, & venturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDITIS.
Eleg. 22.

ERgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriuerat vsus,
Qui non signatas iussit habere fidem.
Illæ iam, sine me, nôrant placare puellas:
Et quædam, sine me, verba diserta loqui.
Non illas fixum charas effecerat aurum,
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescunq;, mihi semper mansere fideles:
Semper & effectus promeruere bonos.
Forsitan hæc illis fuerant mandata tabellis:
Irascor, quoniam es lente moratus heri.
An tibi nescio quæ visa est formosior? an tu

Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixit, Venies hodie, cessauimus vnà.
Hospitium tota nocte parauit Amor:
Et quæcunq; dolens reperit non stulta puella
Garrula, cùm blandis ducitur hora dolis.
Me miserum, his aliquis rationem scribit auari,
Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas siquis mihi rettulerit, donabitur auro.
Quis pro diuitijs ligna retenta velit?
I puer, & citus hæc aliqua propone columna,
Et dominum Exquilijs scribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM. SVPERBIENTEM. Eleg. 23.

FAlsa est ista tua, mulier, fiducia formæ,
Olim oculis nimiùm facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes:
Versibus insignem te pudet esse meis.
Mistam te varia laudaui sæpe figura:
Vt quod non esses, esse putaret Amor.
Et color est toties roseo collatus Eoo,
Cùm tibi quæsitus candor in ore foret.
Quod mihi non patrij poterant auertere amici,
Eluere aut vasto Thessala saga mari:
Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
Naufragus Aegæa verba fatebor aqua:
Correptus sæuo Veneris torrebar aheno,
Vinctus eram versas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ,
Traiectæ Syrtes, anchora iacta mihi est.

Nunc

Nunc domum vaſto fr[ſ]ſi, reſipiſcimus aſtu,
Vulneraq; ad ſanum nunc coiere mea.
Mens bona, ſiqua Dea es, tua me in ſacraria dono:
Exciderent ſurdo tot mea vota Ioui.

AD AMICAM. Eleg. 24

*Riſus erat, poſitis inter conuiuia menſis
Et de me poterat quilibet eſſe loquax.
Quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos:
Vngue meam *morſo ſæpe querêre fidem.
Nil moueor lachrymis iſta ſum captus ab arte:
Semper ab inſidijs, Cynthia, flere ſoles.
Flebo ego diſcedens, ſed fletum iniuria vincit:
Tu bene conueniens non ſinis eſſe iugum.
Limina iam noſtris valeant lachrymantia verbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te celatis ætas grauis vrgeat annis,
Et veniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.
Vellere cùm cupies albos à ſtirpe capillos
A ſpeculo rugas increpitante tibi,
Excluſa inq; vicem faſtus patiare ſuperbos,
Et quæ feciſti, facta queraris anus.
Has tibi fataleis cecinit mea pagina diras:
Euentum formæ diſce timere tuæ.*

Sũt qui ha[...] cum ſup[...] riore co[...] iungant.
*Viſus

*Vngue[...] meã mor[...]

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER IIII.

DE VRBE ROMA. Eleg. I.

OC quodcunq; vides hospes quàm maxima Roma est,
Ante Phrygem Aeneam collis, & herba fuit.
Atq; vbi nauali stant sacra palatia Phœbo,
Euandri profugæ *procubuere boues. * concu- rere
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta sine arte casa:
Tarpeiusq; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis nostris aduena *bobus erat. *bubus
Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, prætexto quæ nunc vitet alta Senatu,
Pellitos habuit, rustica corda, patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites,
Centum illi in prato sæpe Senatus erat.
Nec sinuosa cauo pendebant vela theatro:
Pulpita solenneis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos,
Cùm tremeret patrio pendula turba sacro:
Annuaq; accenso celebrare Palilia fœno:
Qualia nunc curto lustra nouantur equo.
Vestra coronatis pauper gaudebat asellis,

Duceb

Ducebant macræ vilia sacra boues.
Parua saginati lustrabant compita porci,
Pastor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellitus setosa mouebat arator,
Vnde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis:
Miscebant vsta prælia nuda sude.
Prima Galeritus posuit prætoria Lygmon,
Magnaq; pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Tatiens, Rhamnesq; viri, Luceresq; coloni:
Quatuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minùs vrbe Bouillæ,
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij:
Et stetit Alba potens albæ suis omine nata,
Hac vbi Fidenas longè erat ire vias.
Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus:
Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Huc meliùs profugos misisti Troia Penates,
O' quali vecta est Dardana puppis aue!
Iam bene spondebant tunc omina, quòd nihil illam
Læserat abiegni venter apertus equi.
Cùm pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et verita est humeros vrere flamma pios:
Tunc animi venere Decij, Brutiq; secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus:
Arma resurgentis portans victricia Troiæ,
Fœlix terra tuos cepit Iule Deos.
Si modò Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit Auentino rura pianda Remo:

Aut si Pergameæ serò rata carmina vatis
Longæuum ad Priami vera fuere caput:
Vertite equum Danai, malè vincitis: Ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum nostris Lupa Martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo!
Mœnia nanq; pio conor disponere versu:
Hei mihi, quòd nostro est paruus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcunq; è pectore riui
Fluxerint, hoc patriæ seruiat omne meæ.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona:
Mî folia ex hedera porrige Bacche tua:
Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes siquis cernet de vallibus arces,
Ingenio muros æstimet ille meo.
Roma faue: tibi surgit opus: date candida ciues
Omina, & incœptis dextera cantet auis.
Sacra, diesq; canam, & cognomina prisca locorum:
Has meus ad metas sudet oportet equus.
Quò ruis imprudens vage dicere facta Properti?
*Non sunt à *dextro' condita fila colo.* (*dextra)
**Accersis lachrymis cantus, auersus' Apollo:* (Aduersis ... usis can... , aduer...s)
Poscis ab inuita verba pigenda lyra.
Certa feram certis authoribus, aut ego vates
Nescius ærata signa mouere pila.
*Me creat Architæ soboles Babylonius *Oros',* (...oros, vel ...rops, ...oron,)
**Oros', & à proauo ducta Conone domus.*
Dij mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,

Inq; meis libris nil priùs esse fide,
Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ:
Fœlicesq; Iouis stellas, Martisq; rapacis,
Et graue Saturni sydus in omne caput:
Quid moueant Pisces, animosaq; signa Leonis,
Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua:
Dicam, Troia cades, & Troica Roma resurges:
Et maris, & terræ longa sepulchra canam,
Dixi ego, cùm geminos produceret Arria natos,
(Illa dabat natis arma vetante Deo)
Non posse ad patrios sua pila referre penates:
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus equi dum saucia protegit ora,
Heu sibi prolapso non bene cauit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ:
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
Vera, sed inuito contigit ista fides.
Idem ego, cùm Cynaræ traheret Lucina dolores,
Et facerent vteri pondera lenta moram:
Iunonis votum facite impetrabile dixi,
Illa parit, libris est data palma meis.
*Hoc neq; arenosum *Libyci Iouis explicat antrum.* *Libyæ
Aut sibi commissos fibra locuta Deos:
Aut siquis motas cornicis censerit alas,
Vmbraq; nec magicis mortua prodit aquis:
Aspicienda via est cæli, versusq; per astra
Trames, & ab Zonis quinque petenda fides.

Exemp

Exemplum graue erit Calchas: nanq; Aulide soluit
Ille bene hærentes ad pia saxa rates:
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit,
Nec rediere tamen Danai: tu diruta fletum
Supprime, & Euboicos respice Troia sinus.
Nauplius vltores sub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuijs Græcia pressa tuis.
Victor Oilide rape nunc, & dilige vatem,
Quam vetat auelli veste Minerua sua.
Hactenus historiæ, nunc ad tua deuehor astra:
Incipe tu lachrymis æquus adesse nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit.
Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
Quà nebulosa cauo rorat Meuania campo,
Et lacus æstiuis intepet Vmber aquis:
Scandentisq; axis consurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo:
Ossaq; legisti non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse lares.
Nam tua cùm multi versarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox vbi bulla rudi demissa est aurea collo,
Matris & ante Deos libera sumpta toga:
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et vetat insano verba tonare foro.
Et tu finge elegos, fallax opus, hæc tua castra,
Scribat vt exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis,

Et

Et Veneris pueris vtilis hostis eris.
Nam tibi victrices, quascunq; labore parasti,
*Eludet palmas vna puella tuas, *Eludat
Et bene cùm fixum mento discusserit vncum,
*Nil erit: hæc rostro te premet ansa suo: *Nil eri hoc,rostr
Illius arbitrio noctem, lucemq; videbis,
Gutta quoq; ex oculis non nisi iussa cadet.
Nec mille excubiæ, nec te signata iuuabunt
Limina, persuasæ fallere rima sat est.
Nunc tua vel medijs puppis luctetur in vndis,
Vel licet armatis hostis inermis eas:
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Octipedis cancri terga sinistra time.

TABVLA VERTVMNI. Eleg. 2.

Qvid mirare meas tot in vno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna Dei.
Tuscus ego, Tuscis orior: nec pœnitet inter
Prælia Volscinos deseruisse focos.
Nec me turba iuuat, nec templo lætor oburno,
Romanum satis est posse videre forum.
Hàc quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per vada pulsa sonos.
Ast postquàm ille suis tantùm concessit alumnis,
Vertumnus versor dicor ab amne Deus:
Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi variat liuentibus vua racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna

Cernis, & æstiuo mora rubere die.
Insitor hîc soluit pomosa vota corona,
Cùm pyrus inuito stipite mala tulit.
Mendax fama noces : alius mihi nominis index:
De se narranti tu modò crede Deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris:
In quancunq; voles, verte : decorus ero.
Indue me Cois, fiam non dura puella:
Meq; virum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fæno,
Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis:
Corbis & imposito pondere, messor eram.
Sobrius ad lites : at cùm est imposta corona,
Clamabis capiti vina subîsse meo.
Cinge caput mitrâ, speciem furabor Iacchi:
Furabor Phœbi, si modò plectra dabis.
Cassibus impositis venor : sed arundine sumpta,
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
Est etiam aurigæ species Vertumnus, & eius
Traÿcit alterno qui leue pondus equo,
Suppetat, hoc pisces calamo prædabor : & ibo
Mundus demissis institor in tunicis.
Pastorem ad baculum possum curare, vel idem
Serpiculis medio puluere ferre rosam.
Nam quid ego adÿciã, de quo mihi maxima fama est,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Cæruleus cucumis, tumidoq; cucurbita ventre
Me notat, & iunco brassica vincta leui.

Nec

Nec flos vllus hiat pratis, quin ille decenter
Impositus fronti langueat antè mea.
At mihi, quòd formas vnus vertebar in omnes,
Nomen ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma meis tribuisti præmia Tuscis,
Vnde hodie vicus nomina Tuscus habet:
Tempore quo socijs venit Lycomedius armis,
Atq; Sabina feri contudit arma Tati.
Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atq; hostes turpi terga dedisse fugæ.
Sed facias Diuûm sator, vt Romana per æuum
Transeat ante meos turba togata pedes.
Sex superant versus: te, qui ad vadimonia curris,
Non moror: hæc spatijs vltima meta meis:
Stipes acernus eram properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in Vrbe Deus,
At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat Osca manus:
*Qui me tam * docilis potuisti fundere in vsus,* *dociles
Vnum opus est: operi non datur vnus honos.

EPISTOLA ARETHVSAE
ad Lycotam. Eleg. 3.

HÆc Arethusa suo mittit mandata Lycotæ:
Cùm toties absis, si potes esse meus:
Siqua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
Hæc erit è lachrymis facta litura meis:
Aut siqua incerto fallet te littera tractu,
Signa meæ dextræ iam morientis erunt,
Te modò viderunt iteratos Bactra per ortus,

Te modò munito Sericus hostis equo:
Hyberniq; Getæ, pictoq; Britannia curru,
Vstus & Eoa discolor Indus aqua.
Hæc'ne marita fides, & pactæ sunt mihi noctes,
Cùm rudis vrgenti brachia victa dedi?
Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerso lumina nigra rogo:
Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est: nupsi non comitante Deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.
Texitur hæc castris quarta lacerna tuis.
Occidat, immerita qui carpsit ab arbore vallum,
Et struxit querulas rauca per ossa tubas.
Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno,
Aeternusq; tuam pascat aselle famem.
Dic mihi, num teneros vrit lorica lacertos?
Num grauis imbelles atterit hasta manus?
Hæc noceant potiùs, quàm dentibus vlla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie vultum tenuasse: sed opto
E desiderio sit color iste meo.
At mihi cùm noctes induxit vesper amaras,
Siqua relicta iacent, osculor arma tua:
Tum queror in toto non sidere pallia lecto,
Lucis & authores non dare carmen aues.
Noctibus hybernis castrensia pensa laboro,
Et Tyria in gladios vellera secta suos.
Et disco, qua parte fluat vincendus Araxes:
Quot sine aqua Parthus millia currat equus.

Cogor & è tabula pictos ediscere mundos,
Qualis & hæc docti sit positura Dei:
Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu,
Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
Assidet vna soror: curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis esse moras.
Fœlix Hippolyte nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis vtinam patuissent castra puellis:
Essem militiæ sarcina fida tuæ:
Nec me tardarent Scythiæ iuga, cùm pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.
O M N I S amor magnus, sed aperto in coniuge maior,
Hanc Venus, vt viuat, ventilat ipsa facem.
Nam mihi, quo Pœnis tibi purpura fulgeat ostris,
Cristallusq; tuas ornet aquosa manus,
Omnia surda tacent: rarisq; assueta calendis,
Vix aperit clausos vna puella lares.
Graucidos, & catulæ vox est mihi grata querentis:
Illa tui partem vendicat vna tori.
Flore sacella tego, verbenis compita velo,
Et crepat ad veteres herba Sabina focos:
Siue in finitimo gemuit stans noctua tigno,
Seu voluit tangi parca lucerna mero:
Illa dies hornis cædem denuntiat agnis,
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ.
Ne precor ascensis tanti sit gloria Bactris,
Raptáue odorato carbasa lina duci:
Plumbea cùm tortæ sparguntur pondera fundæ,

Subdolus & versis increpat arcus equis.
Sed tua sic domitis Parthæ telluris alumnis,
Pura triumphanteis hasta sequatur equos.
Incorrupta mei conserua fœdera lecti,
Hac ego te sola lege redîsse velim,
Armaq; cùm tulero portæ votiua Capenæ,
Subscribam, Saluo grata puella viro.

FABVLA TARPEIAE. Eleg. 4.

Tarpeium nemus, & Tarpeiæ turpe sepulchrum
Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat fœlix hederoso conditus antro,
Multaq; natiuis obstrepit arbor aquis:
Syluani ramosa domus, quò dulcis ab æstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno,
Fidaq; suggesta castra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis,
Cùm quateret lento murmure saxa Iouis?
Atq; vbi nunc terris dicuntur iura subactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Murus erant montes: vbi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis vrna caput,
Et satis vna malè potuit mors esse puellæ,
Quæ voluit flammas fallere Vesta tuas.
Vidit arenosis Tatium perludere campis,
Pictaq; per flauas arma leuare iubas.
Obstupuit Regis facie, & regalibus armis,

Interq; oblitas excidit vrna manus.
Sæpe illa immeritæ causata est omina Lunæ,
Et sibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
Romula ne faciem læderet hasta Tati.
Dumq; subit primo Capitolia nubila fumo,
Rettulit hirsutis brachia secta rubis:
Et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce
Vulnera vicino non patienda Ioui.
Ignes castrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
Et formosa oculis arma Sabina meis:
O' vtinam ad vestros sedeam captiua penates,
Dum captiua mei conspicer esse Tati.
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et valeat probro Vesta pudenda meo.
Ille equus, ille meos in castra reponet amores,
*Cui Tatius*dextras collocat ipse iubas.* *dexter
Quid mirum in patrios Scyllam sæuisse capillos?
Candidaq; in sæuos inguina versa canes?
Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
Cùm patuit lecto stamine torta via?
Quantum ego sum Ausonijs crimen factura puellis,
Improba virgineo lecta ministra foco.
Pallados extinctos siquis mirabitur ignes,
Ignoscat: lachrymis spargitur ara meis.
Cras (vt rumor ait) tota pugnabitur Vrbe,
Tu cape spinosi roscida terga iugi.
Lubrica tota via est, & perfida: quippe tacentes
Fallaci celat limite semper aquas.

O' vtinam magicæ nôssem cantamina Musæ
Hæc quoq; formoso lingua tulisset opem.
Te toga picta decet, non quem sine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.
*Si sim *Sic hospes patiare tua regina sub aula:*
Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
Sin minus, at raptæ ne sint impunè Sabinæ:
Me rape, & alterna lege repende vices.
Commissas acies ego possum soluere, nuptæ
Vos medium pallâ fœdus inite meâ.
Adde Hymenæe modos, tubicē fera murmura conde,
Credite vestra meis molliet arma toris.
Et iam quarta canit venturam buccina lucem,
Ipsaq; in Oceanum sydera lapsa cadunt:
Experiar somnum, de te mihi somnia quæram,
Fac venias oculis vmbra benigna meis.
Dixit, & incerto permisit brachia somno
*se flāmis *Nescia *nefarijs accubuisse nouis.*
Nam Vesta Iliacæ fœlix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in ossa faces.
Illa ruit, qualis celerem propè Thermodoonta,
Strymonis abscysso fertur aperta sinu.
Vrbi festus erat, dixere Palilia patres:
Hic primus cœpit mœnibus esse dies.
Annua pastorum conuiuia lusus in Vrbe
*delitiis: *Cùm pagana madent fercula *diuitijs:*
Cumq; super raros fœni flammantis aceruos
Traijcit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in otia solui,

Atq;

Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeia suum tempus rata, conuenit hostem:
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
Mons erat ascensu dubius, festoq; remissus:
Nec mora, vocales occupat ense canes.
Omnia præbebant somnos: sed Iuppiter vnus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæq; fidem, patriamq; iacentem:
Nubendiq; petit, quem velit ipsa, diem.
At Tatius (neq; enim sceleri dedit hostis honorem)
Nube, ait, & regni scande cubile mei.
Dixit, & ingestis comitum super obruit armis:
Hæc virgo officijs dos erat apta tuis.
A duce Tarpeio mons est cognomen adeptus.
O vigil iniustæ præmia sortis habes.

AD LENAM. Eleg. 5.

TErra tuum spinis obducat lena sepulchrum:
Et tua, quod non vis, sentiat vmbra sitim:
Nec sedeant cineri manes, & Cerberus vltor
Turpia ieiuno terreat ossa sono:
Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro pessima semper auis:
Penelopen quoq; neglecto rumore mariti
Nubere lasciuo cogeret Antinoo.
Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et volucris nidis esse nouerca suis.
Quippe & collinas ad fossam mouerit herbas,
Stagnaq; currenti diluerentur aqua.
Audax cantatæ leges imponere Lunæ,

Et sua nocturno fallere terga lupo.
Posset & intentos astu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit vngue genas.
Consuluitq; striges nostro de sanguine, & in me
Hippomanes fœtæ semina legit equæ.
**Exorabat opus verbis, ceu blanda perurat,*
Saxosamq; terat sedula culpa viam:
Si te Eoa iuuat, DoroZantumq; aurea ripa,*
Et quæ sub Tyria concha superbit aqua,
Eurypiliq; placet Coæ textura Mineruæ,
Sectaq; ab Attalicis putria signa toris:
Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ,
Murrheaq; in Parthis pocula cocta focis:
Sperne fidem, prouolue Deos mendacia vincant:
Cedant damnosæ iura pudicitiæ.
Et simulare virum pretium facit, vtere causis.
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi fortè comas vexauerit vtilis ira,
Postmodò mercata pace premendus erit.
Deniq; vbi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac similes puros Isidis esse dies.
Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maijs Idibus esse tuum.
Supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra
Quidlibet: has artes si pauet ille, tenes.
Semper habe morsus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet esse datos.
Non te Medeæ delectent probra sequacis,
Nempe tulit fastus ausa rogare prior,

*Exornabat

Doroxanum, vel de orātē, vel, ...ebatarum ...ȝ. Alii sic, ...t. E. iuuat *Doroxanum &c.

Sed potiùs mundi Thais pretiosa Menandri,
Cùm ferit astutos comica mœcha Getas.
In mores te verte viri: si cantica iactat,
I comes, & voces, ebria, iunge tuas.
Ianitor ad dantes vigilet: si pulset inanis,
Surdus in obductam somniet vsq; seram.
Nec tibi displiceat miles modò factus amori,
Nauta nec, attrita si ferat æra manu.
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cælati medio cùm saliere foro.
Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum:
Versibus auditis quid nisi verba feres?
*Qui versus,*Coæ' dederit, nec munera vestis:* *Cea
*Ipsius tibi sit surda sine*arte' lyra,* *æte
Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
Vtere: nequis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati victura rosaria Pæsti
Sub matutino cocta iacere Noto.
His animos nostræ dum versat Acanthis amica,
[Per tenues ossa sunt numerata cutes.]
Sed cape torquatæ Venus ô regina columbæ.
Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
Sputaq; per dentes ire cruenta cauos:
*Atq; animam in tegetes putrem expirare*paternas'.*
Horruit algenti pocula curua' foco.*
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula, & immundo pallida mitra situ.
*Et*canit' in nostros nimis experrecta dolores,*

Sunt q[...] hûcverfu[...] nô habeâ[...] sed vacu[...] tate loci [...] dicât abe[...] se pêtam[...] trum: res[...] ipsa loqu[...] tur esse [...] dulteriuû[...]
*patentes
* perti[...] curta, ve[...] pergula cu[...] ta
*canis

clathra Cùm fallenda meo poll ce claustra forent.
Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo:
Vrgeat hunc suprà vis caprifice tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum cædito saxis,
adiice Mistaq; cum saxis addito verba mala.

DE ACTIACA PVGNA
nauali. Eleg. 6.

SAcra facit vates: sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos.
Cera Philetæis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas vrna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris:
Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aëre noxæ,
Pura nouum vati laurea mollit iter.
[usa] Sunt ui separet im hoc ti- tlo, DE AEsare. Musa Palatini referamus Apollinis ædem,
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina: Cæsar
Dum canitur, quæso Iuppiter ipse vaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum votis non operosa via.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
*Teucro Altera classis erat *tenero damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.

Hinc

Hinc Augusta ratis plenis Iouis omine velis,
Signaq; iam patriæ vincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunârat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua:
Cùm Phœbus linquens stantem se vindice Delon
(Nam tulit iratos mobilis vna Notos)
Astitit Augusti puppem super, & noua flamma)
Luxit in obliquam ter sinuata facem
Non ille attulerat crines in colla solutos,
Aut testudineæ carmen inerme lyræ,
Sed quali aspexit Pelopeium Agamemnona vultu,
Egessitq; auidis Dorica castra rogis:
Aut qualis flexos, soluit Pythona per orbes
Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ô longa mundi seruator ab Alba
Auguste, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari: iam terra tua est, tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam, quæ nunc te vindice freta,
Imposuit proræ publica vota tuæ.
Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene vidit aues.
Et nimiùm remis audent propè turpe Latinis
Principe te fluctus regia vela pati.
Nec te, quòd classis centenis remiget alis,
Terreat: inuito labitur illa mari.
Quodq; vehunt proræ, Centaurica saxa minantes:
*Tigna caua, & pictos*experiare metus.* *experier
Frangit, & attollit vires in milite causa:

Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest: committe rates: ego temporis author
Ducam laurigera Iulia rostra manu.
Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcus,
Proxima post arcus Cæsaris hasta fuit.
Vincit Roma, fide Phœbi: dat fœmina pœnas:
Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
Et pater Idalio miratus Cæsar ab astro:
Sum Deus, & nostri sanguinis ista fides.
Prosequitur cantu Triton, omnesq; marinæ
Plauserunt circa libera signa Deæ.
Illa petit Nilum, cymba malè nixa fugaci:
Hoc vnum, iusso non moritura die.
Dÿ melius, quantus mulier foret vna triumphus,
Ductus erat per quas antè Iugurtha vias.
Actius hinc traxit Phœbus monimenta, quòd eius
Vna decem vicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini: citharam iam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant conuiuia luco,
Blanditiæq; fluant per mea colla rosæ:
Vinaq; fundantur prælis elisa Falernis,
Terq; lauet nostras spica Cilissa comas.
Ingenium potis irritet Musa poëtis.
Bacche soles Phœbo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret seruire Sicambros,
Cepheam hic Meroën, fuscaq; regna canat:
Hic referat sero confessum fœdere Parthum,
Reddat signa Remi: mox dabit ipse sua.

Siue aliquid pharetris Augustus parcet Eois,
Differat in puero, ista trophaea suos.
Gaude Crasse nigras siquid sapis inter arenas:
Ire per Eufraten ad tua busta licet.
Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea vina dies.

*AD CYNTHIAM. Eleg. 7. *Somnium

S*Vnt aliquid manes: LETVM non omnia finit,*
Lucidaq; euictos effugit vmbra rogos:
Cynthia nanq; meo visa est incumbere fulcro,
Murmur ad extremae nuper humata viae.
Cùm mihi ab exequijs somnus penderet amoris,
Et quererer lecti frigida regna mei:
Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
Eosdem oculos: lateri vestis adusta fuit:
Et solitum digito beryllon adederat ignis,
Summaq; Lethaeus triuerat ora liquor:
Spiranteisq; animos, & vocem misit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide, nec cuiquam melior sperande puellae,
In te iam vires somnus habere potest?
Iam'ne tibi exciderant vigilantis furta Suburrae,
Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
Per quam demisso quoties tibi fune pependi
Alterna veniens in tua colla manu.
Saepe Venus triuio commista est pectore misto,
Fecerunt tepidas pallia nostra vias.
Foederis heu taciti cuius fallacia verba
Non audituri diripuere Noti.

At mihi non oculos quisquam inclinauit euntem,
Vnum impetrassem te reuocante diem.
* fissa Nec crepuit *fixa, me propter arundine custos,
Læsit & obiectum tegula curta caput.
Deniq; quis nostro curuum te funere vidit?
Atram quis lachrymis incaluisse togam?
Si piguit portas vltra procedere, at illuc
Iussisset lectum lentiùs ire meum.
Cur ventos non ipse rogis ingrate petisti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?
Hoc etiam graue erat nulla mercede hiacynthos
Iniicere, & fracto busta piare cado.
Lygdamus vratur, candescant lamina vernæ.
Sensi ego, cùm insidiis pallida vina bibi.
Aut Nomas arcanas tollat versuta saliuas,
Dic & damnatas ignea testa manus,
Quæ modò per viles inspecta est publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade signat humum.
Et grauiora rependit iniquis pensa quasillis,
Garrula de facie siqua locuta mea est,
Nostraq; quòd Petale tulit ad monimenta corollas,
Codicis immundi vincula sentit anus.
Cæditur & Lalage tortis suspensa capillis,
Per nomen quoniam est ausa rogare meum,
Te patiente meæ conflauit imaginis aurum,
Ardent è nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector, quamuis merearc, Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen:

Tergeminusq; canis sic mihi molle sonet:
Me seruasse fidem: si fallo, vipera nostris
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet:
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaq; diuersa remigat omnis aqua.
Vna Clytæmnestræ stuprum vehit, altera Cressæ
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
*Ecce coronato pars altera*parta phaselo,* *victa, vel, vecta
Mulcet vbi Elysias aura beata rosas.
*Quà numerosa fides, *quà queritur vnda Cybelles,* *quaq; erras turba
Mitratisq; sonant Lydia plectra choris,
Andromedeq;, & Hypermestre sine fraude maritæ
Narrant historiæ pectora nata suæ.
Hæc summa æternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida saxa manus.
Narrat Hypermestræ magnum ausas esse sorores
In scelus, hoc animum non valuisse suum.
Sic mortis lachrymis vitæ sanamus amores.
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus, si fortè moueris,
Si te non totum Chloridos herba tenet:
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis,
Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Deliciæq; meæ Latris, cui nomen ab vsu est,
Ne speculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoscunq; meo fecisti nomine versus,
Vre mihi: laudes desine habere meas.
Pelle hederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
Mollia contortis alligat ossa comis:

Ramosis

Ramoſis Anio quà pomifer incubat aruis.
Et nunquam Herculeo numine pallet ebur.
Hoc carmen media, dignum me, ſcribe columna:
Sed breue, quod currens vector ab Vrbe legat.
*Hic *Hac Tyburtina iacet aurea Cynthia terra.*
Acceßit ripæ laus Aniene tuæ.
Nec tu ſperne pijs venientia ſomnia portis:
Cùm pia venerunt ſomnia, pondus habent.
Nocte vagæ ferimur, nox clauſas liberat vmbras,
Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera.
Luce iubent leges Lethæa ad ſtagna reuerti:
Nos vehimur, vectum nauta recenſet onus.
Nunc te poßideant aliæ, mox ſola tenebo:
Mecum eris, & mistis oßibus oſſa teram.
Hæc poſtquam querula mecum ſub voce peregit,
Inter complexus excidit vmbra meos.

DE CYNTHIA ET DRACONE. Eleg. 8.

Diſce quid Exquilias hac nocte fugarit aquoſas,
Cùm vicina meis turba cucurrit agris.
Lanuuium annoſi vetus eſt tutela Draconis,
*...um raræ Hîc vbi *Tartareæ non perit hora moræ:*
Quà ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu,
Quà penetrat virgo tale iter omne caue.
Ieiuni ſerpentis honos, cùm pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellæ,
Cùm temere anguino creditur ore manus.
Ille ſibi admotas à virgine corripit eſcas,

Virginis in palmis ipso canistra tremunt.
Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum:
Clamantq; agricolæ, Fertilis annus erit.
*Nuc mea detonsis auecta est Cynthia*mannis':* *ab annis
Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia dic quæso, quantum, te teste, triumphum
Egerit effusis per tua saxa rotis:
Turpis in arcana sonuit cùm rixa taberna:
Si sine me, famæ non sine labe meæ.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros frena mouere locos.
**Serica nam taceo Volsi carpenta nepotis:'* * Siriga n. capto V. c nepote. ali pro Capto habent Tracto.
Atq; armillatos, colla Molossa, canes,
*Qui dabit immundæ venalia*farta' saginæ,* *fata
Vincet vbi erasas barba pudenda genas.
Cùm fieret nostro toties iniuria lecto,
Mutato volui castra mouere toro.

DEPREHENSVM PROPERTIVM cum Phyllide, & Theïa amicis à Cynthia: vapulasseq; ab ea omnes vehementer. Eleg. 9.

PHyllis Auentinæ quædam est vicina Dianæ:
Sobria, grata parum: cùm bibit, omne decet.
Altera Tarpeios est inter Theïa lucos.
Candida: sed potæ non satis vnus erit.
His ego constitui noctem lenire vocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba.

u Quæris

Quæris concubitus? inter vtranq; fui.
Lygdamus ad Cyathos, vtriq; æstiua supellex,
Et Methimnei grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat coralistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Nanus & ipse suos breuiter concretus in artus
Iactabat truncas ad caua buxa manus,
Sed neq; suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inq; suos mensa supina pedes.
Me quoq; per talos Venerem quærente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco,
Lanuuij ad portas hei mihi solus eram:
Cùm subitò rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cùm totas resupinat Cynthia valuas,
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mî digitos inter cecidere remissos,
Palluerantq; ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, &, quantùm fœmina, sæuit:
Spectaclum capta nec minus Vrbe fuit.
Phyllidos iratos in vultum conijcit vngues,
Territa vicinas Theïa clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis & insana se mita nocte sonat.
Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis,
Excipit obscura prima taberna viæ.
Cynthia in exuuijs gaudet, victrixq; recurrit,
Et mea peruersa sauciat ora manu,

Imponitq; notam collo, morsuq; cruentat:
Præcipueq; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; vbi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur, geniumq; meum prostratus adorat.
Lygdame, nil potui: tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera veni,
Cùm vix tangendos præbuit illa pedes.
Atq; ait, Admissæ si vis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spatiabere cultus in vmbra.
Nec cùm lasciuum sternet arena forum:
Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ,
Lygdamus in primis, omnis mihi causa querelæ,
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.
Indixit leges. respondi ego, Legibus vtar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quemcunq; locum externæ tetigere puellæ
Sufficit, & pura limina tergit aqua.
Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto,
Respondi: & toto soluimus arma toro.

DE HERCVLE, ET MORte Caci. Eleg.10.

A*Mphitryoniades qua tempestate iuuencos*
Egerat à stabulis, ô Erythræa, tuis:
Venit ad inuictos pecorosa palatia montes,

Et statuit fessos fessus & ipse boues.
Quà Velabra suo stagnabant flumine, quaq;
Nata per vrbanas velificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
Incolumes: furto polluit ille locum.
Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora sonos,
Hic, ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
Auersos cauda traxit in antra boues:
Nec sine teste Deo, furem sonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus: & Alcides sic ait, Ite boues:
Herculis ite boues nostræ labor vltime clauæ
Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boues:
Aruaq; mugitu sancite Boaria longo
Nobile erit Romæ pascua nostra forum.
Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,
Terraq; non vllas fœta ministrat aquas.
Sed procul inclusas audit ridere puellas.
Lucus ab vmbroso fecerat orbe nemus:
Fœmineæ loca clausa Deæ, fontesq; piandos,
Impunè & nullis sacra retecta viris:
Deuia puniceæ velabant limina vittæ
Putris odorato luxerat igne casa:
Populus & longis ornabat frondibus ædem,
Multaq; cantantes vmbra tegebat aues.
Huc ruit in siccam congesto puluere barbam,
Et iacit ante fores verba minora Deo:

Vos

Vos precor, ô luci sacro quæ luditis antro,
*Pandite defeßis hospita *vestra' viris:* *tecta
Fontis egens erro, circaq; sonantia lymphis,
Et caua suscepto flumine palma sat est.
Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
Ille go sum, Alciden terra recepta vocat.
Quis facta Herculeæ non audit fortia clauæ?
Et nunquam ad natas irrita tela feras?
Atq; vni Stygias hominum luxisse tenebras?
Accipite hæc: fesso vix mihi terra patet.
Quòd si Iunoni sacrum faceretis amaræ,
Non clausisset aquas ipsa nouerca suas.
Sin aliquam vultusq; meus, setæq; leonis
Terrent, & Libyco sole perusta coma:
Idem ego Sidonia feci seruilia palla
Officia, & Lydo pensa diurna colo:
Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides: at talibus alma sacerdos,
Puniceo canas stamine vincta comas,
Parce oculis hospes, lucoq; abscede verendo:
Cede agedum, & tuta limina lingue fugâ,
Interdicta viris metuenda lege piatur,
Quà se summota vindicat ara casa.
Magnam Tiresias aspexit Pallada vates,
Fortia dum, posita Gorgone, membra lauat.
Dij tibi dent alios fontes, hæc lympha puellis
Auia secreti liminis vna fuit.
Sic anus. ille humeris postes concußit opacos,

Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postquàm exhausto iam flumine vicerat æstum,
Ponit vix siccis tristia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit: hac fesso vix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota est ara repertis,
Ara per has, inquit, maxima facta manus:
Hæc nullis vnquam pateat veneranda puellis,
Herculis eximij ne sit inulta sitis.
Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno,
Sancte velis libro dexter inesse meo.
Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
Sic sanctum Tatiæ composuere Cures.

QVARE IVPPITER FERETRIVS DICTVS. Eleg. II.

NVnc Iouis incipiam causas aperire Feretri:
Armaq; de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter ascendo: sed dat mihi gloria vires:
NON iuuat ex facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ
Huius, & exuuijs plenus ab hoste redis:
Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem
Victor in euersum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Cenina ductor ab arce,
Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,
Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc videt ante cauas vibrantem spicula turres
Romulus, & votis occupat antè ratis.

Iuppiter hæc hodie tibi victima corruat Acron:
Vouerat, & spolium corruit ille Ioui.
Vrbis, virtutisq; parens sic vincere sueuit,
Qui tulit aprico frigida castra lare.
Idem eques, & frænis, idem fuit aptus aratris,
Et galea hirsuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma pyropo,
Præbebant cæsi baltea lenta boues.
Cossus at insequitur Veientis cæde Tolumni,
Vincere cùm Veios posse laboris erat.
Nec dum vltra Tyberim belli sonus, vltima præda
Nomentum, & captæ iugera pauca Coræ.
*Et Veij veteres & vos tum *præda' fuistis,* *regna
Et vestro posita est aurea sella foro:
Nunc intra muros pastoris buccina lenti
Cantat, & in vestris ossibus arua metunt.
Fortè super portæ dux Veius astitit arcem,
Colloquiumq; sua fretus ab vrbe dedit,
Dumq; aries murum cornu pulsabat aheno,
Vineaq; inductum longa tegebat opus:
Cossus ait, forti meliùs concurrere campo.
Nec mora fit: plano sistit vterq; gradu.
Dij Latias iuuere manus, desecta Tolumni
Ceruix, Romanos sanguine lauit equos.
Claudius à Rheno traiectos arcuit hostes,
Belgica cùm vasti parma relata ducis.
Virdomari genus hic Rheno iactabat ab ipso,
Nobilis erectis fundere gesa rotis.
Illi virgatis iaculantis ab inguine braccis

Torquis ab incisa decidit vnca gula.
Nunc spolia in templo tria condita. causa Feretri,
Omine quòd certo dux ferit ante ducem:
Seu quia victa suis humeris hæc arma ferebant,
Hin Feretri dicta est ara superba Iouis.

*CORNELIA PAVLO marito.

*AD PAVLVM. Eleg. 12.

DEsine Paule meum lachrymis vrgere sepulchrũ.
PANDITVR *ad nullas ianua nigra preces.*
Cùm semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante viæ:
Te licet orantem fuscæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lachrymas littora surda bibent.
Vota mouent superos: vbi portitor æra recepit,
Obserat herbosos lurida porta rogos.
Sic mæstæ cecinere tubæ, cùm subdita nostrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Pauli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habuit Cornelia Parcas?
*Et sum, quod digitis quinq; leuatur, onus. (*En)
Damnatæ noctes, & vos vada lenta paludes,
Et quæcunq; meos implicat vnda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia veni:
Det pater hic vmbræ mollia iura meæ.
Aut siquis posita iudex sedet Aeacus vrna,
In mea sortita iudicet ossa pila.
*Assideant fratres, iuxta *Minoia sella, (*Minoida sellam,)
Eumenidum intento tuba seuera foro.
Sisyphe molle vaces, taceant Ixionis orbes,

Fallax

Fallax Tantaleo corripiare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbras,
Et iaceat tacita lapsa catena sera.
Ipsa loquor pro me: si fallor, pœna Sororum
Infœlix, humeros vrgeat vrna meos.
Si cui fama fuit per auita trophæa decori,
Vera Numantinos regna loquuntur auos.
Altera maternos exæquat turba Libones,
Et domus est titulis vtraq; fulta suis.
Mox vbi iam facibus cessit prætexta maritis,
Vinxit & acceptas altera vitta comas:
Iungor Paule tuo sic discessura cubili,
In lapide hoc vni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi Roma colendos,
Sub quorum titulis Africa tonsa iaces:
Et Persen proaui simulantem pectus Achillis,
Quiq; tuas proauus fregit Achille domos:
Me neq; censuræ legem mollisse, nec vlla
Labe mea nostros erubuisse focos.
Non fuit exuuijs tantis Cornelia damnum,
Quin & erat magnæ pars imitanda domus.
Nec mea mutata est ætas, sine crimine tota est.
Viximus insignes inter vtranq; facem.
Mî natura dedit leges à sanguine ductas,
Ne possim melior iudicis esse metu.
Quælibet austeras de me ferat vrna tabellas,
Turpior assensu non erit vlla meo.
Vel tu, quæ tardam mouisti fune Cybellen,
Claudia turrita rara ministra Deæ:

Vel cui commissos cùm Vesta reposceret ignes,
Exhibuit viuos carbasus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læsi,
In me mutatum, quid nisi fata velis?
Maternis laudor lachrymis, Vrbisq; querelis:
Defleta & gemitu Cæsaris ossa mea.
Ille sua nata dignam vixisse sororem
Increpat, & lachrymas vidimus esse Deo.
Et tamen emerui generosos vestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum post fata leuamen
Condita sunt vestro numina nostra sinu.
Vidimus & fratrem sellam geminasse curulem,
Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu speciem censuræ nacta paternæ,
Fac teneas vnum, nos imitata, virum:
Et serie fulcite genus, mihi cymba volenti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc est fœminei merces extrema triumphi,
Laudat vbi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo, communia pignora, natos:
Hæc cura, & cineri spirat inusta meo.
Fungere maternis vicibus pater: illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cùm dederis tua flentibus, adijce matris:
Tota domus cœpit nunc onus esse tuum.
Et siquid doliturus eris, sine testibus illis:
Cùm venient, siccis oscula falle genis.
Sat tibi sunt noctes, quas de me Paule fatiges,

Somniaq; in faciem credita ſæpe meam.
Atq; vbi ſecretò noſtra ad ſimulachra loquêris,
Vt reſponſuræ ſingula verba iace.
Seu tamen aduerſum mutarit ianua lectum,
Sederit & noſtro cauta nouerca toro:
Coniugium pueri laudate, & ferte paternum.
Capta dabit veſtris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis: collata priori
Vertet in offenſas libera verba ſuas.
Seu memor ille mea contentus manſerit vmbra.
Et tanti cineres duxerit eſſe meos:
Diſcite venturam iam nunc ſentire ſenectam,
Cælebis ad curas nec vacet vlla via.
Quod mihi detractum eſt, veſtros accedat ad annos:
Prole mea Paulum ſic iuuat eſſe ſenem.
Et bene habet, nunquam mater lugubria ſumpſi,
Venit in exequias tota caterua meas.
Cauſa perorata eſt, flentes me ſurgite teſtes,
Dum pretium vitæ grata rependit humus.
Moribus & cælum patuit: ſim digna merendo
Cuius honoratis oſſa vehantur aquis.

FINIS.

CN. CORNELII GALLI VITA.

Cornelius Gallus Foroiuliensis, Orator, ac Poëta clarissimus, ex infimâ fortuna in Augusti amicitiam susceptus, Aegyptum prouinciam Romanorum primus obtinuit: cùm quædam in conuiuio per merum fassus esset, in suspicionem coniurationis adductus, damnandusq; Senatui traditus, ob pudorem propria se manu interfecit anno ætatis suæ LXIII. Hunc P. V. Maro vsque adeò sibi amicissimum habuit, vt Bucolica & Georgica in eius laudibus terminârit. Verùm quia in Georgicis pleniores de eo laudes continebantur, iubente Augusto in Aristei fabulam commutauit. Scripsit Cornelius Gallus Elegiarum libros IIII. de Cytheride quadam P. Volumnii liberta, quam ficto nomine Lycorida appellauit: inq; iis imitatus est Euphorionem Chalcidicum poëtam. Lasciuiusculus semper fuit: In compositione tamen cæteris, qui Elegiam Latinè scriptitarunt, durior à Fabio non temerè iudicatus. Eius scripta penitus interciderunt, præter hunc vnum libellum, quem paulò ante mortem in Aegypto visus est perscripsisse. Nam cùm ibi Græcam quandam puellam adamasset, nec propter ingrauescentem iam ætatem eius libidini satisfacere potuisset: materia satis opportunè oblata est, vt senectutis incommoda describens, iuueniles suos amores recenseret, seq; in suis carminibus multò meliùs, quàm in nummo, spectandum effingeret. Nam quòd fuerit Hetruscus, quòd Orator, quòd Poëta, quòd etiam vinolentus, quòd Lycorida adamarit, quòd Legatus Aegypto præfuerit, hinc manifestissimè colligitur: quæ siquis diligenter animaduertat, fatebitur hunc libellum Cornelii Galli, non alterius fuisse, vt quidam parum prudenter existimârunt.

CN. CORNELII GALLI POETAE CLARISSIMI EX IIS QVAE

colligi potuere fragmentis, Elegiarum Libellus.

EMVLA cur cessas finem properare Senectus?
Cur & in hoc fesso corpore tarda sedes?
Solue, precor, miseram tali de carcere vitam,
Mors est iam requies, viuere pœna mihi.
Non sum qui fueram: periit pars maxima nostri:
Hoc quoq;, quod superest, languor, & horror habet,
Lux grauis in luctu, rebus mœstissima latis,
Quodq; omni est peius funere, velle mori.
Dum iuuenile decus, dum mens, sensusq; manebat,
Orator toto clarus in orbe fui.
Sæpe poëtarum mendacia dulcia finxi,
Et veros titulos res mihi ficta dedit.
Sæpe perorata percepi lite coronam
Et data sunt linguæ præmia digna meæ.
Quæ cùm defunctis iam sunt immortua membris:
Heu senibus vitæ portio quanta manet?
Nec minor his aderat sublimis gratia formæ:
Quæ, vel si desint cætera multa, placet.
Quinetiam VIRTVS fuluo pretiosior auro,

Per quam praeclarum plus micat ingenium.
Si placuit canibus densos circundare saltus,
Occubuit telis praeda petita meis:
Si libuit celeres arcu tentare sagittas,
Prostraui multas non sine laude feras.
Dulce fuit madidam si fors versare palaestram,
Implicui validis lubrica membra toris.
Nunc agili cursu cunctos anteire solebam:
Nunc tragicos cantus exuperare meo.
Augebat meritum dulcis mixtura bonorum:
Vt semper varium plus micat artis opus.
Nam quaecunq; solent per se perpensa placere:
Alterno potiùs vincta decore placent.
Has inter virtutis opes, tolerantia rerum
Spernebat cunctas insuperata minas.
Vertice nudato ventos, pluuiasq; ferebam:
Non mihi solstitium, nec graue frigus erat.
Innabam gelidas Tyberini fluminis vndas:
Nec metui dubio credere membra freto.
Quamuis exiguo poteram requiescere somno,
Et quamuis modico membra fouere cibo.
At si me subitò vinosus repperit hospes,
Aut lenis fecit sumere vina dies,
Cessit & ipse pater Bacchus, stupuitq; bibentem,
Et quicunq; solet vincere, victus abit.
Haud facile est animum tantis inflectere rebus,
Vt res oppositas mens ferat vna duas.
Hoc quoq; virtutum quondam certamine, magnum
Socratem palmam promeruisse ferunt.

Hinc etiam rigidum memorant valuisse Catonem:
Non res in vitium, sed malè facta cadunt.
Intrepidus quæcunq; forent, ad vtrunq; ferebar:
Cedebant animo tristia cuncta meo.
Pauperiem, modico contentus, semper amaui:
Et rerum dominus nil cupiendo fui.
Tu me sola tibi subdis miseranda Senectus,
Cui cedit quicquid vincere cuncta potest.
In te corruimus: tua sunt quæcunq; fatiscunt:
Vltima quæq; tuo conficis ipsa malo.
Ergo his ornatum meritis Hetruria nostris
Optabat natis me sociare suis:
Sed mihi dulce magis resoluto viuere collo,
Nullaq; coniugij vincula grata pati.
Ibam per mediam vernali corpore Romam,
Spectandus cunctis vndiq; virginibus.
Quæq; peti poterat, fuerat vel fortè petita,
Erubuit vultus visa puella meos.
Et nunc subridens latebras fugitiua petebat,
Non tamen effugiens, tota latere volens.
Sed magis ex aliqua cupiebat parte videri:
Lætior hoc multò, quòd malè tecta foret.
Sic cunctis formosus ego, gratusq; videbar
Omnibus, & sponsus sic genialis eram.
Sed tantùm sponsus: nam me natura pudicum
Fecerat, & casto pectore durus eram.
Nam dum præcipuæ cupio me iungere formæ,
Permansi viduo frigidus vsq; toro.
Omnis fœda mihi, atq; omnis mihi rustica visa est,
Nullaq;

Nullaq; coniugio digna puella meo.
Horrebam tenues, horrebam corpore pingues.
Nec mihi grata breuis, nec mihi longa fuit.
Cum media tantùm dilexi ludere forma:
Maior enim mediis gratia rebus inest.
Corporis has nostri mollis lasciuia partes
Incolit: has sedes mater amoris habet.
Quærebam gracilem: sed non quæ macra fuisset:
Carnis ad officium carnea membra placent.
Sic quod in amplexu delectat stringere corpus,
Ne lædant pressum quælibet ossa latus,
Candida contempsi, nisi quæ suffusa rubore
Vernarent propriis ora serena rosis.
Hunc Venus ante alios sibi vendicat ipsa colorem,
Diligit & florem Cypris vbiq; suum.
Aurea Cæsaries, demissaq; lactea ceruix,
Vultibus ingenuis visa sedere magis.
Nigra supercilia, & frons libera, lumina nigra,
Vrebant animum sæpe notata meum.
Flammea dilexi, modicumq; tumentia labra,
Quæ mihi gustanti basia plena darent.
In tereti collo visum pretiosius aurum,
Gemmaq; iudicio plus radiare meo.
Singula turpe seni quondam quæsita referre:
Et quod tunc decuit, iam modò crimen habet.
Diuersos diuersa iuuant: non omnibus annis
Omnia conueniunt: res priùs apta, nocet.
Exultat leuitate puer, grauitate senectus:
Inter vtrunq; manens stat iuuenile decus.

Hunc

poeta lasciui[illegible]

Hunc tacitum, triſtemq́; decet. ſit clarior ille
Lætitia, & linguæ garrulitate ſua.
Cuncta trahit ſecum, vertitq́; volubile tempus:
Nec patitur certa currere quenq́; via.
Nunc quia longa mihi grauis eſt, & inutilis ætas,
Viuere cùm nequeam, ſit mihi poſſe mori.
O' quàm dura premit miſeros conditio vitæ!
Nec mors humano ſubiacet arbitrio:
Dulce mori miſeris: ſed mors optata recedit:
At cùm triſtis erit, præcipitata venit.
Me verò heu tantis defunctum partibus olim,
Tartareas viuum conſtat inire vias.
Iam minor auditus, guſtus minor, ipſa minora
Lumina vix tactu noſcere certa queo.
Nullus dulcis odor, nulla eſt iam grata voluptas,
Senſibus expertem quis ſupereſſe putet?
Et lethæa mea ſubeunt obliuia mentem,
Nec confuſa ſui iam meminiſſe poteſt.
Ad nullum conſurgit opus, cùm corpore languet,
Atq; intenta ſuis obſtupet ipſa malis.
Carmina nulla cano: cantandi ſomma voluptas
Heu fugit, & vocis gratia vera perit.
Non fora ſollicito: nec blanda poëmata fingo:
Litibus heu rapidis commoda dura ſequor.
Ipſaq́; me ſpecies quondam dilecta reliquit:
Et videor formæ mortuus eſſe meæ.
Pro niueo, rutiloq́; priùs, nunc inficit ora
Pallor, & exanguis, funereusq́; color.
Aret ſicca cutis, rigidi ſtant vndiq; nerui,

Et lacerant vnca tabida membra manus.
Quondam ridentes oculi: nunc fonte perenni
Deplangunt pœnas nocte, dieq; suas.
Et quos grata prius ciliorum serta tegebant,
Desuper incumbens hispida sylua premit.
Ac velut inclusi cæco conduntur in antro:
Nescio quid toruum, vel furiale vident.
Iam pauor est vidisse senem: nec credere possis
Hunc hominem humana qui ratione caret.
Si libros repeto, duplex se littera findit,
Largior occurrit pagina nota mihi.
Claram per nebulas videor mihi cernere lucem:
Nubila sunt oculis ipsa serena meis:
Eripitur sine nocte dies: caligine cæca
Septum tartareo quis neget esse loco?
Talia quis demens homini persuaserit author,
Vt cupiat voto turpior esse suo?
Iam subeunt morbi, subeunt discrimina mille:
Iam dulces epulæ, deliciæq; nocent.
Cogimur à gratis animum suspendere rebus,
Atq; vt viuamus, viuere desinimus.
Et iam me dudum cui nulla aduersa nocebant,
Ipsa, quibus regimur, nunc alimenta grauant.
Esse libet saturum, saturum mox esse pigebit:
Præstat vt abstineam, ast abstinuisse nocet.
Quæ modò profuerat, contraria redditur esca:
Fastidita iacet, quæ modò dulcis erat.
Non Veneris sunt grata mihi, nec munera Bacchi,
Nec quicquid vitæ fallere damna solet.

Sola

Sola iacens natura manet, quæ sponte per horas
Soluitur, & vitio carpitur ipsa suo.
Non potus, experta mihi medicamina, prosunt,
Non ægris quicquid ferre solebat opem.
Sed cum materia pereunt quæcunq; parantur,
Fit magis & damnis tristior vrna meis.
Non secus instantem cupiens fulcire ruinam
Diuersis contrà nititur obicibus,
Donec longa dies, omni compage soluta,
Ipsum cùm rebus subruat auxilium.
Quid, quòd nulla leuant animum spectacula rerum,
Nec mala tot vitæ dissimulare licet?
Turpe seni vultus nitidi, vestesq; decoræ,
Atq; etiam est ipsum viuere turpe senem.
Crimen amare iocos, crimen conuiuia, cantus,
Ô miseri, quorum gaudia crimen habent.
Quid mihi diuitiæ, quarum si demeris vsum,
Quamuis largus opum, semper egenus ero?
Imò etiam pœna est partis incumbere rebus,
Quas cùm possideas, est violare nefas.
Non aliter sitiens vicinas Tantalus vndas
Captat, & appositis abstinet ora cibis.
Efficior custos rerum magis ipse mearum,
Conseruans alijs, quæ periere mihi.
Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
Peruigil obseruat non sua poma draco.
Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ,
Hinc requies animo non datur vlla meo.
Quærere quæ nequeo, semper retinere laboro,

Et retinens ſemper nil tenuiſſe puto.
Stat dubius, tremulusq́; ſenex, ſemperq́; malorum
Credulus, & ſtultus quæ facit ipſe timet.
Laudat præteritos, præſentes deſpicit annos:
Hoc tantùm rectum, quod ſapit ipſe, putat.
Se ſolum doctum, ſe iudicat eſſe peritum,
Et quod ſit ſapiens, deſipit inde magis.
Multa licet nobis referens, eademq́; reuoluens,
Horret, & alloquium conſpuit ipſe ſuum.
Deficit auditor, non deficit ipſe loquendo:
O' ſola fortes garrulitate ſenes.
Omnia nequicquam clamoſis vocibus implet,
Nil ſatis eſt, horret, quæ placuere modò.
Arridet de ſe ridentibus: ac ſibi plaudens,
Incipit opprobrio lætior eſſe ſuo.
Hæ ſunt primitiæ mortis. his partibus ætas
Deſluit, & pigris greßibus ima petit.
Non habitus, non ipſe color, non greſſus euntis,
Non ſpecies eadem, quæ fuit antè, manet.
Labitur ex humeris demiſſo corpore veſtis.
Quæq́; breuis fuerat, iam modò longa mihi eſt.
Contrahimur, miroq́; modò decreſcimus ipſi,
Diminui noſtri corporis oſſa putes.
Nec cælum ſpectare licet, ſed prona ſenectus
Terram, à qua genita eſt, & reditura videt.
Fitq́; tripes, prorſus quadrupes, vt paruulus infans,
Et per ſordentem flebile ſerpit humum.
Ortus cuncta ſuos repetunt, matremq́; requirunt,
Et redit ad nihilum, quod fuit antè nihil.

Hinc

Hinc est quòd baculo incumbens ruitura senectus
Assiduo pigram verbere pulsat humum.
Et numerosa mouens certo vestigia passu,
Talia rugato creditur ore loqui:
Suscipe me genitrix, nati miserere laborem,
Membra velis gremio fessa fouere tuo:
Horrent me pueri, nequeo velut antè videri,
Horrendos partus cur sinis esse tuos?
Nil mihi cum superis: expleui munera vitæ,
Redde, precor, patrio mortua membra solo.
Quid miseros varijs prodest suspendere pœnis?
Non est materni pectoris ista pati.
His dictis, trunco titubantes sustinet artus,
Neglecti repetens stramina dura tori.
Quo postquam iacuit, misero quid funere differt?
Heu tantùm attriti corporis ossa vides.
Cumq; magis iaceam semper, viuamq; iacendo:
Quis sub vitali me putet esse loco?
Iam pœna est totum quod viuimus: vrimur æstu,
Officiunt nebulæ, frigus, & aura nocet.
Ros lædit, modicoq; etiam corrumpimur imbre,
Veris, & autumni lædit amœna dies.
Hinc miserum scabies, hinc tussis anhela fatigat:
Continuo gemitus ægra senectus habet.
Hos superesse rear, quibus & spirabilis aër,
Et lux, qua regimur, redditur ipsa grauis!
Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus
Abuolat, & sera vix mihi nocte redit.
Vel si lassatos nunquam dignabitur artus,

Turbidus in quantis horret imaginibus!
Mollia fulcra tori duris sunt cotibus æqua:
Parua licet, magnum pallia pondus habent.
Cogor per mediam turbatus surgere noctem,
Multaq; ne patiar deteriora, pati.
Vincimur infirmi defectu corporis: & quæ
Noluero, infœlix, hac ego parte trahor.
Omnia naturæ soluuntur viscera nostræ,
Et tam præclarum quod malè mutat opus.
His veniens onerata malis inopina senectus,
Cedere ponderibus se docet ipsa suis.
Ergo quis has cupiat per longum ducere pœnas,
Paulatimq; anima deficiente mori?
Morte mori meliùs, quàm vitam ducere mortis,
Et sensus membris sic sepelire suis.
Non queror heu longi quòd totum soluitis anni,
Improba naturæ dicere iura nefas.
Deficiunt validi longæuo tempore tauri:
Et quondam pulcher, qui modò turpis, equus.
Fracta diu rabidi compescitur ira leonis:
Lentaq; per senium Caspia tigris erit.
Ipsa etiam veniens consumet saxa vetustas:
Et nullum est quod non tempore cedat opus.
Sed mihi venturos meliùs præuertere casus,
Atq; infœlices anticipare dies.
Pœna minor, certam subitò perferre ruinam,
Quod timeas grauius sustinuisse diu.
At quos fert alios quis poßit dicere casus?
Hoc quoq; difficile est commemorasse seni.

Iurgia, contemptus, violentaq; damna sequuntur,
Nec quisquam ex tantis præbet amicus opem.
Ipsi me pueri, atq; ipsæ sine lite puellæ,
Turpe putant dominum iam vocitare suum.
Irrident gressus, irrident deniq; vultum,
Et tremulum, quondam quod timuere, caput.
Quumq́; nihil videam, tamen hoc spectare licebit,
Vt grauior misero pœna sit ista mihi.
Fœlix qui meruit tranquillam ducere vitam,
Et lætos stabili claudere fine dies.
Dura satis miseris memoratio prisca bonorum,
Et grauiùs summo culmine missa ruunt.

EN dilecta mihi nimiùm formosa Lycoris,
Cum qua mens eadem, res fuit vna mihi.
Post multos quibus indiuisi viximus annos,
Respuit amplexus heu stupefacta meos.
Iamq́; alios iuuenes, aliosq́; requirit amores:
Me vocat imbellem, decrepitumq́; senem.
Nec meminisse volet transacta dulcia vitæ,
Nec quòd me potiùs reddidit ipsa senem.
Imò etiam causas ingrata, ac perfida fingit,
Vt spretus vitio iudicer esse meo.
Hæc me præteriens cùm dudum forte videret,
Expuit, obductis vestibus ora tegens.
Hunc ego dilexi? meq́; hic complexus amauit?
Huic ego sæpe, nefas, oscula blanda dedi?
Nauseat: & priscum vomitu ceu fundat amorem,
Imponit capiti plurima dira meo.

Heu quid longa dies nunc affert? vt sibi quisquam
Quondam dilectum prodere turpe putet?
Nónne fuit melius tali me tempore fungi,
Quò nulli merito despiciendus eram,
Quàm postquàm periјt: quicquid fuit antè decoris,
Extinctum meritis viuere criminibus?
Iam nihil est totum quod viximus: Omnia secum
Tempus præteriens, horaq; summa trahit.
At mea iam niuei circundant tempora cani,
Et iam cæruleus inficit ora color.
Præstat adhuc, nimiumq; sibi speciosa videtur,
Atq; annos mecum despicit illa suos.
Et fateor, primæ retinet monumenta figuræ,
Atq; inter cineres condita flamma manet.
Vt video, pulchris etiam vos parcitis anni,
Nec veteris formæ gratia tota perit.
Relliquijs veterum iuuenes pascuntur amorum,
Sed siquid nunc est, quod fuit antè, placet.
Ante oculos statuunt primæui temporis actus,
Atq; in præteritum luxuriantur opus.
Et quia nos totus membrorum deserit vsus:
Nullos amplexus, quos remoretur, habet.
Sed miseris solus superest post omnia luctus:
Quot bona tunc habui, tot modò damna fleo.
Ergo velut pecudum præsentia sola manebunt?
Nil de transactis, quod memoretur, erit?
Cùm fugiant & bruta nouos animalia campos,
At repetant celeres pascua nota greges,
Sub qua decubuit, requiescens diligat vmbram

Taurus,

Taurus, & amissum quærat ouile pecus,
Dulciùs in solitis cantet philomela rubetis,
Sitq; suum rapidis dulce cubile feris,
Tu tantùm bene nota tibi, atq; experta relinquis
Hospitia, & potiùs non manifesta petis?
Non'ne placet meliùs certis confidere rebus?
Euentus varios res noua semper habet.
Sum grandæuus ego, nec tu minùs alba capillis,
Par ætas animos conciliare solet.
Si modò non possum, quondam potuisse memento:
Sit satis vt placeam, me placuisse priùs.
Permanet in validis reuerentia prisca colonis,
Quod fuit in vetulo milite, miles amat.
Rusticus expertum deflet cessisse iuuencum,
Cum quo consenuit miles honorat equum.
Nec me adeò primis spoliauit floribus ætas:
En facio versus, & mea dicta cano.
Sit grauitas, sitq; ipsa tibi veneranda senectus
Sit quòd te nosti viuere velle diu.
Quis suam in alterius condemnet crimine vitam?
Et quò prætendit, claudere certet iter?
Dicere si fratrem, seu dedignaris amicum,
Dic patrem, affectum nomen vtrunq; tenet.
Vincat honor luxum, pietas succedat amori:
Plus ratio, quanuis cæca, valere solet.
His lachrymis longos, quantùm fas, fleuimus annos:
Et graue quod doleat commemorare diu.

NVnc operæpretiũ est quedã memorare iuuẽta,
Atq; senectutis pauca referre meæ:
Quò lector mentem rerum vertigine fractam
Erigat, & mœstum noscere curet opus.
Captus amore tuo demens Aquilina ferebar,
Pallidus, & tristis, captus amore tuo.
Nondũ, quid sit amor, vel quid Venus ignea, nôram:
Torquebar potiùs rusticitate mea.
Nec minùs illa mea percussa à cuspide, flagrans
Errabat, tota non capienda domo.
Carmina pulsa procul, nimiùm dilecta, iacebant,
Solus amor cordi, curaq; semper erat.
Nec reperire viam, qua cæcum pasceret ignem,
Docta, nec alternis reddere verba notis.
Tantùm in conspectu studio perstabat inani,
Anxia vel solo lumina corde fouens.
Pædagogus adit me, illam tristissima mater
Seruabat, tanti pœna secunda mali.
Prensabantq; oculos, nutusq; per omnia nostros,
Quiq; solet mentis ducere signa color.
Dum licuit, votum tacitè compressimus ambo,
Et varia dulces teximus arte dolos.
At postquam teneram rupit verecundia frontem,
Nec valuit penitus flamma recepta tegi,
Mox captare dolos, & tempora cepimus ambo,
Atq; superciliis, luminibusq; loqui.
Fallere sollicitos, suspensos ponere gressus,
Et tota nulla currere nocte sono.
Nec longo, genitrix furtiuum sensit amorem,

Et medicare parans vulnera vulneribus
Increpitat, cæditq́; : ignes in pectore crescunt,
Vt solet adiecto crescere flamma rogo.
Concipiunt geminum flagrantia corda timorem:
Et sic permixto sæuit amore dolor.
Tunc me visceribus perterrita quærit anhelis,
Emptum supplicijs quem putat esse suis,
Nec memorare pudet, turpesq́; reuoluere versus,
Imò etiam gaudens imputat illa mihi.
Pro te susceptos iuuat, inquit, ferre labores,
Tu pretium tanti dulce crucris eris.
Sit modò certa fides, atq; inconcussa voluptas,
Quæ nihil imminuit paßio, nulla fuit.
His egomet stimulis angebar semper, & ardens
Languebam : nec spes vlla salutis erat.
Prodere non ausus carpebar vulnere cæco,
Sed stupor, & macies vocis habebat opus.
Hic mihi, magnarum scrutator maximè rerum,
Solus Bobeti fers miseratus opem.
Nam cùm me curis intentum sæpe videres,
Nec posses causam noscere tristitiæ:
Tandem prospiciens tali me peste teneri,
Mitibus alloquijs pandere clausa iubes.
Dicito & vnde nouo correptus carperis igne?
Dic precor, & dicti sume doloris opem.
Non intellecti nulla est curatio morbi,
Vt magis inclusis ignibus antè fremunt.
Dum pudor est tam fœda loqui, vitiumq́; fateri,
Agnouit, tanti conscia lingua mali.

Mox

Mox ait, occultæ satis est res prodita causæ,
Pone metum, veniam vis tibi tanta dabit.
Prostratus pedibus verecunda silentia rupi
Cum lachrymis referens ordine cuncta suo.
Fare, ait, vt placidæ potiaris munere formæ
Responde: pietas talia velle fugit.
Soluitur in risum, exclamans, proh mira voluptas
Castus amor Veneris dicito quando fuit?
Parcere dilectæ iuuenis desiste puellæ,
Impius huic fueris, si pius esse voles.
Vnguibus, & morsu teneri pascuntur amores:
Vulnera non refugit, res magis apta plagæ.
Interea donis permulcet corda parentum,
Et pretio faciles in mea vota trahit.
Auri cæcus amor natiuum vincit amorem:
Cœperunt natæ crimen amare suæ.
Dant vitijs furtisq; locum: dant iungere dextras,
Et totum ludo concelebrare diem.
Permissum fit vile nefas. fit languidus ardor.
Vicerunt morbum languida corda suum.
Illa nihil quæsita videns procedere, causam
Odit, & illæso corpore tristis abit.
Proieci vanas sanato pectore curas,
Et subitò didici quàm miser antè fui.
Salue sancta inquam, semperq; intacta maneto
Virginitas, per me plena pudoris eris.
Quæ postquam perlata viro sunt omnia tuto,
Meq; videt fluctus exuperasse meos:
Macte, inquit, iuuenis proprij dominator Amoris,

En de

En de contemptu ſume trophæa tuo.
Arma tibi Veneris, cedantq; Cupidinis arcus,
Cedat & armipotens ipſa Minerua tibi,
Si tibi peccandi ſtudium permiſſa poteſtas
Abſtulit, atq; ipſum talia velle fugit.
Ingrati, triſtes pariter diſceſſimus ambo,
Diſſidij ratio vita pudica fuit.

REſtat adhuc alios, turpesq; reuoluere caſus,
Atq; aliquo molli paſcere corda ioco.
Conueniunt etenim deliræ ignaua ſenectæ,
Aptaq; ſunt operi carmina vana meo.
Sic vicibus varijs, alternis voluimur annis,
Et mutata magis tempora grata mihi.
Virgo fuit, ſpecies dederat cui candida nomen,
Candida, diuerſis ſat bene compta comis.
Huic ego per totum vidi ſplendentia corpus
Cymbala multiplices edere pulſa ſonos.
Nunc niueis digitis, nunc pulſans pectine chordas,
Arguto quicquid murmure dulce loqui.
Hanc ego ſaltantem ſubitò correptus amaui,
Et cœpi tacitus vulnera grata pati.
Sic me diuerſis tractum de partibus, vna
Carpebat varijs pulchra puella modis.
Singula viſa ſemel, ſemper memorare libebat,
Hærebatq; animo nocte, dieq; meo.
Sæpe velut viſæ lætabar imagine formæ,
Et procul abſenti voce, manuq; fui.
Sæpe velut præſens fuerit, mecum ipſe loquebar,

Cantab

Cantabam dulces quos solet illa modos.
O quoties demens, quoties sine mente putabar,
Nec puto fallebar, nec bene sanus eram.
Certè difficile est abscondere pectoris æstus,
Panditur & clauso sæpius ore furor.
Nam subitò inficiens vultum pallorq́;, ruborq́;,
Interdum certæ vocis habebat opus.
Nec minus ipsa meas prodebant somnia curas,
Somnia secreti non bene fida mei.
Nam cùm sopitos premerent obliuia sensus,
Confessa est facinus conscia lingua suum.
Candida clamabam propera: cur Candida cessas?
Nox abit, & furtis lux inimica venit.
Proximus vt genitior mecum comitatus amatæ
Virginis, in gelida fortè iacebat humo:
Illius ad nomen turbatos excitat actus:
Exilit, & natam credit adesse suam.
Omnia collustrans, toto me corde solutum
Prospicit afflantem, nec meminisse mei.
Vana putas? an vera sopor ludibria iactat?
Et te verus, ait, pectoris ardor habet?
Credo equidem assuetas animo remeare figuras,
Et fallax studium ludit imago suum.
Stat tamen attonitus, perplexaq; murmura captat,
Et tacitis precibus dicere plura rogat.
Sic ego, qui cunctis sanctæ grauitatis habebar,
Proditus indicio sum miser ipso meo.
Et nunc infœlix tota est sine crimine vita,
Et peccare senem non potuisse pudet.

Deserimur

Deserimur vitijs, fugit indignata voluptas:
Ei quod non possum, non potuisse iuuat.
Hoc etiam meminisse licet, quod serior ætas
Intulit, & gemitus quos mihi læta dedit.
Has sed quis poßit naturæ astringere partes?
Gnarus, & vt sapiens noxia sæpe velit?
Interdum rapimur vitijs, trahimurq; volentes,
Et quæ non capiunt, pectora bruta volunt.

MIssus ad Eoas legati munere functus,
Tranquillum cunctis nectere pacis opus.
Dum studeo geminæ componere fœdera pacis,
Inueni cordis bella nefanda mei.
Hîc me suscipiens Hetruscæ gentis alumnum,
Inuoluit patrijs Graia puella dolis.
Nam cùm se nostro captam simularet amore,
Me potiùs vero fecit amore capi.
Peruigil ad nostras adstabat mane fenestras,
Nescio quid Græco murmure dulce canens.
Nunc aderant lachrymæ, gemitus, suspiria, pallorq;,
Et quicquid nullum fingere posse putes.
Sed velut afflicto nimiùm miseratus amore,
Efficior potiùs tunc miserandus ego.
Hæc erat egregia forma, vultusq; sereni,
Grata, micans oculis, nec minus arte placens.
Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
Et responsuram sollicitare lyram.
Illam Syrenijs stupefactus cantibus æquans,
Efficior demens alter Vlysses ego.
Et quia non poteram tantas euadere moles,

Nescius

Nescius in scopulos, & vada cæca feror.
Quid referam gressus certa se lege mouentes?
Suspensosq; nouis passibus ire pedes?
Grande erat inflexos gradibus numerare capillos,
Grande erat in niueo pulchra colore coma.
Vrebant oculos duræ, stantesq; papillæ,
Et quas astringens clauderet vna manus.
Ah quantùm mentem stomachi fultura mouebat,
Atq; sub exhausto pectore pingue femur.
Vrebar teneros astringere fortiter artus,
Visa per amplexus ossa sonare meos.
Grandia, clamabat, nimiùm me brachia lædunt,
Non tolerant pondus subdita membra tuum.
Dirigui, quantusq; fuit calor ossa reliquit.
Et nata est venia causæ pudenda meæ.
Non sic lac tenerum permista coagula reddunt,
Nec liquidi mellis spuma liquoris erit.
Succubui, fateor, Graiæ tum nescius artis.
Succubui Tusca simplicitate senex.
Qua defensa suo superata est Hectore Troia,
Vnum non poterat fraus superare senem?
Muneris inuicti curam, studiumq; reliqui,
Deditus imperijs sæue Cupido tuis.
Nec memorare pudet tali me vulnere victum,
Subditus his flammis Iuppiter ipse fuit.
Sic mihi prima quidem nox affuit, & sua soluit
Munera: grandæuo vix subeunda viro.
Proxima destituit vires, vacuusq; recessit
Ardor, & in Venerem segnis, vt antè, fui.

Illa, velut proprium repetens infesta tributum,
Instat, & increpitans, debita reddis? ait.
Sed nihil hic clamor, nil sermo mitis agebat:
Quod natura negat, reddere nemo potest.
Erubui, stupuiq́; omnes verecundia motus
Abstulit, & blandum terror ademit opus.
Contrectare manu cœpit frigentia membra,
Meq́; etiam digitis solicitare suis.
Nil mihi torpenti, nil tactis profuit illis,
Restitit in medio frigus, vt antè, foco.
Quæ te crudelis rapuit mihi fœmina? dixit,
Cuius ab amplexu fessus ad arma redis?
Iurabam curis animum mordacibus vri,
Nec posse ad luxum tristia corda trahi.
Illa dolum credens, non falles, inquit, amorem.
Plurima cæcus amor lumina semper habet.
Quin potiùs placido noli vnquam parcere ludo,
Proijce tristitias, & renouere iocis.
Obtundunt siquidem curarum pondera sensus:
Intermissa minus sarcina pondus habet.
Tunc egomet toto nudatus corpore lecto,
Effusis lachrymis talia verba dedi,
Cogimur heu segnes crimen, vitiumq́; fateri,
Ne meus extinctus fortè putetur amor.
Me miserum, cuius non est culpanda voluptas,
Iudicor infœlix debilitatis ope.
En longo confecta situ tibi tradimus arma,
Arma ministerijs quippe dicata tuis.
Fac quodcunq; potes: nos cedimus: hòc tamen ipse

Grandior est hostis, quò minùs ardet amor.
Protinus Argiuas admouit turpiter artes,
Meq; cupit flammis viuificare suis.
Ast vbi dilecti persensit funera membri,
Nec velut expositum surgere vidit opus,
Erigitur: viduoq; toro laniata recumbens,
Vocibus his luctus, & sua damna fouet:
Mentula festorum cultrix operosa dierum
Quondam diuitiæ, deliciæq; meæ,
Quo te deiectam lachrymarum gurgite plangam?
Quæ de tot meritis carmina digna feram?
Tu mihi flagranti succurrere sæpe solebas,
Atq; æstus animi ludificare mei.
Tu mihi per totam custos gratissima noctem,
Consors lætitiæ, tristitiæq; meæ.
Conscia secreti semper fidissima nostri,
Adstans in nostris peruigil obsequijs,
Quò tibi feruor abit, per quem feritura placebas?
Quò tibi cristatum, vulniferumq; caput?
Nempe iaces nullo, vt quondam, suffusa rubore,
Pallida demisso vertice nempe iaces.
Nil tibi blanditiæ, nil dulcia carmina prosunt,
Non quicquid mentem sollicitare solet.
Sic velut exposito meritam te funere plango,
Occidit assiduo quod caret officio.
Hæc ego cum lachrymis deducta voce canentem
Irridens, dictis talibus increpui:
Dum defles nostri languorem fœmina membri,
Ostendis morbo te grauiore premi.

Vade,

Vade, inquam, fœlix, semper fœlicibus apta,
Vtere cognatis, vtere delicijs.
Illa furens, credo, quod nescis perfide, dixit,
Non fleo priuatum, sed generale chaos.
Hæc genus humanum, pecudū, volucrumq́; ferarumq́;,
Et quicquid toto spirat in orbe, creat.
Hac sine diuersi nulla est concordia sexus,
Hac sine coniugij gratia summa perit.
Hæc geminas tanto constringit fœdere mentes,
Vnius vt faciat corporis esse duos.
Pulchra licet pretium si desit, fœmina perdit,
Hæc si defuerit, vir quoq; turpis erit.
Hæc si gemma micans rutilum non conterat aurum,
Aeternum fallax, mortiferumq́; genus.
Tecum pura fides, secretaq; certa loquuntur,
O' verè pretium, fructiferumq́; bonum.
Cedunt cuncta tibi, quodq́; est sublimius, vltrò
Cedunt imperijs maxima quæq; tuis.
Nec subtracta gemunt, sed se tibi subdere gaudent,
Vulnera sunt iræ prosperiora tuæ.
Ipsa etiam totum moderans sapientia mundum,
Porrigit inuitas ad tua iura manus.
Sternitur icta tuo votiuo vulnere virgo,
Et percussa nouo læta cruore iacet.
Flet tantum, ridetq; suum laniata dolorem,
Et percussori plaudit amica suo.
Non tibi semper iners, non mollis conuenit actus,
Mixtaq; sunt ludis fortia facta tuis.
Nam nunc ingenio, magnis nunc viribus vsa,

Nunc his quæ inueni sunt inimica malis.
Nam tibi peruigiles impendunt sæpe dolores,
Imbres, insidiæ, iurgia, damna, pudor.
Tum mihi sæpe feri commendas corda tyranni,
Sanguineus per te Mars quoq; mitis erit.
Tu post extinctos, debellatosq; gigantes,
Excutis irato tela trisulca Ioui.
Tu cogis rapidas affectus discere tigres,
Per te blandus amans redditur ipse leo.
Mira tibi virtus, mira est patientia: victos
Diligis, & vinci, vincere sæpe volens.
Quum superata iaces, vires, animosq; resumis,
Atq; iterum vinci, vincere rursus amans.
Ira brebis, longa est pietas, recidiua voluptas,
Et quum posse perit, mens tamen vna manet.
Conticuit tandem longo satiata dolore,
Ac velut expletis desinit exequijs.

CLaude precor miseras ætas verbosa querelas,
Nunquid adhuc vitium vis reserare tuum?
Sit satis indignum leuiter tetigisse pudorem,
Contrectata diu crimina crimen habent.
Omnibus est eadem leti via: non tamen vnus
Est vita cunctis, exitijq; modus.
Hac pueri, atq; senes pariter, iuuenesq; feruntur,
Hac par diuitibus pauper egenus erit.
Ergo quod astrictum, quodq; est vitabile nulli,
Festino gressu vincere præstat iter.

Infælix

Infœlix ceu iam defleto funere surgo,
Hac me defunctum viuere parte puto.

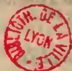
FINIS.

SEQVENS LYRICVM QVIA
à plerisq; Cor.Gallo attribuitur, hic
adiicere libuit.

LIDIA *bella puella, candida,*
Quæ bene superas lac, & lilium,
Albamq; simul rosam rubidam,
Aut expolitum ebur Indicum.
Pande puella, pande capillulos
Flauos, lucentes vt aurum nitidum.
Pande puella collum candidum,
Productum bene candidis humeris.
Pande puella stellatos oculos,
Flexaq; super nigra cilia.
Pande puella genas roseas,
Perfusas rubro purpuræ Tyriæ.
Porrige labra, labra corallina,
Da columbatim mitia basia:
Sugis amentis partem animi:
Cor mihi penetrant hæc tua basia.
Quid mihi sugis viuum sanguinem?
Conde papillas, conde gemipomas,
Compresso lacte quæ modò pullulant.
Sinus expansa profert cinnama:
Vndiq; surgunt ex te deliciæ.

Conde papillas, quæ me sauciant
Candore, & luxu niuei pectoris.
Sæua, non cernis, quòd ego langueo?
Sic me destituis iam semimortuum?

FINIS.

dec. 4 · 1693

Bound ancient subject

Jane Shore -

also Landscape on

wood

demolishing Aldgate

Bll.

K Birch

£ 38

